

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

5'inci Birleşim 9 Ekim 2018 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	750
II.- GELEN KÂĞITLAR	751
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	757,781,865
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, Anayasa değişikliğinden sonra gerçekleştirilen 27'nci Dönemde sorunlu gördüğü alanlara, ülke bütünlüğü için şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine, Meclis Başkan Vekili olarak Meclisi yönetirken tarafsızlık ilkesini gözeteyeceğine ancak Atatürk ilkelerinden, cumhuriyetin temel niteliklerinden, demokrasiden, ülkenin bölünmez bütünlüğünden yana taraf olacağına ilişkin konuşması	757:759
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, cumhuriyeti kuran kadroların herkesin önderi olduğuna ve saygı gösterilmesi gerektiğine ilişkin konuşması	781
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, 15 Temmuz gecesi Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaşananlara ilişkin konuşması	865:866

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**759****A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI****759:763**

1.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, "Altın Elma" ödülünün 2018 yılında Diyarbakır iline verilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

759:760

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Ceyhan Nehri ve Aksu Çayı kirliliğine ilişkin gündem dışı konuşması

760:762

3.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, fındık fiyatları ve üretimine ilişkin gündem dışı konuşması

762:763

V.- AÇIKLAMALAR**763,784,794,803,808,813**

1.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Kocaeli ilinin Dilovası ilçesinde yaşanan çevre kirliliğine ilişkin açıklaması

821,824,827,831,834

763

2.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, siyasi rant uğruna millî mücadele kahramanlarına dil uzatmanın gaflet, delalet ve ihanet olduğuna ilişkin açıklaması

764

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ilinde Hamitler çöplüğü ve arıtma tesislerinden kaynaklanan koku sorununa ilişkin açıklaması

764

4.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, TBMM çatısı altında görev yapmış tüm milletvekillerini saygıyla yâd ettiğine, "tek millet, tek bayrak, tek vatan" ülküsünden taviz verilmeyeceğine, 27'nci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

764:765

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, geçici ve mevsimlik işçilerin sorunlarının çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

765

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 9 Ekim Dünya Posta Günü'nde başarılı hizmetlerinden dolayı PTT teşkilatı çalışanlarını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

765:766

7.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve Cumhurbaşkanlığı Politika Kurullarına yapılan atamalarındaki kriterler ile atanan kişilerin sorumluluklarının belirsiz olduğuna ilişkin açıklaması

766

8.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, tarihin en yüksek eylül ayı ihracatının gerçekleştiği ile ihracat yapan firmalara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

766

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul ili Üsküdar ilçesi Kirazlıtepe Mahallesi'nde kentsel dönüşüm nedeniyle katliam yaşandığı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığını bu konuda duyarlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

766:767

10.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit düşen Mehmetçik'e Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, Menzelet ve Kılavuzlu barajlarındaki suyun Amik Ovası'na ulaşmasından dolayı Cumhurbaşkanına, Tarım ve Orman Bakanına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

767

- 11.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit düşen askere ve tüm şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Kahramanmaraş'ın, Elbistan'ın sorunlarına hâkim olduklarına ilişkin açıklaması 767:768
- 12.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, okullarda bakım ve denetim yapılmadığı için can kaybı yaşandığına ve tam zamanlı sağlık personeli istihdamının okullarda acilen hayata geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 768
- 13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep-Adana D-400 karayolunun Nurdağı Aslanlıbel ve Sakçagözü yokuşu arasında sıkça yaşanan ölümlü kazalar nedeniyle bu yolun ivedilikle yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 768:769
- 14.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve Hükûmeti seçimlerden önce verdiği sözleri tutmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 769
- 15.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, sağlıkta şiddet yasasının bir an önce çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması 769
- 16.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, 4 lira 20 kuruş olarak açıklanan pamuk fiyatının aşağı çekilmesinin nedenini öğrenmek istediğine ve Hataylı pamuk üreticilerinin mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması 769:770
- 17.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, İzmir ilindeki "askerî casusluk" davasıyla ilgili HSK kararının gözden geçirilmesi, Ergenekon, Balyoz ve askerî casusluk davalarında mağdur olanların haklarının iade edilmesi, mağduriyetleri yaratan yetkililer ile siyasi sorumlular hakkında soruşturma başlatılması gerektiğine ilişkin açıklaması 770
- 18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine, AK PARTİ olarak hedef ve ideallerinin dünya devletleri arasında hak ettiği yeri alacak güçlü bir Türkiye'yi inşa etmek olduğuna ilişkin açıklaması 770
- 19.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Türkiye'nin ihracatında 5'inci sırada yer alan Gaziantep iline uçak seferlerinin yetersizliğine ve bilet fiyatlarının yüksek olduğuna ilişkin açıklaması 771
- 20.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, emeklilikte yaşa takılanlar ile sağlıkta şiddeti önlemeye yönelik kanun teklifinin bir an önce görüşülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 771:772
- 21.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, müzakere edilen konularda toptan ret ya da toptan kabul gibi bir siyasi strateji benimsemediklerine ve konuşma sürelerinin yetersizliği nedeniyle görüşülen maddelerden bağımsız olarak söylemek istedikleri mevzuları dile getirmek mecburiyetiyle karşı karşıya bırakıldıklarına ilişkin açıklaması 772:773

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan 1 asker ile Batman ilinin Gercüş ilçesinde şehit olan 8 askere Allah'tan rahmet dilediğine, 12 Eylül darbesinden sonra idam edilen Mustafa Pehlivanoğlu başta olmak üzere Türk-İslam davasının bütün şehitlerini rahmetle andığına ve Türkiye'nin kalkınması, gelişmesi için yetmişmiş insan gücünün iyi değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

773:774

23.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Cemal Kaşıkçı olayının bir an önce aydınlatılması gerektiğine, Diyarbakır il eş başkanı başta olmak üzere birçok parti yöneticisinin, Abdurrahman Gök'ün, Nurettin Turgay'ın gözaltına alındıklarına, enflasyonla mücadele paketinin risklerine, Gazi Üniversitesi Başhekimliğinin hayati öneme haiz ameliyatlar dışındaki ameliyatların yapılmamasına ilişkin yazısının açıklama gerektirdiğine ve 38'inci ölüm yıl dönümlerinde Mustafa Pehlivanoğlu ile Necdet Adalı'yı da andıklarına ilişkin açıklaması

774:775

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Levent Gök'e Atatürk'ün emaneti olan frakı giymesi ile oturumu açık konuşmasından dolayı Cumhuriyet Halk Partisi adına teşekkür ettiğine, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesindeki şehit ile Batman ilinin Gercüş ilçesindeki 8 şehide Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhuriyet Halk Partisine, onun şanlı şerefli geçmişine ve cumhuriyetin kurucularına saygılı bir dil kullanılmadığı takdirde aynı düzeyde cevap vereceklerine ilişkin açıklaması

776:777

25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasına, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan Emre Güngör'e Allah'tan rahmet dilediğine, Atatürk bu millete nasıl Başkomutanlık yapıp, Cumhurbaşkanı olarak saygın bir şekilde vazifelerini ifa ettiyse "Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet payidar olacaktır." cümlesinin sancaktarlığını bugün Recep Tayyip Erdoğan'ın ifa etmekte olduğuna ve kullanılan dile dikkat edilmesi gerektiği ile uzlaşî kültürünün ürünü olacak İç Tüzük düzenlemesi münasebetiyle partilere teşekkürlerini sunduğuna ilişkin açıklaması

777:778

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, cumhuriyetin kurucu değerleriyle, kurucu kadrolarıyla bugünü çatıştırmanın kimseye yarar sağlamayacağına, İsmet Paşa ile Atatürk'ün meydan muharebelerinde gazi olmayı göze alarak ülkeyi kurtardığına, 15 Temmuzun tüm siyasi partilerin ortak demokrasi zaferi olarak görülmesi gerektiğine ve tek Başkomutanın Gazi Mustafa Kemal Atatürk olduğuna ilişkin açıklaması

778

27.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Recep Tayyip Erdoğan'ın İnönü'nün şahsından bağımsız olarak CHP'nin tarihsel mirasına atıf yaptığına, nasıl ki birinci İstiklal Mücadelesi topyekûn bir milletin zaferiyse ikinci istiklal mücadelesi olan 15 Temmuzun da partilerin ortak iradesi olduğuna ve o ortak iradeyi, anayasal anlamda devleti ve milleti temsil yetkisini haiz bulunan Cumhurbaşkanı olmakla beraber başkomutan sıfatını haiz bulunan Recep Tayyip Erdoğan'ın statüsünün iyi öğrenilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

778:780

- 28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 780
- 29.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, iktidarın muhalefetin itirazlarını düşman cepheden yöneltilmiş taşlar olarak görmesine müsaade etmeyeceklerine ilişkin açıklaması 780:781
- 30.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit düşen Kırıkkaleli piyade sözleşmeli er Emre Güngör'e ve Batman ilinde şehit düşen Kırıkkaleli Yahya Şen'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 784
- 31.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Ernesto Che Guevara'yı 51'inci ölüm yıl dönümünde saygıyla andığına ilişkin açıklaması 784:785
- 32.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Edirne ilinin Enez ilçesinde trolle balık avcılığını önlemek için halkın Enez Limanı'nda toplanarak tepkisini ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması 785
- 33.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, şehitleri rahmetle andığına, geleneksel ve tamamlayıcı tıp merkezlerinin durumuna ilişkin açıklaması 785:786
- 34.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla ilindeki TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonunda çalışan işçilerin sendikali oldukları için işten atıldıklarına, Başbakanın "Sendikalaşmaktan ve örgütlenmekten korkmayın." diyen Binali Yıldırım'a gereğini yapması çağrısında bulunduğu ilişkin açıklaması 794:795
- 35.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 21 Eylül 2018 tarihinde Amasra Maden İşletmesinden çıkarılan 209 işçinin eylemlerine devam ettiğine, söz konusu şirket ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının sorunun çözüleceği yönünde verdikleri sözü tutmaları çağrısında bulunduğu ilişkin açıklaması 795
- 36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinin Dilovası ilçesinde yaşanan çevre sorunlarına ilişkin açıklaması 803
- 37.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, 13 Eylül 2018 tarihinde Kastamonu ilinde dolu ve sağanak yağış sonrası oluşan afet nedeniyle mağdur olan yurttaşlara yapılan yardımın yetersizliğine ilişkin açıklaması 803:804
- 38.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Hakkâri ili Çukurca ilçesinde şehit olan kepçe operatörü hemşehrisi Ali Çam ile Kırıkkaleli piyade sözleşmeli er Emre Güngör'e Allah'tan rahmet dilediğine, aynı olayda işçi olarak çalışırken yaralanan hemşehrileri Mehmet Çam, Ömer Tavut ve sözleşmeli er olarak görev yapan Gaziantep'li Mehmet Altun'a acil şifalar dilediğine bulunduğu ilişkin açıklaması 804
- 39.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan hemşehrisi Ali Çam ile Kırıkkaleli Emre Güngör'e Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması 808

- 40.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar ilinde Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalıştırılmak üzere İŞKUR tarafından yapılan alımlarda haksızlık yapıldığına ve iptali için Afyonkarahisar Valiliğine seslendiğine ilişkin açıklaması 808:809
- 41.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in 4 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 813
- 42.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ ilinin Çorlu-Sarılar mevkisinde 8 Temmuzda 25 vatandaşın hayatını kaybettiği, 300'e yakın vatandaşın da yaralandığı tren kazasıyla ilgili bilirkişi raporunun hâlâ çıkmadığına ve Ergene Nehri'nin bu yıl temizleneceğini umduğuna ilişkin açıklaması 821
- 43.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, mısır üreticilerinin yaşadığı sorunlar ile çiftçilerin TMO'nun mısır müdahale alım fiyatını açıklamasını, mısır alımı yapmasını ve Tarım Bakanlığının sorunlarına çare bulmasını beklediklerine ilişkin açıklaması 824
- 44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın 4 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 827
- 45.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 827:828
- 46.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 4 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 831:832
- 47.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 832:833
- 48.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, 2011 yılında Çukurova Havaalanı'yla ilgili binlerce dönüm arazide gerçekleştirilen istimlak sonucunda yaşanan sorunlara ve Hükümetin tarıma dönük acil bir destek paketi açıklaması ile çiftçilerin borçlarını ötelemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 834

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

781

A) ÖNERGELER

781

1.- Başkanlıkça, Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz'ın Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasını belirten yazının (4/6) 4/10/2018 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin yazısı

781

B) TEZKERELER

781:782

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Parlamentosu Anayasal İşler Komitesi tarafından 10 Ekim 2018 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de "Avrupa'nın Geleceği Üzerine Müzakere" başlıklı Parlamentolar Arası Komite Konferansı'na katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/42)

781:782

VII.- ÖNERİLER**782****A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

782:783

1.- Danışma Kurulunun, bastırılarak dağıtılan 4 ve 5 sıra sayılı İktüzük ve Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına; Genel Kurulun 9 ve 10 Ekim 2018 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 9 Ekim 2018 Salı günü birleşiminde 4 sıra sayılı İktüzük Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına; 10 Ekim 2018 Çarşamba günü birleşiminde 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına, tamamlanamaması hâlinde 11 Ekim 2018 Perşembe günü birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına; 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin 10 Ekim 2018 Çarşamba günü birleşiminde tamamlanması hâlinde Genel Kurulun 11 Ekim 2018 Perşembe günü toplanmamasına; 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

782:783

VIII.-SEÇİMLER**786****A) KOMİSYONDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**

786

1.- Dışişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

786

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**787,795,804,809,813,821,
824,828,833,834,843,866****A) KANUN TEKLİFLERİ**

787:794,795:802,804:808,

809:813,813:821,821:823,

824:827,828:831,833,

834:841,843:861,866:884

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İktüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4)

787:794,795:802,804:808,

809:813,813:821,821:823,

824:827,828:831,833,

834:841,843:861,866:884

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**841,861**

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, 4 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde Batman Milletvekili Necdet İpekyüz’ün HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

841:843

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, 4 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanına ve AK PARTİ Grubuna satışması nedeniyle konuşması

861:862

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanına ve CHP Grubuna satışması nedeniyle konuşması

862:864

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 864:865

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması 865

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

885

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yapılması düşünülen hükümet konağına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/23) 885:886

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, polis merkezlerine gönderilen aile içi şiddet formlarının doldurulmasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/139) 887:888

3.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'da köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen yerleşim birimleri ve bu birimlere bütçe tahsis edilmesi talebine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/214) 889:890

4.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin müdahale ettiği Suriye'nin Cinderes kasabasındaki yangına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/246) 891:892

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017 yılında Rusya'ya ihraç edilen ürünlere ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/255) 893:894

6.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, gönüllü güvenlik korucularına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/272) 895:897

7.- Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, Siirt, Batman, Kurtalan yolunun iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/402) 898:900

8.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana'daki metro inşaatının Bakanlığa devredilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1085) 901:904

9.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Trabzon Havalimanından gerçekleştirilen iç hat uçuşlarına ek sefer konulmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1086) 905:907

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil ve ağırlama harcamalarına,

Bakanlıkça alınan suyun markasına,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1349), (7/1758) 908:912

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın işe alım mülakatlarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1350)	913:915
12.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van Ferit Melen Havaalanı'na yapılan uçak seferlerinin artırılması ve bilet fiyatlarının düşürülmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1353)	916:922
13.- Mardin Milletvekili Pero Dunder'ın, Mardin Havalimanına yapılan seferlerin artırılmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1354)	923:926
14.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, okullara akıllı tahta kurulmasını içeren Fatih Projesinin aksaklıklarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1356)	927:929
15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkta görevli özel kalem müdürlerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1521)	930:932
16.- İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek'in, Göztepe-Ataşehir-Ümraniye metro hattı ile ilgili şikâyetlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1756)	933:937

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açıldı.

Başkanlık Divanı teşekkül etmediğinden, 9 Ekim 2018 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 14.04'te birleşime son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan Vekili

Fatma KAPLAN HÜRRİYET

Kocaeli

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 3

5 Ekim 2018 Cuma

Genel Görüşme Önergeleri

1.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, çiftçilerin sorunları konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

2.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, taşeron çalışanların kadroya geçiş sürecinde yaşadıkları sorunlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/2) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcier ve 19 milletvekilinin, internet, televizyon ve radyo aracılığıyla satışı ve pazarlaması yapılan bazı ürünlerin insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak bunların satışının önüne geçilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.09.2018)

2.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, ekonomideki kötüye gidişin incelenerek halkın geçim sorununun önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

3.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 22 milletvekilinin, elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki artışın nedenlerinin incelenerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

4.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 milletvekilinin, Adana Şehir Hastanesi'nde yaşanan sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/132) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

5.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, kağıt ve kağıda bağlı sektörlerde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/133) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

6.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 23 milletvekilinin, tarım alanındaki sorunların incelenerek başta tarımsal üretim potansiyeli yüksek iller olmak üzere ulusal üretimi destekleyici önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/134) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

7.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin ve 20 milletvekilinin, Balıkesir Ayvalık'a bağlı Altınova'da yapılması planlanan demir madeni arama faaliyetlerinin sosyal ve ekonomik hayata etkilerinin incelenerek olası zararları önleyici tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/135) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

8.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, canlı hayvan ithalatındaki kontrol mekanizmalarının incelenerek gerekli denetimlerin sağlanması ve şarbon hastalığının önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

9.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanı inşaatındaki çalışma koşulları ve iş kazalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ile inşaatın ekonomik ve ekolojik etkilerinin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2018)

10.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 26 milletvekilinin, trafik kazalarının önlenmesi için ilgili mevzuat, uygulama, eğitim ve denetimlerin incelenerek saptanan eksiklikleri giderici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

11.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 22 milletvekilinin, Burdur Gölü'ndeki kurumunun nedenlerinin incelenerek kurumunun engellenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/139) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

12.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 21 milletvekilinin, yurtdışına beyin göçünün nedenlerinin incelenerek bu göçün önlenmesi ve tersine çevirmeye yönelik politikalar oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/140) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

13.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 20 milletvekilinin, Başta Çorlu'da meydana gelen tren kazası olmak üzere ulaşım sektöründeki kazaların nedenlerinin ve özelleştirme uygulamalarının kazalardaki payının incelenerek alınacak tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/141) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

14.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, öğrenci sayısındaki artış hızı ve sosyolojik etkenler dikkate alınarak ikili eğitim uygulamasının nedenlerinin ve yarattığı sorunların incelenerek saptanan sorunları giderici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/142) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

15.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde yoksullukla mücadele için uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/143) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

16.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde yoksullukla mücadele için uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/144) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

17.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Niğde Altınhisar, Yeşilyurt, Çömlekçi, Ulukışla, Keçikale'de bulunan tarihi kalıntıların incelenerek kültür varlıklarının korumaya alınması ve turizm potansiyelinin artırılması için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/145) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

18.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, başta esnaflara yönelik kredi uygulamaları olmak üzere esnafların sorunlarının incelenerek gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/146) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

19.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Orta Anadolu'da tarım ve hayvancılığın sorunlarının incelenerek çiftçilerin sorunlarının çözümü için gerekli önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/147) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

20.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, akaryakıt kaçakçılığı sorununun incelenerek denetim ve düzenlemelerdeki eksikliklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/148) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

21.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, özelleştirme sonrası Tekel'in zarar etme sebeplerinin incelenerek şirketteki her türlü sorunun çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/149) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

22.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 22 milletvekilinin, sağlık hizmetleri alanındaki sorunların çok yönlü olarak incelenerek saptanan sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/150) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

23.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 25 milletvekilinin, atıl durumdaki kamu yatırımları ile kamu zararı oluşan diğer durumların tespit edilerek kamu kaynaklarının verimli kullanımının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/151) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

24.-Kırklareli Milletvekili Veedi Gündoğdu ve 22 milletvekilinin, Kırklareli’nde yapılması planlanan Entegre Termik Santralinin çevreye ve insan sağlığına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek sürdürülebilir kalkınma için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/152) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

25.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 26 milletvekilinin, sulak alanlara yönelik tehditlerin incelenerek bu alanların korunması için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/153) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

26.-Yozgat Milletvekili Ali Keven ve 22 milletvekilinin, Yozgat’taki çiftçilerin sorunlarının incelenerek çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/154) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

27.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 21 milletvekilinin, iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının yaşadığı sorunların tespit edilerek bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/155) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

28.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 milletvekilinin, Tuz Gölü’ndeki küçülmenin sebeplerinin araştırılarak alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/156) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

29.-Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan ve 22 milletvekilinin, Yıldız Dağları bölgesinde yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/157) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

30.-Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 24 milletvekilinin, bireysel silahlı saldırıdaki artışın nedenlerinin araştırılarak sebep olduğu sorunların önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

31.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 28 milletvekilinin, kamu kaynaklarının kullanımında toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesinin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/159) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

32.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 19 milletvekilinin, Van ilinin çeşitli sorunlarının tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/160) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.10.2018)

33.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 25 milletvekilinin, yerel basının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümünün belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/161) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2018)

34.-Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, esnaf ve sanatkarların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/162) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2018)

35.-Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, engellilerin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2018)

36.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir ve 20 milletvekilinin, Kayseri’nin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2018)

37.-İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 19 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının nedenlerinin incelenerek kazanın sorumlularının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.09.2018)

38.-İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve 19 milletvekilinin, İşsizlik Fonu tarafından tahvil satın alınıp satılarak kamu bankalarına sermaye aktarıldığı iddialarının tüm boyutları ile incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/166) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2018)

39.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 19 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/167) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.10.2018)

No: 4

8 Ekim 2018 Pazartesi

Raporlar

1.- 2017 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/1) (S. Sayısı: 3) (Dağıtma tarihi: 08.10.2018) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Dağıtma tarihi: 08.10.2018) (GÜNDEME)

3.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/773) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 5) (Dağıtma tarihi: 08.10.2018) (GÜNDEME)

No: 5

9 Ekim 2018 Salı

Teklifler

1.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın; 14.07.1965 Tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/774) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2018)

2.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın; 14.07.1965 Tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/775) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2018)

3.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/776) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2018)

4.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in; 675 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/777) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.07.2018)

5.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'in; 08.07.2018 Tarihinde Tekirdağ İlinin Çorlu İlçesinde Yolcu Treninin Raylardan Çıkıp Devrilmesi Sonucu Hayatını Kaybeden 24 Vatandaşımız İçin Ulusal Yas İlan Edilmesine Dair Kanun Teklifi (2/778) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.07.2018)

6.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 375 Sayılı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/779) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

7.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/780) (Milli Savunma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

8.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/781) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

9.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/782) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

10.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 1111 Sayılı Askerlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/783) (Milli Savunma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

11.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 5774 Başarılı Sporculara Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Ünvanı Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/784) (Plan ve Bütçe; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

12.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 5901 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/785) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

13.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/786) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

14.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/787) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

15.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/788) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

16.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/789) (Milli Savunma ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

17.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; 03.11.1980 Tarihli ve 2330 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/790) (İçişleri; Milli Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

18.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/791) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

19.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/792) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

20.-Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız ile 7 Milletvekilinin; 25.10.1984 Tarihli ve 3965 Sayılı Katma Değer Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/793) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

21.-Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın; Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/794) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2018)

22.-Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 25 Milletvekilinin; Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/795) (Adalet; Tarım, Orman ve Köyişleri; İçişleri ile Çevre Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.07.2018)

9 Ekim 2018 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkan Vekili Levent GÖK

KÂTİP ÜYELER : İshak GAZEL (Kütahya), İsmail OK (Balıkesir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök’ün, Anayasa değişikliğinden sonra gerçekleştirilen 27’nci Dönemde sorunlu gördüğü alanlara, ülke bütünlüğü için şehit olan askerlere Allah’tan rahmet dilediğine, Meclis Başkan Vekili olarak Meclisi yönetirken tarafsızlık ilkesini gözetmeğine ancak Atatürk ilkelerinden, cumhuriyetin temel niteliklerinden, demokrasiden, ülkenin bölünmez bütünlüğünden yana taraf olacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bugün Genel Kurulu ilk defa yönetmem sebebiyle bazı görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Anayasa değişikliğinden sonra gerçekleştirdiğimiz bu yeni yasama dönemi ve yeni yasama yılında sorunlu gördüğüm alanlardan bir tanesi Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile kanunlar arasındaki gri alanlardır. Bir örnekle konuşmama açıklık getirmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, demokrasinin ön koşulu olan kuvvetler ayrılığı, yürütmeden bağımsız bir yasama, yasamadan bağımsız bir yürütme ve yasama ve yürütmeden bağımsız bir yargı organını gerektirir. Temsilî liberal demokrasinin kuramcısı John Locke ve Montesquieu’den bu yana bu böyle kabul edilir, demokrasi bu temeller üzerine kurulur, böyle yürütülür, istisnalarına demokrasi denmez. Demokrasiyi kurmak, kuvvetler ayrılığı ilkesini kurumsallaştırmaktan, demokrasiyi kurulu iktidarın çoğunlukçu anlayışına karşı korumakta, bağımsız ve tarafsız yargının yasamanın ve yürütmenin faaliyetlerini denetlemesinden geçmektedir. Yasama faaliyetlerinin denetim yetkisi bu amaçla özel olarak kurulmuş anayasa mahkemelerine bırakılmıştır.

Değerli milletvekilleri, anayasa hukuku ve anayasa yargısı anayasal metinlerle sınırlı değildir. Bunların üzerinde sadece kurulu iktidarları değil, kurucu iktidarları da bağlayan, ahde vefa, iyi niyet, hukuk devleti ve hukuk güvenliğinin karşılanması, kanunların geriye yürümezliği, devletler hukukunun iç hukuktan üstünlüğü gibi hukukun evrensel ilkelerinin var olduğu kabul edilir. Demokratik rejimlerde anayasa mahkemeleri Anayasa’ya uygunluk denetimlerini anayasal devletin temel organ ve ilkelerini ortadan kaldırmaya yönelik olası eğilimlere karşı korumak ve insan haklarını güvenceye almak amacıyla yaparlar. Böyle bir denetim çoğunluk iktidarının artan etkinliğine karşı zorunlu bir karşı güç olarak kendisini gösterir. Çoğulcu demokratik toplumu nitelendiren ilkeler anayasa mahkemelerinin tanınması ve koruması altındadır. Bu bağlamda anayasa mahkemeleri, çoğunluk iktidarına karşı demokrasiyi korumak, devletin organları arasında dengeyi gözeterek hakemlik yapmak ve özgürlük rejimini koruyup genişletmek işlevlerini yerine getirmek durumundadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği Anayasa’nın ve kanunların üzerinde herhangi bir kural olmamalıdır. Kanunlarda kabul edilen yeni Anayasa’ya uyum sağlayacak değişiklikler yapma konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkarılan yetki kanunu kapsamında eski Hükûmetin çıkardığı KHK’lerle yapılan düzenlemeler çoğunlukla yeni Anayasa’ya uyum

sağlamaktan öte, Anayasa'ya göre kanunla düzenlenmiş konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamayacağı için Cumhurbaşkanına kararnamelerle düzenleme yapabileceği boş alanlar yaratmaya yönelik olmuştur. Örneğin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nda yapılan değişikliklerle Millî Saraylar Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olmaktan çıkartılmış ve idari yapısı kapatılmıştır. Ondan sonra çıkartılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bu Millî Sarayların Cumhurbaşkanlığına bağlanması yolu açılmıştır.

Sayın milletvekilleri, yetki kanunu Bakanlar Kuruluna bakanlıkların ve kamu kuruluşlarının teşkilat kanunlarını düzenleme konusunda yetki vermektedir; Bakanlar Kurulu bu yetkiye dayanarak KHK'yle yasama organının yani Meclisin teşkilat yasasını değiştiremez. İşte, bu arada, Anayasa Mahkemesince yapılacak Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin denetimi önem arz etmektedir çünkü Anayasa Mahkemesinin yapacağı Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin denetimi yasaların denetiminden farklıdır. Yasaların esas denetiminde sadece yasanın maddi bakımdan Anayasa'ya uygunluğu inceleme konusu olurken, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin önce yetki yönünden incelenerek Anayasa'nın 104/17'nci maddesindeki sınırlara uyup uymadığı denetlenmelidir. Bu bakımdan, Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile kanunlar arasındaki çatışmaları önlemek açısından açılan iptal davalarını bir an önce sonuçlandırmalı ve normlarını ortaya koymalıdır.

Değerli milletvekilleri, Millî Sarayların Meclisten alınarak Cumhurbaşkanlığına bağlanması çok başka, özel bir yönü de bulunmaktadır. Bildiğiniz gibi, saltanat ve hilafetin kaldırılmasına paralel olarak Osmanlı'dan kalan saray ve kasırlar millet adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin yönetimine bırakılmıştır. Bu, egemenlik anlayışındaki dönüşüme paralel bir uygulamadır. Padişahın iradesinin hâkim olduğu bir sistemden halkın iradesinin esas olduğu yeni bir sisteme yani cumhuriyete geçerken padişaha ait olan saraylar da halk iradesinin temsil edildiği Meclise bırakılmıştır. Bu, çok değerli bir dönüşümdür, anlamı çok büyüktür; bir devrim tasarrufudur. Şimdi ise kültür mirasımızın bu varlıklarının Cumhurbaşkanına bağlanması Meclisimizin düşünmesi ve tekrar geri alması gereken en önemli hususların başında gelmektedir.

Sayın milletvekilleri, cumhuriyetimizin kurucularının, kurucu kadrolarının iç siyaset tartışmaları içine çekilmesini doğru bulmuyorum. Türkiye Cumhuriyeti emperyalizme ve yedi düvele karşı kanla kazanılan Kurtuluş Savaşı sonucu kurulmuş bir devlettir. Dünyada eşi görülmemiş bu savaşın kahramanları Gazi Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü ve silah arkadaşlarıdır. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün, bu koltuklarda hep beraber oturabiliyorsak onlara borçluyuz. Bugün yurdumuzun bağımsızlığını, bayrağımızın özgürleşmesini onlara borçluyuz. Modern Türkiye'nin kurucuları düşmana karşı hayatlarını ortaya koyarken herhâlde "Keşke Kurtuluş Savaşı'nda mağlup olsaydık, Yunan galip gelseydi." diyen bir zihniyetle karşılaştırılmayacak kadar saygı ve vefayı fazlasıyla hak etmişlerdir. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Kurucu önderlerimize ve Kurtuluş Savaşı kahramanlarımıza azami saygı ve vefayı göstermek başta devleti yönetenlerin görevidir. Bu vesileyle Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü ve silah arkadaşlarını saygı ve minnetle anıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bir önemli sorun da yüksek mahkeme Yargıtay tarafından -Anayasa ihlali olarak gördüğüm- Anayasa'nın 83/4'üncü maddesinin uygulanmamasına ilişkin kararlardır. Bildiğiniz gibi, tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma Meclisin yeniden dokunulmazlığının kaldırılmasına bağlıdır. Mahkemelerin bu hükmün aksine Anayasa'yı ihlal eden kararları karşısında Türkiye Büyük Millet Meclisi de kendi üyelerine yönelik Yargıtayın ve mahkemelerin bu ihlal kararları karşısında kendi hukukunu dolayısıyla Parlamentonun hukukunu korumak durumundadır.

Sayın milletvekilleri, bugün Çukurca'da 1 şehidimiz var, geçtiğimiz hafta 8 şehidimizi de ayrıca verdik. Ülke bütünlüğü açısından her yönüyle hayatlarını ortaya koyan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ulusumuza başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Meclisi yönetirken Meclis Başkanı ve Meclis başkan vekilleri tarafsızlık ilkesini gözetmek durumunda. Bunlara azami gayreti göstereceğime hepinizin inanmasını isterim. Tarafsız ama bazı konularda tarafız. Meclisi yönetirken değerli milletvekilleri, Atatürk ilkelerinden, cumhuriyetin temel niteliklerinden yana tarafız. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Hukuk devleti ve yargı bağımsızlığından yana tarafız. Demokrasiden, insan haklarından yana tarafız. Kadın-erkek eşitliğinden yana tarafız. Ülkemizin bölünmez bütünlüğünden yana tarafız. Şiddetin ve terörün, PKK, FETÖ, IŞİD, DHKP-C gibi terör örgütlerinin tam da karşısındayız. (Alkışlar)

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri gündem dışı konuşmalarda, bildiğiniz gibi, beşer dakikadır.

Gündem dışı ilk söz, 2018 yılı Turizm Altın Elma Ödülü'nün Diyarbakır'a verilmesi hakkında söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Sayın Oya Eronat'a aittir.

Buyurun Sayın Eronat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat'ın, "Altın Elma" ödülünün 2018 yılında Diyarbakır iline verilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada bu yıl turizmin Oscar'ı sayılan Altın Elma Ödülü'nün Diyarbakır'a verilmesi hasebiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Ayrıca, yeni görevinizde de başarılar dilerim.

Sözlerime geçmeden önce, geçen perşembe günü Batman'da teröristlerce alçakça şehit edilen askerlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum.

Altın Elma Ödülü'nü sonuna kadar hak ettiğine inandığım Diyarbakır'ın bugün size güzelliklerini anlatacağım. Sayın Cumhurbaşkanımızın ve hükûmetlerimizin yoğun çalışmalarıyla iki yıl öncesine kadar sanki kaderiymiş gibi algılanan kötü anılarından kurtulan Diyarbakır, ilimize uğramadan komşu illere giden turistlerin âdeta yeniden keşfettiği bir cazibe merkezi hâline dönüşmüştür. Dünyanın en büyük kale şehri olan Çin Seddi'nden sonra, 5.700 metre uzunluğunda, 10-12 metre yüksekliğindeki surlarıyla çok görkemli bir esere sahiptir. Yukarıdan bakıldığında kalkan balığı görüntüsü veren ve üzerinde ilginç motifler ve kabartmalar bulunan 82 burçtan oluşan beş bin yıllık surlarımız, şehri âdeta bir gerdanlık gibi sarmaktadır.

Yine, bir açık hava müzesi hâline dönüştürdüğümüz ve içinde müzelerle seyrir kafeleri bulunan şehrin eski yerleşim birimi olan İçkale, turistlerin uğrak mekânlarından biri hâline gelmiştir. 639 yılında İslam ordularının şehri fethetmesiyle daha önce 4 dine hizmet vermiş olan ve İslamiyet'in 5'inci Harem-i Şerif'i sayılan Ulu Cami, o tarihten itibaren Müslümanların hizmetine girmiştir.

Yine, restorasyonu tamamlanan Hazreti Süleyman Camisi, Hazreti Süleyman'la beraber metfun 27 sahabeye ev sahipliği yapmaktadır.

Yine, şehrin bostanı sayılan ve UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne giren Hevsel Bahçeleri, beton katliamından bu yıl kurtardığımız ve türkülere konu olan Kırklardağı ve On Gözlü Köprü'müz muhteşem manzaralar sunmaktadır.

Yine, Eğil ilçemizde Kur'an-ı Kerim'de adı geçen iki peygamber olan Hazreti Elyesa ve Hazreti Zülkifl peygamberlerin kabirleri bulunmaktadır.

Eğil ilçemiz, ayrıca, Kral Kaya Mezarları ve muhteşem baraj manzarasıyla da görülmesi gereken bir ilçemizdir.

Yine, Çınar ilçemize 13 kilometre uzaklıkta, 2014 yılında kazılarına başladığımız Zerzevan Kalesi, yılın ilk dokuz ayında 313 bin turist tarafından ziyaret edilmiş ve yıl sonuna kadar turist sayısının 500 bine ulaşması hedeflenmektedir.

Zerzevan Kalesi'nin çok önemli bir özelliği daha vardır. Romalılar dönemine ait son Mithras Tapınağı'nın bu kale içerisinde olması, Zerzevan Kalesi'ni bütün dünyada çok önemli bir hâle getirmektedir.

20 Eylülde, Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy Bey'in Diyarbakır ziyareti sırasında, daha önce ayaklarından vurulan ve restorasyonu tamamlanan Dört Ayaklı Minare'nin açılışı yapılmış ve Sayın Bakan, Diyarbakır'ın güzelliklerini gördükten sonra daha önce 6 turizm merkezi olarak belirledikleri bölgelere Diyarbakır'ı da 7'nci merkez olarak ekleyerek hepimizi çok mutlu etmiş ve bizlere büyük güç katmıştır.

Altın Elma Ödülü'nün alınmasında büyük gayretler gösteren il valimiz Hasan Basri Güzeloğlu'na da buradan teşekkürlerimi iletiyorum.

Diyarbakır edebiyatçılarıyla da çok ünlü bir şehirdir. Ziya Gökalp, Memleket İsterim ve Yaş Otuz Beş şiirlerinin ünlü şairi Cahit Sıtkı Tarancı, "Mona Rosa" diyen Sezai Karakoç, Adiloş Bebe ve "Hasretinden Prangalar Eskittim" diyen Ahmed Arif, yine sosyal sorunlara parmak basan Berdel adlı eseriyle gönüllerimize taht kuran Esma Ocak Hanımefendi şehrimizin çok kıymetli değerlerindendir.

Diyarbakır yemekleriyle de çok ünlüdür. Ben buradan bütün milletvekili arkadaşlarımı ve bütün halkımızı, ayvalı kavurma, meftune yemeği ve burmalı kadayıfımızı tatmaya davet ediyorum ve sevdamız olan ve artık Diyarı Huzur diye anılan Diyarbakır'a herkesi bekliyorum.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Eronat.

Değerli milletvekilleri, gündem dışı ikinci söz, Ceyhan Nehri ve Aksu Çayı kirliliği hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sayın Ali Öztunç'a aittir.

Buyurun Sayın Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Ceyhan Nehri ve Aksu Çayı kirliliğine ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle selamlıyorum.

Oya Hanım'dan biz de burmalı kadayıfı sabırsızlıkla bekliyoruz. Bu talebimizi de iletelim.

Efendim, aslında Ceyhan Nehri ve Aksu Çayı'yla ilgili konuşmak için gelmiştim ama son birkaç gündür Sayın Cumhurbaşkanının İsmet Paşa sevgisi yeniden depreşince birkaç kelam etmek gerekiyor, onu söylemek istedim. Biraz araştırdım baktım İsmet Paşa ne yapmış diye, İsmet Paşa döneminde ne olmuş diye. Mesela, İsmet Paşa döneminde domatese bir ay içerisinde yüzde 85 zam gelmemiş; İsmet Paşa döneminde tavuğa yüzde 100 zam gelmemiş bir ayda; benzine, elektrige, doğal gazı zam üstüne zam gelmemiş.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Açlıktan domates bulamıyorlardı.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – İsmet Paşa döneminde FETÖ'yu İsmet Paşa büyütmemiş. Bank Asyanın açılışını Fetullah Gülen ile İsmet Paşa yapmamış. (CHP sıralarından alkışlar) FETÖ'ye “İstedigin ne varsa vermedik mi?” diye soran İsmet Paşa değil.

İsmet Paşa yüzünden Türk subaylarının, Türk askerlerinin başına çuval geçirilmemiş. İsmet Paşa döneminde Süleyman Şah Türbesi taşınmamış arkadaşlar.

İsmet Paşa'nın çocukları askerlik yapmış, çürük raporu almamış, bedelli askerlik yapmamış. İsmet Paşa damadını bakan yapmamış. (CHP sıralarından alkışlar) İsmet Paşa'nın çocuklarının evlerinde paralar, kasalar, sıfırlamalar olmamış değerli arkadaşlar.

Öyle saray sevdası da yokmuş. Bakın, Atatürk Orman Çiftliği'nde bir saray, Marmaris'te bir saray, uçan saray... İsmet Paşa bunları yapmamış.

İsmet Paşa döneminde kadına şiddet yüzde 1.400 artmamış, çocuğa istismar yüzde 700 artmamış.

İsmet Paşa, Kurtuluş Savaşı'nın gerçek bir kahramanıdır, Lozan'ın gerçek bir kahramanıdır. İsmet Paşa gerçek bir kahramandır, çakma bir kahraman değildir değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar) Arkasında İstiklal Madalyası vardır, kahramanlık vardır İsmet Paşa'nın.

İsmet Paşa'ya her sıkıştığınızda çatmanız yanlıştır. Elinize, yüzünüze, dizinize dursun. Daha ne yapsın? Savaş meydanlarında cumhuriyeti kurmuşlar. Yıllar geçmiş aradan Hakk'a yürümüşler hâlâ İsmet Paşa'nın arkasından konuşuluyor. Hangi dinde var arkadaşlar bu? Hangi dinde var Hakk'a yürümüş bir kahramanın arkasından bunların konuşulması?

Gelelim Maraş'a... Kahramanmaraş yıllardır Adalet ve Kalkınma Partisine çok yüksek oy veriyor. O kadar çok oy veriyor ki verdiği oyun karşılığını da alamıyor. Hizmet yok. Ne de olsa “Ceketi göndersek oy veriyor.” mantığı var.

Aksu Çayı ve Ceyhan Nehri var. Aksu Çayı kızıl akıyor arkadaşlar, kızıl. Kahramanmaraşlı hemşehrilerin hepsi de bunu bilirler. Fabrikaların tüm kimyasal atıkları Aksu Çayı'na gitmektedir.

Peki, bunun temizlenmesi gerekiyor mu? Evet. Filtreleme yapılması gerekiyor mu? Evet. Ne yapıyor Hükûmet? Toplantılar yapıyor, göstermelik toplantılar. Sonuç? Dostlar bizi alışverişte görsün. Sonuç yok. Aksu Çayı hâlâ kızıl akmaya devam ediyor.

Elbistan... Elbistan ilçemiz Ceyhan Nehri'nin doğduğu yerdir. Ceyhan Nehri'ne biz çocukluğumuzda çimmeye giderdik arkadaşlar. Belki bilirsiniz “çimmek” ne demektir. Giderdik orada çocukken yüzerdik. Şimdi bırakın insanın girmesini canlı bitki yaşamıyor arkadaşlar. O hâlde gelmiş durumda. Emek yok; Elbistan'a, Ceyhan Nehri'ne bakım yok, temizlik yok. Yine toplantılar yapılıyor ama hiçbir sonuç alınamıyor. Ben, Adalet ve Kalkınma Partisini Elbistanlılara, Maraşlılara şikâyet ediyorum.

Elbistan Şeker Fabrikasını da özelleştirdiniz. “Etmeyin, eylemeyin.” dedik, dinlemediniz; fabrika özelleştirildi, işçiler işinden atıldı, çiftçi perişan oldu. Daha önce 100 ton pancar verirdi, karşılığında bir miktar küspe alırdı, o küspeyle hayvancılık yapardı, hayvanlarını beslerdi. Şimdi ne yaptılar biliyor musunuz? Daha önce bedavaydı bu küspe, küспенin tonu 20 lira. Böyle bir şey olur mu? Daha önce bedava verilen küспенin tonunu şimdi 20 liraya satıyorlar. Kim? Özelleştirmeden alan firma. Niye müdahale etmiyorsunuz? Nedir bu çiftçi düşmanlığı? Yazık, günah değil mi?

Elbistan'a imar uygulaması getiriliyor, 1/1.000'likler, 5 binlikler yapılıyor. 150 bin nüfuslu bir kent köy hâline getiriliyor. İsteniyor ki Elbistan Kahramanmaraş'ın altında kalsın, köy olarak kalsın. Ben Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına Elbistan'ın il olması için bir kanun teklifi verdim. Seçim zamanında, meydanlarda Elbistan'a gidip "Evet, biz de Elbistan'ı il yapacağız." diyen AK PARTİ'nin saygıdeğer milletvekilleri, Genel Başkan Yardımcısı Sayın Mahir Ünal, verdiğim kanun teklifine sizden destek bekliyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Eğer destek vermezseniz bir daha Elbistan'a gittiğinizde vatandaşlarımız sizleri karşılayacaktır ama olumsuz karşılayacaklardır. Elbistan'ın il olması için sadece AK PARTİ'den değil, Milliyetçi Hareket Partisinden, Sayın Sefer Aycan'dan da -ki destek verdiğini biliyorum- destek istiyoruz. Lütfen, gelin bu sorunları hep birlikte sona erdirelim.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Öztunç.

Değerli milletvekilleri, gündem dışı üçüncü söz, fındık fiyatları ve üretimi hakkında söz isteyen Ordu Milletvekilimiz Sayın Cemal Enginyurt'a aittir.

Buyurun Sayın Enginyurt. (MHP sıralarından alkışlar)

3.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, fındık fiyatları ve üretimine ilişkin gündem dışı konuşması

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; fındık fiyatlarıyla ilgili söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Birçoğunuzun bildiği, fındık üreticisi olan bölgelerde olmamış olsanız dahi bilginiz olduğundan emin olduğum fındık konusunda hakikaten büyük sıkıntılar içerisindeyiz. 8 milyon üreticiyi doğrudan ilgilendiren, bir dönem FİSKOBİRLİK'te 250 bin üyesiyle Türkiye'nin en büyük kooperatifini kuran ama maalesef son yıllarda âdeta ihmal edilen ve bu ihmalden dolayı da başta Ordu ve Giresun olmak üzere göçün en fazla yaşandığı bir bölgenin sorununu bir kez daha Meclis gündeminde dile getirmek istiyorum.

İhracatta payı yüzde 1,5 yani 1,7 milyar dolar olan bir ürün. Türkiye'de ithal edilmeyen ürünlerin başında gelen bir ürün yani bize göre millî bir ürün ama maalesef özellikle bu yıl yetim bırakılan bir ürün, kaderine terk edilen bir ürün.

Fındık sezonu başlarken iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımıza, ağabeylerimize rica ettik, dedik ki: "Bizi de yanınıza alın. Ordu, Giresun, Trabzon CHP milletvekilleriyle de beraber olalım, bu fındık konusunda birlikte Sayın Cumhurbaşkanımızı bilgilendirelim, Maliye Bakanımızı bilgilendirelim, Tarım Bakanımızı bilgilendirelim." Zira ortada net anlatılmayan bir durum var, özellikle iktidar partisindeki vekil arkadaşlarımız maalesef fındığa 12 lira gibi bir rakamın yeterli olduğu kanaatinde ve bundan hareketle de bu konuyu gündeme getirmemek için büyük bir gayret gösteriyorlar. Aslında kendileri de bunun yeterli olmadığını bizim kadar biliyorlar. Zira AK PARTİ Ordu Milletvekili Şenel Yediyıldız seçimlerden önce "TMO fındık alacak, alacak." diye bağırdı. Seçim bitti, Twitter'dan "Biraz sonra TMO fiyat açıklayacak." dedi. Yetmedi, iki gün sonra bir televizyon kanalında "Az sonra fındık fiyatı açıklanacak." dedi. Sayın Nurettin Canikli Giresun'da bir toplantıda "TMO fındık alacak, hem de 15 liranın üzerinde alacak." dedi. Büyük beklentiler içerisine girdik ama maalesef son olarak Ulaştırma Bakanımız Sayın Cahit Turhan ve Şenel Yediyıldız şöyle dediler: "İyi ki TMO piyasaya girmemiş. 12 lira, 13 lira yeter." Yetmez arkadaşlar. Ordu ve Giresun yüksek eğilimli bölge, nüfusu yaşı, 1 dönüm arazide en fazla 80 kilo fındık üretiliyor. Dolayısıyla maliyetler 11 liranın altında değil. Bunun derhâl çözülmesi gerekiyor.

Ben buradan Sayın Cumhurbaşkanımıza seslenmek istiyor ve diyorum ki: Sayın Cumhurbaşkanım, AK PARTİ’li fındıkla ilgili milletvekilleri sizi doğru bilgilendirmiyor. Sayın Cumhurbaşkanım, sen Myanmar’da, Arakan’da, Filistin’de, Irak’ta, Suriye’de dünya Müslümanlarının derdiyle dertlenen bir Cumhurbaşkanı olarak 8 milyon üreticiyi görmezlikten gelecek birisi değilsin. Sana “milletin adamı” sıfatını yakıştırdılar, milletin adamı milletin derdiyle dertlenir, milletin derdiyle ilgilenir. Bizim derdimiz büyük, üreticinin derdi büyük, sıkıntı hakikaten büyük. Bunu muhalefet adına söylemiyoruz. Birileri diyor ki: “Yahu, siz AK PARTİ’yle beraberiniz de niye muhalefet ediyorsunuz?” Tamam da fındık fiyatlarını AK PARTİ’ye sormayacağız da bizim köyün camisinin imamına mı soracağız, bizim mahallenin bakkalına mı soracağız? (MHP sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla biz de size soruyoruz, siz de ulaştırın derdimizi. Biz ulaşamıyoruz, anlatamıyoruz. Bu fındık meselesinde gelin, üreticinin derdine çözüm getirelim diyorum. Bu çözüm aynı zamanda 2019’da da sizin hayrınıza olur, aksi hâlde işiniz çok zor olur diyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Enginyurt.

Değerli milletvekillerimiz, gündem dışı konuşmaları bitirdik.

Şimdi sayın milletvekillerimizden sisteme giren milletvekillerimize söz vereceğim.

Bugün şöyle bir uygulama yapmak istiyorum: Değerli milletvekilleri, bildiğiniz gibi, gündem dışı konuşmalardan sonra, daha önce varmış olduğumuz mutabakatlar çerçevesinde 15 sayın milletvekiline söz veriyorduk. Tabii, bu 15 milletvekiline söz verdiğimiz zaman milletvekili sayısı 550’ydi. Eğer sizler de uygun görürseniz ben emsal de teşkil etmemek kaydıyla bugün ilk defa da kürsüye çıktığım için bir 20 milletvekiliyle bunu değerlendirmek... (CHP sıralarından alkışlar) ...ve Başkanlık Divanında da konuyu görüşerek hakkaniyetli bir sayıyı hep beraber saptamak üzere arkadaşlarıma söz vermek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren arkadaşlarımıza sırasıyla söz vermeye başlıyoruz.

Sayın Hürriyet, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet’in, Kocaeli ilinin Dilovası ilçesinde yaşanan çevre kirliliğine ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kocaeli’nin Dilovası ilçesinde bir türlü çözilemeyen çevre kirliliği insanları öldürmeye devam ediyor. Her 100 kişiden 34’ünün kanserden öldüğü Dilovası’nda evinde oksijen maskesi ya da buhar makinesi olmayan ev neredeyse kalmadı.

Sanayi tesislerinin zehirlediği havanın yanı sıra bir de Kömürcüler OSB’den halkın üzerine kömür tozu yağıyor ne yazık ki. Okula giden çocuklar, işlerine giden anne babalar akşama kadar kömür solumak zorunda kalıyorlar. Pek çok çocuk astım hastası. Bu konuda yerel yetkililerin gözleri kör, kulakları sağır olunca Dilovası’nın gençleri de Osmangazi Köprüsü’nün üzerine çıkarak “Temiz hava için kömürcülere hayır.” pankartı açtı ve bunun için gözaltına alındılar. Ne yapsın bu gençler? Kardeşleri astım hastalığıyla boğuşurken birileri bir şeyler yapacak. Elleri kolları bağlı bir şekilde beklesinler mi?

İnsanların hayatlarını kurtarmak, o çocuklara daha güzel bir gelecek vermek için bir an önce Dilovası’na el atılmasını buradan haykırıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Arık...

2.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, siyasi rant uğruna millî mücadele kahramanlarına dil uzatmanın gaffet, delalet ve ihanet olduğuna ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Milletin gözünün içine bakarak, utanmadan sıkılmadan “Camilere kilit vuruldu, camiler ahır oldu.” diyerek yalan söylemek vicdansızlıktır. Gerçek şudur: İkinci Dünya Savaşı sırasında kutsal emanetler zarar görmesin diye daha güvenli görülen, Niğde'deki camilere taşındı ve kapısında da şerefli Türk askeri bekledi. Siyaset uğruna bu gerçeğin çarpıtılması bu ülkeye ve yüce dinimize yapılan bir ihanettir. Yine, siyasi rant uğruna millî mücadele kahramanlarına dil uzatmak gaffettir, dalalettir, ihanettir. 6'ncı Filonun önünde secde edenlerin, “Gerekirse papaz elbisesi giyerim.” diyenlerin merhum İnönü'nün elindeki şanlı Türk Bayrağı'nı karartıp Amerikancı gösterme çabası beyhudedir. Merhum İnönü “Yeni bir dünya kurulur, Türkiye de orada yerini alır.” diyerek Amerika'ya rest çeken büyük bir devlet adamıdır. Ruhu şad olsun.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kayışoğlu...

3.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ilinde Hamitler çöplüğü ve arıtma tesislerinden kaynaklanan koku sorununa ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tekrar başarılar diliyorum.

Nüfusu 3 milyona ulaşan Bursa'da 13 mahallede oturan yaklaşık 300 bin kişi Bursa'nın koku sorunundan muzdarip. Bursa kokuyor, bunun da iki sebebi var: Şehrin artık merkezinde kalmış olan Hamitler çöplüğü ve arıtma tesisleri. Öyle ki TOKİ dar gelirli vatandaşlarımız için çöplüğün hemen yanında, Hamitler ve Yunuseli'nde 2 binin üzerinde konut inşa etti. On altı yıllık AKP iktidarında koku sorununa çözüm arayan Bursalılar canlarından o kadar bezmişler ki artık imza kampanyaları düzenlemeye başladılar. AKP'li yerel iktidarlar Bursalıların sorunlarını çözmek yerine kent rantı için şehri katletmeye devam ettiği sürece Bursa'nın koku sorunu baş ağrıtmaya devam edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ama inanıyoruz ki 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Bursalılar çöp kokusuna da arıtma kokusuna da rant kokusuna da son verecek seçimi yapacaklardır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Karayel...

4.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, TBMM çatısı altında görev yapmış tüm milletvekillerini saygıyla yâd ettiğine, “tek millet, tek bayrak, tek vatan” ülküsünden taviz verilmeyeceğine, 27'nci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle 1920'den bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapmış tüm milletvekillerimizi saygıyla yâd ediyor, ahirete irtihal etmiş olanları rahmetle anıyorum.

Ülke olarak yepyeni bir dönemin başlangıcındayız. Artık millî iradenin önünde engel oluşturan tüm vesayet mekanizmaları ortadan kalkmıştır. Böylece milletimiz yetkiyi kime verdiğini ve gerektiğinde kimden hesap soracağını hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde bilmektedir. Allah'ın izniyle biz de bu bilinçle çalışacak ve görevimizi en iyi şekilde yerine getireceğiz.

Ülkemizin bir fizikî coğrafyası bir de gönül coğrafyası olduğunu çok iyi biliyoruz ve bundan dolayı, dostlarımız olduğu kadar düşmanlarımız olduğunu da görüyoruz. Her dönemde olduğu gibi bu dönemde de aziz milletimizin desteği, mazlumlara duası ve Allah'ın izniyle tüm zorluklara karşı mücadelemizi sürdüreceğiz. “Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet” ülküsünden asla taviz vermeyeceğiz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Döneminin İkinci Yasama Yılı'nın, 2 defa gazilik unvanıyla şereflenen yüce Meclisimize ve siz değerli milletvekillerimize hayırlı olmasını diliyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gürer...

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, geçici ve mevsimlik işçilerin sorunlarının çözülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Meclis Başkan Vekilliğinde başarılı bir dönem olsun diliyorum.

Kamu kurumlarında İŞKUR tarafından geçici olarak yerleştirilen, Toplum Yararına Çalışma Programı kapsamında işçiler kadro ve süreli işçilik haklarından mahrumdular. Güvenlik görevlisi ve temizlik görevlisi olarak orman, belediye, kültür, millî eğitim, sağlık, hastane, il özel idare, toplum yararı projesinde işe alınanlar, 4 aralık taşeron kanun hükmünde kararnamesinde de görmezden gelinmiştir. İşçi statüsünde olmadıkları için de İş Kanunu'ndan ve sosyal yardım, toplu iş sözleşmesi, kıdem tazminatı ve İşsizlik Fonu'ndan yararlanamamaktadırlar. Burada emek sömürüsü sonlandırılmalıdır, çalışanlara kadro verilmelidir.

Geçici ve mevsimlik işçilerin sorunları çözülmemelidir. Süreklilik arz eden işe, dokuz aylık süreyle işe alınıp sonra tekrar işten çıktı-girdi yapmak hakkaniyete uymaz. Bu kişilerin mutlaka kadroya alınmaları gereklidir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 9 Ekim Dünya Posta Günü'nde başarılı hizmetlerinden dolayı PTT teşkilatı çalışanlarını tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 9 Ekim Dünya Posta Günü. Bilindiği gibi, 9 Ekim 1874'te Türkiye'nin de 22 kurucu ülkesinden biri olduğu Dünya Posta Teşkilatı kurulmuş ve bu tarih, Dünya Posta Günü olarak ilan edilmiştir.

Posta deyince aklımıza 178 yıllık köklü tarihiyle PTT Genel Müdürlüğü gelmektedir. Günümüzde teknolojik gelişmeler elbette geleneksel postacılığın değişmesini zorunlu kıldı. Küreselleşmeyle birlikte posta sektörü de kendini yenilemek ve gelişen dünyaya ayak uydurmak durumundaydı. AK PARTİ iktidarında PTT Genel Müdürlüğü tarihî tecrübesini teknolojiyle birleştirerek büyük bir gelişim, değişim ve dönüşüm yaşamış, rekabetin en yoğun şekilde yaşandığı kendi sektöründeki öncü yerini korumuş, ülkemiz ekonomisine büyük güç katar hâle gelmiştir.

Bu vesileyle başarılı hizmetleri dolayısıyla PTT teşkilatımızın tüm çalışanlarını tebrik eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

7.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve Cumhurbaşkanlığı Politika Kurullarına yapılan atamalarındaki kriterler ile atanan kişilerin sorumluluklarının belirsiz olduğuna ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, ben de Meclis Başkan Vekilliği görevinizde başarılar diliyorum.

Geçtiğimiz hafta sonu Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan yani şu anki Anayasa'mıza göre yürütmenin başı, Türkiye Büyük Millet Meclisi yani yasama organının en çok üyeye sahip siyasi partisi ve yürütme organı üyeleriyle birlikte bir istişare toplantısı, bir kamp yaptı. İşte bu görüntü, Anayasa değişikliği referandumu sürecinde 81 milyon yurttaşımıza vadedildiği gibi güçlü kuvvetler ayrılığı ilkesi ve demokrasinin olmazsa olmazı yasama ve yürütmenin bağımsızlığının ne kadar da sözde olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Ayrıca, tek adam parti devletinde kamuda göreve getirmelerde liyakat yerine tek kişiye sadakat öne çıkmıştır. İşte dün gece Cumhurbaşkanlığı Politika Kurullarına yapılan atamaların hangi kriterlere göre, hangi süreçler sonunda yapıldığı ve atanan kişilerin hangi sorumlulukları olduğu belirsizdir. Ülkemizin içinde bulunduğu bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tabii, sayın grup başkan vekillerimizin de 20 milletvekilimize söz verdikten sonra konuşma yapma hakları var, onları da değerlendireceğiz. Arkadaşlarımızın da dikkatine tekrar sunuyorum.

Sayın Şeker...

8.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, tarihin en yüksek eylül ayı ihracatının gerçekleştiği ile ihracat yapan firmalara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Eylül ayı ihracat rakamları açıklandı. İhracat eylül ayında yüzde 22,6 artışla 14,5 milyar dolarla tarihinin en yüksek eylül ayı ihracatını gerçekleştirmiş oldu. Yıllık ihracat ise 165,1 milyar dolarla rekor düzeye ulaştı. Eylül ayında ithalatımız ise yüzde 18,1 düşüşle 16,4 milyar dolar oldu.

Tükettiğinin 8-9 katını üreten Kocaeli'ye baktığımızda, eylül ayında ihracat artışı yüzde 37,42. Hangi kalemlerde ihracat yapılmış, bakıyoruz: Çelikte yüzde 40,45; çimento, cam, seramikte yüzde 46,24; fındık mamullerinde bu ay için yüzde 7.370 artış sağlamış; makine ve aksamlarında yüzde 40, otomotivde yüzde 25 artışla ihracatı gerçekleştirmiş ve ilk dokuz ayda -2017'yle kıyasladığımızda- yüzde 12'lik bir artış gerçekleşmiş.

Bu ihracatı yapan firmalarımıza ben buradan teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tanal...

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, İstanbul ili Üsküdar ilçesi Kirazlıtepe Mahallesi'nde kentsel dönüşüm nedeniyle katliam yaşandığı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığını bu konuda duyarlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Buradan Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sesleniyorum: İstanbul ilimiz Üsküdar ilçesi Kirazlıtepe Mahallesi'nde kentsel dönüşüm nedeniyle bir katliam yaşanıyor. Çevre ve Şehircilik Bakanıyla bizzat görüştüm, Kirazlıtepe Güzelleştirme Derneği Başkanının telefonunu istedi, Kirazlıtepe Derneği Başkanını Sayın Bakan arayacaktı ve geçen hafta sabah 04.30 gibi Kirazlıtepe'deki Esentepe Camisi yıkılırken hâlen bu saate kadar Çevre ve Şehircilik Bakanı Kirazlıtepelileri arayacağını söylüyor, hâlen aramadı. Sayın Bakan, Kirazlıtepeliler sizden telefon bekliyor.

Kirazlıtepe'de 320 tane konut yıkıldı, molozlar kaldırılmıyor ancak beklenen daha 900 tane konut var. Bu molozların bir an önce kaldırılması lazım, halkın sağlığı tehdit altında, oradaki borular çatlak olduğu için pis lağım suları çevreyi tehdit ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Yayman...

10.- Hatay Milletvekili Hüseyin Yayman'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit düşen Mehmetçik'e Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, Menzelet ve Kılavuzlu barajlarındaki suyun Amik Ovası'na ulaşmasından dolayı Cumhurbaşkanına, Tarım ve Orman Bakanına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün Hakkari Çukurca'da şehit düşen Mehmetçik'imize Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar diliyorum. Vekâlet savaşının taşeronluğuna soyunan başta PKK olmak üzere diğer terör örgütlerine milletimiz hak ettiği cevabı verecektir.

Sayın Başkanım, bugün ben Hatay'ın Menzelet ve Kılavuzlu barajlarından Amik Ovası'na akan suyla ilgili bir teşekkür için söz almış bulunmaktayım. Ceyhan Nehri'nin suyunun Reyhanlı'ya ve Kırıkhan'a gelmesinden dolayı başta Hükümetimize, Cumhurbaşkanımıza, Tarım ve Orman Bakanımıza ve emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Burada bir suni nehir yapıldı, Ceyhan Nehri üzerinden Menzelet ve Kılavuzlu Barajı'ndan 105 kilometre uzunluğunda, 15 metre eninde, 5,5 metre derinliğinde ve 2 milyar dolara mal olan bir proje gerçekleştirildi.

Teşekkür ederiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yayman.

Sayın Kılıç...

11.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit düşen askere ve tüm şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Kahramanmaraş'ın, Elbistan'ın sorunlarına hâkim olduklarına ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehidimize ve şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ali Öztunç'a ilimizin bilinen ve müzmin bir sorununu Meclis kürsüsüne taşıdığı için teşekkür ederim. Bahsedilen Aksu Çayı ve devamında Sır Barajı kirliliğine sebep olan 84 fabrika ve firmanın birçoğu eski şartlarda düzensiz oluşmuş ve dağınık vaziyetteki tesislerdir. 78 adedinde arıtma sistemi olup eski teknolojiyle yapıldığından arıtma ihtiyacını tam olarak giderememekte ve dağınıklığından dolayı da denetimde zaman zaman sorunlar yaşanmaktadır.

Sayın milletvekilimizin bahsettiği sorunun çözümüyle ilgili olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyemiz ve sanayicilerimizle müştereken ıslah organize ve toplu arıtma sistemi üzerinde çalışmaktayız. İlimizde konuyla ilgili bir çalıştay ve birkaç toplantı düzenlenmiş olup vaktimin darlığından dolayı detaylara giremiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Elbistan arıtma tesisinin projesi tamamlanmış olup ihale aşamasındadır.

Kahramanmaraş'ımızın bütününün ve Elbistan'ımızın bütün konularına ve sorunlarına hâkimiz ve takibindeyiz; yaptıklarımız var, yapıyor olduklarımız var, yapacaklarımız var. Kahramanmaraş eski Kahramanmaraş değil, Elbistan da eski Elbistan değil.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın milletvekilimizin kendisiyle de inşallah belgeler bazında bizzat konuşacağım bu konuları.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kılıç.

Sayın İlgezdi...

12.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, okullarda bakım ve denetim yapılmadığı için can kaybı yaşandığına ve tam zamanlı sağlık personeli istihdamının okullarda acilen hayata geçirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz gün acı bir haber aldık, üzerine bahçe kapısı devrilen ilkokul 1'inci sınıf öğrencisi yavrumuzu kaybettik. Bakımsız demir kapılar, okul bahçeleri, önlem alınmayan asansör boşlukları, kilitli yangın çıkışları, ne yazık ki okullarımızda yapılmayan bakım ve denetimler can alıyor. Yaşanan her ölümün ardından da “Olay münferittir.” açıklaması yapılıyor, bu da bizim vicdanlarımızı kanatıyor.

Öte taraftan çocuklarımızın sağlıkları da ihmal ediliyor. Bakın, okullarda sağlık personeli istihdamına yönelik tavsiye kararının üzerinden dört yıl geçti. Bugün Türkiye genelinde birçok anaokulu ve ilkokulda revir bulunmuyor, sağlık personeli de istihdam edilmiyor.

Fiziksel koşulları çok kötü okulların standartlara uygun hâlde denetlenmesi gerekiyor, aileleri ve çocukları suçlamaktan vazgeçilmesi gerekiyor, sorumluların cezalandırılması gerekiyor. Bu da yetmez, bütün okullarda tam zamanlı sağlık personeli istihdamı acilen hayata geçirilmeli, eğer bunlar yapılmayacaksa derhâl istifa etmelidir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın İlgezdi.

Sayın Kaplan...

13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep-Adana D-400 karayolunun Nurdağı Aslanlıbel ve Sakçagözü yokuşu arasında sıkça yaşanan ölümlü kazalar nedeniyle bu yolun ivedilikle yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Gaziantep-Adana D-400 Karayolu'nun Nurdağı Aslanlıbeli ve Sakçagözü yokuşu arasında yıllardır yüzlerce ölümlü, ağır yaralanmalı kaza meydana gelmiştir. Son üç yılda 90 maddi hasarlı kaza, 140 ölümlü ve yaralanmalı kaza olarak toplam 230 kaza kaydı geçmiştir. Verdiğim yazılı soru önergesine Sayın Bakan Cahit Turan'ın cevabı ise “2019 yatırım programına teklif yapılmış olup yaptırım programına alınması hâlinde yapım ihalesi yapılabilir.” olmuştur. Bu cevap ne yazık ki hiçbir Gaziantepli vatandaşı tatmin etmemiştir. Yıllardır can alan ve almaya devam eden bu yolun ivedilikle yapılması gerekmektedir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yalım...

14.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve Hükûmeti seçimlerden önce verdiği sözleri tutmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, görevinizde başarılar diliyorum.

Biliyorsunuz, ekonomideki sıkıntılar ve de dövizin yükselmesi sonucu vatandaşlarımızın alım gücü iyice düştü. AKP Hükûmeti özellikle seçimlerden önce söz vermişti, ben de Hükûmeti sözlerini tutmaya davet ediyorum. Eğitimde öğretmenlerimizin, güvenlikte polislerimizin ve gümrük personelimizin, sağlıkta hemşirelerimizin ve hastabakıcılarımızın hak ettikleri 3600 ek göstergesinin hiç zaman kaybetmeden çıkarılmasını Hükûmetten talep ediyoruz; sözlerin yerine getirilmesini, acilen verilen sözlerin yerine getirilmesini, tutulmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Şeker...

15.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, sağlıkta şiddet yasasının bir an önce çıkarılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkanım, göreviniz hayırlı olsun.

“Yeter artık!” diyoruz, sağlıkta şiddet yasasını hep birlikte çıkaralım. Bu ortak sorunumuz toplumun sağlığının genel sorunu ve bütün partiler bunda uzlaşmışken, daha önce bakanlar ve Başbakan dahi bu konuda söz vermişken bu yasa hâlâ çıkarılmadı; bu, Meclis adına bir utançtır. Çocuğa tecavüz yasası çıkarılması için Meclise getirildi, toplumun baskısıyla, protestolarla engellendi. Çocuğa tecavüzçüsüyle evlensin diye yasa getirenler sağlıkta şiddet yasasını bu Meclise getirmediler. Kanun teklifini Meclise sundum, bütün partilerle birlikte, ortak uzlaşıyla bu yasayı çıkartmak gerekiyor. Geçtiğimiz hafta bugün, salı günü Doktor Fikret Hacıosman bu saatlerde 18 yaşında bir çocuk tarafından, katil tarafından silahla katledildi. 2017’de silahla 2.187 kişi öldürüldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Bireysel silahlanma çok sayıda canımızı aldı, artık bundan sonra almasını diyoruz. 200 fişek istihkakını siz bine çıkardınız. Sağlıkta şiddet yasasını artık bir gün dahi gecikmeden bu Meclisten çıkaralım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Şeker.

Sayın Topal...

16.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, 4 lira 20 kuruş olarak açıklanan pamuk fiyatının aşağı çekilmesinin nedenini öğrenmek istediğine ve Hataylı pamuk üreticilerinin mağduriyetlerinin bir an önce giderilmesini talep ettiklerine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Beyaz altın olarak bilinen pamuk üretiminde ülkemiz dünyada 5’inci sırada gelmektedir ancak ne yazık ki pamuk ithal eden ilk 5 ülkeden de biriyiz. Geçtiğimiz günlerde pamuk hasadı başladı. Seçim bölgesi Hatay ilimizde 4 lira 20 kuruş olarak açıklanan pamuk fiyatları daha sonra 3 lira 90 kuruş olarak açıklandı, altına düştü. Mazot, gübre, ilaç gibi tüm girdilerin arttığı bir dönemde pamuk fiyatlarının aşağıya çekilmesinin nedeni nedir? Birileri pamuk üretimi yapılmasını istemiyor mu? Hükûmet bunu da dış güçlere mi bağlayacak? Hataylı üreticilerimiz Hükûmetten bir an önce mağduriyetlerinin giderilmesini istiyor, biz de bunu talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer...

17.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, İzmir ilindeki "askerî casusluk" davasıyla ilgili HSK kararının gözden geçirilmesi, Ergenekon, Balyoz ve askerî casusluk davalarında mağdur olanların haklarının iade edilmesi, mağduriyetleri yaratan yetkililer ile siyasi sorumlular hakkında soruşturma başlatılması gerektiğine ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Görevinizde başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, 357 askerin müebbet hapisle yargılandığı İzmir askerî casusluk davasında davaya bakan FETÖ'cü hâkim ve savcıların soruşturulmasına ilişkin başvuruyu HSK reddetti. HSK açıklama olarak "Kusur izafesi yoktur, yapılan işlemler yasaya uygundur." dedi. Bu skandal bir karardır, bu kararın gözden geçirilmesi gerekir.

Kumpas davaları olarak bilinen Ergenekon, Balyoz, askerî casusluk davalarında yüzlerce, binlerce vatansever haksız olarak tutuklandı, sağlıklarından oldu, hayatını kaybetti, aileleri dağıldı. Kumpas mağdurlarının haklarının iade edilmesini, devletin onlardan resmen özür dilemesini talep ediyoruz. Uzun yıllar tutukluluktan dolayı hak kayıplarından doğan tüm mağduriyetleri iade edilmeli. Bu mağduriyetleri yaratan savcı, hâkim, emniyet yetkilileri hakkında derhâl işlem başlatılmalı, bu kumpasların yapıldığı dönemde siyasi sorumluluk üstlenen sorumlular hakkında, siyasiler hakkında da soruşturma başlatılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Özkan...

18.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine, AK PARTİ olarak hedef ve ideallerinin dünya devletleri arasında hak ettiği yeri alacak güçlü bir Türkiye'yi inşa etmek olduğuna ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hakkâri'nin Çukurca ilçesinde hain teröristlerin saldırısı sonucu şehit olan askerimize Allah'tan rahmet, ailesine sabır, yaralılara acil şifalar, milletimize başsağlığı diliyorum.

Bizim, büyük ve güçlü Türkiye tasavvurumuz var. Sevdamız Türkiye'dir. Meşruiyetimizin ve gücümüzün kaynağını hizmetçisi olduğumuz milletimizden alıyoruz. AK PARTİ olarak üstlendiğimiz misyon, medeniyet tasavvurumuz ve 2023 Türkiye vizyonumuz doğrultusunda aziz milletimizin üzerimize yüklediği büyük sorumluluğun gereğini yerine getirmek ve bu emaneti gelecek nesillere de öğretmek için çalışıyoruz. Hedefimiz ve idealimiz dünya devletleri arasında hak ettiği yeri alacak güçlü bir Türkiye'yi inşa etmektir. Bu yolda en büyük güvencemiz, milletimize olan inancımız ve milletimizin bize gösterdiği teveccühtür.

Aziz milletimize layık olmak ümidiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Taşdoğan...

19.- *Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Türkiye'nin ihracatında 5'inci sırada yer alan Gaziantep iline uçak seferlerinin yetersizliğine ve bilet fiyatlarının yüksek olduğuna ilişkin açıklaması*

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gaziantep, Türkiye'mizin ihracatında 5'inci büyük şehri konumundadır. Kendi üretimini ve kendi gelişimini sağlayarak ayakta duran nadir illerimizdendir. Bundan dolayı Gaziantep'e her gün yüzlerce ticaret erbabı gelip misafir olmaktadır. Gastronomi ve tarihî, kültürel zenginlik açısından dünyaca tanınan vilayetimiz aynı zamanda yerli ve yabancı turistlerin en uğrak güzergâhı durumundadır. Bunun doğal sonucu olarak gelen misafirler hava yolu ulaşımını yoğun olarak tercih etmektedirler.

Dünyaya açılan yüzümüz Gazi şehrimize bu hava trafiğini sağlayacak sayıda seferin düzenlenmediğini görmekteyiz. Var olan uçak seferlerinin saatleri ise insanımız için zamansız sayılacak çok erken veya çok geç saatlerdedir. Ayrıca uçak biletleri ülkemizin birçok noktasındaki uçuşlara oranla çok yüksek fiyatlara satılmaktadır. Özellikle Başkent Ankara ve İstanbul'dan uçuşlarda en yüksek fiyat Gaziantep seferlerindedir.

Gaziantep ticaret kentidir, doğrudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Fakat buraya ticarete gelenlerin ağırlığını küçük ve orta ölçekli tacirler oluşturuyor, holdingler değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Son olarak Sayın Kasap...

20.- *Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, emeklilikte yaşa takılanlar ile sağlıkta şiddeti önlemeye yönelik kanun teklifinin bir an önce görüşülmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkanım, yeni görevinizde başarılar dilerim.

Emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili görüşlerimizi sunmak istemiştım. Bu erken emeklilik değildir, gasbedilen bir haktır. Millet, vekillerine milletin hakkını korumak için vekâlet vermiştir. Biz bu vekaleti aldığımıza göre milletin vekili olalım diye bir beklentisi var bize oy verenlerin, bizi buraya gönderenlerin.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Cumhuriyet Halk Partisi tarafından verilen, diğer partiler tarafından da bu mealde verilen kanun teklifleri için Komisyonun acil toplanmasını talep ediyoruz. Seçim öncesi vaatte bulunulan kanun teklifini bu halkımız unutmayacaktır.

Emek en yüce değerdir. “Emrolunduğunuz gibi dosdoğru olunuz.” Bu kavramların çok şey ifade etmesi gerekiyor.

Ayrıca, sağlıkta şiddetle ilgili olarak da bu kişilerin almış oldukları ceza süresi kadar sağlık hizmetlerinden acil hâller dışında ücretli olarak yararlanması şeklinde bir tasarının gelmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, bu şekilde sisteme giren milletvekillerimizin değerlendirmelerini aldık, hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Şimdi, sayın grup başkan vekillerimizin söz talepleri var, onları karşılayacağım.

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekilimiz Sayın Yavuz Ağırlioğlu.

Sayın Başkan Vekilim, yerinizden.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Tüzük üzerinde Sayın Başkanım, tüzük üzerinde yirmi dakika...

BAŞKAN – Daha sonra ben başka zaman davet ederim. Şimdi bu sözlerimizi...

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Tüzük üzerinde yirmi dakika konuşma, öbürü yanlış bir bilgi, düzelttik onu ama.

BAŞKAN – Hangisini Sayın Başkanım?

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Düzelttik Başkanım, arkadaşlar yanlış bilgi verdiler. Yani tüzük üzerinde yirmi dakikalık konuşma talebi var, öbürü yok.

BAŞKAN – Bu, Sayın Grup Başkan Vekilim, Meclisimizin bir geleneği olan şeyi gerçekleştiriyoruz.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Özür dilerim.

BAŞKAN – Sisteme giren milletvekillerimizden sonra arzu eden grup başkan vekillerimize söz veriyoruz. Eğer sizin de Sayın Genel Kurula bir hitap etme arzunuz varsa buyurun, söz süreniz iki dakika ama rahat olun.

21.- İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, müzakere edilen konularda toptan ret ya da toptan kabul gibi bir siyasi strateji benimsemediklerine ve konuşma sürelerinin yetersizliği nedeniyle görüşülen maddelerden bağımsız olarak söylemek istedikleri mevzuları dile getirmek mecburiyetiyle karşı karşıya bırakıldıklarına ilişkin açıklaması

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Hayırlı olsun sizlere de.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisimizin yasama faaliyetleri içerisinde her geçen gün müzakere ettiğimiz, Meclisin sesini daha fazla duyurmaya çalıştığımız faaliyetlerin içerisinde Anayasa'mız diye bildiğimiz İç Tüzük çalışmalarıyla ilgili hem Hükûmetimize yönelik tenkitleri mevzu edeceğimiz hem de onun üzerinden “Meclisin sesi kısılsa milletin iradesinin sesi de kısılr.” sitemlerimizi, Türkiye'ye dair endişelerimizi de buluşturacağız. Dolayısıyla biz şimdi toptan ret ya da toptan kabul gibi bir siyasi stratejiyi üslup olarak benimsemediğimizi; müzakere ettiğimiz, görüştüğümüz, memleketimizin hayrına olduğuna inandığımız doğrular etrafında partimizin politik dilini memleketin hayrına olan yerlerde kimden gelirse gelsin destek mahiyetinde bir iradeyle birleştireceğimizi, kimden gelirse gelsin aleyhine olanlara da karşı çıkacağımızı hassasiyetle belirtiyoruz ancak gerek konuşma süreleri gerek bizim Başkanlığımız vasıtasıyla soru taleplerimizin yeteri kadar millet vicdanında üzerimize yüklenen mesuliyeti taşıyıp onlara, “Milletin Meclisinde sizin sesiniz oluyoruz.” gibi bir başarıyla buluşturamıyoruz bir türlü. Sitemlerimizi ifade etmek için de alakalı alakasız görüşmeler içerisinde Meclisin Tüzüğü'nü konuşurken Hükûmetin genel stratejilerini konuşmak zorunda kalıyoruz. Genel olarak hükûmetin siyasi stratejilerinin, elindeki enstrümanları kullanma şeklinin bizim muhalefet olarak sesimizin kısılması temayülünde kullanıldığını görüyoruz. Bu da bizi Mecliste görüştüğümüz maddelerden bağımsız, söylemek istediğimiz bazı mevzuları söylemek mecburiyetiyle karşı karşıya bırakıyor. Bundan sonraki süreçte de... Meclis İchtüzüğü görüşülürken de benzer sitemlerimizi ilettik. Şimdi de aynı hassasiyetle, zannediyorum biraz sonra İç Tüzük'le ilgili konuşmalar talebinde de aynı şeyi yapacağız yani Meclisin İchtüzüğü'nü daha az ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – ...memleket, milletle ilgili endişelerimizi daha çok konuşacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu, söz verebilirim.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Yok, teşekkür ederim. Kalanlarını kürsüden söyleyeceğim. Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilimiz Sayın Erhan Usta'da.

Buyurun Sayın Usta.

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan 1 asker ile Batman ilinin Gercüş ilçesinde şehit olan 8 askere Allah'tan rahmet dilediğine, 12 Eylül darbesinden sonra idam edilen Mustafa Pehlivanoğlu başta olmak üzere Türk-İslam davasının bütün şehitlerini rahmetle andığına ve Türkiye'nin kalkınması, gelişmesi için yetişmiş insan gücünün iyi değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, Meclis Başkan Vekilliği görevinizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Anayasa'da belirtildiği şekilde, tarafsız bir şekilde görevinizi yapacağınıza olan inancım tamdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Hakkâri'nin Çukurca ilçesinde Kuzey Irak'ın Zap bölgesinden güdümlü bir füzeyle yapılan saldırıda 1 askerimiz şehit oldu; 3 asker, 4 kişi de yaralandı.

Yine, maalesef geçen hafta, 4 Ekim 2018 tarihinde Batman Gercüş'te askerî zırhlı aracın geçişi sırasında PKK'lı hain teröristlerce yola tuzaklanan el yapımı bombanın patlatılması sonucunda 8 kahraman askerimiz şehit olmuştur.

Ben bütün şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, ruhları şad olsun. Geride kalanlara ve büyük milletimize sabırlar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, ayrıca 1980 yılının 7 Ekimini 8 Ekimine bağlayan gece Mustafa Pehlivanoğlu, 12 Eylül darbesinden sonra idam edilen ilk ülkücü şehidimizdir, suçsuz yere 22 yaşında katledilen gencecik bir fıdandır. Maalesef “bir sizden, bir bizden” anlayışıyla Mustafa Pehlivanoğlu Hakk'a yürümüştür. Türk-İslam davasının bütün şehitlerini de bu vesileyle rahmetle anmak istiyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan -biz biliyoruz ki- ülkenin kalkınması, insanımızın refahının artırılması için her fırsatta kurumlarımızın öneminden, kurumlarımızın itibarının korunmasından bahsediyoruz. Aynı zamanda, tabii, ülkemizin kalkınması, milletimizin refahının artırılması, kurumlarımızla birlikte yetişmiş insan gücümüzün iyi değerlendirilmesine bağlıdır. Ekonominin, hatta ülkenin tamamına bakan yani ülkenin bütün, makro olarak resminin tamamını gören; makro dengeleriyle, sektörel dengeleriyle, bölgesel politikalarıyla tamamını gören bir kuruma ihtiyaç vardır bugün Türkiye'de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun lütfen, devam edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu kurum, kurumları koordine edecektir, aynı zamanda Hükûmete müşavirlik yapacaktır. Hedefler koyacak, projeksiyonlar yapacak, politikaları ve tedbirleri belirleyerek Hükûmete yol gösterecek bir kurumdur. Geçmişte bu görevi Devlet Planlama Teşkilatı yapıyordu. 2011 yılında, hepimizin bildiği gibi, Devlet Planlama Teşkilatı kapatıldı, yerine Kalkınma Bakanlığı kuruldu. Kalkınma Bakanlığı, tabii, Devlet Planlama Teşkilatının özünden ayrılmıştı. Bu son düzenlemelerle yeni sisteme entegrasyon çerçevesinde -ki yapılan iş doğrudur- Kalkınma Bakanlığı da kapatılmış, görevleri dağıtılmış ama ana, “core” görevler Strateji ve Bütçe Başkanlığına verilmiştir. Ancak, az önce ifade ettiğim şekilde, resmin tamamını gören, bütün makro dengeleri yapan, sektörel dengeleri yapan, bölgesel politikaları belirleyen bir kurum olma hüviyetinden şu an itibarıyla biraz uzakta görünmektedir. Buna Türkiye’nin ihtiyacı var. Eğer biz bu ihtiyacı karşılayabilirsek son günlerde tartıştığımız, mesela McKinsey meselesinde görüldüğü gibi bir şeye de Türkiye’nin zaten ihtiyacı olmayacaktır çünkü kendi insan gücümüzle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, devam edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette yabancı uzman kullanılabilir, buna hiçbir diyeceğimiz yoktur, Devlet Planlama Teşkilatının kuruluşunda da kullanılmıştır veya bazı konularda yabancı danışmanlık firmalarıyla çalışılmasında hiçbir mahzur yoktur. Ancak bazı meseleleri, tabii, kendi yetişmiş insan gücümüzü kullanarak yapmak son derece önemlidir.

Ben, bu çerçevede, bu son gelişmeler çerçevesinde, planlama uzmanlarının bir kısmının, uzman ve memur 115 tanesinin yasal dayanaktan da çok yoksun bir şekilde Devlet Personel havuzuna aktarılması konusuna dikkati çekmek istiyorum. Maalesef, bu arkadaşlar içerisinde çok iyi yetişmiş uzmanlar veya görevlerini çok iyi bir şekilde yapan memurlar da vardır. Bu konu önemlidir Sayın Başkan, bu konuda yetkililerin bir miktar daha duyarlı olmasının... Kurumda bazı ideolojik saplantılarla veya kişisel husumetlerle yapılan bu insan tasfiyesinin yanlış olduğunu ve bu konuya vaziyet edilmesi gerektiğini, bakılması gerektiğini mutlaka söylüyorum. Hakikaten dünya çapında uzmanlar bugün, maalesef, Devlet Personel havuzuna atılmıştır. Bu yanlış bir şeydir. Türkiye’nin bu insanlara ihtiyacı var kalkınması için, gelişmesi için. Bu konuya da dikkati çekmek istedim.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Ayhan Bilgen’de.

Buyurun Sayın Bilgen.

23.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen’in, Levent Gök’e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Cemal Kaşıkçı olayının bir an önce aydınlatılması gerektiğine, Diyarbakır il eş başkanı başta olmak üzere birçok parti yöneticisinin, Abdurrahman Gök’ün, Nurettin Turgay’ın gözaltına alındıklarına, enflasyonla mücadele paketinin risklerine, Gazi Üniversitesi Başhekimliğinin hayatı öneme haiz ameliyatlardan dışındaki ameliyatlara yapılmamasına ilişkin yazısının açıklama gerektirdiğine ve 38’inci ölüm yıl dönümlerinde Mustafa Pehlivanoğlu ile Necdet Adalı’yı da andıklarına ilişkin açıklaması

AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, ben de başarılar diliyorum. Açılışa yaptığınız güzel konuşma için de teşekkür ediyorum.

Tabii, öncelikle altını çizmek istediğimiz konu, gazeteci Kaşıkçı’nın Suudi Arabistan Konsoloslukundaki durumudur. Bir ülkede, bir konsolosluk binasında bir gazeteciye infaz gerçekleştirilmiş olma ihtimali bile tüyler ürperticidir. Burada vaka elbette bir an önce aydınlansın ve Kaşıkçı’nın başına bir şey gelmemiş olsun umudunu taşımakla birlikte, bu cesaretin nereden alınıyor olabileceğinin de sorgulanması gerektiği kanaatindeyiz.

Daha önce de Türkiye’de, örneğin Medet Ünlü, Ankara’da, bürosunda -aynı zamanda bir fahri konsolos- infaz edildi ve hâlâ failleri bulunamadı.

İster başka bir ülke tarafından operasyon yapılmış olsun isterse konsolosluk binaları gibi diplomatik, özel duruma sahip yerlerde böyle vakalar gerçekleşmiş olsun, bunun kesinlikle kabul edilemez olduğunu ve kararlılıkla üzerine gidilmesi gerektiğini ifade etme ihtiyacı hissediyoruz.

Tabii, özel olarak da Türkiye-Suudi Arabistan ilişkilerinin galiba masaya yatırılması gerekiyor. Suudi Arabistan Kralının ölümünde üç günlük yas ilan eden Türkiye, ne yazık ki Suudi Arabistan bombalarıyla Yemen’de yüzlerce çocuğun hayatını kaybetmiş olması karşısında sessiz kalmayı tercih ediyor.

Sayın Başkan, bugün bize ulaşan rakamlarla, Diyarbakır il Eş Başkanımız başta olmak üzere 150’nin üzerinde parti yöneticimiz, gazeteci Abdurrahman Gök -geçen yıl “Nevroz”da hayatını kaybeden, basına da yansıyan resmiyle üstü çıplak vaziyette bir gencin, Kemal Kurkut’un resmini çeken gazeteci- yine, ilahiyatçı, 66 yaşında, Dicle Üniversitesinden yeni emekli olmuş Profesör Doktor Nurettin Turgay gözaltına alınanların içerisinde.

Gözaltının bu kadar sıradanlaşması bir ülke hukuku için utanç vericidir. Avukatların ilk sorguda, emniyetteki sorguda paylaştıkları bilgilere baktığımızda, ortada hiçbir delil yok, gözaltını gerektirecek hiçbir şey yok, son derece olağan bir soruşturma gibi görülüyor. “Kod adınız var mı?”, “Örgütle bir ilişkiniz var mı?” gibi sorular... Bir suç isnadı bile yok ortada. Eğer tutuklanırlarsa muhtemelen ancak aylar sonra iddianame hazırlanacak. Bu, Türkiye hukuku açısından büyük bir ayıptır, siyasete yönelik doğrudan bir baskıdır.

Yine, Sayın Başkan, biraz önce açıklanan enflasyonla mücadele paketinin risklerine dair çok kısa bir vurguda bulunma ihtiyacı duyuyorum. Şu anda girdi maliyetleriyle ilgili tedbir almaktan çok ürün fiyatları üzerinden bir tartışma yürütmek küçük esnaf ile tüketiciyi karşı karşıya getirmek dışında hiçbir işlev görmeyecek. Bakın, gaza zam yapılmayacağına dair bir müjde veriliyor, oysa son beş ayın gaz fiyatlarına baktığınızda, beş ayda yüzde 34 zam zaten yapılmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

AYHAN BİLGEN (Kars) – Küçük esnaf haklı olarak soruyor: “Girdi maliyetleri düşmeden biz nasıl fiyat artırmamayı başaracağız?” diye. Burada, elbette stokçuluğun, fırsatçılığın üzerine gidilmeli ama gerçekçi biçimde ve işe yarar biçimde.

Sayın Başkan, son olarak da ifade etmek isterim ki bugün, Gazi Üniversitesi Başhekiminin basına yansıyan yazısı, ana bilim dalı başkanlıklarına gönderdiği yazısı, acil ve hayati olan ameliyatların dışındaki ameliyatların yapılmaması, bunun kamuyu zarara uğratma suçu kapsamında ele alınabileceği uyarısı son derece dikkat çekicidir, açıklama gerektiriyor.

Yine, bugün ölüm yıl dönümleri olan Mustafa Pehlivanoglu gibi, Necdet Adalı’yı da analım ve bu ülkede bir daha gençler idam edilmesin diyerek bitirmek istiyorum. İdamın bu Parlamentoda kaldırılmış olması -kim tarafından olursa olsun- önemli bir gelişmedir, takdire şayandır, bir daha asla tartışılmamalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Şimdi, söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel’de.

Buyurun Sayın Özel.

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Levent Gök'e Atatürk'ün emaneti olan frakı giymesi ile oturumu açış konuşmasından dolayı Cumhuriyet Halk Partisi adına teşekkür ettiğine, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesindeki şehit ile Batman ilinin Gercüş ilçesindeki 8 şehide Allah'tan rahmet dilediğine, Cumhuriyet Halk Partisine, onun şanlı şerefli geçmişine ve cumhuriyetin kurucularına saygılı bir dil kullanılmadığı takdirde aynı düzeyde cevap vereceklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, üzerinizde Atatürk'ün emaneti o güzel frakı taşıyarak bu Mecliste oturumu açtığınız için ve yaptığınız harikulade açılış konuşması ve oradaki son derece önemli vurgular için şahsınıza Cumhuriyet Halk Partisi adına teşekkür ediyor ve sizinle gurur duyuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bundan sonraki süreçte Anayasa'ya, İç Tüzük'e ve ömrünüzü verdiğiniz hukuk mücadelesine bağlı kalacağınıza ve hakkaniyetten ayrılmayarak tüm Parlamentoya “İyi ki eşitlik var, iyi ki demokrasi var, iyi ki adil yönetim var.” dedirteceğinize inanıyor ve bu tarzınızın tüm Meclis başkan vekillerimiz tarafından da benimsenmesini ümit ediyoruz.

Bugün Hakkâri Çukurca'daki şehidimizi yüreğimiz yanarak anıyoruz. Ülkenin birlik beraberlik içinde olması gereken böyle günlerde, geçen hafta 8 şehidin sorumlusunu, sadece yaklaştırmakta olan yerel seçimler gündeminde, bir siyasi partiyi bir terör örgütüyle ilişkilendirmek için, siyasi bir rantta çevirmek isteyen, tarafsızlık üzerine yemin etmiş ama partisinden taraf ve cumhuriyete ve kurucu partiye düşmanca dili sürdüren Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Cumhuriyet Halk Partisi olarak kınıyoruz. Bundan sonraki süreçte, kendisinin hakkı ve haddi olmayan bu tip yakıştırmalarını şiddetle reddedeceğimizi, bir terör örgütü ile bir siyasi partiyi ilişkilendirmeye kalkarsa kendisine IŞİD terör örgütüne “Öfkeli Sünni gençler” diyen devrik başbakanını ya da 2016 yılında Nusra'nın Halep'ten çekilmesi için Putin'in kendisini memur kılmasını ya da yine bir terör örgütü ile bir siyasi parti ilişkilendirmesi konuşulacaksa önce inkâr edip sonra kabul edip bugün bambaşka bir eksende devam ettiği siyasetinde Oslo'yu, Habur'u, adalara, dağlara isim takıp diyalog kurmasını hatırlatırız. Ve bundan sonraki süreçte Cumhuriyet Halk Partisine, onun şanlı şerefli geçmişine, partinin ve cumhuriyetin kurucularına saygılı bir dil kullanmadığı takdirde aynı düzeyde hak ettiği cevabı alacağından hiç şüphesi olmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, hiçbir demokraside, gelişkin hiçbir demokraside kurucu kadrolar, kurucu liderler, millî kahramanlar şeytanlaştırılmaz, hatta eleştirilmez bile, hatalarıyla sevaplarıyla ama hayırla yâd edilirken bugün ülkeyi yöneten son Cumhurbaşkanı ülkenin aslında ilk Cumhurbaşkanı olan husumetini ülkenin ikinci Cumhurbaşkanı'na karşı kurduğu şeytanlaştırıcı dille sürdürmektedir. İlk Amerika seyahatine giderken Hasan Cemal'e ATA uçağında verdiği mülakatta “Türkiye'nin en büyük sorunu, CHP'nin anti Amerikancı tutumudur.” diyen Recep Tayyip Erdoğan, bugün Cumhuriyet Halk Partisini Amerikancılıkla suçlayacak kadar ileriye gidebilmiştir. Şunu söyleyelim: İşgal ordularının gemilerine bakan mavi gözlü dev “Geldikleri gibi giderler.” diyorsa o adamın kurduğu partiden Amerikancı çıkmaz, bunu böyle bilsin. (CHP sıralarından alkışlar) Johnson mektubuna karşı 1964'te Time dergisine verdiği meşhur mülakatta “Yeni şartlarda yeni bir dünya kurulur ve Türkiye bu dünyada yerini alır.” diyen İsmet Paşa'nın partisinden Amerikancı olmaz, böyle bilsin. (CHP sıralarından alkışlar) “Manda ve himaye kabul edilemez.” diyen Sivas Kongresi'ni birinci kongre belleyen Cumhuriyet Halk Partisinden, Amerikan ambargosuna karşı haşhaş ekimini serbest bırakan Bülent Ecevit'in Cumhuriyet Halk Partisinden, sizler, “Amerikan askerleri postallarıyla buradan geçip Irak'ı işgal etsin.” deyip 1 milyon canın hesabını vermeniz gerekirken bu tezkereye Deniz Baykal'ın önderliğinde direnen Cumhuriyet Halk Partisinden Amerikancı çıkmaz beyler, herkes bunu böyle bilsin. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

Değerli milletvekilleri, söz sırası AK PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nda.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Levent Gök'ün Meclis Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasına, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan Emre Güngör'e Allah'tan rahmet dilediğine, Atatürk bu millete nasıl Başkumandanlık yapıp, Cumhurbaşkanı olarak saygın bir şekilde vazifelerini ifa ettiyse “Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet payidar olacaktır.” cümlesinin sancaktarlığını bugün Recep Tayyip Erdoğan'ın ifa etmekte olduğuna ve kullanılan dile dikkat edilmesi gerektiği ile uzlaşî kültürünün ürünü olacak İç Tüzük düzenlemesi münasebetiyle partilere teşekkürlerini sunduğuna ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, öncelikli olarak Hakkâri Çukurca'da hayatını kaybeden, şehit olan askerimiz Emre Güngör'e ve onun şahsında, din ve devlet, vatan ve millet müdafaası için şehit düşen bütün aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet ve mağfaret diliyorum. Aynı şekilde, bu değerler uğruna gazi olan bütün gazilerimize de sıhhat, selamet, afiyet niyaz ediyorum.

Zatinalinizin de bugün ilk kez birleşimi açması münasebetiyle görevinizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, tabii, bugün gündemimiz İç Tüzük ama değerli arkadaşlarımızın açıklamaları farklı cihette olunca onlara da birkaç cümleyle temas etmek zarureti hasıl oluyor.

Şunu ifade etmek isterim ki biraz evvel konuşulan üsluba ve dile bakılınca aslında bir aynaya bakmak gerektiğinin hakikaten hatırlatılması gerekiyor. Yani “düşmanca, talihsiz bir açıklama, şeytanlaştırmacı bir dil” gibi tabirler şu anda mevcut bulunan Sayın Cumhurbaşkanımıza, devletin ve milletin temsilcisine kullanılan bir üslup ve dil olarak biraz evvel ifade edildi. Şimdi, her şeyi bağlamında değerlendirmek gerekir ki... Evet, Cumhuriyetimizin kurucusu, birinci istiklal mücadelesinin Başkumandanı Mustafa Kemal Atatürk'tür ve bütün burada bulunanların dedeleri, Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde “Ya istiklal ya ölüm!” diyerek emperyalistlere gerekli dersi vermiş, Türkiye Cumhuriyeti devletini –elhamdülillah- payidar kılmışlardır. Dikkat ediniz ki hakikaten, nasıl bir istiklal yolu olarak birinci istiklal mücadelesinde İnebolu-Kastamonu-İlgaz-Çankırı-Ankara hattı bağımsızlık mücadelemizin istiklal yolu olarak tarihe geçmişse tarihin çok önemli bir tevafukudur ki ve İnönü'nün ifadesiyle “Yeni bir dünya kurulur, Türkiye Cumhuriyeti de orada yerini alır.” cümlelerinin belki o günlerde ete kemiğe bürünemediği, hayata geçemediği ancak 15 Temmuz uluslararası darbe ve işgal girişimine “Dünya beşten büyüktür.” diyerek haykırmak suretiyle ve “Ölümüne!” “Haydi meydanlara!” demek suretiyle, bütün bir millete Cumhurbaşkanı ve Başkumandanlık yapmak suretiyle Amerikan emperyalistlerinin ve siyonistlerinin içerideki ve dışarıdaki bütün iş birlikçilerinin tarumar edildiği ikinci bir istiklal mücadelesine kumandanlık yaptığını da lütfen hatırlayalım arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, Sayın Cumhurbaşkanımız ile cumhuriyetin kurucularını çatıştırmak kimsenin lehine bir sonuç doğurmaz. Geçmiş de bizim, gelecek de bizim. Dün Atatürk bu millete başkumandanlık yaptı, devletimizin Cumhurbaşkanı olarak saygın bir şekilde vazifelerini ifa etti ve şu anda, elhamdülillah, Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet payidar olacaktır kaziyesinin, cümlesinin bugün sancaktarlığını Sayın Cumhurbaşkanımız ifa etmekte ve yaklaşık 200 ülkenin, 196 ülkenin devlet ve hükümet temsilcilerinin huzurunda, bütün milletimiz adına, hepimizi temsilen “Dünya beşten büyüktür.” diye haykırmaktadır. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, her şeyi yerli yerine oturturalım; bu konuda usul, üslup ve retorikimize, dilimize hep beraber dikkat edelim.

Ben bugün gündeme gelecek olan Meclis İçtüzüğü'müzün çok önemli olduğu kanaatini taşıyorum. Geçen hafta Anayasa Komisyonunda görüşmüş olduğumuz bu İç Tüzük'ün bütün partilerimizin ortak mutabakatıyla gelmesinin çok önemli bir başlangıç olduğunu düşünüyorum. "Bidayeti parlak olanın nihayeti de parlak olur." diye güzel bir cümle var, bir söz var, gelin, biz başlangıcını güzel kılalım, gelişmesi de, sonucu da hep beraber güzel olsun diyorum. Ben bu vesileyle bütün grup başkan vekillerimize, bütün partilere bu uzlaşi kültürünün ürünü olacak bu güzel İç Tüzük düzenlemesi münasebetiyle de teşekkürlerimi sunuyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, bir söz talebiniz var.

Buyurun.

26.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, cumhuriyetin kurucu değerleriyle, kurucu kadrolarıyla bugünü çatıştırmamanın kimseye yarar sağlamayacağına, İsmet Paşa ile Atatürk'ün meydan muharebelerinde gazi olmayı göze alarak ülkeyi kurtardığına, 15 Temmuzun tüm siyasi partilerin ortak demokrasi zaferi olarak görülmesi gerektiğine ve tek Başkomutanın Gazi Mustafa Kemal Atatürk olduğuna ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tartışmayı uzatmayacağım Sayın Başkan. "Cumhuriyetin kurucu değerleriyle, kurucu kadrolarıyla bugünü çatıştırmak kimseye yaramaz." diyor, elbette... Evet, bunu Sayın Cumhurbaşkanınıza, Sayın Genel Başkanınıza hatırlatmanız son derece faydalı olur.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ayıp ya, ayıp!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir de şunu söyleyelim: İkinci bir Kurtuluş Savaşı retoriği tabii sizin tarafınızdan dile getirilebilir ama Atatürk'le bir karşılaştırmaya, İsmet Paşa'yla bir karşılaştırmaya yelteneceksiniz, İsmet Paşa ordulara "Siz meydan muhaberesinin yapılacağı İnönü Meydan Muharebesine, siz Dumlupınar'a çıkın." deyip sonra "Kule boşaldıysa ben ineceğim." dememiştir. İsmet Paşa ve Atatürk o meydan muharebesine kendi canını koymak pahasına gitmiş, orada çarpışmış, gazi olmayı göze almış ve bu milletin yanında yer almış, bu ülkeyi kurtarmıştır. 15 Temmuzdan ikinci bir İstiklal Savaşı çıkarmak ve bunu kendi partinize mal etmek yerine 15 Temmuz'u bu ülkenin tüm siyasi partilerinin ortak darbe karşıtı bir demokrasi zaferi olarak görünüz, buradan ne başkomutan ne meydan muharebesi size çıkmaz. Bir tane Başkomutan var, o da Gazi Mustafa Kemal Atatürk'tür. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sistemle ilgili ben de...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

27.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Recep Tayyip Erdoğan'ın İnönü'nün şaşından bağımsız olarak CHP'nin tarihsel mirasına atıf yaptığına, nasıl ki birinci İstiklal Mücadelesi topyekûn bir milletin zaferiyse ikinci istiklal mücadelesi olan 15 Temmuzun da partilerin ortak iradesi olduğuna ve o ortak iradeyi, anayasal anlamda devleti ve milleti temsil yetkisini haiz bulunan Cumhurbaşkanı olmakla beraber başkomutan sıfatını haiz bulunan Recep Tayyip Erdoğan'ın statüsünün iyi öğrenilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şimdi, şunu ifade etmek isterim: Sayın Cumhurbaşkanımızın İnönü'yle ilgili söylemiş olduğu söz, bağlamından kopartılmamalı. Siyak ve sibâk deriz, öncesi ve sonrası kelimelerin, cümlelerin okumalarında çok farklı manalar çıkabilir. Hani "Namaza yaklaşmayın." ayetinde olduğu gibi. Dolayısıyla ben burada maddi gerçekliğin bir kere olduğu gibi ortaya konulmasını arzu ederim. O da nedir? Sayın Cumhurbaşkanımız, bu danışmanlık

ilgili ağır, eleştiri kapsamını aşan, hakikaten gerçeklikten kopuk, birtakım hayal dünyasında gölge boksuna dönüşen, gerçeklikle uzaktan yakından ilgisi olmayan, Düyun-ı Umumiye gibi, IMF gibi yakıştırmalar, yanlış yönlendirmeler ve aktarımlar sadedinde burada İnönü'nün şahsından bağımsız olarak CHP'nin tarihsel mirasına bir atıf yapmak suretiyle Marshall yardımları münasebetiyle oradaki ilişkiler manzumesine bir gönderme yapmıştır. Bunun dışında da herhangi başka bir durum söz konusu değildir.

Şunu da ifade etmek isteriz ki evet, hakikaten “Birinci İstiklal Mücadelesi” dememiz gerekiyor. Zira 15 Temmuz açık bir uluslararası darbe ancak aynı zamanda bir işgal girişimiydi, işgal girişimi. Evet, iki karargâhı vardı; bir tanesi Yeşilköy, bir tanesi Ilgaz. Bu Yeşilköy’de Sayın Cumhurbaşkanımız, Ilgaz’da da Sayın Başbakanımız 15 Temmuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Lütfen açabilir misiniz bir dakika.

BAŞKAN – Tabii.

Toparlayalım Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Toparlıyorum, toparlıyorum Sayın Başkanım.

Devam ettiği zaman cevap vermek durumundayız, biz bitirelim diyoruz ama tekrar tekrar açılırsa sonuna kadar cevap veririz. Konuşacak çok şeyimiz var.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla şunu ifade etmek istiyorum: 15 Temmuzda da iki karargâh vardı. Bir tanesi Cumhurbaşkanımızın bulunduğu Yeşilköy, orada Sayın Cumhurbaşkanımızın tutum ve davranışlarıyla başkalarının tutum ve davranışlarını mukayese edebilirsiniz, bir. İkinci olarak da Ilgaz’da, Sayın Başbakanımız, dönemin başbakanı Binali Yıldırım Bey oradan milletin üzerine bombalar yağdıran Mürted Havalimanının yerle yeksen edilmesini yine Mehmetçik’imize talimatlandırarak bu darbe ve işgal girişiminin aynen birinci istiklal mücadelesindeki o ruh ve manaya uygun bir şekilde sonuçlandırılmasını ortaya koymuştur. Dolayısıyla bütün bir milletimiz gazidir. Nasıl ki birinci istiklal mücadelesi, Gazi Meclisimiz olarak birinci istiklal mücadelesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak, evet.

BAŞKAN – Lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Açın, açın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Birinci istiklal mücadelesi nasıl ki hep beraber, topyekûn bir milletin zaferiyse tabii ki ikinci istiklal mücadelemiz ve zaferimiz olan 15 Temmuzda burada bütün partilerimizin bombalar altında “Ölümüne buradayız, demokrasiye sahip çıkacağız, hep beraber ilelebet cumhuriyetimizi, millî egemenliğimizi payidar kılacağız.” diyen bütün partilerimizin o ortak iradesine lütfen bugün de sahip çıkın; o ortak iradeyi temsil eden, anayasal anlamda devleti ve milleti temsil yetkisini haiz bulunan, Cumhurbaşkanı olmakla beraber başkomutan sıfatını haiz bulunan Cumhurbaşkanımızın da statüsünü lütfen iyi belleyin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir dakika lütfen.

BAŞKAN – Bir saniye Özgür Bey. Ağırlioğlu Bey, siz de sisteme girmişsiniz, size de söz vereceğim.

Özgür Bey, buyurun.

28.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, uzatmayacağım.

Sayın Akbaşoğlu'na bir tek şey hatırlatalım. Bir grup başkan vekili bir dakika konuşuyor, öbürü yedi dakika cevap veriyorsa bundan çıkarılacak çok mana vardır. Bakın, ben tezimi ortaya koyayım. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şöyle: Siz daha önce beş dakikayı aşan bir konuşma yaptınız.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) - Lütfen ama lütfen, kayıkçı kavgasına döndü ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz sözü bağlamından kopartmaktan bahsettiniz ya, önu arkası. Bakın, sözün bağlamından kopması hitabetin kusurundandır da fotoğrafın “fotoshop”lanıp bağlamından kopması ve bu utanmazlığa kimin sığınmasını nasıl ifade edeceksiniz? İnönü'nün elinde bir Amerikan, bir Türk Bayrağı var. Oysa ülkenin son Cumhurbaşkanı bu bayrağı gösterirken Türk Bayrağı'nı, şanlı Türk Bayrağı'nı siyahla “fotoshop”lamışlar, eline vermişler. Bunu kim eline verdiyse ve bunu kim elinde tutuyorsa, buna kim tevessül ediyorsa millet bunun hesabını sorar, bunu göreceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir “fotoshop”lama yok. (CHP sıralarından “Ne var o zaman?” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Yavuz Ağırlioğlu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Kayıkçı kavgasına döndü.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Yavuz Ağırlioğlu'nun bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Başkanım.

29.- *İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, iktidarın muhalefetin itirazlarını düşman cepheden yöneltilmiş taşlar olarak görmesine müsaade etmeyeceklerine ilişkin açıklaması*

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Efendim, mevzuyu bağlamamız lazım, uzuyor çünkü karşılıklı atışmalarla.

Gümüşhane'nin Tarhanas köyü var, köy bir ara ikiye bölünmüş, köyün yarısının okuduğu ezana bir diğer yarısı “Aziz Allah” diyemez hâle gelmiş. Şimdi, CHP'nin okuduğu ezana “Aziz Allah” dememeye kararlı bir siyasi üslup var. Mevzuyu uzattıkça mevzu tarihî kişilikler üzerinden bilek güreşine dönecek. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

CHP'nin okuduğu ezana değil, bizim okuduğumuz ezana... Biz cümle kuracağız çünkü, anlaşıldı.

İstirhamımız şudur: Bizim kendi mesuliyetlerimize, yani, bu coğrafyada ağırlaşan şartlar içerisinde, bizi bu topraklarda var eden tarihî kişilikler üzerinden bugün siyasi bilek güreşi yapma hevesinden kurtulup biraz daha mesuliyetli, ciddiye işler yapmamız lazım. Biz şimdi tarihin bize fırsat olarak sunduğu bu topraklarda hür ve müstakil irademizle yaşama nimetini, onlar üzerinden kavgayı devam ettirerek, huzura, felaha, refaha kavuşturamayız, dönüştüremeyiz. İstirhamımız şudur: Biz bu mevzuda CHP tarafından gelen cümlelerin Hükûmet tarafında alınganlık sebebi olduğunu biliyoruz. Biz de aslında aynı hassasiyetler çerçevesinde CHP'nin siyasal bir propaganda muhatabı olarak, yani siyasi olarak bizim hassasiyetlerimiz ve ait olduğumuz değerler dünyası açısından farklılaştırarak muhalefetin

bir unsur, bizim de beslenme hafızamız hâline gelmesini ilk elde şahit olduğumuz zamanlardan bugüne kadar gördük. Bugün de aynı şey oluyor. O yüzden biz galiba AK PARTİ Grubuna, AK PARTİ'nin hassasiyet taşıdığı değerlere, onların kendilerine ait olduğunu hissettikleri, iddia ettikleri manzumeye tenkit cümlelerini biz kuracağız. Dolayısıyla, biz galiba iğneyi çuvaldızla beraber kendimize batıracağız. Ben galiba İYİ PARTİ Grubu olarak birazcık da bu eksikliği kapatacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Başkanım bitiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Bu memlekette iktidar olmanın imkânını, Milliyetçi Hareket Partisinin kendilerine sunmuş olduğu krediyi sınırsız zannederek “Her istediğimi yapar, her istediğimi söylerim.” duygusuyla birleştirmenize mukabele edeceğiz. Ne olursa olsun muhalefetin itirazlarını düşman cepheden size yöneltilmiş taşlar olarak görmenize müsaade etmeyeceğiz. Biz, tabii, başınıza değil de değerse kalbinize taş atacağız.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, cumhuriyeti kuran kadroların herkesin önderi olduğuna ve saygı gösterilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizi kuran kadroların hepimizin önderleri olduğu ve bugün bizleri buraya getiren kadrolar olduğu konusunda herkes hemfikir. Bu nedenle tüm kurucu liderlerimize, kurucu kadrolarımıza saygıyı göstermek, vefayı göstermek hepimizin boynunun borcu olması gerekir diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, birkaç arkadaşımızın 60'a göre söz talebi var ama birazdan yerine getireceğim. Öncelikle bir gündeme geçelim, arkadaşlarımız ayrılmasınlar ben arada kendilerine söz vereceğim.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, Ardahan Milletvekili Öztürk Yılmaz'ın Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasını belirten yazının (4/6) 4/10/2018 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin yazısı

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Ardahan Milletvekili Sayın Öztürk Yılmaz'ın Dışişleri Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 4/10/2018 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Parlamentosu Anayasal İşler Komitesi tarafından 10 Ekim 2018 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de “Avrupa'nın Geleceği Üzerine Müzakere” başlıklı Parlamentolar Arası Komite Konferansı'na katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/42)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Parlamentosu (AP) Anayasal İşler Komitesi tarafından 10 Ekim 2018 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de "Avrupa'nın Geleceği Üzerine Müzakere" başlıklı Parlamentolar Arası Komite Toplantısı düzenlenecektir.

Söz konusu konferansa katılım sağlanması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Binali Yıldırım

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Danışma Kurulunun, bastırılarak dağıtılan 4 ve 5 sıra sayılı İçtüzük ve Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının sırasıyla 1'inci ve 2'nci sıralarına alınmasına; Genel Kurulun 9 ve 10 Ekim 2018 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; 9 Ekim 2018 Salı günü birleşiminde 4 sıra sayılı İçtüzük Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına; 10 Ekim 2018 Çarşamba günü birleşiminde 5 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına, tamamlanamaması hâlinde 11 Ekim 2018 Perşembe günü birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle 5 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına; 5 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin 10 Ekim 2018 Çarşamba günü birleşiminde tamamlanması hâlinde Genel Kurulun 11 Ekim 2018 Perşembe günü toplanmamasına; 5 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

Danışma Kurulu Önerisi

9/10/2018

Danışma Kurulunun 9/10/2018 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda, aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Celal Adan

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkan Vekili

Özgür Özel

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu

Başkan Vekili

Ayhan Bilgen

Halkların Demokratik Partisi Grubu

Başkan Vekili

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

Başkan Vekili

Erhan Usta

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu

Başkan Vekili

Yavuz Ağıraltıoğlu

İYİ PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneriler:

Bastırılarak dağıtılan 4 ve 5 sıra sayılı İçtüzük ve Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tekliflerinin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınması,

Genel Kurulun;

9 ve 10 Ekim 2018 Salı ve Çarşamba günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

9 Ekim 2018 Salı günü (bugün) birleşiminde 4 sıra sayılı İçtüzük Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

10 Ekim 2018 Çarşamba günü birleşiminde 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi, bu birleşiminde 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 11 Ekim 2018 Perşembe günü birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle 5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerinin 10 Ekim 2018 Çarşamba günü birleşiminde tamamlanması hâlinde Genel Kurulun 11 Ekim 2018 Perşembe günü toplanmaması;

5 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

5 sıra sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/773)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 5’inci maddeler arası	5
2. Bölüm	6 ila 10’uncu maddeler arası (Geçici 1 ve Geçici 2’nci maddeler dâhil)	7
Toplam Madde Sayısı		12

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Okunan Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri...

Sayın Can, bugün Çukurca’da hayatını kaybeden arkadaşımız Kırıkkaleli herhâlde, bir söz talebiniz var. Önce söz talebiniz buna ilişkin midir?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Can’ın 60’a göre bir dakikalık bir hakkını kullandırılım kendisine.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit düşen Kırıkkaleli piyade sözleşmeli er Emre Güngör'e ve Batman ilinde şehit düşen Kırıkkaleli Yahya Şen'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bizim için üzüntülü bir gün; ateş, Kırıkkale'mize düştü. Hakkâri Çukurca'da alçak PKK saldırısıyla şehit düşen kardeşimiz piyade sözleşmeli er Emre Güngör'e Allah'tan rahmet diliyorum. Kırıkkale'mizin, milletimizin başı sağ olsun. Şehidimizin ruhu şad olsun.

Şehidimiz, yarın Kırıkkale Nur Camisi'nde kılınacak öğle namazını müteakiben Keskin ilçesi Armutlu köyünde defnedilecektir.

Bu vesileyle, geçen hafta Batman'da şehit düşen Kırıkkaleli kardeşimiz Yahya Şen'e de Allah'tan rahmet diliyorum.

Bütün şehitlerimizin ruhu şad olsun, mekânları cennet olsun.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN - Biz de ulusumuza baş sağlığı diliyoruz.

Gerçekten çok acı bir kayıp.

Teşekkür ederim size de Ramazan Bey.

Sayın Çepni, sizin de bir söz talebiniz var, açıklar mısınız neden dolayı söz istediniz?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Ernesto Che Guevara'nın 51'inci ölüm yıl dönümü münasebetiyle...

BAŞKAN – Duyamadık Sayın Çepni, lütfen bir izah eder misiniz? Yani 60'a göre söz talebinizin gerekçesini kısa bir şekilde, bir cümleyle hemen özetlerseniz...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Che Guevara'nın 51'inci ölüm yıl dönümüyle ilgili...

BAŞKAN – Buyurun.

Teşekkür ederim.

31.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Ernesto Che Guevara'yı 51'inci ölüm yıl dönümünde saygıyla andığına ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bundan tam elli bir yıl önce Bolivya'da ölümsüzleşen büyük enternasyonalist devrimci Ernesto Che Guevara'yı saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Dünya emekçi halklarının emperyalizme, kapitalizme ve faşizme karşı mücadelesinde büyük bir simge olarak yaşadı ve ölümsüzleşti.

Günümüzde dünyanın bir avuç sermayedar için cennete, ezilen milyonlar için de cehenneme dönüştürüldüğü bugün eşitlik, adalet, özgürlük ve sosyalizm mücadelesi sürecinde Ernesto Che Guevara, halklarımızın ve emekçilerin mücadelesinde kilometre taşı olmaya devam ediyor. Umut dimdik ayakta, Che Guevara ölümsüzdür.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çepni.

Sayın Gaytancıoğlu, siz de izah eder misiniz lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Edirne'nin Enez ilçesinde akşam halk sokağa çıktı, ciddi anlamda bir tepki gösterdi trolcülerle ilgili, onu anlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Peki.

Bundan sonra son olarak Sayın Özkan'a söz vereceğim, diğer talepleri daha sonraki aşamalarda değerlendireceğim arkadaşlar, gündemimiz var çünkü.

Buyurun.

32.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Edirne ilinin Enez ilçesinde trolle balık avcılığını önlemek için halkın Enez Limanı'nda toplanarak tepkisini ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Görevinizde başarılar diliyorum.

Trolle balık avcılığı, denizlerimizdeki balık popülasyonunun yok olmasındaki en büyük etkenlerden birisidir. Çünkü trolle balık avcılığı sonucunda balık yuvaları, yumurtaları ve özellikle trol ağının arka kısmındaki kör ağ nedeniyle yavru balıklar tamamıyla yok olmaktadır. Yine, bunun gibi, gırgırla yapılan balık avcılığı da kurallara ve yasaklara uyulmadığı takdirde, örneğin, avlanacak balığa uygun göz açıklığına sahip ağ kullanılmaz ise masum değildir. Enez halkı, trolle balık avcılığına izin vermemek için dün gece Enez Limanı'nda toplanarak ciddi bir tepki vermiştir. Saros Körfezi'nden ne istiyorsunuz? Bırakın, dünyanın kendi kendini temizleyebilen, yenileyebilen birkaç körfezinden biri olan Saros yaşasın, gelecek nesillere bu körfezi sağ salim bırakalım. Halka rağmen sermayeye kazandırmayı artık bırakalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gaytancıoğlu.

Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Tıbbi sarf malzeme...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

33.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Levent Gök'e Meclis Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, şehitleri rahmetle andığına, geleneksel ve tamamlayıcı tıp merkezlerinin durumuna ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Değerli Başkan, başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, önce tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum, başımız sağ olsun.

Kısa adı GETAT yani geleneksel ve tamamlayıcı tıp merkezleri, eğitim ve araştırma hastanelerine bağlı olarak birçok ilde kurulmaktadır. Temel sağlık hizmetlerinin yanında tabii ki tamamlayıcı tıbbi hizmetlerin yeri vardır, tamamen reddetmek tabii ki doğru değildir. Örneklemeyle konuşmama devam etmek istiyorum.

Bursa'da bugüne kadar GETAT merkezi için yaklaşık 7 milyon Türk lirası harcadığı söylenmektedir. Bu merkezlerde sülük tedavisi, hacamat, ozon tedavisi gibi 14 branşta planlama yapılmaktadır. Başta sülük alımı olmak üzere bu branşlarda şartname hazırlanmaktadır bugünlerde. Hâl böyleyken ülkemizde bugün temel sağlık hizmetlerinin sunumu konusunda tıbbi sarf malzemelerinin temini, ekonomik krizden dolayı gerçekleşmemektedir. Binlerce ameliyat ertelenmiştir. Sağlık çalışanları düzensiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Kamu hastaneleriyle yazışmalarda hayati önemi haiz belge olmadan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, teşekkür ederiz.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) - ...devamlı, devleti zarara uğratmak, kamu zararına sebebiyet vermek...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özkan.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) - ...kireçlenme nedeniyle tekerlekli sandalyeye mahkûmken, sağlıkta...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

VIII.-SEÇİMLER

A) KOMİSYONDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- Dışişleri Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Ankara Milletvekili Sayın Ahmet Haluk Koç aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Grup başkan vekillerimiz de lütfederse bir çay içmek için arkaya bekliyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 16.36

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.00

BAŞKAN : Başkan Vekili Levent GÖK

KÂTİP ÜYELER : İshak GAZEL (Kütahya), İsmail OK (Balıkesir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım’ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Meclisimizi temsilen Sayın Genel Sekreter Yardımcımız yerinde.

Komisyon Raporu 4 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, teklifin tümü üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

İlk söz, İYİ PARTİ Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Grup Başkan Vekili Sayın Yavuz Ağırlioğlu’nda.

Buyurun Sayın Ağırlioğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AĞIRALIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Meclis İçtüzüğü’nün müzakerelerini hem Komisyonla hem de çalışma gruplarımızda yaptık, mutabakat oluştu, elden gelenin en iyisini yapmaya çalıştık. Hükûmetimizin, bu meselelerle alakalı, hızı verimlilikle birleştiren iradesine şerh etmiş olmamıza rağmen, her hızda bir hayır murat eden bir aceleciliğe gelmiş oldu. Aslında biz Meclis İçtüzüğü’nün Meclisin müzakere, mutabakat, denetim ve bundan sonraki süreçlerle alakalı şeffaflığının hem bu mevzuda oluşacak mutabakata hem de bundan sonra bunlar vesilesiyle çıkaracağımız kanunların yapboz tahtasına dönmemesine vesile olacağına inanıyorduk ama mutabakat böyle oldu. Şimdi, bu vesileyle söz alıp söyleyeceklerimizin peşinden Hükûmetimize sitemlerimizi, tenkitlerimizi, tekliflerimizi iletip kürsüden ayrılacağım.

Her şeyden önce yeni bir sistem; bizim de intibak etmekte zorlandığımız, hatta Hükûmetin de intibak etmekte zorlandığı bir sistem. Henüz “Dört başı mamur olur, memleketi abat eder, ihya eder, inşa eder.” diye takdim edilmiş bu yeni sistemin içerisinde biz Meclis İçtüzüğü’nün bile çalışma verimliliğini bulamadık. Dolayısıyla “Memleketi abat eder, memleketin karanlık günlerinde etkin karar mekanizmalarını hızlı bir şekilde çıkararak memleketi ihya ve inşa eder.” diye önümüze konulan sistem, henüz bu safhada bile verimliliğini yitirmiş durumdadır.

(x) 4 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Dolayısıyla biz Hükümetin alelusul iş görme şeklinden genel olarak muzdaripiz; genel olarak muhalefetin her türlü tenkidini düşman hattından kendi cephelerine yöneltilmiş bir saldırı gibi telakki eden, muhalefetin tenkitlerini, eksik kalmış yönleri tamamlamaya yönelik tekliflerini mutlaka bir hasımlık telakki eden üslubun muzdaripiyiz. Dolayısıyla biz Genel Kurulda elimizde ifade imkânı bulduğumuz her mevziyi hem bu sitemlerimizi, bu tekliflerimizi ifade imkânına dönüştürüyoruz hem de bu vesileyle Hükümetin bizi duymaz kulaklarına sesimizi avazımız çıktığı kadar duyurmaya çalışıyoruz.

Genel Kurulda İç Tüzük’le alakalı evvelen bir mutabakatımız vardı, o mutabakat üzerinden aslında biz sadece, Meclisin sesi kısılmasın tenkitlerimizi, daha etkin, daha verimli, daha şeffaf denetim imkânlarını elinde bulunduran bir Meclis olma tekliflerimizi bir şekilde bugün buraya kadar taşıdık; ele böyle bir metin çıktı. Bu, en azından mutabakat sağlanabildiği için daha ehven gördüğümüz bir metindir. Tali komisyonların, esas komisyonların, ihtisas komisyonlarının bu meselelerle alakalı daha verimli çalışabildiği bir siyasal alan oluşsun isterdik, bir çalışma alanı oluşsun isterdik; olmadı, muvaffak olunamadı. Bu meselelerle alakalı “hızlı, etkin karar alma mekanizması” diye hızlı bir şekilde Meclisin yasaları çıkarmasına cümle kurmak her zaman istediğimiz verimi alamamamıza da dönük menfi neticelerle bizi karşı karşıya bırakıyor. Daha önce yaşadık bunları, İhale Kanunu’nda yaşadık, benzer kanunlarda yaşadık. Yapboz tahtasına dönmessin diye bir kanunu sükûnetle çıkarabilmek, bütün menfi taraflarını izole edebilmek -eskilerin tabiriyle “Efradını cami, ağyarını mâni.” derler- böyle mükemmel hâle getirebilmek isterdik ama derme çatma bu, bu hâle geldi.

Şimdi, bu elimizdeki, çıkarabildiğimiz bu metin üzerinden, biz, Meclisin konuşma haklarını, Mecliste muhalefetin iktidarı tenkit etme imkânını, iktidarın muhalefet vasıtasıyla denetlenme imkânını kaybetmeyelim diye, konuşma süreleri dâhil, soru sorma usulleri dâhil, bütün bunlarla ilgili, kanunların yapılma süreçleri, tali komisyon ve esas komisyonların çalışma mekanizmaları dâhil birtakım tekliflerde bulunduk. Şimdi mutabakat metni diye elimize gelen metin, inşallah devamlı yapboz tahtasına çevirmek zorunda kalmayacağımız bir metin olur. Hayırlı olmasını temenni ediyoruz parti grubumuz adına.

Bu vesileyle Sayın Başkana evvelen söyleyeyim, AK PARTİ’ye, iktidar partisine, şahsiyetine değil ama manevi şahsiyetine sataşmada bulunacağım efendim, sataşma dolayısıyla söz talebi olursa lütfen verin.

Biz böyle sıkışma zamanlarında iktidarımızın muhalefetin yerine cümle kuruyor olmasından şu açıdan muzdarip oluyoruz: Muhalefetin elinde siyasal iletişim enstrümanları açısından kendisini ifade etme imkânı çok fazla olmadığı için bazı yanlışların muhalefet tarafından dillendirilmesini iktidarımız sadece oy kaybına uğrayacakları bir alanı görünce dinler hâle geliyor. Yani en yakınımızda McKinsey tartışmasıyla alakalı dile getirmeye çalıştığımız, muhalefetin daha çok vurgulamaya çalıştığı, hassasiyet gösterdiği ne kadar cümle varsa bu cümlelerin siyasal karşılığı ancak oy kaybedebilme, siyasi itibar kaybedebilme ihtimali mevzubahis olunca dinlenebilir hâle geliyor. Dolayısıyla, bizim bu mevzuda aslında söylediğimiz tam olarak budur. Misalen, bu bir uluslararası anlaşma mahiyetinde olsaydı, McKinsey bizim mutabakat metni çerçevesinde Meclise sunulacak bir yasa olsaydı alelusul geçmiş olacaktı. Müzakerenin faydasını gördüğümüz bir iştir. Sağ olsun, Sayın Cumhurbaşkanımız bizi damat beyin ihanet ve cehalet suçlamasından kurtardı. Bazen Başkomutanlık böyle bir şeyi de gerektirir. Yani bazen Meclisinize galiz cümlelerle hakaret edilmesi sonucunu doğuracak bir şeye kendinizi siperlemek zorunda kalırsınız. Dolayısıyla ben bu fedakârlığa müteşekkirim, sağ olsunlar.

Şimdi, muhalefetin kendisini ifade imkânı bulamamaktan kaynaklanan, siyasal iletişim enstrümanlarını kullanamamaktan kaynaklanan sesinin kısıklığı zaman içerisinde iktidarın kendi yaptıklarına muhalefet etme sürecini besliyor. Biz bazen iktidar partisinden bizim cümlelerimizi

duymaktayız. Münhasıran Cumhurbaşkanımız imdada bu tür netameli zamanlarda kavuşabildiği için onun üzerinden gruba konuşmak, onun üzerinden Türkiye'ye mesaj vermek bizim için çok daha makul, çok daha verimli bir yol hâline geliyor.

Geçen haftaki parti grubunda Sayın Cumhurbaşkanımızın yerel yönetimlerle ilgili politik çerçevesini çizmeye çalıştığı liyakat hassasiyetinin arkasına eklediği bir cümle var, takdirle izledik. Malumualiniz, aslında muhalefet veciz cümlelerle iktidarı tenkit edebilir. İktidar, veciz cümle kurmanın değil, veciz iş yapmanın merkezidir, mercisidir. Dolayısıyla şöyle bir şey olmaya başladı: Bizim muhalefet olsun diye kurduğumuz cümlelerimizi artık zaman zaman ve bu ara daha çok sıklıkla Sayın Cumhurbaşkanından duymaya başladık. Geçen haftaki parti grubu konuşmasında “Bana hiç kimse yakınıyla gelmesin. ‘Bu benim akrabamdır, bu benim şuyumdur, buyumdur.’ diye gelmesin.” hassasiyetine teşekkür ediyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın bilmesi lazım, parti grubumuz AK PARTİ Grubunun bunu söyleyemediğini düşündüğü için, Sayın Cumhurbaşkanının “Bana kimse yakınıyla gelmesin, akrabalık iddia ederek akrabalarını çekip getirmesin.” hassasiyetine biz şöyle karar vererek mukabele ediyoruz: AK PARTİ Grubu belki nezaket gösterir, yakınlık ihsas ettiren iradenin sizinle akrabalık bağına göz önüne alarak sitemlerini, tenkitlerini size ulaştıramaz diye biz söylüyoruz: Sayın Cumhurbaşkanım, yakınların devlet kademelerine taşınmaması hassasiyetinize teşekkürle mukabele ediyoruz ama zatıalınıza bir mevzuda haber vermemiz lazım. Sizinle aynı anneden, aynı babadan olduğunu iddia eden ve bu iddiasıyla mütenasip bir siyasi geçmişin içerisinde arkadaşlarınızın kafasında hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak Recep Tayyip Erdoğan isimli bir beyefendi var. Sayın Cumhurbaşkanım, bu beyefendi sizin “Bana kimse akrabasıyla gelmesin.” hassasiyetinizin rağmen damadını sizin yanınıza getirip “Bunu Hazine ve Maliye Bakanı yapar mısınız?” diyor. Yetmiyor, efendim, benim damadımı Varlık Fonu’na, yetmiyor, Savunma Komisyonuna, yetmiyor, yanına, yandaşına, akrabalık ilişkilerini katarak, siyasi nüfuzu size sual edilemediği için devlet kademelerinde size yakınlık ihsas ettirecek şekilde pek çok insanı devletin hizmetiyle buluşturuyorlar. Sayın Cumhurbaşkanımızın dikkatlerine arz edeceğimiz husus şudur: Ya hassasiyetini çizdiğiniz çerçeve içerisinde Recep Tayyip Erdoğan’ı parti disiplinine davet edin lütfen ya da uymuyorsa parti disiplinine uymamanın gereğini yerine getirin. Bu memlekette yakınlık ihsas ettirerek, devlet kademelerinde eş, dost, akraba, usul-fürü ilişkisi içerisinde en kötü dönemi yaşadığımıza inanıyoruz, en kötü dönemi. Üniversitelerde de bürokraside de bu mevzuyla ilgili hassasiyet gösterecek, soru önergeleri vereceğiz yani soy isim beraberliklerinin devlet yönetiminde şu anda ne tür idari mevzileri işgal ettiğinin ifade edilmesi anlamında söylüyorum. Dolayısıyla, iktidarın bugün veciz cümleler kurarak, muhalefetin kurması gereken cümleleri kurarak muhalefetin etkinliğini kırma teşebbüsünden ancak böyle kurtulunabileceğine inanıyoruz.

Biz, şimdi, yerel yönetimlerle alakalı çalışmalara başladık. Bu yapmaya başladığımız çalışmalar içerisinde, siyasetin elindeki gücü kullanma şeklinden, “İktisadi olarak karşımızda duran büyük krize kriz demeyelim de ne diyelim?” istişarelerine denk geliyoruz Anadolu’da. Ticaret odaları, iş adamları, meslek odaları, Hükümetimizin kulaklarının olabildiği, gözlerinin olabildiği toplantılarda “Biz buna kriz demeyelim de ne diyelim?” istişaresini toplantıdan önce yapıyorlar, bilirsiniz. “Daralma, nefes darlığı, terleme, geçici bir türbülans” benzeri cümlelerle, salavatlarla kürsüye çıkan iş adamları, kürsüden indikten sonra durumun vahametine cümle kurar hâle geldiler. Önce hastalığın teşhisini sağlıklı yapabilme imkânından mahrum kalırsak sonra tedavi için yapacağımız her şey havada kalır.

Arkadaşlar, “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” diye yola çıkmış harekete konuşuyorum. Bugün, “Partimizi yaşatın ki devlet yaşasın.” noktasına gelmiş bir partiye sitem ediyorum. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.”dan “AK PARTİ giderse memleket mahvolur.”a gelen bir siyasal iradeyi tenkit ediyorum. Parmaklarındaki yüzükleri göstererek, Hazreti Ömer’in fedakârlıklarından bahsederek,

Efendimiz'in yüzüne değmemiş hasırları millet vicdanına ihbar ederek yola çıkmış bir iktidarın, geldiği yere kriz demeyecek kadar örtme duygusuna mukabele ediyorum. Yani biz bugün milleti fedakârlığa davet edeceksak -Hükûmetimizin boynuna borç- başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere, kendisi bulgura, kendisi yağurda talim edecek, ondan sonra "fedakârlık" diyecek. Dolayısıyla, sarayın masrafları... "Makam arabaları özelleştirilecek, lojmanlar satılacak." diye başlanmış yolun nihayeti saray olmamalıydı. Bu kadar şatafat, debdebe olmamalıydı. Verimlilik diye, üretim diye, alın teri diye en aziz nimetimizi bunlardan bilmek ahlakımız, ranta, beton ekonomisine dönmemeliydi.

Bugün yerel yönetimlerle ilgili seçim sürecine giriyoruz. Şu anda Türk ekonomisine, üretim bandına, üretim ahlakına, üretim şuuruna, üretim iradesine kasteden şey AK PARTİ'nin belediyeçilik maharetsizliğidir. Bu beton ekonomisinin arkasında yeni keşfedilmiş emsal-yoğunluk usulü-usulsüzlüğü vardır. Otuz kırk yıllık büyük inşaat firmaları hâline gelmiş gibi davrandıklarına bakmayın, büyük sanayi firmaları, büyük üretim firmaları kırk yıldır sanayiden kazanamadıklarını, imar, emsal usulsüzlükleri içerisinde -kendilerine sunulmuş- beton inşa etmekten kazandıklarını kırk yıldır kazanamaz hâle geldikleri için üretim yetimdir. Bugün bu üretimin iki ayağı var, onunla ilgili de önerge vereceğiz, inşallah vicdanlarınızda makes bulur.

Bugün, FETÖ'cülerin yurt dışına kaçırdığı iddia olunan, tespit edilen hatta... Yani alelusul, kanuni ne kadar tespit edildi bilemiyorum. Lakin, piyasada iş yapan her iş adamından çok rahatlıkla bilgilerini alabileceğiniz, bu beton ekonomisinin arka planından güçlendi; FETÖ'nün finansal kuvveti, imar yoğunlaşması vasıtasıyla oluşturulmuş büyük iş merkezleri, AVM'ler ve gökdelenlerle oluşturuldu. 15 Temmuzdan önce oluşan bu iktisadi büyüklüğün 15 Temmuz alçaklığından sonra kimlere mal teslim edilerek, devir teslim yapılarak yurt dışına sermaye kaçışına sebep olduğu da araştırılacak arkadaşlar çünkü iki türlü işimiz var bizim. Bugün ekonomimizin, bizim üzerimizde ağırlaşan, üretim yapan insanlarımızın kaldıramayacağı hadde mevzuu vardırıan, alın terini yetim bırakan şey, rantın Türk yurdunda hükümferma olmasıdır. Bu rantı elindeki imkânları belediye imkânlarını kullanma şekliyle kırbaçlayan, AK PARTİ belediyeçiliğidir. Dolayısıyla Türk ekonomisini bugün davet ettiğiniz üretim alanında Türk ekonomisi nefes alamaz hâle gelmiştir. Bugün zabıta marifetiyle dizginleyemeyeceğiniz bu enflasyon karşısında, hutbelerle de engellenemez bir stokçulukla karşı karşıya olduğumuz gerçeğini, iş adamlarına "Kriz demeyin.", esnaf odalarına "Sakin ha krizden bahsetmeyin." diyerek örtemezsiniz. Bugün konkordato ilan eden firmaların peşinden, finansal daralmanın peşinden yaşanacak yeni kırılmalar eklenince beraberinde getireceği toplumsal savrulmayı hesap etmek zorundayız.

İstirhamımız şudur: Hükûmetimizin başına bir şey geldi mi doğruları yapmaya meyli daha çok artmaktadır. Evvelen bizim söylediklerimizi duymayan Hükûmet, başı duvara çarpınca muhalefetin söylediklerine kulak kesilmektedir. McKinsey meselesinde tenkitlerimizi kulak arkası ettiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu, sözlerinizi toparlayınız.

Buyurun.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bizim, Hükûmetimize içine girmiş oldukları bu siyasi girdaptan kurtulabilmeleri için, memleketi içine düşürdükleri bu iktisadi krizden çıkarabilmeleri için teklif ettiğimiz usul şudur: Türkiye'ye yatırıma çağırdığınız insanlara lütfen "Başınıza bir şey gelirse beni arayın." demeyin. Sayın Cumhurbaşkanımıza da sözümüzü söylemiş olalım: Lütfen, Türkiye'ye çağırdığınız, yatırım yapsınlar diye ülkenize çağırdığınız iş adamlarına, finansman imkânları olarak Türkiye'de yeni kredi imkânlarına dönüşecek yatırımlara davetiye çıkarırken "Başınıza bir şey gelirse

bizi arayın.” demeyin çünkü bu, dünyanın hukuku oturtamamış ülkelerinin beylik lafıdır. Bu lafı duyduktan sonra bir ülkeye yatırım gelmez, sadece bu saikle gelmez.

Dolayısıyla, hukukun egemen olduğu bir ülke kurmak zorundayız, liyakatin istihdam edildiği bir ülke kurmak zorundayız. Liyakati istihdam ederken de dinin, dilin, mezhebin, meşrebin, aidiyetin, bizim mahalleden olmanın hiçbir öneminin olmadığını berrak bir şekilde siyasi irademizle buluşturmak zorundayız. Bunları gerçekleştirebilirsek ondan sonrasını yönetmek daha kolay olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Heyetinize saygılarımı arz ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ağırlioğlu, selamlamak için biraz daha süre vereyim, selamlayalım isterseniz.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Yok, teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Gruplar adına ikinci söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Erkan Akçay, Manisa Milletvekilimize aittir.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçtüzük Değişiklik Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün İç Tüzük’ümüzde değişiklik yaparak Meclisimizin Anayasa’ya ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyumu istikametinde gerekli ve önemli bazı değişiklikleri gerçekleştireceğiz.

Teklifin Komisyon aşaması verimli konuşmalara vesile olmuştur. Bununla birlikte, asıl önemli olan nokta, bu değişiklik teklifinin grupların uzlaşmasıyla birlikte Komisyondan geçmiş olmasıdır. Meclisin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen bir belgede partiler arasında bir uzlaşının sağlanmış olmasını fevkalade önemli görüyoruz.

Sözlerime başlarken, Komisyon görüşmelerinin etkin ve verimli bir şekilde tamamlanmasına katkı sunan başta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Binali Yıldırım’a, Anayasa Komisyonu Başkanı Sayın Bekir Bozdağ’a, Meclis Başkan Vekili Sayın Mustafa Şentop’a ve bütün siyasi partilerimizin grup başkan vekillerine ve Komisyon üyesi milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, İç Tüzük, Meclisimizin usul, esas, kural, düzen, disiplin ve sınırlarını belirleyen bir belgedir; ihtiyaçlara, uygulamada yaşanan sorunlara göre zaman zaman değişikliğe konu olmuştur. En azından kırk beş yıl itibarıyla baktığımızda çeşitli maddelerde 15 değişiklik yapılmış ve 172 maddede değişiklik yapılmıştır. İç Tüzük değişikliklerindeki temel motivasyon Meclisin etkin, verimli, siyasal, kültürel ve hukuki değerlere saygılı ve huzurlu çalışmasını temin etmektir.

Bu teklifte lafzi değişikliklerle birlikte Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi içinde Meclisin fonksiyonlarına uyum değişiklikleri de yer almaktadır. Örneğin, 16 Nisan Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanının veto yetkisinde düzenleme yapılmıştı, yasamadan münhasıran sorumlu olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürütme karşısında zayıf kalmamasını sağlamak amacıyla Cumhurbaşkanının veto yetkisi Anayasa’yla hafifletilmiştir. Buna göre, Cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğuyla aynen kabul etmesi hâlinde teklif kanunlaşmış olacaktır, Cumhurbaşkanının vetosu 301 milletvekilinin oyuyla geçersiz kılınabilecektir. Başkanlık sistemlerinin tipik uygulaması olan ağır veto müessesesi bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde bulunmamaktadır. İşte, bu istikamette kanun yapım

sürecinde Cumhurbaşkanının veto ettiği kanunların görüşülmesiyle ilgili usullerde değişiklik yapılması da gerekmiştir. Bunların yanı sıra çeşitli değişiklikler de yapılmıştır. Örneğin, Muhafız Taburunun kaldırılması gibi, milletvekillerine yasama evraklarının elektronik yolla tebliği gibi Meclis işleyişine ilişkin bazı değişiklikler de yer almıştır.

Ancak önemli bir diğer husus da, yeni hükümet sisteminin ruhuna, paradigmasına uygun İç Tüzük değişikliklerinin yapılması gerekmektedir. Bu, önümüzdeki çalışma mesailerinde gerçekleştirmemiz gereken önemli bir ihtiyaçtır. Önümüzdeki süreçte yapacağımız değişiklikleri yaşayarak, tecrübe ederek, tartışarak daha isabetli bir şekilde yerine getireceğimize inanıyorum.

Türkiye'nin ciddi bir yasama geçmişi, kültürü, birikimi ve geleneği vardır. Daha kaliteli, verimli ve etkin bir yasama faaliyeti gerçekleştirmeliyiz. Bu istikamette, önümüzdeki İç Tüzük değişikliğinde en çok dikkat etmemiz gereken hususları huzurunuzda şu şekilde özetlemek istiyorum değerli milletvekilleri.

Birinci önceliğimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama ve denetim kapasitesinin artırılması gerekiyor. Bunun için siyasi parti gruplarının kamu kurum ve kuruluşlarından bilgi alması konusunda yaşanan sıkıntılar ortadan kaldırılmalı ve bu süreç İç Tüzük'le hukuki dayanağa kavuşturulmalıdır.

İkinci olarak kanun tekliflerinin komisyonlarda görüşülmesi sürecinde komisyon başkanının teklife ilişkin kamu kurum ve kuruluşlarından düzenleyici etki analizi ve görüş isteyebilmesinin önü açılmalıdır.

Yasama ve denetim alanlarında Türkiye Büyük Millet Meclisinin birim ve kadroları güçlendirilmelidir. Özellikle yasama faaliyetlerinde parti gruplarına ve milletvekillerine gerekli desteği verecek bir yapının oluşturulması şarttır. Ayrıca, kesin hesap veya denetim komisyonunun kurulması gerekmektedir. Bu komisyon Meclisimizin denetim fonksiyonunu daha kurumsal ve etkin hâle getirecek, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de ruhuna uygun olacaktır. Genellikle bütün parti gruplarının da geçmiş dönem çalışmalarında da uzlaştığı üzere -en azından görüş bakımından- çocuk hakları komisyonunun kurulması, yerel yönetim komisyonunun kurulması gibi hususların da önümüzdeki İç Tüzük çalışmalarında ele almamız gereken hususlar olduğunu düşünüyoruz.

“İhtiyaçlar kanunların anasıdır.” derler. Yürütme kanun teklif edemiyor ancak yürütmenin kanunların uygulama sonuçları, çıkan sorunlar ve ihtiyaçlara ilişkin yasamaya yazılı rapor veya görüş bildirme imkânının da olması gerektiği kanaatindeyiz. Neticede her kanunun son maddesi “Bu kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.” şeklinde çıkacak. Bu yüzden “yasama ile yürütme ayrılığının daha belirgin hâle gelmiş olması” demek iki kuvvet arasında duvar örülmesi, iletişim ve diyalogun olmaması demek değildir. O bakımdan bu yasama-yürütme ilişkilerinin de formel kurallara bağlanmış ve kurumsal hâle getirilmesi önem arz ediyor. İç Tüzük'te komisyonların daha verimli, etkin ve fonksiyonel çalışmasını sağlamalıyız. Komisyonlar Türkiye Büyük Millet Meclisinin mutfağı olmalıdır ve Genel Kurula da kaliteli bir servis yapılmalıdır.

16 Nisan Anayasa referandumuyla hayata geçirdiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi Türk kamu yönetiminde önemli reformlara yol açmıştır. Bu reformların genel çerçevede iki boyutu vardır. Birincisi yasama ve yürütme organlarının sisteme uygun olarak dizayn edilmesi, ikincisi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütün kurum ve kurallarıyla yerleşmesi. Birinci konuda 24 Haziran seçimleriyle önemli bir aşamayı gerçekleştirdik ve yürütme organı doğrudan milletimizin iradesiyle biçimlenmiştir. Bugün görüştüğümüz İçtüzük Teklifi yeni sisteme ve Anayasa'ya uyumu içeriyor. Uyumun gerçekleşeceği yer, yine, millet iradesiyle karar alan Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yeni bir model olarak dünya anayasa hukuku literatürüne girmesine vesile olacağını düşündüğümüz hususlar şunlardır:

- 1) Kuvvetler ayrılığının daha belirgin ve net hâle gelmesi.
- 2) Denge-denetleme mekanizmasının kurulması.
- 3) Yetki ve sorumluluğun birbirine paralel hâle getirilmesi.
- 4) Yasama-yürütme ilişkilerinin kurumsallaşması.

Türkiye'nin demokrasi yolculuğunun doğal bir neticesi olarak hayata geçen Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi hukuk devleti, kuvvetler ayrılığı ve demokrasi ilkelerini karşılamaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde, yasama üzerindeki yürütme vesayeti veya etkisi büyük ölçüde kalkmıştır. Yürütme, yasama içerisinden çıkmayacaktır. Ayrıca, yasama çoğunluğuyla yürütmenin aynı partiden olma zorunluluğu da ortadan kalkmaktadır. Halkın önüne iki ayrı sandık konulmasıyla yürütme ve yasama ayrı ayrı seçilmiş ve şekillenmiştir. Yasamanın yürütmeden büyük oranda bağımsızlaşmasıyla, diğer bir ifadeyle kuvvetler ayrılığının belirgin şekilde tesis edilmesiyle yürütme üzerindeki yasama denetimi de etkinleşecektir. Türkiye Büyük Millet Meclisi denetiminin anayasal mantığı gereği, parlamenter sistemin tersine, yasama denetimi siyasi sonuçlar da doğurabilecektir.

Değerli milletvekilleri, yeni hükûmet sisteminin merkezinde denge ve denetim vardır. Yasama ve yürütmenin birbiriyle iç içe olduğu parlamenter sistemde yürütmenin denetimi tam anlamıyla işletilememekteydi. Yürütme organının oluşumunda zaten Mecliste çoğunluğu oluşturan partinin ya da partilerin belirleyici olması Meclisin yürütme üzerindeki denetim işlevini de olumsuz etkiliyordu ancak bugün, en azından anayasal sistem itibarıyla söylemek gerekirse yasama ve yürütmenin ayrı ayrı fakat aynı şekilde millî iradeyle belirlenmesi iki kuvvet arasındaki ilişkiyi de biçimlendirmektedir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi içerisinde Meclisin yüklendiği görev denge-fren mekanizmasının inşasına imkân vermektedir. Denge-denetim mekanizmasının bir diğer aracı da seçimlerin karşılıklı yenilenebilmesidir. Ombudsmalık ve Sayıştay denetimlerini de Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim görevlerinin kurumsal çerçevesinde ayrıca saymak gerekiyor.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin Türkiye Büyük Millet Meclisi açısından ayırt edici önemli bir özelliği de yetki ve sorumluluk ilkesinin tesis edilmesidir, yetkiyi kullanana sorumluluk da getirilmiştir. Anayasa'mızın eski hâli bir yönetimi keyfî davranmaktan alıkoyacak şekilde Cumhurbaşkanlığı makamı itibarıyla bu dengeyi sağlayamıyordu ancak yeni dönemde, yetkiyi kullanan Cumhurbaşkanı yaptığı bütün iş ve eylemlerden, attığı her imzadan hukuki, cezai, idari ve siyasi bakımdan sorumlu olmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle ülkemiz, yönetimde istikrarın tesisi, temsilde adaletin temin edileceği bir yönetim sistemine kavuşmuştur. Şimdi, marifet odur ki hepimize düşen görev, bu sistemi bütün kurum ve kurallarıyla başarılı bir şekilde oturtmak ve işletmektir. Neticede, sistem ne olursa olsun başarı ancak iyi uygulamalarla elde edilir. Demokrasimizi güçlendirmeli, uzlaşma kültürümüzü daha da artırmalıyız ve geliştirmeliyiz. Türkiye'nin emin adımlarla yürüdüğü güçlü devlet, güçlü yönetim, demokratik istikrar hedefleri yeni sistemin ana omurgasıdır. Yasama, yürütme ve yargı organlarının kendi içinde daha güçlü, daha bağımsız, denge ve denetleme mekanizmalarının daha etkin şekilde çalıştığı bir yapıya kavuşması bu sistemin en önemli özelliklerinden birisidir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin en önemli yeniliği, yürütme üzerinde gerek siyasi denetimin gerekse de hukuki denetimin tesis edildiği bir modelle Türkiye'nin daha demokratik ve istikrarlı bir yönetim sistemine kavuşmasıdır.

Bütün bu anlattıklarımızın tam merkezinde Türkiye Büyük Millet Meclisi vardır. Gerek yetki-sorumluluk ilkesi, gerek denge-denetim mekanizması Meclisin etkinliğiyle işler hâle gelebilecektir. Amacımız, Meclisimizin yeni sisteme uyumlu biçimde yetki ve sorumluluklarını yerine getirmesidir. Devlet-millet uyumuyla milletimizi müreffeh, devletimizi güçlü kılacağız. Bugün kabul edeceğimiz değişikliğin Meclisimizin yeni sistemle uyumlu olarak etkinliğini ve verimliliğini artıracığına inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkanın mikrofonunu açalım.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Sözlerime son verirken, İç Tüzük değişikliğinin Meclisimize, ülkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Sayın Özen sisteme girmiş, burada mı değerli arkadaşlarım? Sayın Özen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Şu an için burada değil.

BAŞKAN – Yok...

Sayın Girgin, 60'a göre söz talebiniz var, gerekçesini bir izah eder misiniz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – İşten atılan işçiler...

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla ilindeki TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonunda çalışan işçilerin sendikalı oldukları için işten atıldıklarına, Başbakanken "Sendikalaşmaktan ve örgütlenmekten korkmayın." diyen Binali Yıldırım'a gereğini yapması çağrısında bulunduğu ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) - Sayın Başkan, Muğla'daki TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonundaki işçiler sendikalı oldukları için işten atılmışlardır. Her biri onar yıllık kıdeme sahip olan yaklaşık 20 işçi altmış günden beri direnmektedirler. Anayasa'mıza ve Türkiye'nin imza koyduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmesi'ne göre, sendikalaşma çalışanlara tanınmış temel hak ve özgürlüklerden biridir. İş Kanunu da sendikal nedenli işten atılmayı yasaklamıştır. Dönemin Başbakanı Sayın Binali Yıldırım 2017 ILO Avrupa Bölge Toplantısı'nda işçilere çağrıda bulunarak "Sendikalaşmaktan ve örgütlenmekten korkmayın." demiştir.

Bir: Çalışma Bakanının işten atılan Muğla araç muayene istasyonu iş yeri ile Türkiye'de aynı kaderi paylaşan diğer iş yerlerindeki işçileri ziyaret ederek durumlarını görmesini ve işverenlere "Sendikalaşan işçileri sokağa atamazsınız, hukuku çiğneyemezsiniz." demesini bekliyoruz.

İki: Şu anda Meclis Başkanı olan Binali Yıldırım'a da bir çağrıda bulunuyoruz: Samimiyse lütfen gereğini yapсын.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bankoğlu, sizin de bir söz talebiniz var, gerekçesini bir izah eder misiniz lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Amasra maden işçilerinin eylemi vardır, hayati tehlikeyle bu eylem devam etmektedir...

BAŞKAN – Peki.

Buyurun Sayın Bankoğlu.

35.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 21 Eylül 2018 tarihinde Amasra Maden İşletmesinden çıkarılan 209 işçinin eylemlerine devam ettiğine, söz konusu şirket ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının sorunun çözüleceği yönünde verdikleri sözü tutmaları çağrısında bulunduğu ilişkin açıklaması

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hema Elektrik Üretim Anonim Şirketine bağlı Amasra Maden İşletmesinde çalışan 209 işçi 21 Eylül 2018 tarihinde işten çıkarılmıştır. İşçiler, yasal hakları olan kıdem ve ihbar tazminatlarını, elli bir günlük ücretlerini ve bayram ikramiyelerini an itibarıyla elde edememişlerdir. Bu sebeple, benim de bizzat ziyaret ettiğim Bülent ve Serdar kardeşlerim yaklaşık 55 metre yükseklikteki kulede beş gündür eylem yapmaktadırlar ve diğer işçi kardeşlerimiz de aşağıdan onlara destek olmaktadır.

Buradan, hem söz konusu şirkete hem de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına sorunun çözüleceği yönünde verdikleri sözü tutmaları için tekrar çağrı yapıyorum ve yüce Meclisimiz huzurunda bir kez daha emekçi kardeşlerimizin sesi olmak için hem sahada hem de yüce Meclisimiz huzurunda çalışmaya devam edeceğimi tekrar ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekillerimiz, görüşmelere devam ediyoruz.

Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kars Milletvekilimiz Sayın Ayhan Bilgen'de.

Buyurun Sayın Bilgen. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYHAN BİLGİN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar gündemimiz, konumuz İç Tüzük olsa da aslında, İç Tüzük, hepimiz biliyoruz ki sadece İç Tüzük değildir. Türkiye'de siyasete bakış açısı, Parlamentonun toplum nezdindeki saygınlığı, itibarı, doğal olarak İç Tüzük'ün içeriği ve hazırlanış yöntemiyle de doğrudan ilişkilidir.

Biz, elbette ki yeni sistemi uygulamada test ederek bir kez daha, gerçekten denge denetlemeyi güçlendirdi mi yoksa daha çok tehdit eder noktaya mı taşıdı, bunu birlikte göreceğiz. Biz tersini düşünüyorduk, bunu söyleyerek kampanya yürüttük ama siz de sonuç itibarıyla böyle olacağını başkanlık modelinden örnek vererek savundunuz. Şimdi bunun pratiğini göreceğimiz bir ortamdayız. Dolayısıyla İç Tüzük, aslında 16 Nisan referandumunun da bir testi niteliğinde olacak, bir denemesi, bir uygulamasının görülerek gerçeğin ortaya çıkmasının da bir imkânı olacak. Tarihi geriye çevirmek mümkün değil. Başkanlık sistemi mi, parlamenter sistem mi bu ülke için daha uygun tartışmasını bir faraziye üzerinden yürütmek değil, bugünkü durumu nasıl daha demokratik kılarız, nasıl hukuk devletine uygun hâle getiririz, bunu konuşmak durumundayız.

Hepimiz biliyoruz ki bir mevzuatın içeriği kadar, hazırlanış yönteminin katılımcı olması belirleyicidir. Bugün, biz, buna açık bir tavır sergilendiği için yapıcı davranmayı tercih ettik; üç dakika, beş dakika fazla konuşma eğilimi içine girmek yerine, Türkiye'de Meclis, partilerin didiği, itiştiği bir

yer gibi algılanan değil, tam tersine ortaklaşılabilen konularda, uzlaşılabilen konularda birlikte hareket edilebilen bir platform olarak da görülsün istedik, bunu önemsedik. Elbette ki bizim idealize ettiğimiz metin bu değişikliklerde karşılık bulmuyor, biz onu savunmaya devam edeceğiz ve başından beri ifade ettiğimiz gibi, Parlamentonun, hem yasama faaliyetlerinin daha katılımcı gerçekleşmesi, kanunların Genel Kurula gelmeden önce, komisyonlarda, özellikle sivil toplum örgütünün, ilgili kuruluşların, akademinin görüşünün daha zamana yayılarak etkin, ciddiye alınmasının yasama sürecinin meşruiyetini güçlendireceği ama aynı zamanda denetim işlevi açısından da muhalefetin söz haklarının sanki bir oyalama gibi, sanki bir zaman kaybı gibi algılanmadan, ülke yararına, toplumun verdiği rol muhalefetse muhalefet rolünün etkin biçimde işletilmesi olarak görülmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli milletvekilleri, bir ülkede denge-denetleme sisteminin olmazsa olmazları var. Bunların en klasik olanı, en geleneksel olanı güçler ayrılığı yani yasama, yürütme ve yargı arasındaki güçler ayrılığının etkin olması, denge-denetlemenin birinci şartı ama bu en eski tanım. Bunun üzerine iki önemli adım daha atılmış dünyada -yani ben sistem tartışmasının dışında söylüyorum- başkanlık ya da parlamenter ya da yarı başkanlık sistemlerinde iki önemli adım daha atılmış. Bunlardan birisi, yerel yönetimlerin güçlü olması merkeziyetçi sistemi dengeleyeceği için, denetleyeceği için aslında sistemi demokratikleştiren bir supap rolü oynuyor. Dolayısıyla yerel yönetimler güçlü değilse, merkezî vesayet eğer bütçe üzerinde, kararlar üzerinde ya da işte seçilenlerin görevden alınması konusunda eğer çok güçlü ise orada ciddi bir denge-denetleme sisteminden söz etmek mümkün değil.

Son ve belki yeni dönemin karar alma süreçleri açısından en kritik olan başlığı ise sivil toplum ve medyanın sistemi denetleme potansiyel imkân ve kapasitesidir. Eğer bir ülkede ilgili kuruluşların talepleri Parlamente'ye taşınmıyorsa, ilgili kuruluşlar bir alanı gayet iyi bildikleri, uzmanı oldukları, çalıştıkları hâlde seslerini Meclise duyuramıyorlarsa ya da Meclis onların beklentilerini karşılayacak bir yaklaşım içerisine girmiyorsa orada güçlü bir denge-denetleme sistemi yoktur. Meslek kuruluşu olabilir, dernek olabilir, vakıf olabilir, sendika olabilir ama sonuçta her biri toplum yararına çalışan bu kuruluşlar da en az siyasetçiler kadar bazen daha fazla toplumsal çıkarı gözeterek çalışıyorlar. Onların taleplerini -ki birçoğu gönüllü olarak çalışan kuruluşlar- görmezlikten geldiğimizde “Biz en iyi biliyoruz.” havasına gireriz. Bu, yanlış bir algıdır. Gerçekten doğruyu biliyor bile olsak onlarla konuşarak yapmadığımız için, onların taleplerini dikkate almadığımız için hep bir tarafı eksik kalacaktır.

Ve son başlığın galiba en az sivil toplum kadar önemli ikinci ayağı da medya değerli arkadaşlar. Medyanın Parlamento çalışmalarını izlemesi, görebilmesi, takip edebilmesi, güçlü bir denge-denetleme sisteminin olmazsa olmazlarından birisi.

Bakın, komisyon çalışmaları... Hepimiz aynı şeye tanıklık ediyoruz. Belki farklı komisyon başkanlarının farklı pratikleri varsa özür diliyorum ama şahit olduğumuz manzara şu: Açılış sırasında komisyon başkanı bir protokol konuşması yapıyor, sonra kameraları dışarı çıkarıyor. Değerli arkadaşlar, buna niye ihtiyaç duyuyoruz? Komisyon çalışmaları bizim için bir şov vesilesi değil, toplum için hele hiç değil. İktidarın da bunu böyle görmemesi ve komisyonlarda kendi sözlerini de söylemeleri, gayet tabii, toplumun bunu izlemesi, görmesi ama muhalefetin de sözünü söylemesine imkân tanınması gerekir. Bir törende değiliz, bir açılış değil yani “Basın bir kısmında bulunacak, diğerinde bulunmayacak.” diye bir tavır ortaya koymayı gerektirecek bir durum değil. Toplumdan saklanacak bir şeyimiz yok. Sonuçta komisyonda bu ülke yararına bir şey yapıyorsak herkes orada söyleyeceği sözü söylesin. Gayet tabii hepimiz makul söyleyelim yani sözü alan yarım saat konuşup mitinge çevirmesin ama herkes makul biçimde sözünü söylediğinde toplum da kendi tercihini ve onun Meclisteki yansımaları, karşılığını kendisi görecektir ve rahatlıkla ölçecektir.

Ben çok uzun, uluslararası örneklere girmek istemiyorum ama nasıl parlamento insanlığın ortak kazanımı ise parlamento pratikleri konusunda da dünyadaki iyi örnekleri görmezlikten gelme şansımız yok arkadaşlar. Yani başkanlık sisteminin bilinen en demokratik örneklerinden birisi olduğu için Amerika Birleşik Devletlerinde Kongrenin, Temsilciler Meclisinin çalışmalarını tabii ki tek tek anlatacak vakit yok ama sadece Kongre Araştırma Merkezinin çalışma potansiyeli, kadro sayısı, kütüphanesi ve ürettiği bile aslında parlamentonun saygınlığı, gücü ve üretilene mutfaktan katkı sunulması açısından son derece belirleyici.

Yine, denetim işlevini nasıl yaptığını, zaman zaman, en azından birtakım uluslararası yayınlardan takip ediyoruz. Büyükelçi atamalarından mahkeme atamalarına kadar ya da işte birtakım yolsuzluk iddialarında yürütme erkindeki başkan, başkan yardımcılarının ya da bürokratların Temsilciler Meclisinde, Kongrede gelip nasıl hesap verdiklerini, kendilerinden nasıl hesap sorulduğunu, her şeyin nasıl bütün açıklığıyla konuşulduğunu hep birlikte biliyoruz. Yine, parlamentonun hani başlangıcına referans verilen İngiltere’de galiba bu konuda önemli örnekler var, çok kritik örnekler, mekanizmalar var. Bunlarla ilgili somut model çalışmaları yapmak, yeni dönem için galiba bu Meclisin en önemli ihtiyaçlarından biri.

Değerli arkadaşlar, burada karşılaştığımız pratik bazı sorunlara ve buranın bunu karşılayabilme konusunda nasıl handikaplara sahip olduğuna dair bir iki örnek vermek istiyorum.

Genellikle dış politika konularını uluslararası anlaşmalar vesilesiyle konuşabiliyoruz. Bu anlaşmaların bir kısmı çok sembolik anlaşmalar. Yani 3-5 tane asker gönderilmesiyle ilgili bir anlaşma bile bize, en azından gruplara yirmişer dakika dış politika konuşma imkânı veriyor. Şimdi, bu, aslında işi usulüne uygun yapamamaktan kaynaklı bir çaresizlik. Yani o anlaşmanın buradan çok hızlı geçmesi gerekiyor, tartışılması, konuşulması bile belki gerekmiyor ama başka bir platformda konuşmadığımız için dış politikayla ilgili sözümüzü ancak o ortamda söyleme imkânı buluyoruz.

Basit bir kıyas için söylüyorum, mesela şu anda özellikle dikkatler Orta Doğu’ya çevrilmişken Kafkasya’da çok ilginç gelişmeler yaşanıyor değerli arkadaşlar. Duma, çok yakın tarihte Kafkasya’da kullanılan 35 ana dilden 34 tanesini ana dil olmaktan çıkardı ve seçmeli ders kategorisine soktu. Bu çok kritik bir gelişmedir Kafkasya’da yaşayan halkların hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasıyla ilgili ve dolayısıyla Türkiye’nin iddialarıyla ilgili de çok kritik bir durumdur. Bunu nerede konuşacağız biz? Bu Meclis bunu kendine gündem yapmayacak, dert edinmeyecekse kim dert edinecek? Toplumsal çatışmalar başlamış durumda Kafkasya’da. Kabartaylar ile Balkarları, Çeçenler ile İnguşları birbirine düşürüyorlar. Bu birbirine düşürme stratejisinin geçmişteki sonuçlarını biliyoruz. İlla Orta Doğu gibi çatışmaya dönüşünce mi burada konuşacağız? İlla yasaklar sosyal patlamaları, ayaklanmaları beraberinde getirdiğinde mi, Suriye gibi olduğunda mı burada daha fazla gündem yapacağız?

Dolayısıyla buranın uluslararası ilişkilerle ilgili, Türkiye dış politikasıyla ilgili denetim işlevini görebilmesini sanki Türkiye’nin çıkarlarına karşı bir şeymiş gibi, aykırı bir şeymiş gibi algılamak ve yorumlamak yerine, komisyon kurmaksa komisyon kurmak, birlikte tartışmak, doğru bilgiye ulaşmak ve gereği neyse onu birlikte yapmak için iktidar ya da birinci grup da diğer gruplar da galiba birlikte hareket etmeliyiz.

Benim değinmek istediğim son konu, özellikle Parlamentonun saygınlığı ve milletvekillerinin çalışma biçimleriyle ilgili değerli arkadaşlar. Bakın, geçen hafta sonu, Cumartesi Anneleriyle ilgili İHD’nin İstanbul Şubesinin önünde basın açıklaması yapılması -Cumartesi Annelerinin talepleri- ki yıllardır zaten bu etkinlik Galatasaray’da yapılıyordu, şimdi İHD’nin önünde yapılmasıyla ilgili bile oradaki güvenlik görevlileri izin vermiyor “Ancak içeride yapabilirsiniz.” diyor. Milletvekillerimiz

binanın önünde yapılması konusunda güvenlik güçleriyle diyalog kurarken bir polisin, bir güvenlik görevlisinin Hüda Kaya'ya nasıl davrandığına sosyal medyadan bir bakın.

Değerli arkadaşlar, sadece bizim milletvekilimize değil, sadece bizim partimize olduğu için söylemiyorum, bir milletvekiline bir güvenlik görevlisi elinin tersiyle vurarak, iterek bir ilişki kurmayı normal görmeye başlamışsa evet, o gün sadece Hüda Kaya incinir, kırılır, belki biz tepki gösteririz ama toplamda Meclisin saygınlığı darbe alır, milletvekilinin itibarı zarar görür. Elbette ki milletvekillerini üstün bir şey gördüğümüz için falan demiyoruz, hiçbir vatandaşa böyle davranılmasın ama milletvekili bir şeyi temsil ediyor, talepte bulunduğu toplum için bir şey ifade ediyorsa ona gösterilecek muamele de aslında tek bir kişiye, bir partiye yönelik bir muamele değil, bütün bir topluma yönelik bir muameledir. Nasıl burada, ilk açıldığı günlerde, bir başka partideki milletvekilinin misafirhanede uğradığı muamele kabul edilemez bir muameleyse aynı şeyin sokakta, basın açıklamasında, hayatın her yerinde de aynı ciddiyette gerçekleşmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, yine milletvekili yargılamalarıyla ilgili, bakın, çok uzun bir değerlendirme yapmayacağım ama bu Anayasa değişikliği yapılarak ben de dâhil olmak üzere çok sayıda arkadaşımızın dokunulmazlığının kaldırılıp yargılanmamız sırasında, onu açan süreçte, Anayasa Komisyonu Başkanı Sayın Şentop'un kendi cümlesinden sadece bir bölümünü, kısa bir bölümünü okuyorum, diyor ki: "Soruşturma ve kovuşturma yapılmasının Meclisin dokunulmazlığı yeniden kaldırılmasına bağlı olduğu, bu hükmeye ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmadığı için hükmün yerinde durduğu ve geçerli olduğu dolayısıyla tekrar bir seçim olması hâlinde seçilenlerin, dokunulmazlığı kaldırılan dosyalar bakımından, dokunulmazlığın yeniden kazanılacağına açık olduğu..." Böyle devam ediyor. Yani sizin Komisyon Başkanınızın, Sayın Şentop'un, bir Anayasa hukukçusunun sözü bu. Ama Meclis yasayı yaparken bunu dikkate alarak yapmış. Biz eleştirdik, karşı çıktık, doğru olmadığını düşündük ama sonuçta bu hukuk yargıyı bağlamayacaksa kimi bağlayacak? Hâkimler kafalarına göre takılacaklarsa biz burada ne arıyoruz? Bizim yaptıklarımızın ne anlamı var o zaman? Söylediğimiz sözün hiçbir bağlayıcılığı yoksa neyi tartışacağız?

Daha ilginç bir garabet: Değerli arkadaşlar, Alican Önlü Milletvekilimizin önce yargılamasının durdurulması kararı çıktı. Bu madde, demin okuduğum metin dikkate alınarak böyle okundu, zaten Anayasada böyle okunur, çok açık. Ama geçen hafta tekrar yargılamanın başlamasına karar verildi. Neye göre durdurdu, niye başlattı? Siyasi saiklerin dışında bizim hukuken anlayabileceğimiz hiçbir şey yok ne yazık ki.

Değerli arkadaşlar, araştırma önergesi hazırlıyoruz -geçen hafta ifade ettim, bir kez daha altını çizeyim- buradaki uzmanlar, elbette çok emek veriyorlar, değerli katkı sunuyorlar; "rant ekonomisi" kelimesini araştırma önergesinden çıkartmazsak Genel Kurula indirilemeyeceğini söylüyorlar. Şimdi "rant ekonomisi" kelimesinin incitici, kırıcı nasıl bir tarafı var değerli arkadaşlar? Bu, ekonomik bir tabir. Bunu bile kullanamayacaksa biz, denetim işlevini nasıl göreceğiz, araştırma önergelerinin ne anlamı var, burada nasıl tartışacağız? Hepimiz aynı dili mi kullanmak zorundayız, aynı şeyi övmek, aynı şeyi eleştirmek durumunda mıyız? Elbette ki biz muhalefetiz ve eleştireceğiz. Buna gösterilen tahammül kadar burada demokrasi vardır. Biz de gayet tabii, sonunda olana karşı çıkacağız.

Bir son örnekle bitireyim; bu biraz ilginç bir örnek. Sayın Başkan, süreyi çok suistimal etmeyeceğim ama bir dakikayla sanırım bitirmiş olurum. Bakın, hani bir denetleme işlevi yapmanın ne kadar kritik olduğuna dikkat çekmek için getirdim bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

AYHAN BİLGEN (Devamla) - TMMOB'un Bilgisayar Mühendisleri Odasının hazırladığı -sosyal medyaya düştüğü için gösteriyorum- 24 Haziran seçimlerinde tutanaklardaki çelişkilerle ilgili çok somut, tek tek, A partisinin elindeki tutanak ile seçim kuruluna girilen tutanak arasındaki farkları gösteren büyük bir dosya var. Şimdi, seçimi bundan sonra geri döndürecek hâlimiz yok, değiştirmeye gücümüz yetmez ama bir oda bir şey hazırlamış ve biz burada bir komisyon kurup bunu araştırmazsak o zaman seçimlerle ilgili tartışma çok daha uzun sürer, başka platformlara taşınır. Oysa biz istiyoruz ki burada tartışmalar tüketilsin ve gerçekten bir toplumsal ikna zemini oluşsun.

Değerli arkadaşlar, şimdi aramızda yok ama geçen dönem bir komisyonun başkanlığını yapan iktidar grubundan hukukçu bir milletvekili, iki gün önce gece saat üç buçukta Ömer Kavili'yle ilgili "tweet" atıyor, diyor ki: "Ömer Kavili, biliyorsunuz bir avukat, duruşmadaki sözlerinden dolayı önce tutuklandı, sonra bırakıldı." Eleştiriyor, haklı bir eleştiri, yerinde bir eleştiri. Yani "ters psikoloji" gibi bir kavram üzerinden bir avukatın tutuklanmasının hiçbir izahı olamaz ama biz biliyoruz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bilgen, tamamlayınız.

Teşekkür ederim.

AYHAN BİLGEN (Devamla) – ...bir hâkimin mevzuat yazma hakkı, yetkisi olmadığına göre mevzuatta ne yazıyorsa onu en fazla yorumlama hakkı olabilir. Bir avukatla ilgili hâkim, değerli arkadaşlar, "Ters psikoloji uygulayarak mağduru savunuyor ve mağduru sanki suçlu değilmiş gibi göstermeye çalışıyor." diye tırnak içerisinde bir cümle kurarak avukatı tutuklayabilir mi? Böyle bir şey olabilir mi? Avukatlık mesleğinin anlamı nedir, değeri nedir? Ters psikoloji nedir? Böyle bir yasa buradan çıkmamışsa hâkim "ters psikoloji" kavramını nasıl suç kategorisine sokar? Yani hâkimlerin yasa yapma yetkisi varsa başka bir şey konuşalım ama yoksa gereğini yapmalıdır.

Şimdi, biz istiyoruz ki milletvekilleri, milletvekillikleri düştükten sonra değil, gerçeği, doğruyu görevleri başındayken de söylesinler ve burada hep birlikte belki, büyük doğruyu bulalım ve ülke yararına, toplum çıkarına atılması gereken hangi adım varsa, hangi grup atıyorsa, hangi parti o adımı atıyorsa onun gereğini hep birlikte yapalım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, sağ olun. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bilgen.

Değerli milletvekilllerimiz, şimdi konuşma sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın İbrahim Özden Kaboğlu'nda.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sevgili Başkan, öncelikle görevinizde başarılar diliyorum.

Yapılan konuşmaları dikkatle dinlemeye çalışıyorum. Hukuku yaratan bir yüce Meclisin hukuk arayışına tanık olmamız da aslında aynı zamanda bir çelişkiyi ama belki de bir umudu yansıtıyor. Ben çelişkilere değineceğim ama umudu da eksik etmeden, umuda açılan kapıyı da ihmal etmeden.

Gerçekten, geçen perşembe günü İç Tüzük değişikliğinde en azda buluşmamız -en az bile olsa- aslında siyasal uzlaşmanın önemini ortaya koyması bakımından önemlidir. Bu en azda buluşmak, esasen Anayasa değişikliğinin çatışmacı yaklaşımla yapılmış olması nedeniyle bizleri, gerek değişikliği savunanları gerek karşı çıkanları sevindirmiştir ve umuyorum ki bu en azda uzlaşma bundan böyle ikinci adımda, İç Tüzük değişikliğinin daha kapsamlı hâle getirildiği aşamada devam etsin. Ama bu

uzlaşma sadece İç Tüzük değişikliğinde değil, yasalarda devam etsin ve aynı zamanda Anayasa’ya da çıksın çünkü bu uzlaşma olmadan, gerçekten burası hukukun umudu olma yerine, daha çok kavgaların öne çıktığı bir Meclis olmanın ötesine geçemez.

Evet, İç Tüzük’ün önemini vurguladılar sayın vekiller ve gerçekten bir ülke için, bir devlet için anayasa ne ise iç tüzük de bir meclis için, bir yasama organı için odur; bu açıdan iç tüzük önemlidir. İç tüzük yasama faaliyetinin asgari eşiğidir. Eğer biz, bu en az değişiklikle yetinmeden daha kapsamlı bir değişikliği yapabilirsek o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendisine düşen denge ve denetim mekanizmasının önemli bir merkezi olabileceğini söyleyebiliriz. Bu bakımdan, İç Tüzük’te daha ileri adımların atılmasını beklerken esasen, biraz sonra değineceğim üzere, yasalar konusunda da Meclisimizin yasama gündemini acil ele almasında yararın ötesinde gereklilik var diye düşünüyorum. Ancak tabii ki konuşmaların önemli bir kısmı Anayasa sorunsalında düğümlendiğine göre Anayasa’mızın, anayasa hukukumuzun temel niteliklerine değinmeden de geçemeyeceğim.

İki kavram belirliyor -Tanzimat’tan, Kanun-ı Esasi’den, cumhuriyet anayasalarından bugüne kadar- bizim anayasal gelişmeleri: Bir, süreklilik; iki, kırılma veya kopma. Şimdi bu süreçte her şeye rağmen, darbelerle rağmen, kesilmelere rağmen gecikmeli olarak da başlamış olsa Türkiye’de anayasacılık Batı’ya göre -19’uncu yüzyılın son çeyreğinde- şunu açıkça söyleyebiliriz ki 20’nci yüzyılda büyük bir paralellik gözlenmektedir Batı anayasacılığı ile Türkiye anayasacılığı arasında.

Acaba 21’inci yüzyılın başındaki durum nedir, bugün burada sıkça tartışılan husus. Buna tabii ki olgular açısından yaklaşırsa bunu nitelendirmek mümkün olabilir. Çünkü bu değişiklikler esasen, bilindiği üzere 15 Temmuz sonrasında ilan edilen olağanüstü ortam ve koşullarda, çok acele bir biçimde, büyük bir hızla yapılan değişikliklerdir ve İç Tüzük vesilesiyle en azda uzlaşmamızın bizi sevindirici tarafı bu metnin değiştirilme tarz ve yönteminden kaynaklanmaktadır. Gerçekten 20 Temmuz gecesi ilan edilen olağanüstü hâl aslında 15 Temmuz günü bozulmuş olan anayasal düzenin tesis edilmesi amacına dayanıyordu fakat çifte sapma oldu. Birincisi, anayasa değişikliği; ikincisi, OHAL kanun hükmünde kararname yoluyla, olağanüstü hâlde hiç ilgisi olmayan binlerce, on binlerce kişinin yaptırımı tabi tutulması. O nedenle bu anayasal düzenin veya anayasal değişikliğin ele alınması, anlatılmasında mutlaka bu ortam ve koşulların dikkate alınması gerekir. Biz bunları yaşadık, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası örgüt raporları bunları saptadı, Venedik Komisyonundan AGİT’e kadar. Özü şöyle: OHAL ve OHAL ortam ve koşullarında serbest bir anayasal bilgilendirme hakkı kullanılamayacağından, anayasal kanaat oluşamayacağından birçok anayasada, demokratik hukuk devleti temelinde yazılan birçok anayasada açık hükümler yer aldığı üzere -olmasa da bu karşılaştırmalı anayasa hukuku ilkesine uyuluyor- anayasa değişikliği yapılamaz. Hele hele bu anayasa değişikliği çok kökten bir anayasa değişikliği ise bundan kaçınmak gerekirdi. Bundan neden kaçınmak gerekirdi hemen belirtelim.

21 Ocak 2017 günü sabaha karşı kabul edilen Anayasa değişikliği 2 Şubat 2017 günü Cumhurbaşkanlığına gönderilmiş, 10 Şubat 2017 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmış ve ertesi gün Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Komisyon ve Genel Kurul görüşmelerinin bu kadar süratli yapılmış olmasına karşın Anayasa değişikliğinin on iki gün sonra Cumhurbaşkanlığına gönderilmiş olması ve dokuz gün sonra imzalanmış olması, Komisyon ve Genel Kurul görüşmelerinin toplam on sekiz gün sürmesine karşın metnin kanunlaştıktan sonra Resmî Gazete’de yayımlanması yirmi bir gün sürmüştür; bu çelişkili bir durum yaratmıştır. Ancak çelişkili durum sadece bu hızdan kaynaklanmıyor. Çelişkili durum, esas büyük çelişki on sekiz gün ile otuz ay arasındaki çelişkidir. On sekiz günde tarihimizin en köklü, en radikal Anayasa değişikliği yapıldığı hâlde, kotarıldığı hâlde bunun yürürlüğe girmesi otuz ay sonrasına ertelenmiştir. Mademki olağanüstü hâl iki yıl devam edecektir, iki yıl neden

on sekiz güne sıkıştırılmıştır; bir. Mademki bu Anayasa değişikliği otuz ay sonra yürürlüğe girecektir, neden bu Anayasa değişikliği bu kadar kısa bir zaman dilimine sıkıştırılmıştır? İşte bu tür soruları, çelişkileri çoğaltabiliriz. Hukuk devletinin bir tanımı makul olmaktır, ölçülü olmaktır, ölçülülük ilkesini aştığınız zaman hukuk devletini de ihlal ediyorsunuz demektir. Başka ülkeye gitmeye gerek yok, bizim Anayasa'mızın 2'nci maddesi demokratik hukuk devleti, üstelik değiştirilmez bir maddedir bu.

Şimdi, bu bakımdan bu değişikliği incelerken daha önce dile getirildiği gibi, mutlaka Anayasa'mızın 2'nci maddesinin esas ana eksenleri olan anayasal denge ve denetim düzeneğini, görev, yetki ve sorumluluk ilkesini, hesap verebilirlik ilkesini öne çıkarmak lazım. Bu üç ilke açısından bu 6771 sayılı Yasa'nın çok iyi incelenmesi gerekir. Bu üç ilke açısından incelediğimiz zaman, üzgünüm, üzgünüm, aynı zamanda bir anayasacı olarak bu üç ilkenin asgari gereklerinin yerine getirilmediğini görmekteyiz. Görev, yetki ve sorumluluk bakımından, Sayın Cumhurbaşkanı burada dile getirdi "Tek muhatabı benim." dedi yani "Yürütme tek kişilik." dedi ama Sayın Cumhurbaşkanı cezai sorumluluk dışında herhangi bir sorumlulukla karşı karşıya değil, sadece cezai sorumluluk. Halka hesap vermek hukuki anlamda bir sorumluluk değil çünkü seçimlere girerseniz eğer ama ikinci kez Cumhurbaşkanısınız zaten seçimlere de giremiyorsunuz. Dolayısıyla, sayın vekiller, kavramları yerli yerine oturtmak başka bir şey, belirli bir siyasal görüşü savunmak başka bir şeydir. Bu bakımdan bu üç ilke açısından maalesef 6771 sayılı Kanun hukuk devletinin asgari gereklerinden sapma şeklinde karşımıza çıkmaktadır ve özellikle erkler ayrılığı ilkesini partili Cumhurbaşkanı kuralı zedelemektedir.

Bu bakımdan şu saptamalar yapılabilir: İlk Anayasa 1877 Heyet-i Vükela ve çift Meclis, 2017 tek Meclis ve tek kişilik yürütme. İkinci saptama: Ocak 1921 Meclis hükûmeti, Temmuz 2018 hükûmetsiz Meclis ve şuna geliyoruz: 1982 Anayasası 61 Anayasası'na tepki idi ama 2017 değişikliği Osmanlı, cumhuriyet anayasacılık ve siyasal kazanımlarına bir tepki niteliğini taşımaktadır yani bir mirasın reddi anlamına gelmektedir. Burada anayasacılığımıza çifte yabancılaşma söz konusudur. Tanzimat'tan bu yana oluşan kurullar yoluyla ve istişare yöntemiyle yönetim anlayışı, uygulaması ve geleneği haklı bir nedeni olmaksızın ve bunu yapmaya elverişli olmayan bir zaman diliminde sonlandırıldı. Dolayısıyla halkın öz geçmişi olarak tanımlanan anayasal ve siyasal miras görmezlikten gelindi. Aynı zamanda anayasacılık ilkeleri ihlal edildi.

Burada özellikle uygulamada değinmek durumunda olduğum 3K kaosu şöyle belirtilebilir: Birincisi kanun hükmünde kararnameler mağduriyeti. Kanun hükmünde kararnameler mağduriyeti o kadar geniş boyutludur ki bu süreçte 150 bin kişi olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamelerinde yer almıştır. O kişilerin hiçbir başvuru hakkı bulunmamaktadır. Özellikle 60 bin kişi için affın konuşulduğu bir ortamda 100 bini aşkın kişi yargısal başvuru hakkından da yoksun bulunmaktadır. Sadece bunların çocuklarını dikkate alırsak şu kadar bin kişi, her ailede ortalama olarak 2 çocuğun olduğunu düşünelim, 300 bin çocuk yargısız infaza tabi tutulmuştur, hem de gece yarılarında. Tabii ki mağdurların çalışma hakkından alıkonulması, uluslararası seyahat özgürlüğünden alıkonulması özellikle "Yurt dışından öğretim üyesi getireceğiz." denildiği bir ortamda esasen 7 bin öğretim üyesinin hesap kitap yapılmadan, yargı hakkı onlara tanınmadan üniversitelerden uzak tutulması aynı zamanda bir bilim kırımıdır, insanlığa karşı suçtur ve bu devam ediyor. Tabii ki bunu gidermek yüce Meclisin bir görevidir. Bu bakımdan yüce Meclis bu İç Tüzük'ü yaptıktan sonra, onayladıktan sonra, oyladıktan sonra esasen yüce Meclise düşen görev önündeki yasama faaliyetinde öncelikle kanun hükmünde kararnameleri yasalaştırmak olmalıdır. OHAL kanun hükmünde kararnameleri üzerinde, özellikle son kararname, bunun üzerinde denetim yapmaktır ve OHAL kanun hükmünde kararnameleri yoluyla aslında kişilerin yaptırıma tabi tutulduğu düzenlemeleri burada gündeme getirip onlardan vazgeçmektir ve onları yasal sürece tabi tutmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika süre verirsiniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Bu yüce Meclis yasama işlevini sahiplenmek durumundadır. Herkes için bağlayıcı kural koyma yetkisine sahip olan bu Meclis, biraz önce değindiğim o büyük mevzuat tortularını, olağanüstü hâl düzenlemelerini mutlaka elden geçirmeli; onlar eğer elden geçirilmez ise, olağanüstü hâl üç yıl sonra kaldırılrsa bile onların tortuları 21’inci yüzyıl boyunca devam edecektir. Bu bakımdan, geleceğe umutla bakabilmek için anayasal ve siyasal kazanımlarımızı mutlaka sahiplenmek durumundayız; bir.

İki: 21’inci yüzyıl toplumlarında artık kişisel iktidar, kişiye dayanan anayasa projesi geçerli değildir. Mutlaka bunu yüce Meclisin gündemine getirmek durumundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Burada, lütfen yatay erkler ile düşey erkler ayrımı bakımından şunu belirtmemiz gerekir ki: Bu kadar yetkili bir kişi, bir sistem ancak federal devletlerde işleyebilir çünkü orada birçok devlet var, üstteki başkan yetkili olabilir. Ama böyle bir üniter devlette tek kişiye bu kadar aşırı yetki verilmesi aslında sürdürülemezdir. Bu sürdürülemezlik, meşruluk sorunu ve yabancılaşımayla birlikte ele alınmalıdır.

Ve son sözlerim sayın üyeler: Burası hukuk yapan bir Meclistir, yüce Meclistir. Hukuka dönüş yasamanın özerkliğiyle birlikte düşünülmelidir ve esasen asıl yetkili organ olan bu Meclis tartışmaları partiler ötesi bir yaklaşımla sürdürmeli ve belki de Sayın Cumhurbaşkanının açılış konuşmasında vurguladığı üzere Anayasa’ya “Anayasa” demesi. Benim anayasacı olarak bakış açım: Bu sistemin işleyişinin karşılaştığı engeli aşmak bakımından örtülü bir biçimde yüce Meclisi aynı zamanda göreve çağırarak şeklinde de yorumlanabilir. Bu bakımdan, benim temennim, bu İç Tüzük değişikliğini kabul ettikten sonra -kuşkusuz bu ilk adımı olacaktır, bu tabii ki en azıdır esasen ikinci aşamayı beklerken- Meclisin gündeminde toplumun barışını bozan, kamu düzenini bozan olağanüstü hâl düzenlemelerini öncelikle ele almak ama onunla yetinmeyip esasen bu anayasal düzenin geçen yıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, selamlamak için bir dakika daha süre veriyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Evet, selamlıyorum.

...Anayasa oylamasıyla yapılan Anayasa değişikliğinin, Tanzimat’tan bu yana Osmanlı-Türkiye birikimine yabancı olan bu düzenlemelerin bu yüce Mecliste tartışılarak Türkiye’nin kendi kazanımlarıyla uyumlu hâle getirilmesi ve Anayasa’nın 2’nci maddesinde yazdığı üzere demokratik hukuk devleti yönünde çalışmalara başlamak bu yüce devletin görevi olsa gerek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaboğlu.

Sayın Gergerlioğlu, sisteme girmişsiniz. Niçin olduğunu bir ifade ederseniz söz vereceğim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Dilovası’ndaki çevre sorunları için konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Tabii, buyurun efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinin Dilovası ilçesinde yaşanan çevre sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kocaeli Dilovası'nda yıllardır çok önemli bir çevre sorunu yaşıyor ve maalesef halk çaresiz durumda, kimsesiz bırakılmış durumda. Bu konuyla ilgili iki ay önce Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a 2006'daki Dilovası Meclis Araştırma Komisyonu Raporu'ndaki çevre gözlem önerilerinin niçin uygulanmadığını sormuştuk; hâlen cevap yok. Ancak Dilovası halkı ölmeye devam ediyor, sağlığı bozulmaya devam ediyor, çocukların üçte 2'si astım, bronşit rahatsızlığı içinde ve bölge halkı isyan ediyor. Geçen gün Osman Gazi Köprüsü'nü kestiler, önümüzdeki günlerde TEM ve E5 yollarını kesme hazırlıklarındalar. Binlerce kişi son derece öfkeli çünkü sağlıkları bozuluyor. Konuyu götürdüğümüz Kocaeli Valiliği hiçbir olumsuz durumun olmadığını inanılmaz bir şekilde bize bildiriyor ancak halkın sağlığı gerçekten çok vahim bir şekilde bozuk. Bunun nedeni...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Önemli bir konu, umarım ilgililer gereğini yapacaktır.

Sayın Baltacı, sizin söz talebiniz var.

Buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Kastamonu'daki dolu felaketiyle ilgili...

BAŞKAN – Geçmiş olsun.

Buyurun.

37.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, 13 Eylül 2018 tarihinde Kastamonu ilinde dolu ve sağanak yağış sonrası oluşan afet nedeniyle mağdur olan yurttaşlara yapılan yardımın yetersizliğine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

13 Eylül 2018 tarihinde Kastamonu'da meydana gelen dolu, sağanak yağış ve sonrası oluşan sel nedenleriyle binlerce yurttaşımız mağdur olmuştur. 33 vatandaşımızın yaralanmasına yol açan afette 6.412 ev ve iş yeri, 10.790 araç, 6.060 çiftçi ile 260.250 dekar tarım arazisi zarar görmüştür. İl merkezi ve 180 köyde elektrik hizmetleri kesintiye uğramış, beş gün boyunca elektrik hizmetleri aksamıştır, mahalle ve köy yollarında bozulmalar meydana gelmiştir. Olağanüstü bu hava olayı öncesinde Kastamonu herhangi bir kurum ya da kanal aracılığıyla uyarılmadığı için mağduriyet bu boyutlara ulaşmıştır.

Afetten toplamda 23.262 yurttaşımız zarar görmesine rağmen yaraların sarılması için sarayın bir günlük harcaması kadar yani 1 milyon 952 bin 250 TL ödenek ancak gönderilmiştir. Söz konusu ödenek sadece 2.364 afetzedenin derdine derman olmuştur. Bu rakam mağduriyetlerin giderilmesi için yeterli değildir.

Afet sonucu mağdur olan yurttaşlarımıza bir kez daha geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Biz de geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Sayın Durmuşoğlu, sizin söz talebiniz var.

Gereğini Genel Kurula bir izah ederseniz.

Buyurun.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Hakkâri Çukurca'daki şehitlerimizle ilgili bir şey.

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim.

38.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Hakkâri ili Çukurca ilçesinde şehit olan kepçe operatörü hemşehrisi Ali Çam ile Kırıkkaleli piyade sözleşmeli er Emre Güngör'e Allah'tan rahmet dilediğine, aynı olayda işçi olarak çalışırken yaralanan hemşehrileri Mehmet Çam, Ömer Tavut ve sözleşmeli er olarak görev yapan Gaziantep'li Mehmet Altun'a acil şifalar dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

9 Ekim 2018 günü saat 12.00 sıralarında Hakkâri Çukurca Güven Dağı Bölgesi 2'nci Hudut Tugay Komutanlığı'na tutulmakta olan üs bölgesinde kepçe operatörü olarak çalışan Osmaniye Düziçili hemşehrim Ali Çam ve Kırıkkale ilimizden sözleşmeli er Emre Güngör, ülkenin kuzeyinden bölücü terör örgütü mensupları tarafından yapılan füze saldırısı sonucu şehit olmuşlardır. Terör örgütünü bir kez daha şiddetle lanetliyor, tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Aynı olayda işçi olarak çalışırken yaralanan hemşehrilerim Mehmet Çam, Ömer Tavut ve sözleşmeli er olarak görev yapan, Gaziantep ilimizden Mehmet Altun kardeşlerimize de Allah'tan acil şifalar diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, İç Tüzük teklifine ilişkin gruplar adına son konuşma Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çankırı Milletvekilimiz Sayın Muhammet Emin Akbaşıoğlu'ndadır.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'yle ilgili söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle her birinizi ayrı ayrı hürmetle selamlıyorum.

Yeni yasama döneminin bütün milletvekillerimize, bütün partilerimize ve aziz milletimize hayırlar getirmesini, bereketler getirmesini de Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bilindiği üzere yasama meclislerinin kendi çalışmalarını, çalışma usul ve esaslarını düzenleyen metinlere, kurallara iç tüzük diyoruz. İç tüzükler her meclisin bir nevi kendi iç kanunu olarak kabul edilen metinler olup taşıdıkları siyasi önem münasebetiyle literatürde sessiz anayasalar olarak kabul edilmiştir. İç tüzükler, kanunlar hiyerarşisi piramidine göre en üst hukuk normu olan anayasaya uygun olmak zorundadır, aksi düşünülemez. Nitekim, 82 Anayasası'nın 95'inci maddesi "Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı İçtüzük hükümlerine göre yürütür." hükmünü, 88'inci maddesi ise kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğunu, kanun tekliflerinin görüşme usul ve esaslarının da İç Tüzük'le düzenleneceğini açıkça hükme bağlamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği 6771 sayılı Kanun'un 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylamasında millî egemenliğin sahibi olan milletimiz tarafından kabul edilmesiyle

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda köklü değişiklikler yapılmış, bu minvalde parlamenter hükûmet sistemi yerine Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi yürürlüğe girmiştir. Tabii, yürürlük tarihleriyle ilgili yapılan değişikliklerin farklı farklı düzenlemeleri mevcut olmakla beraber, 24 Haziran 2018 tarihinde bütünüyle yapılan değişiklikler yürürlüğe girmiş ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini öngören yeni anayasal düzenlemeler ile mevcut İç Tüzük hükümleri arasındaki farklılıkların uyumlaştırılması mecburiyeti hasıl olmuştur. Buna istinaden, geçtiğimiz hafta 1 Ekim yeni yasama yılının açılmasından önce, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Binali Yıldırım Bey'in Başkanlığında yapılan istişari toplantıda bütün grup başkan vekillerimiz tam bir mutabakat ve uzlaşmayla bu teknik çalışmayı, uyumlaştırma çalışmasını hep beraber ortak metin olarak Meclise gelmesi konusunda bir irade beyanında bulunmuşlar; bunun üzerine, Sayın Meclis Başkanımızın imzasıyla şu anda görüştüğümüz teklif Komisyona havale edilmiştir. Komisyon da hakikaten yapılan müzakerelerde bütün partilerin ortak önergeleriyle sonuç itibarıyla bu tüzük teklifi kabul edilmiş ve huzurlarınıza gelmiştir.

Ben bu vesileyle, süreci başlatan Sayın Meclis Başkanımıza, onu temsilen Komisyonunda bulunan Başkan Vekilimiz Mustafa Şentop Bey'e, Komisyon Başkanımız Bekir Bozdağ Bey'e, Anayasa Komisyonu üyelerimize, bütün partilerimizin grup başkan vekillerine ve orada katkıda bulunan bütün milletvekillerimize teşekkürlerimi sunuyorum. Bir uzlaşma kültürü çerçevesinde teknik bir uyum bugün sizlerin huzurunuza geldi.

Yeri gelmişken ifade etmek isterim ki biz AK PARTİ olarak aslında, bütün partiler gibi, kendi çalışmamızı tepeden tırnağa yeni sistemin ruhuna uygun bir şekilde; daha demokratik, daha katılımcı, daha şeffaf, daha fazla yasama ve denetim fonksiyonlarını yerine getirebilecek, yeni sistemin ruhuna uygun yepyeni bir düzenleme çalışması yaptığımız hâlde bu zaman alacağı münasebetiyle bütün partilerin bir araya gelerek bunun üzerinde konuşmaları, Meclisin uygulama birliği çerçevesinde kanunların geçirilmesindeki zaman darlığı nedeniyle öncelikli olarak ortak irademizle böyle bir uyumlaştırma süreci hep beraber yaşanmıştır.

Değerli arkadaşlar, bu teklifle, Anayasa'da yapılan değişikliğin İç Tüzük'e dercedilmesi, çeşitli tarihlerde mevzuatta yapılan değişikliklere rağmen İç Tüzük'te varlığını devam ettiren ve işlevsiz kalan hükümlerin ayıklanması, kuvvetli teamül hâline gelmiş bazı uygulamaların İç Tüzük hükmü olarak İç Tüzük'te düzenlenmesi ve uygulamada tereddüt hasıl olan bazı hususlara açıklık getirilmesi şeklinde, tamamen teknik bir uyum çerçevesinde bir yaklaşımla bu İç Tüzük ele alınmış ve yapılan değişikliklerle üye sayısı 550'den 600'e, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların atandıkları tarihten sonraki ilk birleşimde yemin edebilmeleri, siyasi parti gruplarının Genel Kurulca komisyon üyeliğine seçilmiş bir üyesinin yerine başka bir ismi de bildirebilmesi düzenlemesi, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi ile yasama ve yürütme arasındaki sert kuvvetler ayrılığı sistemine bağlı olarak yürütmenin Mecliste temsil edilebileceği istisnai hâllerin beraberce ortaya konulması ve milletlerarası anlaşmaların uygun bulunma usulünün beraberce belirlenmesi, Meclisin bilgi edinme ve denetim yollarının da açıklığa kavuşturulması bu düzenlemeyle ele alınmıştır.

Ayrıca, önemine binaen üzerinde durarak belirtmek isterim ki: Değerli arkadaşlar, parlamenter hükûmet sisteminde vatana ihanet dışında hiçbir sorumluluğu bulunmayan, layüsel olan Cumhurbaşkanıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini öngören anayasal değişikliklerin zorunlu neticesi çerçevesinde Cumhurbaşkanının ve cumhurbaşkanlarının siyasi, hukuki ve idari sorumluluklarının yanında, cezai sorumluluğu da İç Tüzük'e dercedilmiştir. Dolayısıyla bu, çok önemli bir husustur. Cumhurbaşkanı her yönü itibarıyla bu manada hem siyasi hem hukuki hem cezai sorumluluk ve denetim yükümlülüğü çerçevesinde bulunmaktadır.

Ayrıca, parlamenter hükûmet sisteminde başbakan ve bakan olarak görev yapan kişilerin de soruşturma usulleri aynı usule tabi kılınmış ve çok önemli bir husus da, eski sistemden farklı olarak, olağanüstü hâllerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin üç ay içinde Genel Kurulda görüşülmemesi hâlinde kendiliğinden hükümsüz kalacağı düzenlemesi bu İç Tüzük'te yer almıştır. Dolayısıyla bunlar, hakikaten sistemin ruhunu belli eden ve parlamenter hükûmet sistemi ile Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin farklarını ortaya koyan düzenlemeler ve uyum çalışmalarıdır.

Şunu ifade etmek isterim ki doğrudan demokrasinin bir yansıması olan yasama ve yürütme erklerinin bizzat egemenliğin kaynağı olan, sahibi olan millet tarafından ayrı ayrı ve doğrudan belirlenmesi denge, denetim ve hesap verilebilirlik hususlarında tam bir işlerliğin yürürlük kazanması bu vesileyle mümkün olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu hususları hatırlamakta fayda var. 1982 Anayasası, malum, aslında parlamenter sistemi de öngören bir anayasa değildi. Öyle nitelendirilmekle beraber hükümlerine baktığımızda, hem yürütmenin başı olarak Cumhurbaşkanını görmek hem Bakanlar Kuruluna ayrı bir yetki vermek, Bakanlar Kurulunun başında bulunan başbakan ile Cumhurbaşkanına, yasama, yürütme ve yargıya ilişkin birçok yetkiler dağıtmak ve böylece çift başlı hâle gelen bir sistemin parlamenter sistem olarak değerlendirilmesi anayasal literatür bakımından isabetli olmasa gerek. Zira, anca kendine özgü bir yarı başkanlık sistemini öngören bir düzenlemeyi muhtevi idi 1982 Anayasası.

Geçiyorum... 2007 yılına gelindiğinde bir Cumhurbaşkanlığı seçimi süreci yaşadı Türkiye. Bu Mecliste 2007'de çeşitli katakulliler söz konusu oldu ve Cumhurbaşkanı seçtirilmedi. Bütün hukuk sistemi değiştirildi, farklı kararlar alındı, vesaire. Onun üzerine "Egemenliğin sahibi olan millete gidelim." dendi, bir referandum yapıldı ve o referanduma giderken Anayasa oylamasında, bundan sonra Türkiye Cumhuriyeti devletin başı olan Cumhurbaşkanının Meclis iradesiyle değil de millet iradesiyle doğrudan seçilmesi, biliyorsunuz, halkoyuyla, "evet" demek suretiyle yasalastı ve 2014 yılında yapılan demokratik ve meşru seçimler neticesinde Sayın Cumhurbaşkanımız, Türk tarihinin millet tarafından seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı olarak seçildi ve görevini ifa etmeye başladı.

Evet, bu süreç devam ederken bir 15 Temmuz tutulduk, bir darbe ve işgal girişimine maruz kaldık hep beraber. Dolayısıyla buna da birlikte bir irade koyduk ve hakikaten, "Başkumandan" sıfatını taşıyan, "devletin ve milletin başı" sıfatını taşıyan Sayın Cumhurbaşkanımız "Ölümüne haydi meydanlara!" diyerek çağrısını yaptı, hakikaten bütün millet "Yürüyeceksin, millet yürüyecek arkandan." dediği gibi şairin- 81 milyon insanımız, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde büyük bir zafere imza attı. Ve akabinde, 80 öncesinde devlet-siyaset adamlarımız, "academia" camialarımızın, bütünün, hepsinin ortaklaşa parlamenter hükûmet sistemi yerine, Türk milletinin, Türkiye Cumhuriyeti devletin, cumhuriyet rejiminin, cumhuriyet rejimimizin, parlamenter hükûmet sistemiyle değil de Cumhurbaşkanlığı, başkanlık hükûmet sistemiyle yoluna devam etmesi gerektiğine ilişkin öngörülere, önerilere, talepleri doğrultusunda bir ortam yakalandı ve hep beraber, yine, burada, Anayasa Komisyonunda tarihinin en uzun görüşmeleri yapılmak suretiyle, Genel Kurulda hakeza, aynı şekilde, bu görüşmeler yapılmak suretiyle milletimize gidildi ve milletimiz, kahir ekseriyetiyle, evet...

MURAT EMİR (Ankara) – Yüzde 49,5 Sayın Akbaşıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – ...Türkiye Cumhuriyeti devleti bundan sonra parlamenter hükûmet sistemiyle değil, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle yoluna devam edecektir şeklinde bir meşru netice verdi.

Evet, değerli arkadaşlar, artık geriye bakmayacağız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kanun hükmünde kararnamelerde Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi hiç geçmiyor yalnız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Efendim, artık geriye bakmayacağız, parlamenter hükûmet sistemini milletimiz geride bıraktı. Bu sistem de bizim sistemimizdi. Osmanlı’dan hatta Selçuklu’dan Osmanlı’ya, Osmanlı’dan cumhuriyete bütün kazanımlar hepimizin ortak kazanımıdır. Dolayısıyla parlamento hukukumuz da çok eskilere dayanmaktadır. Bütün bu birikimler, müktesebat hepimizin ortak geçmişidir ama ortak geçmişimizden “Kökü mazide olan atiyim.” dediği gibi yine şairin, bir beraber gelecek ortaya çıkarmamız lazım. “Geçmiş geçmişte kaldı cancağızım, yeni şeyler söylemek lazım.” diyor ya Mevlâna Hazretleri, dolayısıyla artık parlamenter hükûmet sistemi geride kaldı. Bundan sonra Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde, şu güzel ortamı yakalamışken, bu uzlaşma kültürünü ortaya koymuşken hep beraber ileriye, ileriye, daima ileriye, Kızıllema’ya doğru hep beraber, birlikte nasıl yol alabiliriz, yelken açabiliriz? (İYİ PARTİ sıralarından “Ooo!” sesleri ve alkışlar; AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla bu konuda hepimizin ortak katkılarını inşallah bekliyoruz.

Bu güzel bir başlangıç oldu değerli arkadaşlar. Komisyon da söylemiştim, burada da yineleyeyim. Ataullah İskenderi’nin güzel bir sözü var: “Bidayeti parlak olanın nihayeti de parlak olur.” Başlangıcı güzel olanın sonu da güzel olur. Dolayısıyla hep beraber güzel bir başlangıç yakaladık arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu başlangıcı ilanihaye devam ettirmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, sürenizi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – İki dakika alacağım, bitireceğim.

BAŞKAN – Rica ederim, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Çok değerli arkadaşlar, konuşmam biraz daha uzun ama biz konuşmaları kısalttığımız için sadece konuşmalarından feragat ediyorum. Mevlâna’nın Mesnevisindeki bir küçük anekdotu bilgilerinize sunmak, paylaşmak istiyorum.

Mevlâna büyük bir insan hakikaten. UNESCO tarafından zannediyorum 2000’li yılların ortasına doğru bir “Mevlâna Yılı” ilan edilmişti, Mesnevi’yi de o zaman okumuştuk. Orada gözüme takılan, bugünü anlatan önemli, güzel bir hikâye var. Oradan biliyorsunuz, La Fontaine gibi fabl, efendim ve diğer konuşmalarla bize dersler, nasihatler veriyor Mevlâna yüzyıllar öncesinden, hepimizin ortak geçmişine dönük ve ileriye dönük güzel mesajlar. Nedir o? Biri Türk, biri Arap, biri Rum, biri Fars 4 kişi -uluslararası bir pozisyon söz konusu- beraberce bir işte çalışıyorlar. Çalıştıran kişi de 4’üne 1 gümüş dirhem verip “Buyurun, bununla ihtiyacınızı giderin.” diyor. Türk diyor ki: “Bu 1 dirhemle ‘üzüm’ alalım, ‘üzüm’, öyle giderelim ihtiyacımızı.” Rum diyor ki: “Hayır, olmaz, ‘istafil’ alalım.” Farisi diyor ki: “Ne o, ne o, ‘engür’ alalım, ‘engür.’” Arap’a gelince sıra “Ben hiçbirisini istemem, ‘ineb’ alalım, ‘ineb.’” diyor. Başlıyorlar kavgaya. Bunun üzerine, bu hikâyeyi anlattıktan sonra Mevlâna Hazretleri diyor ki...

Bir dakika ilaveyle son söz.

BAŞKAN – Tabii tabii, buyurun, biz de sonunu merak ediyoruz zaten.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

...”Bir gönül ehli, dil bilen, ehil dil bir insan gelse de o 4 tane ayrı talebin aslında aynı şeyi ifade ettiği ve aynı şeyi istediğini onlara güzel bir şekilde anlatsa aralarındaki ayrılık sebebi bir tevhit, bir vahdet, bir birlik ve dayanışma sebebi olacak.”

İşte, değerli arkadaşlar, bizim ihtiyacımız olan şey bu, birbirimizi iyi anlayacağız, iyi dinleyeceğiz ve ortak geleceğimizi geçmişimizden aldığımız büyük müktesebatın üzerine hep beraber inşa edeceğiz.

Bu manada, Sayın Cumhurbaşkanımız da 1 Ekimde bu kürsüden yapmış olduğu veciz konuşmasında “Gelin, hizmetleri hep beraber yapalım; gelin, Türkiye’yi hep beraber büyütelim; gelin, hep beraber ekonomik, müreffeh, kalkınmış Türkiye’yi gerçekleştirelim.” çağrısında bulundu. Bu çağırımı ben de yineliyorum, hepimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, teşekkür ederim.

Tabii, siz anlattıkça sonunu sürenin sonuna bıraktınız, hepimiz merak ettik. Yani size söz vermemek mümkün müydü o anda.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun, çok teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Ünlü, sisteme girmişsiniz, buyurun efendim, gerekçesini bir açıkla mısınız?

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Bugünkü şehitlerden bir tanesi Osmaniye’den...

BAŞKAN – Evet, Osmaniye’deki... Evet, tabii, hayhay, buyurun.

Başımız sağ olsun.

Buyurun efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- *Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü’nün, Hakkâri ilinin Çukurca ilçesinde şehit olan hemşehrisi Ali Çam ile Kırıkkaleli Emre Güngör’e Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması*

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Hakkâri’nin Çukurca ilçesinde PKK’lı hain teröristlerin saldırısında 2 şehidimiz var bugün. Birisi Kırıkkale ilimizden Emre Güngör, diğeriye benim hemşehrim, Düziçi ilçemizden Ali Çam.

Terörü lanetliyorum. Şehitlerimize Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum. Yaralılara acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun. Kırıkkale ve Osmaniye ilimizin başı sağ olsun.

Sağ olun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Ulusumuzun başı sağ olsun.

Sayın Köksal, sisteme girmediniz ama ben sizin mikrofonunuzu açtırayım, bir söz talebiniz var.

Önce bir gerekçesini dinleyebilir miyim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İŞKUR üzerinden seçim bölgemde yapılan alımlarla ilgili.

BAŞKAN – Peki, buyurun, siz de lütfen tamamlayın. Ondan sonra şahıslar adına konuşmalara başlayacağız.

40.- *Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, Afyonkarahisar ilinde Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalıştırılmak üzere İŞKUR tarafından yapılan alımlarda haksızlık yapıldığına ve iptali için Afyonkarahisar Valiliğine seslendiğine ilişkin açıklaması*

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz günlerde seçim bölgem Afyonkarahisar’da Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde çalıştırılmak üzere İŞKUR üzerinden 4 bin kişi müracaat etmiş, 1.005 kişi işe alınmıştır. İŞKUR tarafından alımlar yapılırken kura değil, mülakat esas alınmıştır. Bu mülakat sonucunda ise hemşehrilerimiz ne

yazık ki büyük haksızlıklara uğramıştır. Öyle ki listeler açıklanmadan önce İŞKUR Müdürü ile AKP ilçe yöneticilerinin fotoğrafları sosyal medyadan servis edilmiştir. İktidar partisine yakın olanlar, maddi durumu nispeten daha iyi olanlar işe alınırken bu konuda hemşehrilerimizden ne yazık ki maddi durumu daha kötü olanlar ve işe gerçekten ihtiyacı olanlar açıkta kalmıştır. Hemşehrilerimizce Afyonkarahisar Valiliğine yapılan müracaattan da sonuç alınamamıştır.

Buradan Afyonkarahisar Valisine sesleniyorum: Lütfen bu alımları iptal edin. Kura çekilsin. Adaletli bir şekilde insanlar, gerçekten işe ihtiyacı olan insanlar bu işe yerleşsin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Köksal.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi şahıslar adına konuşmalara başlıyoruz.

Şahsı adına ilk söz Manisa Milletvekilimiz Sayın Özgür Özel'e ait.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta Anayasa Komisyonunda büyük bir yanlıştan, büyük bir hatadan hep birlikte döndük. Geçmiş Meclis pratiğimize, Adalet ve Kalkınma Partisinin bu Meclise yaşattıklarına bakılarak göreceli olarak herkesi son derece rahatlatan ve umut veren bir gelişmeydi ama şunu unutmayalım: Meclis Başkanının “Anayasa değişikliğinden sonra yapılacak İç Tüzük değişikliği sadece teknik düzenlemeler olacak.” sözünden sonra gelen teklif bunun çok ötesinde düzenlemeler içeriyordu, hep birlikte buna itiraz ettik ve bu düzenlemeler 5 partinin de katkılarıyla yapıldı. Vatandaşlarımız şunu bilsin: Verdiğimiz katkı sadece ve sadece teknik düzenlemelerden ibarettir, kesinlikle ve kesinlikle denge denetim sisteminin ortadan kaldırıldığı, kuvvetler ayrılığının ayaklar altına alındığı ve kuvvetler birliği esasına dayalı olan bir tek adam rejimini tahkim edecek hiçbir değişikliğe katkı vermediğimizin de buradan altını çizmek isterim.

Burada Parlamentodayız ve İç Tüzük yapıyoruz yani Parlamentonun kendi anayasasını yapıyoruz, bunu yapmaya geldik. Gelecekte de 5 partinin katılımıyla ve uzlaşıyla daha iyi bir İç Tüzük yapmak istiyoruz, bunu tüm partiler dile getiriyor. Tabii, bazıları bunu daha hızlı yasama, birilerinin beklediği düzenlemeleri çok daha hızla hayata geçirecek bir Meclis özlemiyle istismar etmeye çalışabilir, o zaman en dirençli refleksi göstereceğimizden kimsenin de şüphesi olmasın. Ama İç Tüzük yaparken özellikle geçtiğimiz haftalarda kamuoyuna Adalet ve Kalkınma Partisinin yansıttığı birtakım çalışmalar ve yalanlamadığı birtakım taslaklar vardı, onun içeriğine girmeyeceğim ama her birisi çoğunluğa ya da 300'ü geçmek üzere, almayı düşündüğü bir partinin vereceği desteğe güvenerek yapılmış ve muhalefetin sesini kısmaya yönelik düzenlemelerdi.

Peki, değerli milletvekilleri, bu düzenlemeleri dünyadaki demokrasi parlamentoları nasıl yapıyor bir buna bakmak isteriz: 3 tane yöntem yükseliyor demokrasi parlamentolarında. Yani “Çoğunluğumuz var yaparız, olmazsa orada kifayetimizakere önergeleriyle sesi kısarız, buraya gelir kavga dövüş geçiririz.” demiyor demokrasi parlamentoları.

Üç eğilim yükseliyor, bunlardan bir tanesi: İç tüzük değişecekse nitelikli çoğunlukla, hatta yüksek nitelikli çoğunlukla değiştirme. Yani o gayrimillî, yabancı unsurlar var ya, o dış mihraklar kendi parlamentolarında iç tüzük yaparken diyorlar ki: “600 kişiysek, beşte 3’ü, 360’ı kabul ederse iç tüzük değişsin.” Sorarsın “Bu ne öz güven?” diye iktidar partisine, der ki: “Demokrasi böyle bir şey.”

İkinci eğilim nedir? Yüksek nitelikli çoğunluk dışında ikinci eğilim: İç tüzük değişikliklerini yükselen demokrasi parlamentolarında sadece muhalefet partileri teklif edebiliyor. Yani iktidar partisi diyor ki: “Ben muhalefetin sesini kısmaya ya da onların denetim olanaklarının genişlemesi taleplerine karşı benim bir reaksiyonum yok. İsterlerse teklif ederler, kabul ederiz, bu onur, bu şeref, bu öz güven bütün parlamentoya ait olur.” Yani iktidar gelip de “Efendi, muhalefetin on dakika olan söz süresini beş dakikaya indirelim, beş dakikayı iki dakikaya indirelim, üç dakikaları kaldıralım.” Böyle bir şey yok dünyada.

Üçüncüsü: Bakın yine öz güvene, bu dış mihraklar kendi parlamentolarında iç tüzük değiştirirken şöyle yapıyorlar, diyorlar ki: “İç tüzük değişir, bir sonraki dönem uygulanır.” Şu demek: İktidar-muhalefet çelişkilerinden bağımsız yapılmalıdır iç tüzükler. “Bugün iktidardayım, yarın muhalefete düştüğümde bu iç tüzük bana yeterince denetim, yeterince söz hakkı veriyor mu?” Bunu tartışıyorlar. Ya da diyorlar ki: “Bugün muhalefetteyim ama yarın bu iç tüzükle bir parlamento yürüyebilir mi?” bunu tartışıyor. O yüzden, eğer bir iç tüzük yapacaksak -öz güveni yüksek, güçlü Meclis diye billboardlara dünyanın parasını, milletin paralarını astınız- gerçekten güçlü Meclis istiyorsanız, gerçekten öz güveniniz yüksekse, meseleniz demokrasiyse, geleceksiniz, dünyada yükselen bu 3 eğilimden bir tanesiyle İç Tüzük yapacaksınız. Aksi takdirde “Güçlüyüm ben, kolu kıvrırım, kürsüyü kuşatırım, gerekirse yıkarım, altında bırakırım, istediğimi alırım.” kimse demiyor. Bunu yapar mısınız? Gücünüz var, yaparsınız; sayınız var, yaparsınız; 301’i bulur, yaparsınız ama o zaman demokrasiden bahsedemezsiniz, o zaman mahcup olursunuz, bizi de mahcup edersiniz. Bu ülkeye dışarıdan bakanlar sizin ülkeyi getirdiğiniz durumdan sizi sorumlu tutmuyorlar, bu ülkeye dışarıdan bakanlar Parlamentiyou bir bütün olarak, Türkiye demokrasisini bir bütün olarak değerlendiriyorlar; bu konu son derece önemli.

Peki, gelen teklif, yapılan iş nedir? Yapılan iş, aslında Adalet ve Kalkınma Partisinin bir meşruiyet tartışmasının itirafıdır. Gerçi biraz önce sayın grup başkan vekili “kahir ekseriyet” dedi, dil sürçmesidir. Benim bildiğim, kahir ekseriyetle dediğinizde büyük çoğunlukla demek. Yüzde 51’le, o da sizin hesaba göre, mühürsüz zarflarla yüzde 51 ve siz buna kahir ekseriyet diyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Kahir ekseriyet 70’tir, 80’dir, 90’dır. Yüzde 51’e kahir ekseriyet diyorsanız, siz geleceğinizden çok endişe ediyorsunuz demektir.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Salt çoğunluk, salt çoğunluk.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamlı) – Ama ben şunu söyleyeyim, çok net: Yapılan o değişikliklerde yüzde 51 oy veren vatandaş şimdi şöyle düşünüyor: Ya, Özgür Özel’i veya muhalefetin diğer değerli hatiplerini televizyonda dinledim, dedi ki: “Bu sistem denetim olanaklarını daraltıyor.” Ve şöyle bir cevap verdi: “Yahu, sözlü soruyu kaldırıyor bunlar.” AKP’nin değerli temsilcisi de çıktı ve dedi ki: “Ya, katı kuvvetler ayrılığını savunuyoruz.” Bu, bakanların Meclisten ayağını kesmesi demek, bakan Meclise gelmeyecek ki sözlü soru cevaplasın. O yüzde 51’i veren vatandaşımız yani sizin ikna ettiğiniz vatandaşınız katı kuvvetler ayrılığı, bakanların gelmediği bir Meclis, bunlara inanıp güçlü Meclis diye inandı, size oyu verdi mi? Şimdi o vatandaş şu soruyu soruyor: Ya, sözlü soru cevaplamaya bile gelemeyecek olan bakan, şimdi AKP itiraf ediyor ki pek mühim hâllerde gelmeli, Meclise bilgi vermeli, çağrılırsa gelmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, bir saniye...

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, yedi buçuktan başladı galiba yanlışlıkla.

BAŞKAN – Devam edin.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – On dakika olarak başlayacaktı, orada bir iki buçuk dakika...

Kendi hakkını aramayan vatandaşın hakkını hiç arayamaz, o yüzden. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, sürem on dakikaydı, yedi buçuktan başladı.

Şimdi, mesele şu: Vatandaş, Manisa’nın Hacıhaliler köyündeki Nevzat amca şöyle bakıyor meseleye, diyor ki: “Ya, ben bunların bu dediklerine inandım, oy verdim. Şimdi itiraf ediyorlar ‘Bakan gelmeli, içeriye girmeli, soruları cevaplamalı.’ Madem gelecekti sözlü soruları niye cevaplamıyor?”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kandırılmışlar, kandırılmışlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – “Demek ki bizi kandırdı. Kendileri kandırılmayı meziyet olarak anlatanlar bizi geldiler, burada kandırdılar.” Aha bu şudur: Meşruiyet tartışmasının daniskasıdır kardeşim.

Keşke sizin dediğiniz gibi yüzde 70’le geçireceğiniz bir toplumsal rıza üretebilmiş olsaydınız. Zaten 51; 51’in de her tarafı tel tel döküldü. Ya öyle bir iş yaptınız ki hani en fırtınalı zamanlar için yapmanız gereken bir işi en durgun sularda bile beceremiyorsunuz.

Şunu çok net olarak söyleyelim: Bundan iki yüz elli ila iki yüz yetmiş yıl önce, önce John Locke kuvvetler ayrılığını tarif etti, ardından Montesquieu geliştirdi ve üçlü kuvvetler ayrılığını söyledi. John Locke sadece yasama ile yürütmeden bahsetti, Montesquieu noktayı koydu “Yasama, yürütme, yargı ayrı ayrı olur ve bunlar birbirini denetlemezse demokrasiler gelişmez, devletler ileriye gitmez.” dedi.

Değerli milletvekilleri, bu şu: O tarihlerden belki yüz yıl sonra, örneğin doğru akımı, ampulü, ardından alternatif akımı tartışmıyorsunuz ya “Bu salonu Edison’un bulduğu bir şeyle aydınlatmayalım da başka bir şey yapalım.”ı ya da buraya Keban Barajı’ndan gelen elektrik Nikola Tesla’nın bulduğu alternatif akımla buraya geliyor, bunu tartışmıyorsunuz ya, Arşimet’in kaldırma kuralını tartışmıyorsunuz ya, dönüp Montesquieu’nun kuvvetler ayrılığını tartışıyorsunuz, temel sıkıntı burada.

Siz bir gemi yapsaydınız Arşimet’in kaldırma kuralını hesaba katmadan yapacaktınız, o gemi en kısa zamanda batacaktı, aha da örneği: Daha limandan çıkıyorsunuz, uluslararası anlaşma ya, hepimiz destekliyoruz, nasıl buranın gündemine gelsin... Anayasa’ya aykırı... Çözülün diye dünya katkı sağladık, hâlâ aykırı. Arşimet’in kaldırma kuvveti kuralını kabul etmeyen, hesabı ona göre yapmayan gemi mühendisleri gibi yüzdürmek istediğiniz demokrasi gemisi limandan çıkmadan kayalığa oturdu, hem vallahi hem billahi. Öyle şeytanlaştırdığınız, düşmanlaştırdığınız, terör örgütleriyle adını andığınız CHP’ye, HDP’ye, isminin kısaltmasını kullandığımız, kendi isminize “AK PARTİ” denilsin istiyorsunuz ama “İYİ” demediğiniz İP’ye “Aman arkadaşlar, koşun, bir omuz verin, bizim gemi daha limandan çıkmadan karaya oturdu.” dediniz; hep beraber katkı verdik, şimdilik yüzüyor. Ama ileride dalgalar var, ileride buz dağları var, ileride fırtınalar var, hem vallahi hem billahi bu gemi yüzmez çünkü bir temel kurala aykırıyınız ve diyorsunuz ki: “Kuvvetler ayrılığı ayaklar altında.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, devam edin lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Mehmet Uçum, vallaha benim başkanışmanım değil, sarayın başkanışmanı, “Tek kişilik hükümet.” diyor. Sarayın başkanışmanı “Bakanlar teknisyendir.” diyor yani

bu bakanlar o bakanlar değil, artık bakanlar vatandaşın içine bakmıyor, Cumhurbaşkanının ağzının içine bakıyor diyor. Hatta ben bir şey söyleyeyim mi, uçakta sohbet ediyoruz, sizler diyorsunuz ki: “Ya, milletvekili protokolde bakanın önünde niye oluyor?” Vallahi de doğru.

O yüzden biz diyoruz ki: Sizin bu gemi yüzmeyi. Gelin yol kısayken doğru bir yerden kuvvetler ayrılığını esas alan, parlamenter sistemin kazanımlarını önceleyen, yürütmeyi, yasamayı, yargıyı kendi yerlerine çeken yeni, doğru ve gerçek bir parlamenter sistemi... Hem de sadece 16 Nisanla hesaplaşan değil, 12 Eylül faşizmiyle de hesaplaşan, onun kalıntıları da ayıklayan ve 12 Eylülün darbe müktesebatından da memleketi kurtaran bir çalışma yapılacaksa yapılsın. Ama bu “başkanlık sistemi” dediğiniz, bir yerden yönetilen, “Her şeyi ben bilirim.” diyen sistemin ilk günden çöküşü ortada, bunu kabul edeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, tamamlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Toparlayayım Sayın Başkan, toparlayayım.

Bunun dışında, daha söyleyecek çok söz var ama yeni simalar var, tanıyoruz, mümkün olduğu kadar bir araya geleceğiz.

SALİH CORA (Trabzon) – Milletle zıtlasma.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bu sürekli laf atan arkadaşın devamlı milletvekili yapılması sizi umutlandırmaz, bu arkadaş bir başka şekilde de burada olabilir.

SALİH CORA (Trabzon) – Bileğimizin hakkıyla buradayız. Trabzon’a git sor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Doğru sözü dinlemek, katkıya açık olmak her zaman iyidir. Şunu söyleyeyim, siz bizi A Haber’den tanıyorsanız şöyle düşünüyorsunuzdur: “Bunlar kötü adamlar. Bunlar her şeye itiraz ederler. Biz ‘İki kere iki, dört’ desek kabul...” Böyle bir şey yok. Daha biraz önce duydunuz, bütün gruplar, hepimiz birden doğru bir iş yapmaya katkı verdik. Bundan sonra millet adına doğrular, halk yararına olan işler oldukça kürsü burada, grup burada, Cumhuriyet Halk Partisi burada ama hatada, rejime kasteden yanlışlarda ve bu ülkenin birlik beraberliğinde, bütünlüğünde, duyguların ayrıştırılmasında yol alırsanız o zaman da karşınızdayız. Bu grup öyle konjonktürel bir partinin grubu değil. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, selamlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Selamlıyorum.

Bu grup Avrupa’nın en eski, dünyanın 3’üncü büyük siyasi hareketinin, Türkiye’nin yüz yıllık bir geleneğinin, bu Parlamentonun harcı karılırken orada olan, aha şu “Egemenlik bilakayduşart milletindir.” yazısı yazılsın diye –hani aynı gemideyiz ya- o 19 Mayıs 1919’da canını ortaya koyarak o yolculuğa çıkanların ve o yolculuğun temel direğine sıkı sıkı bağlı olanların yani Atatürk ilke ve devrimleri ve çağdaşlaşma ülküsüne bağlı olanların hep birlikte içinde olduğu, sizin de ilk başta değilse de bundan sonra içinde olmanızı beklediği o gemideki yolculuğuna devam edecek. Bilime, akla, usa, katkı sağlayanlarla birlikteyiz. Dogmanın, hurafenin, tek adama teslim olanların da karşısındayız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar, “Bravo” sesleri)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun bir söz talebiniz var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 60’a göre bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim, yerinizden.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in 4 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Çok değerli arkadaşlar, tabii, değerli grup başkan vekilimizi dinledik ama bir düzeltme yapmak gerekiyor. Bu teklif, üzerinde görüşülen teklif AK PARTİ Grubunun bir teklifi değil, bunu konuşmamda açık ve net bir şekilde ifade ettim. Bizim ayrı bir çalışmamız söz konusu, tamamen bağımsız, yeni sistemin ruhuna, demokratik, katılımcı, şeffaf, uzlaşma esasına dayalı ancak 1 Ekim münasebetiyle hızlı bir şekilde yasama faaliyetleri başlayacağından Sayın Meclis Başkanımızın bizzat bürokrat arkadaşlara teknik uyum meselesine ilişkin daha önceden yaptırmış olduğu bir uyumlulaştırma teklifinin ortak önergelerle son hâlini almasını şu anda konuşuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, bir saniye...

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla, bu teklif AK PARTİ’nin bir teklifi değil.

İkinci olarak da, teknik anlamda Anayasa yasama, yürütme ve yargı erkleri arasında tam bir kuvvetler ayrılığı sistemini caridir, bir karışmazlık ilkesi söz konusudur. Ancak mevcut İç Tüzük’te hazırlanan teklifi incelediğimizde görüyoruz ki hinihacette, ihtiyaç hasıl olduğunda bu ilke asıl olmakla beraber mesela olağanüstü hâl, sıkıyönetim, seferberlik vesaire gibi Meclisimizin bilgilendirilmesi veya yasamanın yürütmenin üzerindeki denetim yetkisinin tezahür etmesine ilişkin istisnai uyarılama düzenlemeleriyle sınırlı kalmış bir temsiliyet söz konusudur. Bunun açıklığa kavuşturulması için söz aldım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şahıslar adına son söz Adıyaman Milletvekilimiz Sayın İbrahim Halil Fırat’a aittir.

Buyurun Sayın Fırat. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL FIRAT (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle yeni göreviniz hayırlı uğurlu olsun inşallah.

Ben konuşmamın başında, bugün Hakkâri’de şehit olan askerlerimize Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz yeni bir sisteme geçtik, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi. Biliyorsunuz, yüz elli yıllık bir geçmişi olan parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişin Türkiye için elzem olduğunu, bu Türkiye için bir değişiklik yapılması gerektiğini... Özellikle 15 Temmuz darbe girişiminden sonra Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte yapmış olduğumuz ortak çalışmayla parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçiş için çalışmalar yaptık.

Biliyorsunuz, parlamenter sistemde -her zaman söylediğimiz- yasama ve yürütmenin iç içe olduğu bir durumdan bahsediyorduk çünkü milletvekilleri seçiliyordu, milletvekillerinin içerisinde, yasamanın içerisinde başbakan ve bakanlar kurulu seçiliyordu ve yürütme aynı zamanda yasamanın içinden çıkar bir durumdaydı ve bu nedenle de yasamanın ve yürütmenin tamamen birbirinden ayrılması gerekiyordu; Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle erkler ayrılığının, kuvvetler ayrılığının tamamen birbirinden kesin bir şekilde ayrıldığı bir sisteme geçiş yapmak istedik ve bunun için de geçen sene, daha doğrusu 2017 yılında, biliyorsunuz, yapmış olduğumuz Anayasa çalışmasıyla birlikte 16 Nisan referandumuyla, milletimizin vermiş olduğu destekle biz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçiş yaptık. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde o zaman iki maddenin hemen yürürlüğe girmesi gerekiyordu ve o iki madde o zaman yürürlüğe girdi. Daha sonrasında da 3 Kasım 2019 seçimlerinde -yani bu erken seçim söz konusu değildi- Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte bu Anayasa maddelerinin yürürlüğe gireceği bir durum ortadaydı. Daha sonra erken seçim kararı alınmasıyla birlikte, özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği bu Anayasa değişikliği ve bu referandumla birlikte, Cumhurbaşkanımızın 9 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Genel Kurulda yemin etmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi bütün kurum ve kurumlarıyla birlikte yürürlüğe girdi. Bunun için Türkiye Büyük Millet Meclisinin anayasası olan ve Parlamento hukukunun anayasası olan İç Tüzük'ün kesinlikle bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyum sağlaması gerekiyordu ve bunun için de bütün grupların bir araya gelerek teklif etmiş olduğu ve geçen hafta da yine aynı şekilde Anayasa Komisyonunda tartıştığımız, konuştuğumuz ve Anayasa Komisyonunda bir günde birlikte geçirdiğimiz bu İç Tüzük'ün Allah'ın izniyle Cumhurbaşkanlığı sistemine uyum sağlaması amacıyla bugün çalışmasını Genel Kurulda yürütüyoruz.

Anayasa'daki değişikliklerle Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine aykırı İç Tüzük hükümlerinin Anayasa ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uygun olarak değiştirilmesi zarureti ortaya çıkmıştı. Meclisin Anayasa değişikliği reform sürecine dâhil olması açısından İç Tüzük'te de kapsamlı bir şekilde değişiklik yapılması gerekmektedir. İç Tüzük teklifi ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda değişiklik yapılmasına dair kanunla Anayasa'da yapılan değişikliklerin zorunlu kıldığı İç Tüzük değişiklikleri çeşitli tarihlerde mevzuatta yapılan değişikliklere rağmen İç Tüzük'te varlığını devam ettiren ve işlevsiz kalan hükümlerin ayıklanması, kuvvetli teamül hâline gelen uygulamaların İç Tüzük'e dercedilmesi, uygulamada tereddüt oluşturan hususlara çözüm getirilmesi, İç Tüzük'te Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uygun olmayan düzenlemelerin çıkarılması ve değiştirilmesiyle yasama belgelerinin klasik yöntemlerinin yanında teknolojik gelişmelere uygun olacak şekilde milletvekillerine daha elverişli araçlarla ulaştırılması öngörülmektedir. Bu vesileyle İç Tüzük'ün Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyumlu hâle getirilmesiyle Meclisin yasama gücünü ve verimliliğini artırması amaçlanmaktadır yani kısaca bu İç Tüzük teklifiyle daha verimli ve hızlı bir yasama çalışması yapması ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uygun hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

Teklifin Türkiye Büyük Millet Meclisine, ÷lkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Fırat.

Değerli milletvekilleri, bu şekilde şahıslar adına konuşmalar da tamamlanmış oldu.

Şimdi İç Tüzük teklifinin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru cevap işlemine geçeceğiz ancak sisteme giren sayın milletvekili bulunmadığından soru cevap işlemi geçiyoruz.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati : 19.17****BAŞKAN : Başkan Vekili Levent GÖK****KÂTİP ÜYELER : İsmail OK (Balıkesir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

4 sıra sayılı İçtüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi teklifin 1’inci maddesinin görüşmelerine başlıyoruz.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. “Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, atandıkları tarihten sonra yapılan ilk birleşimde andiçerler.”

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Siirt Milletvekilimiz Sayın Meral Danış Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş.

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, sistem değişikliğinin ardından bugün de genel seçimler sonrasında İç Tüzük’ün değişmesi gündemiyle bir mesai yapıyoruz. Aslında bu köklü değişiklik Anayasa’nın değişiklik sürecinde başlamıştı ve akabinde, İç Tüzük değişikliği sırasında yine Mecliste Anayasa Komisyonunda yoğun bir mesai harcamıştık; sabahlara kadar, günlerce bu değişikliklere karşı muhalefetimizi partimiz adına, HDP adına ifade etmiştik. Ve şüphesiz bu değişiklik, Anayasa değişikliği ve sonrasında yapılan İç Tüzük değişikliği çok ağır neticeleri de beraberinde getirdi. Şu anda bu ağır sürecin sonuçlarını hep birlikte yaşıyoruz. Kuvvetler ayrılığı prensibinden tümüyle vazgeçilmesi, tüm yetkilerin Cumhurbaşkanında toplanması, denge ve denetim mekanizmasının olmadığı bir sisteme geçiş hatta seçimde yaşanan tüm şaibelere, mühürsüz oy pusulalarına rağmen, halkların muvafakatini tam olarak alması da evet, resmî sonuçlarla sistem değişikliği mümkün olmuştur. Bunun aslında sonuçlarını hep birlikte yaşıyoruz ve daha ileriki dönemlerde bu zorlukları çok daha ağır bir şekilde yaşayacağız.

Demokrasi rafa kaldırılmıştır ve her şeyin tek bir kişinin, tek bir adamın keyfiyetine göre dizayn edileceğini biz Anayasa değişikliği sürecinde Anayasa Komisyonunda yoğun bir şekilde anlatmaya çalıştık. Peki ne oldu? O zaman da tek bir kişinin, aslında keyfi bir şekilde, Anayasa’da dayanağı olmamasına rağmen ülkeyi yönettiğini biliyorduk ancak referandumdan sonra YSK kararı da can simidi oldu ve tek adam rejimi yasal bir çerçeveye de oturdu. Referandumun ardından Anayasa’nın parlamenter sistemde öngördüğü değişikliklerin hayata geçirilebilmesi için -hatırlarsınız, geçen dönemde Parlamentoda olan arkadaşlar bilirler- İç Tüzük değişikliklerini tartıştık ve aslında bu tartışmalar çok hareketli, çok güçlü oldu fakat maalesef iktidar partisinin ve tabii ki ittifak ettiği diğer partinin oylarıyla bu değişiklikler geçti. Peki, bu değişikliklerle ne oldu? Parlamantonun sesi kısıldı. Yasama organı tümüyle işlevsiz bırakılmak isteniyor. Parlamenterlerin, bizlerin -denetleme görevini- kısacası yasama organının aslında tek bir adamın memurları gibi çalıştırılmak istendiğini de hepimiz biliyoruz.

Şimdi, kuvvetler ayrılığı aslında tek dişi kalmış bir canavar yani bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Yargıyı kendine memur eden yürütme erki Parlamento'yu da tümüyle susturarak kendi bildiğini okuma derdindedir. Bir Parlamento düşünün, evet, bizim bulunduğumuz Parlamento, bizler de parlamenterleriz, mevcut sorunları dile getirirken çok ciddi bir baskıyla ve farklı yöntemlerle karşı karşıya kalıyoruz. Konuşma süreleri azaltıldı, on dakika olan önergeler beş ve üç dakikayla sınırlandırıldı, vereceğimiz önergelerin içeriği, neyi, nasıl ifade edeceğimiz Meclis yasama uzmanlarına, Meclis Başkanlığına kaldı ve bu kürsüde milletvekillerinin yaptıkları konuşmalar sebebiyle cezalar kesildi. Örnek mi istiyorsunuz? Osman Baydemir'in "Kürdistan" kelimesini kullanması onun Genel Kuruldan çıkarılmasına sebep oldu ve neticelendi. Yine, geçen dönem İstanbul Milletvekilimiz Garo Paylan arkadaşımız "Çoğulculuğu soykırım ve katliamlarla kaybettik." sözleri sebebiyle ceza aldı. Aslında ciddi bir ironi var ortada. Çoğulculuğu kaybetmemeye dönük olan saik tam da meseleyi kalbinden vurdu ve Meclis Başkanı bu kez çoğulculuğu temsil eden bir mekanizmaya, bir parlamentere ceza vererek esas niyetini belli etti. Evet, halk egemenliğine dayalı olan, olması gereken Parlamentoda halkın temsilcileri olarak bizler geldik. Bu sıfatla seçmenin bizden istediği meseleleri, taleplerini bizim ifade etmemiz engellenmek isteniyor. Peki, o zaman biz niye buradayız? Bu soruyu hep birlikte herkes kendine sorabilir.

Biz bu Parlamentonun tek adam rejiminin ya da iktidar üyelerinin sözlerini söylemek zorunda değiliz. Biz figüran olmayı dün de kabul etmedik, bugün de kabul etmiyoruz. Evet, biz seçmenimizin gözüne nasıl bakacağız? Onların yaşadıklarını burada anlatırken engellenirsek orada nasıl bir dokunulmazlık, nasıl bir parlamenterlik... Bunu gerçekten güçlü bir şekilde tartışmak gerekiyor.

Evet, memleket kan ağlarken, açık, yoksulluk almış başını giderken, her gün bir yerlerde bir kadın cinayete kurban giderken, bir yerlerde inşaat işçileri her gün yaşamını yitirirken ve bunu söylediği için inşaat işçileri tutuklanırken, "Savaş istemiyoruz." diyenler her gün yargılanıp tutuklanırken, işsizlik, ihraçlar insanlara kan ağlatırken, cezaevlerinde hasta tutsaklar ölüme terk edilirken, anneleriyle kalan yüzlerce bebek hâlâ gözümüzün önünde dururken, her gün gelen zamlar hayatı daha da zorlaştırırken, ana dilinde eğitim hâlâ bir hayal gibi ifade edilirken, Kürt işçiler her gün lince maruz kalırken, çocuklar sokaklarda aç gezerken bunları bilip susmamız isteniyor. Hayır, susmayacağız, biz bunları ifade edeceğiz. Biz o zaman da söyledik, bugün de söylemeye devam ediyoruz.

Evet, gerçekten nasıl bir durum içindeyiz? Kürsü konuşmalarımızın süresinin daraltıldığını söyledim ve önergelerimize bir iki örnek vermek istiyorum. Daha önce faşizmin, tek adam rejiminin demosunu yaşıyorduk ama şu anda tam da içindeyiz bu dönemde. Benim önergem "Hasta mahpuslar tedavi edilmiyor." dediğim için iade edildi. Asıl gerekçe önergeyi beğenmemek mi, gerçeklerin ifade edilmesi mi? Tabii ki gerçeklerin ifade edilmesi. Kuşkusuz gerçeklerin dile getirilmesinden rahatsız oluyorlar ama bizim görevimiz de gerçekleri ifade etmek. Neredeyse "kriz" sözcüğü yasaklanacak. Benim vekili olduğum ilde il genel meclisi üyemiz, bizim üyemiz İdris İlhan "Dolar 7,15." dediği için şu anda Siirt Cezaevinde. Tek bir sosyal medya mesajı atmış. Demiş ki: "Dolar yükseldiği için batmıyoruz, biz battığımız için dolar yükseliyor." Tek bir cümleyle şu anda hapiste tutuluyor.

Peki, bu dönem neyi çağırıştırıyor? Burayı özellikle altını çizerek ifade etmek istiyorum. Evet, tam da meftun oldukları Osmanlı dönemini, hem de İstibdat Dönemini hatırlatıyor. Otuz yıl sürmüş bu kayıp dönem. Bu dönemde neler olmuş? Tek adamlık. Bakın, o dönem Abdülhamit bir coğrafi terim olan "burun" sözcüğünü yasaklatmış, akıllara kendisi gelir diye "burun" sözcüğünü yasaklatmış. Başka ne yapmış? Kimyada bazı yanıcı maddeleri meydana getiren bileşimler de yasakmış örneğin; "A ve H eşittir sıfır, Abdülhamit eşittir sıfır" gibi bir çağrışıma yol açabilir diye bu yasaklanmış. "Kardeş" sözcüğü Sultan Murat'ı "hasta" sözcüğü "hasta adam"ı çağırıştırır diye yasaklanmış. Burada ifade edince abartı gibi geliyor, belki gülünç geliyor ama bunlar gerçek, bunlar tarihsel arka planda

yaşanmış. Ve bugün pek çok sözcük bu Parlamentoda aynı mantıkla yasaklanıyor. “İşkence” sözcüğü yasakmış efendim, önergelerimizde yazamazmışız. Neden? Çünkü işkence yokmuş, yapılmıyormuş. Ya biz işkenceye tanıklık ediyoruz. Tanıklık ettiğimiz, verilerine ulaştığımız bir meseleyi nasıl ifade etmeyelim? “Asimilasyon” sözcüğü de bu yılların en popüler kelimesi. Bu da yasakmış çünkü asimilasyon yokmuş. Kürtçe konuşmayı yasaklayan, Kürt isimlerini tabelalardan indiren bir dönemde asimilasyon yokmuş. Ama bunlar yasaklanırken Parlamentonun gücü de tükeniyor. Gerçekten bu Parlamentoda bunları söylemeye devam edeceğiz.

Peki, birçok darbe yaşadık ve bugün gerçekten çok daha büyük bir darbenin tam merkezinden geçiyoruz. Yani burada 12 Eylül'den geriye kalan ciddi travmalar oldu ve hâlâ geçmişle yüzleşilmedi. Peki, biz buna rağmen 12 Eylül ile bugünü bu kürsüden çok kıyasladık. Ama, emin olun, o dönem “kriz” ya da “dolar” sözcüğünü telaffuz etmek yasaklanacak duruma gelmemiştir.

Kriz ile hukuksuzluk doğru orantılı aslında. Kriz niye büyüyor? Demokrasi yok, hak ve özgürlükler yok; hukuktan uzaklaştıkça kriz derinleşiyor, kriz derinleştikçe daha büyük hukuksuzluklar tekrar tekrar kendini üretiyor.

Evet, “Aynı gemideyiz.” diyorlar. Biz onlarla aynı gemide değiliz, biz ezilenlerin, emekçilerin, kadınların, yoksulların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, toparlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Evet, “aynı gemide” derken, gemi batıyor ama onlar gemiden saraylarla, aldıkları uçaklarla aslında kurtuluyorlar.

Hızla konumuza dönecek olursak; bu nedenle, denge ve denetlemenin olmadığı bir sistemde frenler tutmadığında hep birlikte acısını çekeceğiz ve şu anda ne denge var, ne denetim var, ne fren var, baş aşağı, yokuş aşağı, 81 milyon insan hep birlikte aslında bir kayboluşa, bir acıya, bir travmaya muhatap kılınıyor. Evet, bunu mu dememiz gerekiyor: “Elveda demokrasi”, “elveda parlamenter sistem” ya da “elveda Türkiye Büyük Millet Meclisi”. Biz bunu dememek için burada olmaya devam ediyoruz.

Evet, biz bir sarsıntı yaşadık öncüllerıyla, Anayasa değişikliğiyle, İç Tüzük’le. O vakit “Anayasa değişikliği ülkenin balans ayarlarını bozacak düzeyde yüksek dikta rejimi içerir.” demiştik. Bu sözü buradan söylemiştim. Bu iç tüzükle yargıyı tamamen denetim altına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Son cümlelerim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, selamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Kusura bakmayın. Bitiriyorum, çok az.

Şimdi de yasama organı lağvedilirken kanun iradesi de kararnamelere kaldı.

Süremini aşmamak için şunu söylüyorum: Gelin, hep birlikte bu ülkede gerçekten yurttaşların hak ettiği demokrasiyi inşa etmek için kolları sıvayalım. Demokratik bir anayasa, demokratik bir iç tüzük, hak ve özgürlüklerin gerçekten yeşerdiği, kendini ifade edebildiği bir ortam Parlamentonun demokratik olmasıyla mümkün olabilecektir. Aydınlık günleri bu şekilde teknik İç Tüzük düzenlemeleriyle kesinlikle getiremeyeceğiz ve hep birlikte bu karanlıkta kaybolup gideceğiz diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bu arada yeni göreviniz de hayırlı olsun.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Beştaş.

Değerli milletvekilleri, 1’inci madde üzerinde gruplar adına ikinci söz İYİ PARTİ Grubu adına Antalya Milletvekilimiz Sayın Feridun Bahşi’ye ait.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli üyeler; 4 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İç Tüzük Teklifi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu arada Hakkâri Çukurca’da şehit olan 2 askerimize rahmet diliyorum, ruhları şad olsun. PKK terör örgütünü lanetliyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Binali Yıldırım’ın İzmir Milletvekili sıfatıyla vermiş olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü değişiklik teklifi Anayasa Komisyonunda yapılan görüşmelerde mutabakatla kabul edilmiştir. Bizim de üyesi bulunduğumuz Anayasa Komisyonunda mutabakatla kabul edilen İç Tüzük değişikliğine çok fazla değinmeyeceğim ancak değişen hâliyle de olsa 1973 yılından beri yürürlükte bulunan Meclis İçtüzüğü’nün ihtiyacı karşılamadığı da açıktır. Bugüne kadar yapılan, özellikle de 2017 yılında yapılan değişikliklerle İç Tüzük’ün felsefesi ve sistematigi bozulmuştur. Bu değişikliklerle bazı hükümler uygulanamaz hâle gelmiş, İç Tüzük’te olmayan bazı uygulamalar da teamül hâlini almıştır. Yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin daha verimli ve etkin çalışmasının önü açılmalıdır. Bu sebeple yüce Gazi Meclisimizin daha verimli çalışmasını sağlamak için gelin hep beraber yeni bir tüzük yapalım.

Bilindiği gibi İç Tüzük, Meclisin gizli anayasasıdır. Anayasalar nasıl toplumsal mutabakat sözleşmesi ise, toplumun her kesiminin katılımı ve kabulüyle yürürlüğe konulması gerekiyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü de parti ayrımı yapılmaksızın Mecliste bulunan tüm milletvekillerinin katılımı ve mutabakatıyla hazırlanıp yürürlüğe konulmalıdır. Bu konuda bir komisyon kurulup her partinin milletvekillerinin görev aldığı bir komisyonca tüzük taslağı hazırlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, tüzükle ilgili açıklamalarımı burada sonlandırıyor, Türkiye’nin diğer önemli meselelerine kısaca değinmek istiyorum.

Birinci mesele; emeklilikte yaşa takılanlar sorunu gündemdeki yerini hâlâ ciddi bir şekilde korumaktadır. 1999 öncesi çalışma hayatına başlayanlar hizmet süresi ve prim günü sonunda emekli olacağını düşünerek çalışmaya başlamış fakat yapılan yasal düzenlemelerle mağdur edilmişlerdir. İşe başladıkları tarihte prim, gün süresini doldurmalarına rağmen yaş şartını yerine getiremedikleri için emekli olup aylık alamayan milyonlarca kişi bir an önce bu düzenlemenin hayata geçirilmesini talep etmektedir. Sorundan etkilenen kişi sayısı yaklaşık 7 milyondur.

İYİ PARTİ olarak bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yasa teklifi verdik. Bildiğimiz kadarıyla, Mecliste grubu bulunan tüm partiler de emeklilikte yaşa takılanların sorunlarıyla ilgili seçim döneminde vaatlerde bulundu. Tüm partilere sesleniyorum: Eğer samimi iseniz; buyurun, bu kanayan yarayı birlikte tedavi edelim ve sorunu çözelim.

Kamuoyunun gündemini meşgul eden diğer bir konu ise intibak meselesidir. 2000 yılı ve sonrasında emekli olanlar maaş eşitsizliği sebebiyle intibak beklentisi içerisinde. Milyonlarca vatandaşımızı ilgilendiren intibak için yargı yolu kapanmıştır ve tüm emeklilerimiz yüce Meclisimizden intibak yasaının bir an önce çıkarılmasını beklemektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, yine sayıları 2 milyona ulaşan öğretmen, polis, hemşire, din görevlisi ve idareci ile bunların emeklileri 3600 ek göstergeyi beklemektedirler. Yine başta Cumhurbaşkanı olmak üzere tüm partiler seçim öncesi bu sorunun çözüleceğine dair vaatlerde bulunmuştu. İYİ PARTİ olarak biz bu konuda da kanun teklifimizi verdik, gelin bu mağduriyeti de hep birlikte giderelim ve 3600 ek göstergenin çıkarılmasını sağlayalım.

Diğer bir konu ise şu: Bugünün şartlarında askerliğini bedelli yapanlar 15 bin lira ödeyerek ve içinde izinli sayıldığı için sigorta primlerinin de yatırılması karşısında herhangi bir kayba uğramamaktadırlar. Bugün askerliğin normal süresi on iki aydır, daha önceleri ise normal askerlik süresi on sekiz aydı. Askerlik nedeniyle sosyal güvenlik hakkından mahrum kalan süreyi borçlanma yani sigorta bedeli ödeyerek kazanmaktadırlar. Buna göre 2018 şartlarında otuz gün askerliğin bedeli 649 lira; on iki ay askerlik yapanlar 7.794 lira, on sekiz ay askerlik yapanlar ise 11.691 lira sigorta primi ödemek zorundalar. Ekonominin durumu bu hâldeyken evine ekmek götürmekten aciz insanlarımızın bu kadar sigorta primi ödemesi de mümkün değildir. Bu adaletsizliği gidermek için askerlik süresinin sigortalı sayılmasıyla ilgili kanun teklifimizi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduk.

Ayrıca, 2017-2018 yıllarında tabii afetlerden zarar gören çiftçilerimizin gördükleri zararın, TARSİM sigortası yapıp yapmadığına bakılmaksızın, devletçe karşılanması ve kredi borçlarının bir yıl süreyle ertelenmesi konusunda da kanun teklifimizi yine Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduk. Bu teklifle, başta Antalya Kumluca, Finike, Demre, Elmalı ilçeleri çiftçisi ile Karadeniz fındık üreticisinin ve ülkenin diğer bölgelerindeki çiftçilerin tabii afetlerden gördüğü zararın bir nebze giderilmesini amaçladık. Fındık üreticisi hâlen 15 liraya mal ettiği fındığı 12 liraya tüccara vermektedir. Bugüne kadar devlet herhangi bir fındık taban fiyatı açıklamadığı gibi, üreticiyi tüccarın insafına bırakmıştır. Fındık üreticisinin beklentisi, devletin bir an önce zararı olmayacak şekilde bir taban fiyat açıklamasıdır.

Ağır ekonomik kriz altında inleyen insanlarımızın bir nebze olsun sıkıntılarına ilaç olmak amacıyla, emeklilikte yaşa takılanların sorunları, 3600 ek gösterge bekleyenlerin sorunları, uzun dönem askerlik yapan vatandaşlarımızın askerlik sürelerinin sigortalı sayılması, meydana gelen tabii afetler sonunda zarar gören çiftçilerimizin zararlarının devletçe karşılanması ve kredi borçlarının bir yıl süreyle ertelenmesine dair kanun tekliflerimize tüm partilerden destek bekliyoruz. Gelin, sıkıntı içindeki insanlarımızın birazcık rahatlatılmasını sağlamak için hep birlikte çaba gösterip bu teklifleri yasalaştıralım.

Değerli milletvekilleri, döviz kurlarındaki yükseliş, artan hayat pahalılığı ve zamlar karşısında vatandaşımızın artık dayanacak gücü kalmamıştır. Söz sırası geldiğinde “Ülke büyüdü, ekonomi büyüdü.” diyorsunuz ama baktığımızda vatandaşın cebinde 3 kilo domates alacak parası yok. Güya ekonomik program açıklıyorsunuz, birkaç iktisadi terimle süslüyorsunuz, vatandaş da bir şey yaptığımızı zannediyor ama çarşıdan, pazardan haberiniz yok.

Arkadaşlar, bu ekonomik krizden çıkmak ve bir daha krize girmemek için kalıcı tedbirler almak zorundayız. Bu sebeple üretime dayalı sanayi teşvik edilmelidir, tarımsal girdiler sübvansane edilip mazot, gübre ve ilaç fiyatları makul seviyelere çekilmelidir. Türk tohumculuğu geliştirilmeli, halkın sağlığı için büyük tehlike saçan genetiği değiştirilmiş organizmalar hemen denetim altına alınarak geleneksel tohumların ıslah edilmesi için Türk tohumculuk araştırma enstitüleri kurulmalıdır. Fidencilik desteklenmeli ve çiftçiye tarımsal üretim normal seviyeye ulaşınca kadar, beş yıl süreyle ücretsiz fide dağıtımı sağlanmalıdır. Hayvancılık desteklenmeli, üreticilere bedelsiz damızlık hayvan verilmelidir. Ekonomide gerçekçi bir politika benimsenmeli, büyüme oranları makul ve gerçekçi olmalıdır. İhracat ve turizm gelirlerinin artırılması için gerçekçi tedbirler alınmalıdır. Doğrudan yabancı yatırımların daha

çok gelmesi için uygun bir ortam yaratılmalıdır. Dış ticaret ve cari açık azaltılmalıdır. İthal edilen ürünlerin yurt içinde üretilmesi sağlanmalıdır. Yurt dışında ülkemizin imajı iyileştirilmelidir.

Biraz önce de söylediğim gibi, Başkanlığa sunduğumuz tekliflerin Mecliste kabulü için tüm gruplardan yardım talep ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bahşi.

Sayın Aygun, sisteme girmiştiniz...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bölgemle ilgili bir konu arz edeceğim.

BAŞKAN – Söz vereceğim ama sayın milletvekilleri, biliyorsunuz, televizyon saati bitimine kadar arkadaşlarımızın konuşmalarını burada tamamlamamız gerekiyor.

Sayın Aygun son defa size söz veriyorum çünkü grupların ve şahısların konuşmaları var, onlara devam edelim.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'ün, Tekirdağ ilinin Çorlu-Sarılar mevkisinde 8 Temmuzda 25 vatandaşın hayatını kaybettiği, 300'e yakın vatandaşın da yaralandığı tren kazasıyla ilgili bilirkişi raporunun hâlâ çıkmadığına ve Ergene Nehri'nin bu yıl temizleneceğini umduğuna ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tekirdağ Çorlu-Sarılar mevkisinde 8 Temmuzda meydana gelen tren kazasının ardından 25 vatandaşımızı yitirdik, 300'e yakın vatandaşımız yaralandı ama hâlâ bilirkişi raporu ne hikmetse çıkmadı. Konu hakkında İstanbul Teknik Üniversitesi inceleme yapıyormuş. Umarım 2019'u görmeden tamamlarlar. Bu tutum, çocuğu, annesi, babası, yakını ölen vatandaşlarımızın acısını büyütüyor. Bu konudaki soru önergeme Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Turhan tarafından gelen yanıtta Bakanlık ve Devlet Demiryollarının hiçbir kabahati olmadığı savunuluyor. 1873 yılına kadar gidiliyor. Neymiş? Yüz kırk beş yıldır görülmeyen aşırı yağıştan dolayı bu kaza olmuş. Gerekli bakımı yapmazsan yüz kırk altı yıl sonra kaza olur. Yeni yapılan menfezin yeni kazalara yol açacağını ortaya koyan mimarlar odası raporu da dikkate alınmalıdır.

Yine Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz araştırma önergemizin Başkan Vekilimiz ve Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un yöneteceği TBMM'de gündemin ön sırasına alınmasını talep ediyorum.

Ayrıca, Ergene Nehri'ni temizlemeye dönük olarak umarım bu sene bir adım atılır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aygun.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın Feti Yıldız'a aittir.

Buyurun Sayın Yıldız. (MHP sıralarından alkışlar)

Destek kuvvetli.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA FETİ YILDIZ (İstanbul) – İlk konuşmamızı yapacağız, onun için arkadaşlar cesaretlendirmek istedi herhâlde.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar dilerim.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlama amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi Meclis Başkanımız ve İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım tarafından Meclis Başkanlığına sunulmuş, takiben Anayasa Komisyonu 4 Ekim 2018 tarihinde toplanmış ve (2/772) esas numarasıyla Teklif’i görüşmüştür. Teklif görüşmeleri takdire şayan bir uyum içinde geçmiş, bazı maddeler teklif metninden çıkarılmış ve Komisyonca kabul edilmiştir. İç Tüzük’ün ülkemizin demokratik işleyişi üzerinde çok önemli bir etkisi vardır. Bundan dolayı iç tüzüklere doktrinde -daha önce konuşmacının söylediği gibi- “sessiz anayasa” denilmektedir. Bilindiği gibi, bazen usul esastan önce gelmektedir.

Sayın milletvekilleri, 27 Nisan 2017 tarihinde yürürlüğe giren Anayasa değişikliğiyle yasama ve yürütme organları tam olarak birbirinden ayrılmıştır. Yasama, yürütmenin bu sert ayrılığı işlemlerin de ayrılığını gerektirmektedir. Tam bu aşamada Milliyetçi Hareket Partisinin öncülüğünde töreye uygun devlet düzenine geçilmiştir. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilmektedir. Bu sebeple Hükûmetin Mecliste temsil edilmesi ortadan kalkmış ancak yürütme organı Mecliste temsil edilmeye devam etmektedir. Bilindiği gibi, güvenoyu, gensoru, sözlü soru gibi araçlar İç Tüzük’ten çıkarılmıştır; yazılı soru, genel görüşme ve Meclis araştırması mekanizmaları yeniden tanımlanmıştır. Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu, Meclis soruşturması mekanizmasına benzer olarak yeniden düzenlenmiştir. “Kanun tasarısı”, “hükûmet”, “bakanlar kurulu” gibi ibareler İç Tüzük metninden tamamen çıkarılmış olup bu bağlamda Anayasa değişikliğine uygun kavramsal değişiklikler ve “Cumhurbaşkanı”, “Cumhurbaşkanı yardımcısı”, “bakanlar” gibi ibareler eklenmiştir.

1’inci maddede, Anayasa değişikliği sonucu, Anayasa’nın 106’ncı maddesinin dördüncü fıkrasında Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların 81’inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde ant içecekleri ve 6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanunu’nun 21’inci maddesinin (3)’üncü fıkrasında ise Cumhurbaşkanınca atanan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların atanmalarını takip eden gün ant içecekleri belirtilmiştir. Maddede, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların atandıkları tarihten sonraki ilk birleşimde ant içecekleri hükmüne yer verilmiştir. Böylece, İç Tüzük’ün sistematigi ve yasama organının işleyişi göz önünde bulundurularak 6271 sayılı Kanun’daki Cumhurbaşkanı yardımcılıyla bakanların ant içecekleri güne ilişkin hükme işlerlik kazandırılması ve söz konusu hükmün açıklığa kavuşturulması amaçlanmıştır ve bu, Anayasa uygunluk düzenlemesi yapılmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak yapılan İç Tüzük’ün tamamı üzerinde olumlu görüşlerimizi bildirdik ve kanunlaşması için de elimizden gelen her türlü gayreti göstereceğiz. Şimdiden söyleyebilirim ki İç Tüzük’ün tamamı Milliyetçi Hareket Partisi tarafından kabul edilmektedir. Olumlu oy kullanacaktır.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifiyle Tüzük’te yapılacak bazı değişiklikler Anayasa Komisyonunda -biraz önce söylediğim gibi- oy birliğiyle, bazı maddeler, metinden çıkarılmıştır. İleriki günlerde inşallah yeni düzenlemeyle İç Tüzük’ümüz yeni bir hüviyete ve işlerliğe kavuşacaktır.

Yapılan diğer değişikliklere de burada kısaca değinmek istiyorum. 7'nci maddede komisyonda yürütmenin görüşmelere katılma talebi uyarlanmış, 8'inci maddede komisyona havale edilen evrakların dağıtılacağı zaman aralığı belirlenmiş, 11'inci maddede gündem dışı sözlerde yürütmenin talebi konusu uyarlanmış ve Cumhurbaşkanı da söz talep edecek kişiler arasında sayılmıştır. Buna göre Cumhurbaşkanı ve yürütme organının diğer temsilcileri savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliği, içten ve dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet olaylarının ortaya çıkması, kamu düzeninin bozulması durumunda ve ekonomik buhranlarda Genel Kurulda istisnai olarak söz alabilecektir.

Teklifin 12'nci maddesinde ise yürütmenin görüşmelere katılma durumu ve talebi açığa kavuşturulmuş, Anayasa'nın 104'üncü maddesinde yer alan "yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir" hükmü çerçevesinde, işin doğası gereği, Cumhurbaşkanının toplantılara katılabileceği göz önüne alınarak yürütme adına katılacak diğer kişiler de belirtilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 14'üncü maddede yapılan değişiklikte soruşturma önergelerinin kadük olmaması uygulamasına devam edilmiştir. Geçmiş dönemlerde çıkarılmış ve yürürlükte olan kanun hükmünde kararname durumları da açıklığa kavuşturulmuştur. İç Tüzük'ün 90'ıncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü maddeye taşınmıştır.

Teklifin 16'ncı maddesinde yapılan değişiklikte milletlerarası anlaşmaların teklif hâline getirilme prosedürü düzenlenmiş, milletvekillerinin teklifi imzalaması düzenlenmiştir.

Yine, 18'inci maddede yazılı soru önergelerine getirilmesi düşünülen 500 kelime sınırı kaldırılmıştır.

Önceki dönemdeki başbakana ve bakanlara ait soruşturma durumu bu düzenlemeyle açıklığa kavuşturulmuştur.

Yine, 20'nci maddede önceki dönemdeki başbakanlara ve bakanlara ait savunma durumu da açıklığa kavuşturulmuştur.

Sayın milletvekilleri, bunun dışında, teklifin 29'uncu maddesindeki bentlerde çok sayıda değişiklik yapılmış, 113, 177, 178, 179 ve 180'inci maddelerin mülga edilmesinden vazgeçilmiştir.

Yazılı soru cevaplama süresinin on beş gün olması, tatil ve ara vermede yazılı soruların havale işleminin yapılması, on beş günlük sürenin tatil ve ara vermeden sonra başlaması, cevaplanmayan sorular hakkında muhatap kuruma yazı yazılması ve dilekçelerin gönderilebileceği muhatapların yeni sisteme göre uyarlanması bu düzenlemeyle hayata geçirilmiştir.

Yine, "Türkiye Büyük Millet Meclisi kitaplığından" lafzının uygulamaya göre, "Türkiye Büyük Millet Meclisi kütüphane ve arşivinden" şeklinde güncellemesi yapılmıştır.

Sayın milletvekilleri, komisyonda muhalefet şerhi yazılmadan ilk defa bu dönemde bir kanun teklifi Meclis Genel Kuruluna gelmiştir. Bu güzel ve uyumlu bir çalışma neticesinde bütün partilerin ortak mutabakatı, uyum ve oy birliğiyle geçen bu teklif elbette Meclisin işleyişine önemli katkılar sunacaktır. Bundan dolayı, katkı sunan herkese Milliyetçi Hareket Partisi adına teşekkür ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum. İç Tüzük'ümüzün Gazi Meclisimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Saygılarımla. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yıldız.

Sayın Ünver, bana sözlü olarak bir talebinizi iletmişsiniz. Ben onu unuttum, kusura bakmayın.

Son olarak, 60'a göre yerinizden söz veriyorum. Oradan hızlı bir şekilde diğer konuşmalara devam edeceğiz.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- *Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, mısır üreticilerinin yaşadığı sorunlar ile çiftçilerin TMO'nun mısır müdahale alım fiyatını açıklamasını, mısır alımı yapmasını ve Tarım Bakanlığının sorunlarına çare bulmasını beklediklerine ilişkin açıklaması*

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Buğday ve arpadan para kazanamayan tüm Orta Anadolu çiftçisi gibi seçim bölgem Karaman'da da mısır ekimi yoğun şekilde yapılmaktadır. Türkiye son on beş yılda mısır ithalatına 4 milyar dolar ödemiştir. Mısır ithal ettiğimiz ülkelerdeki üretim maliyetleri bizden daha düşüktür. Unutmamalıyız ki kendi çiftçisini desteklemeyen ülkeler ithalat yoluyla başka ülkelerin çiftçisini desteklemiş olurlar.

TMO mısırdaki bu yıl müdahale alım fiyatı da açıklamamıştır. Üstelik TMO'ya 700 bin ton gümrüksüz mısır ithalat yetkisi de verilmiştir. Bu nedenle mısır alım fiyatları düşmüş, mazotu, gübreyi, ilacı zamlı fiyatlarla alan üreticiler mısırdaki eski fiyatlardan satınca perişan olmuşlardır. Bu durum mısır üreticisinin emeğine fırsatçıların el koyması anlamına gelmektedir.

Son on beş yılda enflasyondaki artışı 100 kabul edersek mısır fiyatlarındaki artış 80 olmuştur yani mısır üreticisi reel gelirin yüzde 20'sini kaybetmiştir.

Çiftçilerimiz Tarım Bakanlığınca sorunlarına çare bulunmasını, TMO'nun mısır alımı müdahale fiyatını açıklamasını ve mısır alımı yapmasını beklemektedir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bundan sonraki 60'a göre söz taleplerini daha ileriki saatlerde değerlendireceğim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekilimiz Sayın Ali Özkaya...

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 27'nci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın öncelikle hepimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Şehitlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

TBMM İçtüzüğü hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlarım; bilindiği gibi, iç tüzükler parlamentoların nasıl teşkilatlanacağını ve nasıl çalışacağını belirleyen en temel metinlerdir. Bu açıdan bakıldığında, parlamenter siyasetin yöntemini belirleyen ve çerçevesini çizen iç tüzükler meclisin âdeta kalbi niteliğindedir. Bu yüzden ki parlamento hukukunda iç tüzükler için genel olarak “sessiz anayasalar” tabiri kullanılmaktadır.

Ülkemizin çok köklü ve önemli bir demokrasi tecrübesi bulunmaktadır. Bizim demokrasi ve parlamento tecrübemiz ve tarihimiz birçok Avrupa ülkesinden daha eskilere gitmektedir. İlk kez 1864 Vilayet Nizamnamesi'yle kurulan vilayet meclisleriyle başlayan demokrasi deneyimimiz 1876 Anayasası'yla birlikte parlamenter monarşi hüviyetine bürünmüştür. 1876'daki Meclis-i Mebusan

ve Meclis-i Âyan Dâhilî Nizamnamesi parlamenter geleneğimizin ilk iç tüzüğü olarak karşımıza çıkmaktadır. İç tüzük metinleri bir yönüyle, oturmuş gelenekler yani teamüller hukukudur, diğer yönüyle ise yaşayan bir hukuktur yani günün şartlarına uyarlanmak zorundadır. Nitekim 1877 tarihinde kabul edilen Dâhilî Nizamnamesi’nden bugüne kadar hâlâ yaşamakta olan kurallarımız olmakla birlikte o tarihten bugüne kadar İç Tüzük’ümüzde birçok değişiklik de yapılmıştır. Kapsamlı iç tüzük değişiklikleri tüm dünya meclislerinde en zor gerçekleştirilen faaliyetlerden birisidir.

Az önce bir söz söylendi “İç tüzüklerini nitelikli çoğunlukla değiştiren ülkeler var.” diye. Dünyanın hiçbir parlamentosunda böyle bir nitelikli çoğunluk yok. Yalnızca İsveç Parlamentosunda anayasanın eki olduğu için anayasaya tabi bir sistem oluyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Finlandiya ve Romanya’da da var, eksik bilgilendirmişler.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Hayır, hiçbirisinde yok, yalnızca Avrupa Parlamentosunun kendi kuruluş tüzüğünden kaynaklı bir husus var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen okurken öyleydi, millet ileriye gidiyor.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bunun dışında, demokrasi tarihimizde, 1877’de ihdasen ilk defa, 1927 ve 1973’te ilga ve ihdas olarak 2 defa da iç tüzük yaptık. 5 defa anayasa yaptık ancak 3 defa iç tüzük yaptık. Dolayısıyla İç Tüzük’ün değiştirilmesinin zorluğu da burada görülmektedir.

Hepimizin bildiği gibi 6771 sayılı Kanun’la çok köklü bir anayasal değişikliğe gittik. Az önce söylendi, kurullar anayasasından ve demokrasisinden geri döndük. Evet, adı “yüksek kurullar” olan, 1961 Anayasası’yla getirilen ancak Anayasa’nın bugün 6’ncı maddesindeki, şu gerimizde yazan, egemenliği kısıtlayan kurullar bu dönemde egemenliğin gerçek sahibi, doğrudan seçilen Türkiye Büyük Millet Meclisine ve idare de Cumhurbaşkanlığına verildi. İşte yeni sistemde parlamenter demokrasiden Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uygun bir şekilde değişiklikleri yapmamız ve bunları tamamlamamız gerekiyordu.

Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız da İç Tüzük değişikliği teklifini verdi ve Komisyonda 31 maddenin 30’unun oy birliğiyle değişiklik önermeleri kabul edildi, 1 madde de kural olarak aynı fikirle ve bir konsensüsle sağlandı. Dolayısıyla, bugünkü yapılan İç Tüzük değişikliği esasen Anayasa değişikliğiyle ilgili sistemi düzeltmektedir. “Efendim, otursak, çok daha geniş bir İç Tüzük yapsak daha iyi olacaktı.” Mutlaka daha iyi olurdu; iynin daha iyisi, güzelin daha güzeli var ancak bir şeyi unutmamamız lazım: Bugünkü İç Tüzük Anayasa’ya aykırı. Öyle olunca da Anayasa’ya aykırılığı sürekli gündeme geleceği için bugün de doğru bir iş yaparak, ilk iş olarak İç Tüzük’ü değiştirmekle Meclis yeni yasama dönemine başlıyor ve bundan sonra da inşallah Anayasa’ya uygun bir hâlde değiştireceğimiz İç Tüzük’le de yeni sistem yapılacaktır.

Üç ana başlıkta İç Tüzük değişikliğini görebiliyoruz.

Birinci başlık mevcut teknik düzenlemeler, sisteme uygunluk yani “gensoru, hükûmet, başbakan, bakanlar kurulu” gibi kavramların yerine “cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakan” kavramlarının oluşturulması. Yine, Anayasa’da Cumhurbaşkanlığına verilen nitelikli veto yetkisiyle kanunların reddi hâlinde 301’le, salt çoğunlukla geçmesiyle ilgili hususun düzenlenmesi kabul edilmiştir. Anayasa’da “kanun hükmünde kararname” kavramı kaldırıldığı için Cumhurbaşkanlığı kararnameleri gelmiş ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri de Meclis içtüzüğü’nde yerini almıştır. Eski dönemde Anayasa’ya göre aslında 30 gün içinde çıkarılması gereken kanun hükmünde kararnameler, Meclisten geçmesi gereken kanun hükmünde kararnameler otuz yıldır geçmemiş, hâlâ yürürlükte olan kararnameler vardır. Yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ancak üç ay içinde geçmediği takdirde hükümsüz hâlde gelecektir.

MURAT EMİR (Ankara) – Olağanüstü hâl kararnameleleri...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Yani otuz yılda geçmeyen kanun hükmünde kararnameler varken şimdi üç ay içinde geçmediğı zaman kendiliğinden yürürlükten kalkacak kanun hükmünde kararnameler vardır.

MURAT EMİR (Ankara) – Olağanüstü hâl, olağanüstü hâl... İyi çalışmamışsınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olağanüstü hâl...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Olağanüstü hâl... Bunların hepsi belli hususlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhurbaşkanlığı kararnamesi Meclisten geçmez kardeşim, olağanüstü hâl kararnamesi o.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Cumhurbaşkanlığı kararnamesi olağanüstü hâl döneminde çıkarılır ve üç ay içerisinde geçmesi gerekir, diğerleri kararnamedir, birbirinden farklı kavramlardır.

MURAT EMİR (Ankara) – Gene çalışmamışsınız ya, gene çalışmamışsınız.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) - Yine, diğer hususlarda Cumhurbaşkanının vatana ihanet diye esasen 1991 yılında kaldırılan ve ceza kanunlarında olmayan cezai sorumluluğı da yeni sistemde düzenlenmekte ve buna uygun şekilde İç Tüzük düzenlenmektedir. Sıkıyönetim kaldırılmakta, yine, ölüm cezası gibi hususlar İç Tüzük'ten çıkarılmaktadır. Hesapları inceleme komisyonu gibi -adı değişip kaldırılmış- hâlen İç Tüzük'te olan ve idari teşkilatta kaldırılmış olmasına rağmen İç Tüzük'te olan muhafız taburu, da kaldırılmıştır. 15 Temmuzda muhafız taburunun burada olduğunda ne büyük bir sıkıntı yaşayacağımızı hep beraber bilirdik. Geçmişte yapılmış olan kararın nasıl doğru bir karar olduğunu da bugün hep beraber gördük.

Değerli milletvekilleri, üçüncü husus da yine Parlamentomuzun -az önce söylendi- yaşayan hukuk olduğunu ve güçlü teamüller oluşturan hususların da İç Tüzük'e girdiğini ve elektronik bir şekilde gelen kâğıtların milletvekillerine ulaşmasını da buna bir örnek vererek düzenlemeyi söyleyebiliriz.

Az önce bahsettim, tabii, milletvekili arkadaşlarımızın bir kısmı “Efendim, parlamenter sistemde cumhurbaşkanı, başbakan, bakanlar geliyordu, konuşuyordu, burada yeniden parlamenter sisteme geçelim.” Anayasa değişikliğini aziz milletimiz kabul etti, o sistem bitti. Parlamento milletin parlamentosu; Cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, yürütme milletin yürütmesi. Anayasa Mahkememizin dediğı gibi: “Erkler ayrılığı bir medeni iş bölümüdür.” Medeni iş bölümü olduğuna göre yine İç Tüzük'ümüze koyduğumuz şekilde acele hâllerde -59'uncu maddede düzenlediğimiz- Cumhurbaşkanı, cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanların gelip olağanüstü ve acil konularda bilgi vermesi, komisyonlara da katılıp fikrini söylemesi getirdiğimiz sisteme aykırı değildir; tam tersi, medeni iş birliğine son derece doğru ve güzel bir örnektir.

Değerli arkadaşlar, bir hususu daha burada söylemek istiyorum, az önce ilk başlangıçta da söylenmişti: “Efendim, bu Meclise ait saraylar bir başka yere bağlandı.” diye. Meclisimiz bu yıl, Yılmaz Öztuna'nın iki ciltlik, çok güzel Osmanlı tarihini bastı. Fevkalâde güzel. Orada çok açık bir şekilde Yılmaz Öztuna diyor ki: “Bu sarayların hepsi millettir. Osmanlı'da hiçbir padişahın sarayı yoktur. Padişahın görev süresi bittikten sonra miras kalmaz; devletin malıdır, milletin malıdır. Cumhurbaşkanlığı da bu millettir, Cumhurbaşkanı da bu milletin cumhurbaşkanıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu millettir. Dolayısıyla millete ait olan değerlerin millete ait olmasına devam etmesi de son derece doğrudur. Parlamentomuzun İç Tüzük'ünün Anayasa Komisyonumuzda büyük bir ittifakla, bugünkü Anayasa değişikliğiyle sınırlı olarak kabulü önemli bir başlangıç. Muhalefet şerhlerinin olmaması, oradaki istişare ortamı ve karşılıklı katkıyla emeğı geçen bütün arkadaşlarımıza, grup başkan vekillerimize, siyasi partilerimizin temsilcilerine, Komisyon üyelerimize, Komisyon Başkanımıza, Meclis başkan vekilimize ve önergeyi veren Sayın Meclis Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Ümit ediyorum, inşallah, önümüzdeki dönem hep beraber, yeniden, 4'üncü defa sıfırdan bu milletin Meclisi bir iç tüzük yapar diyorum ve hepinize hayırlı günler diliyorum, hayırlı akşamlar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özkaya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, pek kısa bir söz talebim var grup başkan vekili sıfatıyla.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın 4 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Sayın hatibin konuşmasında tabii katılmadığım birçok yön var ama bir eksik bilgi, mutlaka tutanaklara geçmeli ve düzeltilmeli.

Cumhuriyetin ilanından sonra sarayların doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlanması boşuna değildir. Saraylar saraylarda ülkeyi yöneten tek adamlar tarafından kullanılmaktaydı. Bu sarayların Meclise verilmesi demokratik parlamenter sisteme, o günlerde kuvvetler birliğiyle başlanan ama yolculuğun sonunda kuvvetler ayrılığına erişen demokrasi deneyimine olan bir güven ve sembolik de olsa meselenin yani cumhuriyetin ilanının artık bir monarşiden, artık bir tek adam rejiminden nasıl bir halkın egemenliğine evrildiğini gösterip o Osmanlı mirası bütün sarayları da Türkiye Büyük Millet Meclisine emanet etmişti. Yapılan iş son derece yanlıştır, rövanşist bir duyguyla yapılmış bir iştir ve yine sembolik olarak yetkilerin tek elde toplandığı eleştirilerinin yöneldiği kişinin Meclisin saraylarını kendisinin tasarrufunda olan bir yapıya alması ve bunu kendi imzasıyla tek başına yapmış olması son derece önemlidir, bir önemli geriye gidiştir, semboliktir, işin maddi boyutundan bağımsız olarak da Türkiye Cumhuriyeti demokrasisi için son derece önemli bir geriye gidiştir, bir kara lekedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

45.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, tabii, biraz evvelki açıklamayı dinledim, bu açıklama üzerine bir açıklama ihtiyacı hissettim. Sonuç itibarıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi dâhil olmak üzere, içinde bulunduğumuz bina dâhil olmak üzere bütün kamu kurum ve kuruluşları, bütün saraylar, Beştepe'de bulunan Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, bunların hepsi egemenliğin sahibi olan millete aittir ve nasıl Çankaya vaktizamanında Cumhurbaşkanlığının merkezi olarak, hizmet ifa yeri olarak kullanılmışsa bugün de bu saydığım yerler millete hizmetin ifa edildiği yerlerdir. Bu bir rövanşist anlayışla hareket edilerek yapılan bir düzenleme asla değildir, bu bir bühtandır, bu asla kabul edilemez; idari bir düzenlemeden ibarettir.

Dün ifade ettiğimiz monarşiden cumhuriyete geçiş sürecinde yaşanan rejimin ismi de parlamenter hükümet sistemini ifade eden bir durum değildir biliyorsunuz, o günkü tanımlamalar daha farklı bir tanımlamadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitireceğim.

BAŞKAN – Lütfen devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla, yani böyle bir karşılıklı iklimi üzerinden, düalist bir mantıkla bir “Sonucu söyleyelim de öncüllerini istediğimiz gibi oluşturalım.” mantığını terk etmek gerekir.

Ve ben ilk açılıştan da geldiğim noktaya geliyorum, cumhuriyetin başıyla şu anda bulunduğu konum itibarıyla bir zıtlasma söz konusu değil, bir ilerleme, bir tekâmül, demokrasinin, millî iradenin tam manasıyla yerleşmesi, kurumsallaşması ve daha ileriye yönelik bir sistemi sağlam temeller üzerine bina etmesi süreci söz konusudur. Millet iradesiyle bu süreçler hep takip edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bundan sonraki süreçlerde de millet ne diyorsa o olacaktır. Millet iradesine saygı gösterilmesi hepimizin boynunun borcudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, ben bu konudaki görüşümü sabah paylaşmıştım, şimdi bir tartışmanın içerisinde yer almak istemem.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi şahıslar adına konuşmalara başlıyoruz.

Şahıslar adına ilk konuşma Ankara Milletvekilimiz Sayın Mustafa Destici'ye ait.

Buyurun Sayın Destici. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Divan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle sizleri şahsım ve Büyük Birlik Partisi camiası adına sevgiyle saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Tabii, en son Hakkâri'deki şehitlerimizi ve birkaç gün önce de Batman'daki şehitlerimizi rahmetle anıyorum, ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun. Yaralı gazilerimize Rabb'imden acil şifalar niyaz ediyorum ve kahraman güvenlik güçlerimize hem içeride hem dışarıda terörün tüm unsurlarına karşı vermiş olduğu mücadelede başarılar ve muzafferiyetler diliyorum. Hain PKK terör örgütünü ve onun tüm uzantılarını siyasiler de içinde olmak üzere lanetliyorum.

Kıymetli milletvekillerimiz, öncelikle, Meclis İçtüzüğü'nün grupların Komisyonunda mutabakatı sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilmiş olmasından duyduğumuz memnuniyeti de ifade etmek istiyorum. Farklı görüşlerimiz olabilir, görüş ayrılıklarımız olabilir ama temel meselelerde burada olduğu gibi uzlaşının ne kadar önemli olduğunu ve ülkemizin içinden geçtiği bu şartlarda, birliğe ve beraberliğe ihtiyaç duyduğumuz bu dönemde bunun çok önemli bir aşama olduğunu ve burada emeği geçen bütün gruplara da teşekkür ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Tabii, burada şahsım adına söz aldım ama bu, benim gayretimden ziyade AK PARTİ Grubunun bize bir hak devriydi. Kendilerine teşekkür ediyorum. Aynı nezaketi gösteren Cumhuriyet Halk Partisine de teşekkür ediyorum. İnşallah onlarınkini de daha sonra kullanacağım. Böyle, grupları sırayla gezeceğim yoksa başka türlü Mecliste söz alma imkânımız biraz güç.

Ben de tam buna değinmek istedim aslında. Tabii, Meclis İttüzüğü'müz değışirken Mecliste grubu bulunan siyasi partilerimiz evveleminde dikkate alınıyor. Lakin Mecliste temsil edilen fakat grubu bulunmayan siyasi partilerimiz çok hesaba katılmıyor. Dolayısıyla burada birkaç husustan bahsetmek istiyorum öncelikle.

Birincisi, değışiklik teklifinin 4'üncü maddesi. İtt Tüzük'ün 31'inci maddesinde, biliyorsunuz "Komisyon üyeleri dışında kimse değışiklik önermeleri veremez ve oy kullanamaz." diyor. Bizim -buradaki talebimiz- Mecliste temsil edilen fakat grubu bulunmayan siyasi partiler de komisyona üye veremedikleri için fakat çok önemli bir grubu, tabanı da temsil ettikleri için en azından önerge verebilmelerine imkân tanınmasını arzu ettiğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

İkincisi, değışiklik teklifinin 8'inci ve Meclis İttüzüğü'nün 59'uncu maddesi. Yine Meclis gündemli toplantılarda, grubu bulunmayan fakat Mecliste temsil edilen her bir siyasi partiye de ayrı ayrı beşer dakikalık söz verilmesini çoğulcu demokrasimizin ilerlemesi adına önemli bulduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Yine aynı şekilde, kanun teklifleri de Mecliste görüşülürken burada, Mecliste temsil edilen fakat grubu bulunmayan siyasi partilerin de her birine ayrı ayrı beşer dakika verilmesinin yine uygun olacağı kanaatindeyiz.

Öbür taraftan, Meclis İttüzüğü'müzün 102'nci maddesinde, genel görüşme açılması, Hükümet, siyasi parti grupları ve en az 20 milletvekili tarafından dile getirilebiliyor, verilebiliyor. Biz bunun bir tek milletvekili tarafından verilmesinin önünün açılmasını arzu ediyoruz. Örneğin, ben Doğu Türkistan'da yaşanan mezalimin, Batı Trakya'da yaşanan hak ihlallerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi grubu tarafından gündeme alınmasını arzu ediyorum fakat bir tek milletvekili olduğumuz için bunu yapamamanın da ıstırabını yaşıyorum.

Tabii, öbür taraftan esas ana konumuza dönecek olursak Türkiye'deki sistem değışikliği... Değerli arkadaşlar, geçmiş sisteme dönmeyin, tartışmaları oraya kilitlemenin bir faydası olmadığını düşünüyorum çünkü geçmiş sistemin arızalı bir sistem olduğunu adı parlamenter sistem ama yarı demokratik arızalı bir parlamenter sistem olduğunu hepimiz biliyoruz. Krizlerin, kaosların yaşandığı, milletin tercihlerinin yok sayılarak ve milletin tercihlerine darbe vurularak, 28 Şubat örneğinde olduğu gibi, farklı hükümetler kurulduğunu hep birlikte yaşadık. Onun için, biz diyoruz ki gelin bu tartışmaları geride bırakalım ve önümüze bakalım. Bakın, demokrasilerin olmazsa olmazı kuvvetler ayrılığı prensibidir; yasama, yürütme ve yargı ayrılığı...

Bitiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Destici, bir saniye lütfen.

Tamamlayın, ben açıyorum mikrofonunuzu.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yıllardır, biz de kurulduğumuz günden bugüne Büyük Birlik Partisi olarak yasama ve yürütmenin ayrılmasını hep savunageldik, bunun için de Cumhurbaşkanını da halkın seçmesini savunduk ve şu anda da yasama ve yürütme tam olarak ayrılmış ve yürütme halktan aldığı, millettten aldığı güvenoyuyla, destekle, seçilmişlik güvencesiyle istikrarlı bir şekilde ülkeyi yönetirken yasama da adı üzerinde yasa yapacak bir kurul olarak asli görevine kilitlenmiştir. Dolayısıyla da ben bunun Türkiye için önemli bir fırsat olduğunu düşünüyorum ve yeni sistemin hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını daha da yükselttiği ve daha da güçlendirdiği kanaatindeyim. Şimdi, şayet burada bakanlar oturuyor olsaydı Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminin, vaktinin önemli bir kısmının burada bakanlarla girilen soru-cevap bölümüyle harcanacağını düşünüyorum ama biz burada asli görevimiz olan yasamaya kendimizi vererek gerçekten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Türkiye için de, milletimiz için de hayırlı neticeler alabileceğimizi düşünüyorum. Elbette ki herkesin fikrine, düşüncesine saygılıyız ve dolayısıyla milletin iradesine de herkesin ram olması gerektiğinin de altını çiziyorum.

Sizleri sevgiyle, saygıyla, hürmetle, muhabbetle selamlıyor; çalışmalarınızda başarılar diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Destici.

Şahıslar adına son söz, Ankara Milletvekilimiz Sayın Murat Emir’dedir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük’le ilgili görüşlerimi ifade etmeden önce son polemikle ilgili birkaç konuya değinmek isterim. Sayın Akbaşıoğlu’nu dinleyince sanki Sayın Cumhurbaşkanı kaçak sarayın tapusunu üstüne almıyor diye rahat etmemiz gerektiğini düşünür oldum. Yani elbette ki Sayın Cumhurbaşkanı kaçak sarayı üstüne tapu yapacak noktada değil ama bizi rahatsız eden, onun kaç liraya mal olduğunu bilemiyor oluşumuz, orada ne kadar para harcadığını bilemiyor oluşumuz, Sayıştayın dahi orayı ayrıntılı denetleyemediğinden rahatsız oluşumuz; halk yoksulluk içerisinde, yokluk içerisinde kıvrılırken orada “ejder meyveli smoothie” yeniliyor olmasından dolayı rahatsızız. Dolayısıyla bunlar olmadan bizim o sarayla ilgili sorunlarımız bitmeyecek ve bu anlamda da bunu her defasında buraya getirmeye devam edeceğiz.

Sayın Özkaya’yı dinleyince iyice şaşırdım, anlıyor durumun zorluğunu yani sıkıntılı bir durum var, destek almak için gerilere gidiyor, tarihe gidiyor; “Padişahların da saraylar mülkiyetinde değildi.” diyor. Sayın Özkaya, Osmanlı’da zaten mülkiyet yoktu, her şey padişahındı, mülk padişahındı; mülkiyet kavramı son yüz, yüz elli yılın meselesidir. Dolayısıyla oralarından destek alamazsınız. Orası kaçak saraydır, hukuksuz yapılmıştır ve bu Meclisin, bizim, Türk milletinin ve halkımızın orada ne harcadığını mutlaka biliyor olması gerekir; bunun takipçisi olacağız bir defa. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, biz buraya niye geldik değerli arkadaşlar? Çok kısa geçmişine bakalım meselenin: Gayrimeşru bir Anayasa değişikliği var, bütün kuvvetleri tek elde toplayan bir Anayasa değişikliği ve Anayasa değişikliğinin olağanüstü hâl koşullarında ve olağanüstü antidemokratik uygulamalarla geçirildiği bir düzen, hatta geçirilip geçirilmediği bile tartışmalı, gayrimeşru ve YSK’nın kendi hukukunu dahi çiğnediği bir Anayasa değişikliği.

Geldik, şimdi Anayasa’ya İç Tüzük’ü uydurmak gerekiyor. Elbette ki biz burada “Komisyon olmasın, tabii ki 600 milletvekili olsun, tabii ki işte ona uygun teknik düzenlemeler yapılsın diyoruz ama buradan asla ve kata bizim bu gayrimeşru anayasa değişikliğine onay verdiğimiz, razı olduğumuz ve önümüzdeki dönemde de demokratik parlamenter rejimi getirmek üzere sizlere karşı sonuna kadar mücadele etmeyeceğimiz anlamı çıkmasın. Elbette Türkiye’nin geleceği demokratik parlamenter rejimdedir.

Bakın, yürütemiyorsunuz, yürütemeyeceksiniz. Ucube bir Başkanlık sistemi getirdiniz ama bunu anlatmakta dahi güçlük çekiyorsunuz. Anlatabilmek için ne dediniz, anımsayın, “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” dediniz. Bakın, içinde hiçbirisi doğru değil. Cumhurbaşkanı yemin ettikten sonra ilk soranlara dedi ki: “Bana ‘Başkan’ diyebilirsiniz.” Gitti “cumhurbaşkanı”, kâğıt üstünde kaldı. Hükûmet? Hükûmet de yok. O bir listedir arkadaşlar, ne hükûmettir ne de Bakanlar Kuruludur, teknisyenler

listesidir. Ondan sonra bakıyorsunuz, sistem paramparça, sistem işlemiyor, sistemin işlemeyeceği çok ortada. İşte daha ilk günden “Bakanları nasıl konuşuralım Mecliste?” diyorsunuz çünkü bakanların en nihayetinde bir şekliyle yasa yapımına katılması gerektiğinin siz de farkındasınız. Bir teknisyen katılacak, bir bilim adamı katılacak... Gerçi sizin sayenizde bilim adamlarından, sivil toplumdan, meslek odalarından, Barolar Birliğinden görüş almak neredeyse imkânsız. Komisyon çalışmaları sizin döneminizde son derece değersizleştirilmiş durumda ama buna rağmen bakanın gelip orada teknik destek vermesi ihtiyacını siz de görüyorsunuz. Yani yürütemiyorsunuz.

Şimdi, Komisyon demişken ilk teklifin içeriklerine birazcık bakmakta fayda var. Sürem kısalıyor ama aslında bize gelen ilk teklif son derece antidemokratikti. Bir teknik düzenleme görüntüsü altında, öylesine yapılmış, herkesin katkı vermesi gerekiyormuş gibi gösterilen bir İç Tüzük değişikliği içerisinde bir sürü mayın, bir sürü antidemokratik uygulama ve hüküm ve Meclisi işlevsizleştiren, değersizleştiren bir sürü madde saklıyordu. Birisi, mesela, komisyondaki tartışma sürelerini sınırlama gayretiydi. İşte bunlarla Meclisi 16 Nisan referandumundan sonra çok daha işlevsizleştiren bir gayrete girdiniz. Şimdi, bundan sonra... Yani burada bir uzlaşma var, burada bir anlayış birliği var ve bu anlayış birliği noktasında emeği geçen herkese teşekkür ederiz ama bunun arkasına saklanıp bunun sonrasında, Sayın Akbaşıoğlu’nun ifade ettiğı gibi Meclisin çalışmasını önleyecek, muhalefetin sesini kısacak, burayı tekrar bir kanun yapma makinesine çevirecek ve Meclisin itibarını giderek daha çok sarsacak hiçbir İç Tüzük değişikliğini aklınızdan dahi geçirmeyiniz. Eğer öyle bir yola giderseniz ki gireceğınızı anlatıyorsunuz, biz mutlaka bunun karşısında duracağız. Milletimiz ağır sorunlar içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Emir, tamamlayınız konuşmanızı.

MURAT EMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ağır sorunların yaşandığı, ağır bir ekonomik krizin yaşandığı ve Türkiye’nin her yerde neredeyse bu tek adam rejimiyle dökülmeye başladığı bir dönemde elbette ki tartışmaya, anlaşmaya, uzlaşmaya ihtiyacımız var ama temelimiz demokrasi olmalı, özgürlükleri genişletmek olmalı, hukuk devleti olmalıdır ve bu anlamda da önümüzdeki dönemde daha demokratik, daha katılımcı, daha çoğulcu bir tüzüğü hep beraber, şimdi olduğu gibi yapabilmeyi umuyorum ve size teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, size de ayrıca teşekkür ederim ve yeni görevinizde başarılı olacağınıza inanıyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Akbaşıoğlu, bir söz talebiniz var yerinizden.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 60’a göre bir açıklama yapayım diyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Ankara Milletvekili Murat Emir’in 4 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aslında sataşma var ancak işi uzatmamak, kayda geçirmek için zaruret sebebiyle söz aldım.

Şimdi, deveye sormuşlar: “Boynun neden eğri?” Deve demiş ki: “Nerem doğru ki?” Ben şimdi neresini düzelteyim? “Saray” desen saray değil, “kaçak” desen kaçak değil. “Gayrimeşru” seçim diye nitelendiriyor, millet iradesine bühanda bulunuyor. Sonuçta yargı denetiminde, milletin

iradesini gayrimeşru saymak, hakikaten ancak bu noktada kesinlikle gerçeklikten kopuk bir dünyada yaşamak demektir. Dolayısıyla hakikaten bir hukukçu olması kimliğiyle Değerli Murat Emir Bey’e ben yakıştıramadığımı sadece ifade ediyorum. Kedi uzanamadığı ciğere “murdar” dermiş. Sonucu alamayınca kabullenemiyor maalesef bazı arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ya, arkadaşınız Muharrem İnce dedi ki: “Ya, herkes kabul etsin, adam kazandı.” dedi ya; o kadar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Açıklama yaptım, sataşma yapmadım ben.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Murat Bey, yerinizden bir söz verelim.

Buyurun, siz de tamamlayın ama tartışmayı bitirelim. Çünkü saat dokuza kadar, en azından televizyon saatinde İç Tüzük’le ilgili grupların görüşmelerini halkımız da izlesin.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Evet, biz de konuşacağız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

47.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, burada beni gerçeklikten kopuk bir yaşam biçiminde yaşamakla değerlendirdi Sayın Akbaşoğlu ama biz Türkiye’de yaşıyoruz. Kendileri nerede yaşıyorlar bilmiyorum ama işsizliğin, yoksulluğun arttığı, olağanüstü hâl koşullarının aynen devam ettiği, özgürlüklerin sınırlandığı, her şeyin tek adama devredildiği, ekonomik krizin dahi o tek adam rejiminden dolayı çözümüne dönük hiçbir şeyin üretilmediği bir Türkiye’de yaşıyoruz.

Sayın İnce’nin sözüne gelince, o biliyorsunuz -yine karıştırdınız- en son Cumhurbaşkanlığı seçimi içindir, oysa bizim gayrimeşru bulduğumuz seçim 16 Nisan 2017 referandumudur. Olağanüstü hâl koşullarında yapılmasının sakıncalı ve antidemokratik olduğunu zamanın Başbakanı dahi söylemiştir. Dolayısıyla gayrimeşru, hukukun çiğnendiği ve tartışmalı bir sonuçla olmuş olan ve antidemokratik bir anayasayı elbette ki gayrimeşru bulacağız.

En son, ben Montesquieu’nun bir sözüyle bitireyim: “Kuvvetler ayrılığı yoksa anayasa yoktur.” Şu anda bir kanun var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sadece zapta geçsin.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, peki.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Daha önceki sözünü de hatırlatabiliriz Muharrem İnce’nin: “Çıkıyorsun yeniyor, çıkıyorsun yeniyor, çıkıyorsun yeniyor, hep yeniyor.” Evveli de öyle, sonu da öyle şimdi.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla bir gerçeği vurgulamış olduk. Zaman dilimi, kronoloji değişmiyor, eski de ortası da yenisi de aynı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa)– Muharrem İnce’nin bir lafı daha var: “Kandırılıyor, kandırılıyor, yine kandırılıyor, yine kandırılıyor.” Bu da Muharrem İnce’den, bunu söyleyelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İnşallah, önümüzdeki 31 Martta sonuç değişmeyecek. Millet iradesine saygı gösterelim inşallah hep beraber.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, sizin de bir söz talebiniz var.

SALİH CORA (Trabzon) – Bir sataşma yok ki Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, madem “Tutanağa geçsin.” dedi, aynı yerden devam edelim, tutanağa geçsin.

Bir partinin içindeki meseleleri konuşmaya kalkarsak, yüzde 49 oyla seçilen bir Başbakanın, sadece kendi ilçe yönetimlerini atama yetkisi elinden alınan kararnameye...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Yahu ne alaka ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...imza atana itirazından dolayı saraya çağrılıp o dönemde, bağımsız, tarafsız, yeminli ve anayasal olarak tarafsız Cumhurbaşkanı tarafından görevinden âdeta azledilip kendisinin siyaset dışına bırakıldığı süreci hatırlatırlar; ondan sonra dönüp de parti içi bir iki demagoji sözünden karşı tarafa bir üstünlük beslemeye çalışanlara kendi partilerinde nasıl bir demokrasi zaafı, nasıl bir parti içi darbe olduğunu hatırlatırlar. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu bilgileri nereden alıyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle: Kurgu başka, gerçek bambaşka.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kurgu Tayyip Erdoğan, gerçekler Davutoğlu; bir sor bakalım, ne anlatıyor.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 1’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, İç Tüzük Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde on dakika süreyle soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sisteme giren sayın milletvekili bulunmadığından soru-cevap işlemini geçiyoruz.

Değerli milletvekilleri, 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutmadan önce Sayın Şimşek, bir söz talebiniz olmuş ama onu da hemen değerlendirip 2’nci maddeye geçelim.

Buyurun, nedir talebiniz?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkanım, Çukurova Havaalanı’yla ilgili bir sorum vardı.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, 2011 yılında Çukurova Havaalanı'yla ilgili binlerce dönüm arazide gerçekleştirilen istimlak sonucunda yaşanan sorunlara ve Hükümetin tarıma dönük acil bir destek paketi açıklaması ile çiftçilerin borçlarını ötelemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, 2011 yılında Çukurova Havaalanı'yla ilgili binlerce dönüm arazi istimlak edilmiş, bedele itiraz eden vatandaşlar mahkeme kararına göre istimlak bedellerini almışlardır. Yedi yıl sonra, istimlak bedellerinin fazla ödendiği gerekçesiyle vatandaşlardan dönüm başına 3 bin TL'lik ücret istenmektedir. Çiftçiler şu anda bu parayı ödeyebilecek durumda değildir. Devlet verdiği parayı yedi yıl sonra isteme hakkına da sahip değildir. Çiftçi zaten borcu borçla ödüyor. İlaç, gübre, tohum fiyatları yüzde 100'ün üzerinde artmış, mazot yüzde 100'ün üzerinde artmış. Narenciye ve zeytin sezonu başlamış, fiyatlar şu anda geçen yılki fiyatların yarısı seviyesinde. Hükümetin tarıma dönük acil bir destek paketi açıklamasını, çiftçilerin borçlarını ötelemesini, yüzde 25-30'lara varan kredi oranlarını Ziraat Bankası gibi yüzde 6'lık, 7'lik dilimlere çekmesini, aksi takdirde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) - ...inşaat sektöründen sonra tarımda da büyük bir kaosu yaşanacağını belirtiyor, saygılarımı sunuyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi 2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2 - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 19 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Danışma Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya görevlendireceği başkanvekili başkanlığında siyasî parti grup başkanları veya başkanvekillerinden kurulur.”

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi madde üzerinde sırayla gruplara ve daha sonra şahıslar adına söz vereceğim.

İlk söz İYİ PARTİ Grubu adına Bursa Milletvekilimiz Sayın Ahmet Kamil Erozan.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar önümüzdeki Tüzük bir mutabakat sonucu Genel Kurula gelmiş olsa da hiçbir boyutuyla eleştiriden muaf değildir. Biz aslında bunun bir bütüncül yaklaşımla ve bütün maddelerini kapsayacak şekilde gözden geçirilmesi görüşündeydik ama maalesef bu gerçekleşemedi. Bunun bir temel sebebi de Tüzük'ün Anayasa temelinde şekillenmiş olmasıdır. Dolayısıyla elimizdeki Anayasa özürlü olduğu için İç Tüzük de Anayasa gibi özürlü bir şekilde karşımıza gelmiştir. Malumunuz olduğu üzere, biz demokratik parlamenter sistemin çağdaş normlarda yeniden ihdas edilmesinden yana bir tavır sergilemekteyiz. Buna diğer muhalefet partileri de katılmaktadırlar. Ama maalesef bunu bugünkü koşullarda gerçekleştirebilecek durumda değiliz, oyumuz yetmiyor ama o günlerin de geleceğini ümit ediyoruz. Tüzük'e baktığımda pek çok yazım hatasıyla karşılaştım. Yazım hatası derken örnek vermek isterim. Bakan dediğimiz nedir? Buradaki yazıma bakarsanız bakan, buradaki küçük harfle yazılan “bakan” olsa olsa pencereden bakan biri olabilir. Hâlbuki bizim bildiğimiz bakan, aynı zamanda gören

biri olması lazımdır ama sizler “bakan”ı küçük harfle yazmakla zaten fonksiyonları itibarıyla aşağıya çekilmiş, icraat yeteneği kalmamış insanları bence doğru tasvir ediyorsunuz ve dolayısıyla bence buradaki bakanlar hak ettikleri şekilde yazılmış vaziyetler.

İkinci gözlemim, yine Tüzük’ün bir başka hükmüyle ilgili, anlaşmaların onaylanması. “Anlaşmalar” derken “d” harfiyle yazılıyor yani “andlaşmalar” diye yazılıyor. Ben bunu sorguladım Komisyonunda, dedim ki: Anlaşmalar ne olacak, d’siz olanlar, sözleşmeler ne olacak, protokoller ne olacak? “Yo, hepsi birdir.” dediler. Ben bu anlayışı da maalesef kabullenmek durumunda değilim. Dolayısıyla örnek vermek gerekirse Lozan andlaşmadır, Montrö sözleşmedir. Bunların hepsinin aynı kefeye konulması bütün mantıkların dışındadır.

Yazılı sorular... Ben Meclis açıldığından bu tarafa, 7 Temmuzdan bu tarafa 10 tane yazılı soru verdim. Sadece anacağım bunları: Ege Denizi’ndeki ada ve adacıkların aidiyeti sorunu 17 Temmuzda, Dışişleri Bakanlığındaki FETÖ yapılanması 26 Temmuzda, Montrö Boğazlar Sözleşmesi ve Kanal İstanbul 26 Temmuzda, Suriye ve Irak’ta yakalanan yabancı uyruklu teröristlerin akıbeti 10 Ağustosta, Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları hakkında yapılacak kovuşturmalara kimin izin vereceği 10 Ağustosta, Batı Trakya’ya müftü atanması ve Lozan Barış Andlaşması 3 Eylülde, Polis Özel Harekât ve Jandarma Özel Harekâtın sınır ötesi operasyonlarda kullanılması 14 Eylülde, esnaf ve sanatkarların sorunları 25 Eylülde, Türkiye harp malulü gaziler, şehit dul ve yetimlerinin yanıt bekleyen sorunları 1 Ekimde ve bugün Cumhurbaşkanına verilen hediyeler konusunu gündeme getirdim. Bir çaylak milletvekili olduğum için de bunlar nasıl acaba bu binanın içinde işlem görüyor diye merak ettim ve ilkini, birincisini aldım, 17 Temmuzda vermişim. 17 Temmuzda verdiğim yazılı soru bu bina içinde yirmi sekiz gün dolaştı, bir milletvekili olarak verdiğim yazılı soru önergesi yirmi sekiz gün bu binanın içinde kaldı ve ancak 14 Ağustosta Dışişleri Bakanlığına gitti. “Gitti” diyorum buradan Balgat’a da üç günde gitti. 14’ünde buradan çıktı 17’sinde vardı Bakanlığa. Niye bunu anıyorum? Ben şahsen ümidi kesmiş vaziyetteyim. Hangi anlamda ümidi kesmiş vaziyetteyim? 17 Temmuzda Dışişleri Bakanlığına hangi adalar işgal altında dedim. Aradan iki ay üç hafta geçti, Dışişleri Bakanlığı hâlâ hangi adaların işgal altında olduğunu bulamadı. Ne kadar sürecek bu araştırma bilmiyorum. Hâlbuki Sayın Çavuşoğlu geçen sene kendi ağzıyla bu adalardan bazılarının işgal altında olduğunu kabullenmişti “Benim dönemimde değil ama...” diyerek. Benim için fark etmez, birisi söylesin ne zamandan beri hangileri işgal altında?

Başka bir soru, yine bugün gündeme getirdiğim yazılı soruyla ilgili, Cumhurbaşkanına verilen hediyeler konusu. Cumhurbaşkanına sormak istedim “Bu hediyeler ne oldu, nereye gitti, kayıt altına alındı mı?” diye. “Yo, sen Cumhurbaşkanına soru soramazsın.” dediler. Demek ki Cumhurbaşkanı o kadar yüce bir makam ki. Ama biraz evvel her şeyin sorumlusunun o olduğu söylendi bize. Her şeyin sorumlusuna ben niye soru soramıyorum? Ha, belki velayet altında mı? Ben o kanaati de aklıma getirdim. Çünkü bana diyorlar ki: “Cumhurbaşkanına soracağın soruyu Cumhurbaşkanı yardımcısına soracaksın. Cumhurbaşkanı yardımcısı da senin sorunu Cumhurbaşkanına soracak.” Burada bir gariplik yok mu?

Bütün bunları bir tarafa bırakarak şu hususlarla sözlerime son vermek isterim. Biz İYİ PARTİ olarak uluslararası normlar dışına düşmüş bir demokrasi ve çağ dışı bir anayasa temelinde ülkemize hâkim olan otokratik yönetimin totaliter bir sisteme kaymaması için tüm imkânlarımızla mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu hususları hem yüce Meclisin hem de bizleri televizyon kanalları ve sayılı sayıdaki hür basın yayın organları üzerinden izleyen vatandaşlarımızın bilgi ve dikkatine getirmek isterim. Umudumuz, önümüzdeki ilk genel seçimlerde vatandaşlarımızın desteğiyle içine düştüğümüz bu antidemokratik düzenden sıyrılmamız ve halkımızın hak ettiği çağdaş bir demokratik parlamenter sisteme geçiş sağlayacak yapılanmalara gidilmesidir. O güne geldiğimizde bu İç Tüzük’ü de yeniden ele almak öncelikli bir konu olacaktır bizler için.

Biraz evvel AK PARTİ’li bir arkadaşımız parlamenter sisteme atıfta bulunduğunda “O sistem bitti.” dedi. Demokrasilerde hiçbir şey ebedi ve ezeli değildir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi de ebedi ve ezeli değildir. Ben bugün bu tarafa bakarak konuşuyorum, ümit ederim ki o gün geldiğimde bu tarafa bakarak konuşacağım sizlere.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erozan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda bir uğultu var. Arkadaşlarımızın dikkatlice dinlemelerini ben rica ediyorum. Önemli konuşmalar yapılıyor. Biraz konuşmacı arkadaşlarımıza da onların konuşma üslubunda rahatsızlık yaratmamak kaydıyla bir uyarı yapma ihtiyacını duydum. Lütfen sessiz olalım.

Şimdi sıra Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Kalaycı’da.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle yüksek heyetinizi hürmetle selamlıyorum.

Sayın Başkana da yeni görevinde başarılar diliyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda 6771 sayılı Kanun’la yapılan ve 27 Nisan 2017 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikler Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde de kapsamlı değişiklikler yapılmasını gerektirmektedir. 1 Eylül 1973 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün kırk beş yılı aşkın süre içinde çeşitli maddelerinde birçok değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikler İç Tüzük’ün sistematizasyonu bozmuştur. Mevcut bazı hükümler hiç uygulanmazken, İç Tüzük’te dayanağı olmayan bazı uygulamalarda çok güçlü teamüller oluşturulmuştur. Öteden beri yasama sürecinin istenilen kaliteye ulaşamaması, kanun yapım sürecinin yavaşlığı, komisyonların etkin çalışmaması, denetim sürecinin etkisizliği, Meclis çalışmalarının planlı ve programlı olmayışı ve milletvekillerinin bireysel olarak yasama ve denetim süreçlerine yeterli düzeyde aktif katılım sağlamadıkları konuları siyasi parti grupları ve milletvekillerince hep dile getirilmiştir. Bundan dolayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün yenilenmesine yönelik oluşturulan 2 uzlaşma komisyonu tarafından 2009 ve 2013’te taslak metinler ortaya çıkarılmış ancak siyasi parti gruplarınca önemli boyutta uzlaşma sağlanmakla birlikte hayata geçirilememiştir.

Önceki hafta 27 Eylül 2018 günü Meclis Başkanımızın başkanlığında, Meclis başkan vekilleri ve idare amirleri ile siyasi parti grup başkan vekillerinin katılımıyla yapılan toplantıda Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde öncelikle Anayasa gereği zorunlu teknik değişiklikleri içerecek teklifin çıkarılması konusunda siyasi parti gruplarınca mutabakata varılmıştır. Bunun üzerine Meclis Başkanımız İzmir Milletvekili Binali Yıldırım tarafından verilen İç Tüzük değişiklik teklifi 4 Ekim 2018 günü Anayasa Komisyonunda görüşülmüş ve bazı değişiklikler yapılarak kabul edilmiştir. İç Tüzük değişiklik teklifi temel olarak Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlama amacıyla yapılmıştır. Bununla beraber İç Tüzük’ün özünü etkilemeyen, hâlen işlevsiz bulunan maddelerin ayıklanması ve kuvvetli teamül hâline gelmiş bazı uygulamalara dönük düzenleme yapılması konusunda da değişiklikler yapılmıştır.

İç Tüzük değişiklik teklifini Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak destekliyoruz. Böylelikle Anayasa’ya uyum sağlanmaktadır. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün yepyeni bir anlayışla ele alınması gerektiği ve Meclis çalışmalarında hem kurumsal hem de işlevsel yeniliklere ihtiyaç olduğu açıktır. Bu çerçevede daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde oluşturulan uzlaşma komisyonlarınca ortaya konulan çalışmaların dikkate alınması, hatta bir uzlaşma ürünü olan 2009 tarihli metnin esas alınması hâlinde kısa sürede yeni bir İç Tüzük’ün çıkarılabilmesi mümkündür.

Milliyetçi Hareket Partisi daha demokratik, hızlı, etkin, şeffaf, katılımcı ve kaliteli bir yasama sürecinin ortaya çıkarılmasını sağlayacak yeni bir İç Tüzük'ün hazırlanması konusunda katkı ve destek vermeye hazırdır. Yasama kalitesinin artırılması, yasama ve denetim sürecinin odağını komisyonların teşkil etmesi, kanun tekliflerinin etki analizini yaparak tarafsız ve teknik rapor sunacak altyapının oluşturulması, denetimin etkinleştirilmesi kapsamında kesin hesap ve denetim raporlarının görüşüleceği ayrı bir daimi ihtisas komisyonu kurulması Milliyetçi Hareket Partisi olarak yeni İç Tüzük çalışmasında önemli gördüğümüz ve önerdiğimiz bazı konulardır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, Anayasa'da yapılan değişiklikler özü itibarıyla Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişi düzenlemiştir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi Türk milletinin tarihî misyonuna, devlet geleneğine uygun bir yönetim modelidir. Anayasa'nın ilk 4 maddesi olan cumhuriyetin temel nitelikleri, millî ve üniter devlet yapımız, Türk millî kimliği, demokratik rejim ve temel insan hakları gibi değerler yeni sistemin de vazgeçilmezleridir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi kuvvetler ayrımını net olarak sağlamıştır. Yasama, yürütme ve yargı organları kendi içinde daha güçlü, daha bağımsız, denge ve denetleme mekanizmalarının daha etkin şekilde çalıştığı bir yapıya kavuşturulmuştur. Cumhurbaşkanı ve milletvekili genel seçimlerinin beş yılda bir aynı gün yapılması düzenlenmiştir. Yürütme çift başlıklardan kurtarılmış ve yürütme yetkisini doğrudan milletin vermesi sağlanmıştır. Böylelikle hükûmet tartışmaları, hükûmet krizleri, hükûmet kurulamama sorunu ortadan kalkmış, koalisyonlar dönemi sona ermiş, siyasi, ekonomik ve demokratik istikrarın yolu açılmış, bürokrasiyi azaltacak, yetki karmaşalarını giderecek hızlı işleyen, çabuk karar alan, sorunların çözümüne ve Türkiye'nin gelişmesine odaklı bir yönetim yapısı tesis edilmiştir. Yürütme, artık Meclis içinden çıkmamakta ve güvenoyunu bizzat millettten almaktadır. Dolayısıyla, güvenoyu ve gensoru mekanizması kaldırılmıştır. Artık Hükûmetin Meclise kanun tasarısı sunması söz konusu değildir ve Mecliste Hükûmetin ya da Hükûmet üyelerinin temsili yerine yürütmenin temsili mümkün olacaktır. Bu çerçevede İç Tüzük değişiklik teklifinde kanun tasarısı, Hükûmet, Bakanlar Kurulu, gensoru ve güvenoyu ibare ve düzenlemeleri kaldırılmaktadır. Mecliste gerektiğinde Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcısı, bakan, bakan yardımcısı ve üst kademe kamu yöneticileri düzeyinde yürütmenin temsiline yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi asıl fonksiyon ve vasfına kavuşturulmuş, temsil ve yetki bakımından güçlendirilmiştir. Kanun yapımında Meclis iradesi ön plana çıkarılmıştır. Yürütme, sadece bütçe ve kesin hesap kanun teklifleri sunabilecektir. Meclis bunun dışında milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri üzerinde yasama yapacaktır. Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerinin de aynen ya da değiştirilerek onaylama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir.

Meclisin yasama yetkisinin elinden alınması anlamına gelen yetki kanunu ile kanun hükmünde kararname çıkarma uygulaması kaldırılmıştır.

Yine, ara rejim düzenlemelerini çağrıştıran sıkıyönetim kaldırılmış, olağanüstü yönetim usulleri tek başlık altında toplanmıştır. İç Tüzük değişiklik teklifinde buna uygun düzenlemeler yapılmaktadır. Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen olağanüstü hâl kararının ve süre uzatma kararlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulması, yine olağanüstü hâllerde çıkarılacak Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün Meclis onayına sunulması ve üç ay içinde karara bağlanmazsa kendiliğinden yürürlükten kalkması düzenlenmektedir.

Meclisin soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması yoluyla denetim fonksiyonları daha da güçlendirilmiş, yazılı soru önergelerine on beş gün içinde cevap verilmesi öngörülmüş, Cumhurbaşkanı Meclise hesap verebilir hâle getirilmiştir. Bilindiği üzere, önceki sistemde Cumhurbaşkanının sahip olduğu geniş yetkilere rağmen, vatana ihanet dışında bir cezai sorumluluğu

bulunmamaktadır, onda da Meclisin dörtte 3 çoğunluğuyla Yüce Divana göndermesi öngörülmüştür. Yeni sistemle Cumhurbaşkanının yetki ve sorumluluklarında bir denge kurulmuş ve Cumhurbaşkanına cezai sorumluluk yüklenmiştir. Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemleri yasama denetimine tabi hâle gelmiştir. Bu amaçla getirilen suçlandırma mekanizması yeni sistemin güçlü bir denetim aracı olarak yerini almıştır. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar da görevleriyle ilgili işledikleri tüm suçlar bakımından aynı usule tabi kılınmıştır. Ayrıca, daha önce yargı denetimine tabi olmayan Cumhurbaşkanının her türlü eylem ve işlemleri yargı denetimine tabi hâle getirilmiştir. Yüce Divan yargılamasının da en geç altı ay içinde tamamlanması şartı getirilmiştir. İç Tüzük değişiklik teklifinde Anayasa'ya uyum amacıyla bu konulara yönelik düzenlemeler de yer almaktadır.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kalaycı.

Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekilimiz Sayın Necdet İpekyüz'de.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, öncelikle göreviniz hayırlı olsun.

Değerli üyeler, bildiğiniz gibi, burada İç Tüzük üzerine değerlendirme için yan yana bulunuyoruz ve bütün üyeler kalkıp konuştuklarında bütün partilerin anlaşması sonucu bir mutabakatla bu İç Tüzük'ün geçtiğini dile getiriyorlar ve olumlu bulunuyor. Aslında burada teknik düzeyde bir düzenleme yapıldı.

Öncelikle, Parlamentoda konuştuğumuzda İç Tüzük'te en başta ele alınması gereken konu Parlamentonun saygınlığıdır çünkü nasıl ki hepimizin Anayasa'sı, bütün ülkenin Anayasa'sı olmazsa olmazdır, Parlamentodaki İç Tüzük de Parlamentonun çalışması konusunda olmazsa olmazdır, bütün dünyada da bu böyledir. Anayasayı ele aldığımızda, anayasa, genelde toplumsal mutabakat, sivil toplumun katılımı, uzlaşmayla yan yana gelip oluşturduğumuz bir anayasa olması lazım. Türkiye Cumhuriyeti tarihine baktığımızda, bütün anayasalar için hep uzlaşma dile getirilmiş, hep sivil toplumun katılımı istenmiş, hep muhalefetin katılımı istenmiş ama uygulamalarda hiçbir zaman da bu olmamış. Niçin olmamış? Hep anayasalar tartışılmış, hep anayasalar suçlu bulunmuş, hep anayasalar olağanüstü hâl süreçleriyle konuşulmuş. Düşünebiliyor musunuz, 1982 Anayasası yüzde 90 küsurla geçti, biz hâlâ onu tartışıyoruz ve her siyasi parti muhalefetteyken veya iktidara gelmek için ilk bulunduğu vaat “Biz iktidara geldiğimizde Anayasa'yı değiştireceğiz. Biz iktidara geldiğimizde statükoyu kaldıracağız. Bu Anayasa Türkiye'ye uygun değil, bu Anayasa çoğulcu değil...” diye yola çıkmaktalar ve nedense iktidara gelenler statükoyu ele geçirdiklerinde statükonun kendisi olmaktadır. Bütün siyasi partiler, gerek koalisyon dönemlerinde olsun gerek tek parti olarak Hükümet olduklarında “Millî Güvenlik Kurulunu kaldıracağız, YÖK'ü değiştireceğiz.” diye birçok şeyi dile getirmelerine rağmen hepsi aynı şekilde devam etmekte. Palyatif çözümler bulmaktayız. “Palyatif” dediğimiz de, köklü bir çözüm bulmadığınız sürece -karşılığını Türkçe olarak okuduğunuzda- bir şeyi geçiştirmedir. Siz bir şeyi geçiştirirseniz eninde sonunda önümüze çıkar ve patlar. O yüzden, biz Anayasa'yı sağlıklı ve çoğulcu değiştirmedikimiz sürece bir yığın sıkıntı yaşarız.

Bakın, niçin Anayasa önemli? Anayasa eğer çoğulculuğa önem vermezse, demokrasiye önem vermezse giderek sınıfta kalırız.

Az önce bir haber okudum, haberde OECD ve Avrupa Birliğinin araştırmalarına göre 2014 yılı ile 2018 yılı arasında 41 ülkede araştırma yapılmış ve özellikle yargı, medya ve sivil toplum katılımı konusunda çeşitli ölçümlere bakılmış. Türkiye en son sıralara düşmüş demokrasi açısından ve

2014'e nazaran giderek gerilemiş. En çok ele alınan konu, kanun hükmünde kararname, yargının bağımsızlığının zedelenmesi ve giderek medyanın tek sesliye dönüşmesi.

Anayasa'yla ilgili birçok şeyi konuştuğumuzda, aslında biz geçmiş siyasi partilerin hazırlamış olduğu Anayasa tekliflerine, parti programlarına baktığımızda, bugün bu kürsüden dile getirdiğimizde sanki onlar bunu dile getirmemiş de biz getirmişiz gibi oluyor.

Bakın, size bir cümle okuyayım “Partimiz hukuku, korkutmanın ve cezalandırmanın değil, adaleti sağlamanın aracı olarak görmektedir.” “Partimiz hukuku, korkutmanın aracı olarak görmemekte, cezalandırmanın aracı olarak görmemektedir.” deniliyor ve “Toplumumuzun suçun azaldığı, korkunun olmadığı bir barış toplumu hâline gelmesini arzuluyoruz.” deniliyor. Bunu Adalet ve Kalkınma Partisi 2002 programında söylemiş. Bakın, “barış ortamı” diyoruz, “korku” demiyoruz ama bugün insanlar sosyal medyada paylaşım yapmaktan dolayı yargılanıyor. Değil ki çoğulculuk, değil ki çok seslilik; bu hâle gelmişiz ve bugün baktığımızda, mesela, Osman Kavala'nın bir yılı aşkındır hâlâ iddianamesi hazırlanmamış. Altan kardeşler ve Ilıcak gibi medyada yazı yazan birçok kişi idamla yargılanmakta, müebbetle yargılanmakta ve bütün uygulamalar en vahşi bir şekilde, hunharca hukukta ayaklar altına alınmakta. Tekrar barış imzacılarına baktığımızda, kanun hükmünde kararnamelere baktığımızda sıkıntılar çıkmakta.

Bakın “yargı bağımsızlığı” demişiz; en son, avukatlar yargılandı, bırakıldı, on iki saat sonra tekrar alındı. Böyle bir hukuk görülüyor. 2002'de dile getirilen şey, statükoya karşı çıkılan şey bugün sanki uygulamaya getiriliyor.

Bir diğer konu: Baktığımızda, Hükûmetsiz bir Meclisle karşı karşıyayız. Sorumsuz, tek kişilik bir yürütme; onun dışında hepimiz sorumluyuz, herkes sorumlu ve denge denetleme yok, yasaları onaylayan bir merci yok. Sadece bize, parlamenterlere düşen... Deyim yerindeyse bir noter görevi gibi tasdik etme, onay mercisine dönüştürülmüş. İç Tüzük'le ilgili konuştuğumuzda... Meclisin açılışında bu sıralar bile farklıydı arkadaşlar, komisyon üyeleri için tahsis edilmiş yerler vardı. Şimdi saydığımızda 10 kişi... Komisyonun yeri 17 kişidir. Bazı şeyler “mış” gibi yapılmaz, “mış” gibi yapılmaz yani. Eğer “mış” gibi yapıyorsak bu bizim saygınlığımızı zedeler. Yani buraya baktığımızda bile bizim oturacak yerimiz yok. Bu bile ele alınmamış. Bu “mış” gibi, bu formalite olarak görülüyor.

Bir diğeri, yani öyle bir şeye gelmişiz ki hep istediğimiz tek ses, tek tip, tek medya, her şeye bir tekçilik getirmişiz, Meclisi de tek sese dönüştürmek istiyoruz. Meclis, sesin çıkacağı yerdir. Millet bize oy niye vermiş? Ses çıkartalım diye, toplumun sesini burada yansıtalım diye.

Bakın, Batman İl Başkanı bugün tutuklandı, Halkların Demokratik Partisinin İl Başkanı tutuklandı. Nizamettin Toğuç -eski parlamenterler burada varsa belki bilirler- 1991 yılında SHP listesinden seçilmiş bir parlamenter. 1993 yılında Batman'da -faili meçhul veya faili belli- hunharca katledilen Mehmet Sincar'la beraberken yaralanan bir arkadaşımız ve o dönem DEP kapatıldığında yurt dışına çıkmak zorunda kalmış. Yirmi bir yıl sonra 2015 yılında Türkiye ortamında bir rahatlama, bir gevşeme olunca bu, tekrar siyasete dönmek için kendi isteğiyle uçağa binip Türkiye'ye geliyor. Ankara'da uçaktan iniyor, gözaltına alıyor, ifadesi alınıp serbest bırakılıyor ve şu anda Batman'da tekrar demokratik, barışçıl siyasetin olması için çaba harcarken bu yaşta, yirmi bir yıl sonra ülkesine dönüp tekrar siyaset yapmak isteyen insanları siz alırsanız, geçmişte parlamenterlik yapmış insanları alırsanız Parlamente'ye da güven azalır, siyasete de güven azalır, siyasetin yapılmasına da güven azalır.

Bizim yapmamız gereken, normalde, birçok değişikliklerle beraber aslında çok sesliliği dile getirmemizdir. Bugün eğer korkuyu dile getirirsek birçok şeyle baş başa kalıp giderek içimize kapanırız, Parlamente'yi saygın bir hâlden yitirip parlamenterleri de sokak ortasına bırakmış oluruz. Biz bu il başkanıyla ilgili basın açıklaması yaparken kolluk güçleri neredeyse hiçbir açıklama yapılmasını

istememekteler. Batman gibi bir ilde en fazla oy alan, en fazla parlamenter çıkaran bir siyasi partinin... Ki Batman'da yaşamını yitirmiş 8 askerden sonra gergin bir ortamda gerginliği artırmak için bütün çaba harcanmakta.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Şehit, şehit, “Şehit” diyeceksin.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – “Şehit” de diyelim, bu olanları da kınayalım. Hiçbir zaman bu ülkede kan dökülmesini biz savunmadık. Kan dökülmesine karşı çıktık. Barışın savunucusuyuz. Kan üzerinden de biz pazarlık yapmıyoruz. Kim yapıyorsa da o, bu Parlamento ve Türkiye halklarına hakaret etmektedir. Bizim geleceğimiz tümüyle uzlaş, barış ve şiddetsiz bir ortamdır. Bu konuda da çaba harcamaya her zaman devam edeceğiz.

Siz 3Y ile geldiniz. Nedir? Yolsuzluk, yasaklar ve yoksulluk. Bugün yaşamayı bitiriyorsunuz, yürütmeyi bitiriyorsunuz, yargıyı bitiriyorsunuz. Değil ki onları söyleyelim, onlar arttı, 3Y’yi de ayaklar altına alıyorsunuz. Bu Parlamentonun çalışması lazım geleceğimiz için, bütün her şeyimiz için. Bizler kendi kendimize saygı duymuyorsak bunu yapamayız.

Ben 2002 yılından itibaren sizin bütün parti programlarınızı ele aldığım ilk dönemler söylediğinizin altına hepimiz imza atarız, bütün siyasi partiler imza atar. Bugün geldiğimiz aşamada onları okuduğumuzda gerçekten ne hâle geldiğimizin göstergesidir. Uzun bir metin hazırlamıştım tümüyle okurdum ama zaman yetmiyor ve hepsinin altına imza atacak derecede de kabulümdür; çoğulculuk konusunda, barış ortamında, korkunun olmadığı ortamda, yasakların olmadığı ortamda. Ama giderek tek tipçi, farklılığı hoş görmeyen, zedeleyen bir ortama dönüşmüşüz.

Son olarak: Biz “mış” gibi yapmamalıyım. Geçmişe gidip hatalarımızı düzeltemeyiz, geçmişe gidip yeni bir başlangıç yapamayız ama oradan dersler çıkarabiliriz. Ama şu andan itibaren madem “yeni” diyorsunuz, “yeni bir sistem”, “yeni bir ortam” diyorsanız, yeni bir anayasa yapalım. Çoğulcu, demokratik, saygın, herkesin konuşabileceği bir anayasa yapalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Sayın Başkan, son...

BAŞKAN – Sayın İpekyüz, buyurun.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – İç Tüzük'te de özellikle sivil toplum örgütlerinin katılımını sağlayalım.

Bakın, Türk Tabipleri Birliği dün değil önceki gün buraya geldi, geçtiğimiz hafta Meclis açikken. Grup başkanlarının çoğuyla konuşamadı yaşamını yitiren bir hekim için. Aslında Türk Tabipleri Birliği gibi kurumlar, meslek örgütleri, sendikalar, sivil toplum her zaman, her yerde bize ulaşabilmeli sadece grup başkanlarına değil, grup başkan vekillerine değil, bütün komisyonlara da ulaşabilmeli. Böylece çoğulcu olalım nasıl ki ilk dönem yazdıklarınızın hepsinin yaşama geçmesi için.

Biz bunu istiyoruz. Bu konuda da bize bir görev düşüyorsa her zaman uzlaşmada, barışta, bu İç Tüzük'teki gösterdiğimiz çabayı da gösteririz.

Saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın İpekyüz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın hatip konuşmasında partimizin kuruluş ilkeleriyle bağdaşmayan ve suç teşkil eden eylemleri bugün hayata geçirdiğine ilişkin bir ithamda bulunmuştur. 69'a göre kürsüden söz talebim vardır.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Üç dakika süreniz var Sayın Özkan.

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, 4 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2001 yılında kurulmuş olan AK PARTİ aradan geçen on altı yıllık süre zarfında her seçimde milletimizden tam not almak suretiyle zafer üstüne zafer imzası atarak bugünlere gelmiştir ve hamdolsun gelecekte de yine milletimize hizmet umudunu AK PARTİ omuzlarında milletimize karşı sürdürmektedir.

Gelişimimizden bugüne kadar baktığımızda, özgürlüklerin, demokrasinin, hukukun yanında yer aldık. Yaptığımız anayasal ve yasal reformlarla hamdolsun bugün ülkemizin demokratik standartlarını yükselttik. Arkamızda yazıyor: “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olması demek ülkenin tüm kurum ve kurullarının, tüm organlarının demokratik denetime açılmasıdır. Ne demek demokratik denetim? Yani millî iradenin, milletin seçmiş olduğu temsilcilerin bütün kurumları ve kurulları seçeceği bir sistemdir; demokratik denetim budur. Yani MGK, YÖK, HSYK, bütün kurum ve kurullar bir noktada millî iradenin tecelligâhı Parlamentonun denetimine tabi olmasıdır. İşte, 69'uncu maddeyi hatırlayın, 2010 yılında o partilerin kapatılmasını zorlaştıran anayasal reformları her türlü müdahaleye ve engellemeye rağmen hamdolsun gerçekleştirdik. Bugün partilerimiz kapatılmıyorsa... Demokrasinin hayata geçmesinin en önemli mekanizması olan bu anayasal düzeni bizim gayretlerimizle hayata geçirdik ve bu mücadeleyi de sonuna kadar devam ettireceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sataşma yok.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Esasen bu tartışmanın bir tarafı değil ama konuşmada tutanaklarda böylece kalmasına seyirci kalamayacağımız bir şey var, o da 12 Eylül 2010 referandumuna yapılan atıftır. Elbette, sayın hatibin o 12 Eylül 2010 referandumunun şiddetli savunucularından biri olduğunu biliyoruz. O referandumda bir zehrin etrafını şekerle kapladıklarını, “20'nin üzerinde maddeyi getirin, hemen geçirelim.” çağrılarına rağmen “Yo, hep birlikte gidecek.” deyip birtakım hak ve özgürlükleri genişletirken içerideki zehirleri unutmamak. O zehirlerin en önemlisi, FETÖ terör örgütünün yargıyı ele geçirme müdahalesidir. Bugün herkes 12 Eylül 2010 referandumunun FETÖ'nün F16'sına bombayı yüklediğini, FETÖ'nün tankına mazotu koyduğunu, FETÖ'nün hâkimlerine cübbe giydirdiğini biliyor. Yüksek yargıyı FETÖ'ye teslim eden bu 12 Eylül 2010 referandumu övünülecek değil, utanılacak bir girişimdir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, siz de kısaca yerinizden bir açıklama yapın, tamamlayalım.

Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Altını çizmemiz gerekiyor -hani çok konuştuğumuz zaman arada kaçır- bakınız, net söylüyorum, 2010 yılı referandumu bu ülkede daha sonra gerçekleştirilen tüm anayasal ve yasal demokratikleşme reformlarının âdeta kapısını aralamıştır. 2010 yılında FETÖ yargıda, askeriye'nin içerisinde, mülkiyede, adliyede, hastanede, postanede bir zemin kazanıyorsa acaba bu zeminin nedeni 2010 yılında vesayetle -maalesef- yoluna devam eden Anayasa Mahkemesi'nin vermiş olduğu iptal kararı olabilir mi? Anayasa'ya rağmen Anayasa'yı yok sayarak anayasal denetim yaptığını iddia eden, vesayet kurumu hâline dönüşmüş Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir karardır. Tabii ki bunu akademisyenler, hukuk camiası, bilim dünyası mutlaka değerlendirecektir ancak 2010 yılı anayasal reformu, her zaman konuşulduğu gibi Osmanlı-Türk anayasacılık çalışmalarında en sivil anayasal reformlardan bir tanesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir cümle daha edeceğim.

BAŞKAN – Peki, bir cümle daha, tartışmayı bitirelim ondan sonra Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Eğer Pensilvanya'daki FETÖ elebaşı Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra çıkıp da “Mezarlarınızdan da çıkıp oy kullanın.” diyorsa o zaman bizim yapmış olduğumuz anayasal reform FETÖ'nün önünü açmamış, Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu o iptal kararı FETÖ'nün zemin kazanmasına maalesef neden olmuştur.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, çok küçük iki hatırlatma geçsin kayıtlara.

BAŞKAN – Kayıtlara geçsin diye buyurun.

Değerli arkadaşlar, sessiz olalım, grup başkan vekilleri konuşuyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, FETÖ elebaşı o referandumda sayın hatibin çokça alan bulduğu televizyonların da sahibi olarak yaptığı çağrıda “evet” oyuna çağırmıştır, “hayır” oyuna çağırmamıştır. Biz ona direnen taraftayız, siz FETÖ elebaşıyla “evet”i savunan taraftasınız.

İkincisi parti kapatma meselesi. “2010 referandumu” diyor ya, hafızaları biraz tazeleyin. Elinizin altındaki Anayasa'nın 69'uncu maddesi 23/7 değişikliği, 23 Temmuz 1995 değişikliğiyle, son hâline kavuşmasının da 3/10/2001'de olduğunu gösterir. Son referandumda parti kapatmayı zorlaştıran herhangi bir değişiklik yoktur. Elinizdeki Anayasa'yı okuyunuz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum...

BAŞKAN – Peki Sayın Özkan, lütfen.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 69'uncu madde 2010 yılı Anayasa çalışması yapılırken maalesef her türlü gayretimize rağmen bu Meclisten geçmedi. O zaman kim “evet” dedi, kim “hayır” dedi, milletimizin takdirindedir. Eğer o zaman 69'uncu maddeyi 1995'teki şekliyle bırakmayıp bugün arzu ettiğimiz gibi demokratik bir niteliğe kavuşturmuş olsaydık çok daha ileri bir düzenleme olacaktı.

Benim kürsüden ifade ettiğim mesele şudur: Bizim 2010 yılında HSYK, Anayasa Mahkemesi ve bürokrasideki demokratik denetime kapalı mekanizmaları demokratik denetime açmak suretiyle, her ne kadar 69'uncu maddedeki reform engellenmiş ise de mahkemeleri, yüksek yargıyı demokratik denetime açıp demokratikleştirmemiz sebebiyle bugün partiler kapatılmıyor. Bunu da yüce Meclisin takdirine arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, son sözüm: Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılma sürecinde 2001 değişikliğinin o kapatmaya engel olduğu tüm anayasacıların üzerinde birleştiği bir gerçektir.

İkinci mesele, biraz önce kullanılan dil, terminoloji 2010 referandumunun egemen söylemidir, doğru. O söylemleri kullananların tamamı daha sonra yüksek yargıda yaptıkları şekillendirme sonucunda kumpas davalarını, ordudaki askerî casusluk davasını yönlendiren kişilerdir. Bu terminolojiyi kullanan yüksek yargı mensuplarının tamamı şu anda ihraç edilmişlerdir. Bu gerçeğin üzerine hâlen daha “demokratik denetime açmak”, bilmem ne, bunlar Pensilvanya dilidir, derhâl terk edilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, hakikaten yani göz ardı edemeyeceğimiz ithamlar olduğu için...

BAŞKAN – Buyurun.

Artık bir son cümleyle tamamlayalım Sayın Özkan çünkü sırada konuşmacınız var, ben de televizyon saatinde konuşsun istiyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çok fazla uzatmamamız gerektiğini düşünüyorum.

Bakınız, mesele şudur: Eğer 2010 yılı referandumuna gidecek olursak, o tarihte biz bu anayasal reformları yapmamış olsaydık, bürokrasideki demokratikleşmeyi gerçekleştirmediş olsaydık... Hani bir zamanlar demişlerdi ya: “İngiliz mandası mı, Amerikan mandası mı?” Yani ister FETÖ ister bürokratik oligarşik derin yapı eğer millî iradeyi alaşağı etmek istiyorsa ikisine de teslim olamazdık ve hamdolsun olmadık. Onun için mücadeleimiz hukuk, özgürlük ve demokrasi mücadelesidir. Bugün milletimiz on altı yıldan beri bu görevi omuzlarımıza yüklemiştir ve bu görevi Allah’ın izniyle aydınlık yarınlara taşıyacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sadece Parlamente’ye bir hatırlatmamız olsun: Alıcılarınızın ayarıyla oynamayınız, ses yükselemez, çünkü bu ses kapatılmış Kanaltürk televizyonunun sesidir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, sağ olun.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım’ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi sırada Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekilimiz Sayın Cengiz Aydoğdu.

Sayın Aydoğdu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUBU ADINA CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Sayın Başkan, yeni dönemdeki görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı uğurlu olsun.

Kıymetli arkadaşlar, İç Tüzük’ü değiştiriyoruz. Hemen hemen bütün hususlara değindi arkadaşlar. Esasen, ülkemizin girdiği süreçte yaşadığımız Anayasa değişikliğinin ve yüce Meclisin son yıllarda

uyguladığı teamüllerin İç Tüzük’e işlenmesini ihtiva eden teknik bir değişiklik yaptık. Bu itibarla, İç Tüzük’ten ziyade Parlamentoyla ilgili, Parlamentonun dayandığı ruhla ilgili ve “İç Tüzük’le esasen ne yapıyoruz?”la ilgili birkaç hususu arkadaşlarımla paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdiki, şu anı, yaşadığımız anı himaye edip değerlendiren, kıymetlendiren, bizim bu anın farkında olmamızı sağlayan şey ebediyet duygusudur, sonsuzluk hissidir ki fikirler ve mefkûreler de o sahada işlenir, orada fikir üretiriz. Oraya da çoğunlukla günlük siyaset sirayet edemez. İnsanın yaradılışı gereği orası ebediyetin bize bir hediyesidir, orada uzun vadeyi düşünürüz; ülkemizin, milletimizin, şahsımızın, ailemizin geleceğini düşünürüz, geçmişini düşünürüz. Bu çerçevede baktığımızda, parlamento, başlangıcından beri -ki İngiltere’de başlamıştır bu- milletlerin, halkların, kalabalıkların parlamentoda temsil edildikleri an kendilerini ulus olarak, millet olarak hissettikleri yerdir; kalabalıkların devlet katında devletin sorumluluğunu paylaştıkları yerdir; devletin, yönetimin, egemenin yönetim tekelinin kırıldığı yerdir; halkın talepleri ile egemenin buyruğunun çakışıp uygulama sahasının, rızanın imal edildiği yerdir. Bu itibarla parlamentonun iki önemli vasfı vardır: Birisi, açıklık, aleniyet; ikincisi, müzakere. Böylece devletin kudretini halkın acziyetiyle dengeleriz. Halkın acziyeti burada o kadar güçlü bir şeydir ki devletin kudretini hizaya sokar. Bu itibarla müzakere, devletin yönetim kabının halka açılmasıdır, devletin yönetim mahremiyetinin, yönetim sırrının çözülmesidir, o sırrın ifşa edilmesidir. Parlamentolarda uzlaşma şart değildir ancak müzakere şarttır. Çok zaman uzlaşma olmaz, uzlaşmayı çok yüceltiriz. Uzlaşma her zaman kazan-kazan şeklinde olmaz, çoğunlukla, hatta ekseriyetle kaybet-kaybet şeklinde olur. Karşılıklı eşit memnuniyetsizliklerle uzlaşırız, parlamentonun özü budur yani halkın gerçeğinin, ürettiği gerçeğin devlet katında güncellenmesidir. Alman filozofu Immanuel Kant buna “hakikatin güncellenmesi” diyor; müthiş bir tabir, müthiş bir deyiş. Bizim dünyamızda da Cüneyd-i Bağdadî mesela “Bizim işimiz ezeli olanı zamana bağlı olandan ayırmaktır.” diyor, “Gelip geçici olanı, aktüel olanı kalıcı olandan ayırmaktır.” diyor. Rahmetli Tanpınar, hocası Yahya Kemal’den ilhamla “Millet dediğimiz şey, medeniyet dediğimiz şey devam ederek değişir, değişerek devam eder.” der ve asolan devamdır. Parlamento milletin bu devam eden tercihinin bir şekilde müzakere tekniğiyle kanun hâline gelmesidir, yasa hâline gelmesidir. Montesquieu’nun “yasaların ruhu” dediği şey de budur; milletlerin teamülleri, gelenekleri, görenekleri, örfleri, âdetleri esasen hukukun kaynağıdır ve o kaynak halkın seçilmiş temsilcileriyle buraya gelir, burada egemenin ihtiyacı olan tekniklerle birleşir.

Rahmetli Ali Fuat Başgil demişti ki: “Parlamentoda iki şey önemlidir. Bir, Parlamento bir murakabe organıdır, denetim organıdır; iki, itimat organıdır, güven organıdır.” Belki duymuşsunuzdur, Duguît diye bir hukukçumuz var, bu anlamda diyor ki: “Parlamento tekniğin, yönetim tekniğinin sağduyuyla denetlenmesidir.” Sağduyuyu nasıl inşa edeceğiz? Müzakereyle inşa edeceğiz.

Bu itibarla kıymetli kardeşlerim, İstiklal Harbi’ni yapan bir Meclis Türkiye’deki bütün güçlerin kaynağıdır. Türkiye’de devlete ait hangi kurum hangi gücü kullanırsa kullansın bu Parlamento açık olduğu sürece onun kaynağı burasıdır çünkü bizim Parlamentomuz İstiklal Harbi’ni yaparken bir şekilde bu meşruiyeti Cenab-ı Hak bize bahşetti.

Evet, Parlamentomuzun açılışı padişah buyruğuylandır ancak yaşadığımız tarihî macera Türk milletine öyle büyük bir kader lütfetti ki çektiğimiz acılardan, çektiğimiz sıkıntılardan... O koskoca devletimizi kaybettik, burada ocağımızı su bastı, bir oturumluk yeri zor kurtardık, cumhuriyeti ilan ettik, istiklalimizi kazandık ve bunu Parlamentoyla yaptık ve çok az millete nasip olacak bir şekilde bizim Parlamentomuz cumhuriyetin başından itibaren çok mukaddes, çok haklı, çok özlü ve şanlı bir şekilde... Bu anlattığımız yasaların ruhu, millî iradenin tecelligâhı, bütün bunlar, bir şekilde milletin

ölümden kurtarılması; Türk milletinin var olma, yok olma mücadelesinin verildiği yer olarak çok talihli bir Parlamente'ye sahip olduk.

İç Tüzük'ü konuşurken Parlamente'nin bu kıymetli hususuyla beraber bir konuyu da arz etmek istiyorum. Bizim Anayasa'mızda bir milletvekili tarifi yoktur. Bunun siyaset biliminde en bilineni, en çok kabul göreni Almanların 1921 Weimar Anayasası'nda yaptığı tanımdır, aynen şöyledir: "Milletvekili, bütün halkın temsilcisidir, yalnızca kendi vicdanına karşı sorumludur ve hiçbir direktifle bağlı değildir." Bizim siyasi geleneğimizin, bizim siyasi uygulamamızın pek aşına olmadığı, uygulamada da zaman zaman uzak durduğumuz bir husustur bu.

Kürsü dokunulmazlığının -İç Tüzük'ü konuşurken bunu söylemeden geçmek olmaz- esası milletin iradesinin Parlamente'ye yansımalarının ve bunun tasarruf tarzının konuşulmasıdır, milletin dokunulmazlığının konuşulmasıdır. Bu itibarla bizim İç Tüzük'ümüz, kanun değildir, anayasa da değildir, ikisinin arasındadır, "Sessiz anayasadır." demişler; milletvekili dokunulmazlığının, kürsü dokunulmazlığının, milletvekilinin ifade özgürlüğünün garantisidir.

Kıymetli milletvekilleri, iç tüzük netice itibarıyla bütün parlamentoların, dünyadaki bütün demokrasilerin kabul ettiği şekliyle parlamentoların kendi iradeleriyle yaptıkları bir kanuni düzenlemedir ve Meclis, İç Tüzük'ünü yapmakla bir nevi usuli özerkliğini, usuli muhtariyetini, usuli bağımsızlığını korur. İç Tüzük'ü Meclis kendisi yapar ve Cumhurbaşkanlığı onayına tabi değildir, Parlamente kararı şeklindedir.

Yeni İç Tüzük'ümüzün milletimize, Meclisimize hayırlı olmasını diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aydoğdu.

Değerli milletvekilleri, gruplar üzerindeki konuşmalar tamamlandı.

Şimdi şahıslar adına yapılacak konuşmalara başlıyorum.

Şahıslar adına ilk söz, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Nazır Cihangir İslam...

Buyurun Sayın İslam. (CHP sıralarından alkışlar)

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Yeni görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı olmasını diliyorum Sayın Başkan.

Şimdi, on altı yıl geçti değerli arkadaşlar, bu İç Tüzük'e hemen hemen hiç el atmadınız. Tabii, sivil bir Anayasa da olmadığı için ve sizin yaptığınız son değişiklik de yine OHAL döneminde olduğu için oldukça büyük sıkıntılar var. Bu sorunun farkındayız ama on altı yıl boş durmanız bu konuda, bence bir mazeretle açıklanabilecek bir şey değil. Burada şu anda 9 siyasi parti temsil ediliyor ama 5 tanesi konuşuyor. Neden? Çünkü diğerlerinin grubu yok, grubu olmayan siyasi parti milletvekili olmak bu Mecliste hemen hemen hiç konuşamamak anlamına geliyor. 9 partinin temsil edilmesi gerçekten iyi bir şey. Burada siyasi bir çoğulculuk var ama sözel bir çoğulculuk yok yani bizlerin ifade özgürlüğü açıkça kısıtlanmaktadır bu İç Tüzük nedeniyle. Bizim gibi milletvekilleri yani grubu olmayan siyasi partilere ait milletvekilleri bir defa komisyonlara üye olamıyor, değişiklik önergesi veremiyoruz, sözse istisnai durumlarda yani ya özel günlerde ya tesadüflere bağlı birtakım gelişmelerde ya da teşekkür ediyorum Sayın CHP Grubu'na, onların yaptığı birtakım siyasi jestlerde... (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, biz söz almak için ne yapıyoruz, hiç haberiniz var mı bundan? Önce şu sıra sayısının bir çıkmasını bekliyoruz, ondan sonra hemen gidip bunu okuyoruz, çalışıyoruz, dilekçemizi yazıp -üç kişiyiz- bir bayrak yarışı gibi, o köşeden bu köşeye birisi, ona teslim ve gidip dilekçeyi veriyoruz ama bunu bir iki dakika içinde yapmanız lazım. Ha, bunu yaptığınız zaman zaten 60 AK PARTİ'li dilekçe

orada hazır vaziyette bekliyor. Onlara malum oluyor ve onlar dilekçelerini hazırlıyor, bizden önce veriyor. Hani şu kumar yasası vardı ya çıkarttığınız, eğer bir bahis oynansa “Bir Saadet milletvekiliyle bir AK PARTİ’li milletvekilinin dilekçesinde hangisi söz hakkı alır?” denilse inanın bütün bahisçiler 1’e 60 size oynar. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü böyle adaletsiz bir İç Tüzük var. Neden? Bu, ortak sorunumuz değerli arkadaşlar. Komisyon da sağ olsun hukukçular dile getirdi; bu, 70’lerin ruhunu, 80’lerin ruhunu taşıyan bir şey; çoğunlukçu, çatışmaya dayalı, adaletsiz, manipüle edilebilir ama hem Anayasa hem İç Tüzük problemlili olduğu için, inanın bana bunu ele almak da oldukça zor. Sorunlar daha fazla, bakın, konuşma hakları, komisyon üyelikleri, oturma düzeni; ya, atmışsınız bizi en arkaya, kısa bir dönem sonra, yakın bir gelecekte Saadet Partisi buraya oturacak, siz oraya, arkalara birkaç milletvekili olarak gideceksiniz. O yüzden, yapacağınız İç Tüzük değişikliklerini buna göre dizayn edin yani empati yapın ve buna da hazırlıklı olun.

Şimdi, Komisyon da bir tartışma geçti “Milletvekili söz alabilir mi, alamaz mı?” diye. Diyor ki kısaca: “Milletvekili söz alabilir.” Sayın Bozdağ burada mı bilmiyorum ama komisyon da bir milletvekili mikrofonu önüne çekip söz almıyor ki arkadaşlar, bir başkan ona komisyon da söz veriyor. Neden bunu tersinden söylüyorsunuz? O zaman “Milletvekili söz alabilir.” diyeceğinize “Başkan söz verebilir.” diyeceksiniz. Ha, başkan söz verebilirse, söz vermeyebilir de. Yani şunu demek istiyorum: Burada bir kesinlik yok, bir hukuk dili yok. Deyin ki Başkan söz verir bir milletvekiline, bu kadar.

Suistimal... Geçmişte suistimal edildi. Bunu siyasi tarihi takip eden herkes yakinen biliyor ama istisnalar üzerine kural ihdas edemeyiz, bunu da biliyoruz. Yani bu gibi suistimaller durumunda özel maddeler koyarız, hatta ne bileyim, bu tip suistimallerle tıkandığı durumlarda Meclis Başkanlık Divanı hakem tutulur, buna göre birtakım değişiklikler yaparız ve bu Tüzük’ü değiştirebiliriz. Meclis soruşturmasına...

Yedi saniyem var. Uzatmak mümkün olacak mı biraz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olur, olur.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Zaten çok az konuşuyorum.

Meclis soruşturması açılırsa Sayın Cumhurbaşkanı hakkında, ben buna giremeyeceğim, komisyon üyeleri girecek, siz de giremeyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Yani kapalı oturuma gireceğiz, burada savaş ilanında -Allah korusun- el kaldırıp indireceğiz ama Cumhurbaşkanını...

BAŞKAN – Sayın İslam, bir saniye... Mikrofonunuzu açacağım, mikrofonsuz konuşuyorsunuz.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Baştan alayım o zaman. Yani Sayın Cumhurbaşkanını buraya komisyon kurup soruşturmaya davet ettiğimizde herhangi bir milletvekili buraya giremeyecek. Böyle bir şey olur mu? Bunun kapalı oturum hükmüne alınması ve her milletvekilinin bu soruşturmalara dâhil edilmesi gerekiyor.

Beni en çok şaşırtan bu teklifteki imza oldu: Binali Yıldırım, İzmir. Bu kadar yazmışlar. Neden 600 milletvekili değil? Neden Başkanlık Divanı değil? Yahu neden AK PARTİ Grubu değil? Ağırınıza gitmiyor mu arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Meclisi temsil ediyor ya, öyle şey olur mu ya?

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Tek kişi anlayışı maalesef bu Meclise de sokulmak isteniyor ama biz buna sonuna kadar direneceğiz çünkü tek kişi yerine ortak akıl, saray ve tebaa ilişkisi yerine eşit ve özgür bir ilişki biçimi istiyoruz. Çünkü saraya karşıyız arkadaşlar. Demin burada tartışması geçti. Niçin karşıyız? Çünkü saray bir zihnin dışı vurumudur. Saray geldi mi sadece taş yapısıyla, heyula taş yapısıyla gelmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Nedimeleriyle gelir, köleleriyle gelir.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Milleti yiyorsunuz. Millete mi karşısınız?

BAŞKAN – Selamlamak için tekrar söz veriyorum, buyurun.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Saray geldi mi sadece taş yapısıyla gelmez arkadaşlar. Saray geldi mi üçüncü havalimanı işçileri gibi köleleriyle gelir, KHK'liler gibi sivil ölüleriyle gelir, makam kapmak için birbirini ezen nedimeleriyle gelir, yordakçılarıyla gelir, dalkavuklarıyla gelir. İşte bu yüzden saraya ve tek kişi yönetimine karşıyız.

İnanın kıskanmıyoruz. Ne yediğiniz istakozlarda ne içtiğiniz ejderha sularında gözümüz yok, yok! (CHP sıralarından alkışlar) Bindiğiniz arabalarda da gözümüz yok ama bu hayatı sürdürmek için Allah'ın arzında kendinize bir cennet kurmak istiyorsunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Kıskanma, çalış, senin de olur.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (Devamla) – Bu cenneti idame ettirmek için de bu dünyayı bize cehenneme çeviriyorsunuz. İşte bu zulmünüze karşıyız. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın İslam.

Söz sırası, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Sibel Özdemir'de.

Buyurun Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İç Tüzük Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, tekrar görevinizde başarılar diliyorum size. Bugün özellikle Meclisteki görevinizin ilk gününde açılış konuşmanızda yapmış olduğunuz Parlamentonun önemi, varlığı, etkinliğiyle ilgili vurguların biz milletvekilleri için çok değerli olduğunu tekrar belirtmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, üzerine söz aldığım 2'nci maddeyle yapılan değişiklikle Danışma Kurulunun Meclis Başkanı veya görevlendireceği başkan vekili başkanlığında siyasi parti grup başkanları veya başkan vekillerinden kurulması öngörülmektedir. Bu değişiklik maddesi üzerinde komisyon aşamasında siyasi grupların görüş ve önerileri doğrultusunda bir uzlaşmayla düzenleme yapılarak Danışma Kurulundaki siyasi parti gruplarının adaletli bir temsiliyetinin sağlanmış olması açıkçası çok önemli. Bu durumda Parlamentoda siyasi parti grupları arasındaki uzlaşa ve ortak akli sağlamanın ne kadar değerli olduğu ve zaman ekonomisi açısından Parlamentonun işlevselliğinin artırılabilceğini göstermesi bakımından da çok önemlidir.

Değerli milletvekilleri, İç Tüzük hepimizin, çoğu kez buraya çıkan bütün hatiplerin ifade ettiği, kabul ettiği gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasasıdır, bizlerden sonra görev yapacak olan milletvekillerine de bir miras niteliğindedir. Bu nedenle, yapılacak olan İç Tüzük değişiklikleri öncesinde usul ve yöntemin ortak akılla kararlaştırılmasının esas alınması gerekmektedir. Daha özgürlükçü, daha demokratik, objektif kriterlere dayalı, şeffaf ve katılımcı bir zeminde değişiklik yapılması gereklidir. Komisyona gelen ilk teklife göre Komisyonda bazı kısmi değişiklikler yapılırsa da kapsamlı bir İç Tüzük değişikliği açıkçası gerekmektedir. İç Tüzük düzenlemesi ile Parlamentonun yetkilerini ve saygınlığını zedelemeyecek düzenlemeler birlikte yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, evet, İç Tüzük değişikliği zaruri olarak ve meşruluğu tartışmalı bir Anayasa düzenlemesinin sonrasında gündeme gelmiştir. Bu son yapılan Anayasa değişikliğiyle yürütme yetkisinin tamamen hukuki ve siyasi sorumluluğu olmayan bir cumhurbaşkanına teslim edilmesiyle İç Tüzük'te teknik düzenlemeler zamanında yapılmadığı için bugün gündemimize gelmiştir. Âdeta bir kişi için hazırlanan Anayasa değişikliği sonrasında yapılan ilk seçimde iktidar partisinin Meclis çoğunluğunu kaybetmesiyle İç Tüzük'te bu kaybın nasıl telafi edileceğinin endişesinin bu değişikliğin ilk hâline yansıdığına şahit olduk. Ancak Komisyon aşamasındaki uzlaşmayla birlikte bir düzenleme metni ortaya çıktı. İşte bizim de tam karşı olduğumuz, Anayasa değişikliğiyle karşı olduğumuz, yasama faaliyetlerinde yasama ve yürütmenin organik bağının koparılması noktasıydı. Oysa bu İç Tüzük değişiklik teklifinin gerekçesine baktığımız zaman, özellikle birinci, ikinci ve üçüncü paragraflarında yasama ile yürütme organının organik bağının ortadan kalkmasıyla birlikte çıkan sorunlara kısa vadeli çözüm üretilmek istenmektedir. İşte tam da bizim Anayasa değişikliği süresince öngördüğümüz bütün sorunlarla karşı karşıya kaldık.

Değerli milletvekilleri, 26'ncı Dönemde de görev yapmış bir milletvekili olarak gerek Komisyon aşamalarında gerekse Genel Kurul aşamalarında köklü Anayasa değişikliği ve İç Tüzük görüşmelerinde çok önemli ve kritik tartışmalara şahitlik ettik; ne kadar sağlıklı koşullarda, insani olmayan koşullarda -tırnak içinde ve affınıza sığınarak söylüyorum- kaptıkaçtı şekilde kanun maddelerinin nasıl Komisyondan ve Genel Kuruldan geçtiğine şahitlik ettik. İç Tüzük değişiklikleri de bunlardan bir tanesiydi. Parlamentonun, bizlerin, halkın temsilcisi olarak milletvekillerinin iradelerinin, etkinlik alanlarının nasıl kısıtlandığına hepimiz şahitlik ettik. İşte bu Anayasa değişikliğiyle, az evvel söylediğim, yürütme organı ile Parlamento arasındaki organik bağ maalesef kesildi ve bugün o organik bağın nasıl kurulabileceğini tekrar tartışır konuma geldik. Oysa Parlamentonun etkin çalışması ve nitelikli kanun yapması çok önemli. Yürütme yetkisinin tamamen bir Cumhurbaşkanına ait olduğu bir yapıda yasama organının yani Parlamentomuzun nasıl işlevi olacak, nasıl güçlü olacak, nasıl daha itibarlı bir Parlamento olacak? Maalesef bu çok önemli hususlar yeteri kadar ve kapsamlı bir şekilde tartışılmadığı için bu kısmi değişiklikleri her zaman yapmak zorunda kalıyoruz. Parlamentonun daha güçlü ve saygın olması için muhalefetin asli görevi olan denge ve denetim görevinin etkin şekilde yapılabilmesinin sağlanması gerekirken yetkilerinin elinden alınmasına yönelik girişimlere şahit olduk ve hâlâ bunları tartışıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, bir dakika daha verelim.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, muhalefetin de haklarını güvence altına alan düzenlemelerin olması elzemdir. Maalesef, bugün yapılan bu kısmi değişikliklerde bunları da göremiyoruz.

Parlamentoda katılımcı, çoğunlukçu zihniyetten uzak bir anlayışı hâkim kılarak Meclis İçtüzüğü'nün yapılmasına değil, Parlamentonun itibarını, saygınlığını artırmaya ve nitelikli yasama faaliyetinin güçlendirilmesine ihtiyaç vardır.

Son olarak, Meclis İçtüzüğü'nün tartışmalı ve sorunlu olduğu bir ortamda, maalesef, genel yönetim sistemi olarak, tüm uyarılarımıza rağmen, bugün denetimden uzak, kişisel, keyfi ve güçlü kuvvetler ayrılığının ortadan kaldırıldığı bir tek adam yönetim sisteminin yaratmış olduğu siyasal ve ekonomik krizlerle karşı karşıyayız ve endişelerimiz giderek artmaktadır. Bizler Cumhuriyet Halk Partisi olarak demokratik, çağdaş, özgürlükçü ve katılımcı bir İç Tüzük ve en önemlisi bir anayasa yapmanın zorunlu olduğunu bir kez daha dile getiriyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özdemir.

Değerli milletvekilleri, şahıslar üzerindeki konuşmaları da tamamladık.

Şimdi, teklifin 2’nci maddesi üzerinde on dakika süreyle soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sisteme giren sayın milletvekili bulunmadığından soru-cevap işlemini geçiyoruz.

Sayın milletvekilleri, 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.33

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati : 21.49****BAŞKAN : Başkan Vekili Levent GÖK****KÂTİP ÜYELER : İsmail OK (Balıkesir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

4 sıra sayılı İçtüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Meclisimizi temsilen Genel Sekreter Yardımcımız yerinde.

Şimdi teklifin 3’üncü maddesinin görüşmelerine başlıyoruz.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “Plan ve Bütçe Komisyonu ve Dilekçe Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bir siyasî parti grubu kendisine düşen kontenjandan Genel Kurulca seçilmiş bir üyenin yerine başka bir isim bildirebilir. Bu durumda Genel Kurulca işaret oyuyla seçim yapılır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, şimdi okuttuğumuz 3’üncü madde üzerinde gruplar adına söz vereceğim.

Gruplar adına ilk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekilimiz Sayın Ayhan Erel’e aittir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Erel.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, öncelikle başarılar diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, büyük Türk milleti; sözlerimin başında bu vatan toprakları için ömürlerinin baharlarında gök ekinler gibi biçilerek toprağın kara bağrına düşen tüm şehitlerimizi ve eylülün kırdığı, soldurduğu gül olan Mustafa Pehlivanoğlu ve arkadaşlarını şükranla, minnetle ve rahmetle anıyorum, gazilerime Allah’tan şifalar diliyorum.

Burada yapılan konuşmalarda Meclis İçtüzüğü’nün gizli anayasa veya sessiz anayasa olduğu hususunda genel bir kanı meydana geldi. Anayasa da bir toplumsal sözleşme olduğuna göre, sözleşmelerde hepimizin bildiği üzere taraflar vardır, taraflar iradelerini hür bir şekilde ortaya koyup bu iradelerin örtüşmesi sonucunda bir sözleşme meydana gelirse bu sözleşme çok uzun soluklu bir hâl alır ve yıllarca bu sözleşmenin getirdiği prensipler dâhilinde idare edilir ancak taraflardan biri kendi iradesini sayısal üstünlüğüne dayanarak dikte etmeye kalkarsa daha sonra sayısal üstünlüğü ele geçiren başka bir irade bu sözleşmeleri ortadan kaldırma yoluna gider. Türkiye’de beş kez Anayasa’nın değişmesi, defalarca Anayasa’da değişiklikler meydana gelmesi sözleşmelerin yapılırken tarafların iradelerinin tam manasıyla ortaya konulmadığını ve üstün olan tarafın kendi iradesini diğer tarafa dikte ettiğini ortaya çıkarmaktadır.

Yine, Meclis İçtüzüğü’ümüzde Anayasa’nın 98’inci maddesi gereği, Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis soruşturması ve yazılı soru şeklindeki yollarla bilgi edinme ve denetim yapılabilir deniliyorsa da uygulamada bunun bir faydasını görmek mümkün değil. Şöyle ki: Bizim, Aksaray’da

sağlık alanında meydana gelen sorunların çözülmesi ve bu sorunların cevaplarının Sağlık Bakanı tarafından tarafımıza verilmesi yönünde verdiğimiz yazılı soru önergesine bugüne kadar olumlu veya olumsuz bir cevap verilmemiştir.

Oysa, Aksaray’da, Türkiye’nin ortasında, kuzeyi güneye, doğuyu batıya bağlayan, Türkiye’nin ortası sayılabilecek bir coğrafi konuma sahip, binlerce Afganlı ve Suriyelinin de bulunduğu, tarım mevsiminde Güneydoğu’dan gelen yüzlerce işçimizin de ekmek kazanmaya çalıştığı bu coğrafyada sağlık problemleri diz boyudur. 2015 yılında dönemin Sağlık Bakanının temelini attığı ve 2017’de hizmete gireceğini beyan ettiği Aksaray Hastanesi bir türlü hizmete girmemiştir. Bunun yanında, Aksaray Devlet Hastanesinin şu anda 512 yatağı bulunmasına rağmen, yeni açılacak hastanenin 400 yatağı bulunmaktadır. Aradan geçen zaman zarfında nüfusumuz artmıştır ama ne yazık ki hastanedeki yatak sayısı azalmıştır. Sağlık Bakanı 512 yataklı hastaneyi 400 yataklı hastaneye nasıl yerleştirecek, Aksaraylı hemşhirlere nasıl sağlıklı bir hizmet verecek, bunun endişesi ve çelişkisi içerisindeyiz. Yine bu yeni yapılan hastaneye maalesef eski hastanenin tıbbi cihazları, alet ve araçları getirilmekte, günün teknolojisine uygun tıbbi aletler, araç ve edevatlar getirilmemektedir. Aksaray’da ilçelerin hemen hemen hiçbirinde uzman doktor bulunmamaktadır, Aksaray’ın ilçelerinde dış tabibi bulunmamaktadır.

Yine, “Aksaray” demişken, kanyon vadisi, bitki örtüsü, doğa, tarih, sanat ve kültür olgusunun bir arada bulunduğu İhlara Vadisi dünyanın en büyük ikinci kanyon vadisi olarak bir doğa harikasıdır ancak bu doğa harikasını dünyanın dört bir yanından gezmeye, görmeye gelen insanlar bu harikanın tüm özelliklerini, güzelliklerini görememektedir. Zira yaklaşık 100-120 metre derinlikte bulunan vadiye inişler ve çıkışlar özellikle kültür turizmi amacıyla gelen yaşlı insanlar tarafından büyük sorunlara neden olmaktadır. Bugüne kadar Hükümetin yetkililerinin verdiği asansör, teleferik ve seyir terası sözü maalesef yerine getirilmemiştir. İhlalalı hemşhirlirimiz verilen bu sözlerin yerine getirilmesini ve buraya gelen turistlerden alınan bedelden belediyeye, kendilerine pay verilmesini talep etmektedir. Yine İhlalalılar turizmden daha fazla pay alma adına İhlara’nın bir ilçe olmasını sabırsızlıkla ve heyecanla beklemektedirler.

Yine tarihî ve tabii güzellikleriyle bir ören alanı olan Selime’de turistlerin ödemiş olduğu paradan belediyeye herhangi bir pay verilmemektedir, bunun sıkıntısını yaşamaktadırlar.

Aksaray’da problemler diz boyu. Ortaköy-Aksaray arasındaki bölünmüş yol beş yıl önce temeli atıldığı hâlde bugüne kadar bitirilememiştir. Doğal gaz çalışmaları yarıda kalmıştır. Aksaray Ortaköy’de vatandaşlar tarım ve hayvancılıkla geçindikleri hâlde tarım ve hayvancılığa dayalı organize sanayi talepleri bugüne kadar yerine getirilememiştir.

Ağaçören ilçemizin köyleriyle olan bağlantı yolları bugüne kadar yapılamamış, bugün, yapılan ihale neticesinde ihaleyi kazanan firmanın kış gelmeden, vatandaşlar çamura, kara saplanmadan yolu bitirmesini beklemektedir.

Yine Aksaray’ın güzel bir gölü olan Helvadere Gölü’nde temizleme çalışmaları yarım kalmıştır.

Gülağaç ilçemizde altyapı, elektrik ve içme suyu problemleri devam etmektedir. İlçenin gelişebilmesi, kültür, sosyal ve ekonomik alanda kendi kabuğunu yıkması adına üniversitenin bir meslek yüksekokulunu açmasını beklemektedirler.

Eskil diye tabir ettiğimiz bölgemizde tarımla uğraşan insanların problemleri çözülemeyecek kadar büyük boyutlara ulaşmıştır. Ektikleri biçtikleri arpa, buğday, mısır, şeker pancarı maalesef yaptıkları masrafları karşılayamaz duruma gelmiştir. Hükümetimizin, özellikle Tarım Bakanımızın bugünden itibaren arpa, buğday taban fiyatlarını gelecek yılın şartlarına göre belirleyerek vatandaşımıza, çiftçimize önünü görecek şekilde bir plan ve proje sunması çiftçilerin ekim yapıp yapmayacakları konusundaki

düşüncelerini ve endişelerini ortadan kaldıracaktır. Zira Aksaray’da tarlasını süren çiftçimiz tarlayı sürmekle birlikte yapmış olduğu masraf boşa gitmesin diye ekim yapacaklarını, ancak gübre çok pahalı olduğu için tarlalarına gübre atmayacaklarını, yine tarlasını sürmeyen vatandaşların bu sene ekim yapmayacaklarını beyan etmektedir. Durum böyle giderse önümüzdeki yıllarda memleketimizde tahıl anlamında bir kıtlığın yaşanması görünen bir gerçektir.

Yine, bize ulaşan bilgilerde taşeronlarda “joker işçisi” diye tabir edilen, devamlı olarak çalışan ancak izin ve raporlu olduğu dönemlerde işe gelmeyen insanların, işçilerin yerine görev alan insanlarımızın, işçilerimizin kadroya alınmadığı, kamu kurumlarında çalışan şoförlerin, bilgi işlemcilerin ve mutfakta hizmet sunan insanlarımızın kadroya alınmadığı yönünde şikâyetler vardır, oysa dönemin Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanının taşeron işçilerin tamamının kadroya alınması yönünde sözü vardır.

Vatandaşlarımıza, milletimize verilen bu sözlerin bir an önce yerine getirilmesini bekliyor, yüce heyetinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Erel.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekilimiz İsmail Faruk Aksu...

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın milletvekilleri, 4 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İhtüzük Teklifi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Bugün Hakkâri’de yapılan terör saldırısı sonucunda 1 askerimiz ve 1 iş makinesi operatörü şehit olmuş, 3 kişi yaralanmıştır. Beş gün önce de Batman’da 8 askerimiz şehit düşmüştü. Vatan müdafaasında toprağa düşen Mehmetçiklerimize Allah’tan rahmet, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

İfade etmek isterim ki birbiri ardına şehadet şerbeti içen bu kahramanlar diğer güvenlik güçlerimiz gibi teröre geçit vermeyen uzman erbaş ve uzman çavuşlarımızdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak zor şartlar altında çalışan uzman çavuşların kadroya alınmasını ve mali ve özlük haklarının iyileştirilmesini defalarca dile getirdik, kanun teklifleri verdik, seçim beyannamemizde de taahhüt ettik. Onlar vatan, millet ve mukaddesat için can verirken kadrolarının verilmemesini, mali ve özlük haklarının iyileştirilmemesini anlamadık, eleştirdik, meşru talepleri gerçekleşene kadar da dertlerini bu kürsüden dile getirmeye, bu konudaki mücadeleyi sürdürmeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilen halkoylamasında Türk milleti Anayasa’nın değiştirilmesi yönündeki iradesini ortaya koymuştur. Böylece hükümet sistemi köklü bir reforma tabi tutulmuş, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle kudretli bir devletin inşası ve demokratik bir yapının tesisi adına önemli bir adım atılmıştır.

Yeni sistem etkin bir yasama ile güçlü ve istikrarlı bir yürütmenin temin edilmesi ve demokrasinin güçlenmesi gibi temel hedefler üzerine bina edilmiştir. Aziz milletimiz 24 Haziranda yapılan seçimlerde de Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin tam manasıyla hayata geçirilmesine onay vermiş, Cumhurbaşkanının 9 Temmuz 2018 tarihinde yemin etmesiyle de yeni hükümet sistemi fiilen uygulanmaya başlanmıştır. Bu çerçevede birçok kanunda olduğu gibi 1 Eylül 1973’ten beri yürürlükte olan Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü’nde de değişiklik yapılması zorunlu olmuştur. Zira Anayasa değişikliği neticesinde bazı İç Tüzük maddeleri tamamen işlevini yitirmiş, bazı maddelerin önemli ölçüde değiştirilmesi icap etmiş, Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu gibi daha önce olmayan bazı hususların ise düzenlenerek İç Tüzük’e dâhil edilmesi gerekmiştir. Örneğin, yürütmenin kanun tasarısı sunma yetkisinin Anayasa değişikliğiyle sona erdirilmiş olması karşısında “kanun tasarısı” ibaresinin

İç Tüzük'ten de çıkarılması Anayasa'yla uyumun sağlanabilmesi için gerekli olmuştur. İç Tüzük teklifi, zorunlu olan düzenlemeler yanında kısmen de olsa yasamanın etkinliği ve verimliliği yönünde yapılan bazı düzenlemeleri de içermektedir. Bu çerçevede hem işlevini yitirmiş İç Tüzük maddelerinin ayıklanması hem de kuvvetli teamül hâline gelmiş bazı uygulamaların İç Tüzük'e dercedilmesi de söz konusu olmaktadır.

Görüşüğümüz 3'üncü madde Danışma Kuruluna Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilinin de Başkanlık edebileceğini ve toplantılara sadece grup başkanlarının veya vekillerinin katılabileceklerini öngörmektedir. Siyasi parti gruplarının Danışma Kurulunda yazıyla bir milletvekili görevlendirebileceği yönündeki hüküm ise kaldırılmaktadır.

Diğer taraftan, teklifle Cumhurbaşkanını yardımcılarını ve bakanların atanmalarını müteakip ilk birleşimde ant içecekleri, yürütmenin komisyonlarda temsili ve söz haklarının ne şekilde olacağı, olağanüstü acele hâllerde Cumhurbaşkanını, Cumhurbaşkanını yardımcısı ve bakanlara söz verilmesi usulü, bütçe sunuş konuşmasının yürütme adına Cumhurbaşkanını yardımcısı veya bir bakan tarafından yapılacağı, yazılı soru önergesine cevap verilmesi ve Meclis soruşturması usulü, milletlerarası anlaşmaların onaylanması ve Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğuna ilişkin sürecin nasıl işleyeceği hususları düzenlenmektedir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'ya uyum çerçevesinde yapılması zorunlu değişikliklerin yanı sıra yasamayı etkin ve verimli hâle getirecek kapsamlı değişikliklerin yapılmasını da gerekli görmekteyiz. Bu çerçevede demokratik, şeffaf, çoğulcu ve katılımcı bir yasama sürecinin tesisini mümkün kılacak bir İç Tüzük'ün hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Bize göre, İç Tüzük değişikliğinde gözetilmesi gereken temel ilke Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin tüm kurum ve kurallarıyla sağlıklı bir şekilde yerleşmesi amacıyla sisteme uyum, yasamada verimlilik ve kalite, yasa yapım sürecine ilgililerin etkin katılımının temin edilmesi, yasama-yürütme ilişkisinin yeni hükümet sisteminin ruhuna uygun olarak sağlıklı bir şekilde tanzimi olmalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğü şüphesiz ki yasama ve yürütme ilişkisinin organlar arasındaki görev ve yetki sınırlarının belirginleştirilmesi, organların birbiriyle olacak ilişki ve iş birliklerinin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun bir şekilde belirlenmesi açısından en önemli kaynaktır.

İç Tüzük değişikliğinin hayata geçirilmesi siyasi partiler arasındaki uzlaşmayı da önemli kılmaktadır. Siyasi partilerin uzlaşma arayışına açık olmasının etkin bir yasama için önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Bu yönde yapılacak çalışmalarda şimdiye kadar Mecliste oluşturulan İç Tüzük çalışma komisyonlarının ortaya çıkardığı tespitlerden geçerliliğini koruyanların da dikkate alınması şüphesiz ki yararlı olacaktır.

Vatandaşlarımızın sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yasama sürecine katılımının artırılması demokrasinin gereklerinden biri olup İç Tüzük'te ve Meclis idari teşkilatında yapılacak düzenlemelerle bunu daha etkin hâle getirecek ilave mekanizmalar da hayata geçirilmelidir.

Yeni hükümet sistemi bilindiği gibi güçlü bir denge ve denetim mekanizması içermektedir. Bu kapsamda, yasamanın yürütmeye ilişkin denetiminin Anayasa'da öngörüldüğü çerçevede etkinleştirilmesi İç Tüzük değişikliğinin öncelikli hedeflerinden biri olmalıdır. Komisyonların yasama ve denetim sürecinin odağını teşkil etmesi yasamanın kalitesini artıracak ve etkin bir Meclisin ortaya çıkmasını temin edecektir.

Parlamentonun en önemli görevlerinden biri de kamu harcamalarının denetlenmesidir. Bütçe hakkı olarak adlandırılan bu yetki ve sorumluluk taşıdığı öneme istinaden İç Tüzük'te ayrıca düzenlenmelidir. Mali harcamaların denetiminin etkin ve sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için daimi

ihtisas komisyonlarının hükûmet sistemini de dikkate alarak yeniden yapılandırılması, bu çerçevede ödeneklerin tahsisi dışında bütçe harcamalarının denetiminden sorumlu olarak kesin hesapları inceleme amaçlı daimî bir ihtisas komisyonu kurulması uygun olacaktır. Siyasetin, siyasetçinin ve tüm devlet düzeninin saygınlığını korumak ve geliştirmek için siyasi etik kurallarına uyumun, ayrıca millî stratejik planlara uygun bir yasama faaliyeti düzeninin tesisine yönelik düzenlemeler de yerinde olacaktır. Yasama faaliyetlerinde etkinlik sağlanması, İç Tüzük değişikliğiyle birlikte unutulmamalı ki Türkiye Büyük Millet Meclisi idari kapasitesinin yeni hükûmet sistemine uygun biçimde geliştirilmesi ve tanzim edilmesini de gerekli kılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, uzlaşmacı bir niteliğe sahiptir ve toplumsal uzlaşmayı sağlayarak geleceğe birlikte yürümeyi mümkün kılacak niteliktedir. Başta siyaset kurumu olmak üzere tüm sosyal kesimlerin bu anlayışa uygun hareket etmesi hâlinde inanıyoruz ki Türk milleti sahip olduğu tarihî tecrübe ve kültürel derinliğe demokratik evrensel kazanımları da kazanarak yeniden büyük bir sentez yaratma imkân ve potansiyeline sahiptir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi sayesinde kendi millî ve tarihî değerleriyle barışık, sorun çözme kabiliyeti yüksek, kalkınmış, etkin bir devlet düzeni kurmuş ve milletler camiasında saygın konuma gelmiş güçlü bir Türkiye 21'inci yüzyılda dünya siyasetinde ve ekonomik hayatında söz sahibi lider ülke olacaktır.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken İç Tüzük değişikliğinin hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisin siz değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aksu.

Değerli milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar sona ermiştir. Şimdi şahıslar adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

Şahıslar adına ilk söz, Bingöl Milletvekilimiz Sayın Erdal Aydemir...

Buyurun Sayın Aydemir. (HDP sıralarından alkışlar)

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki Meclis İçtüzüğü Meclisimizin anayasası anlamına geliyor. Buna ihtiyaç nasıl doğdu? Hepimiz hatırlarız ki MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin şöyle bir tespiti oldu: “Ya fiilî durumu Anayasa'ya uyduracağız ya da Anayasa'yı fiilî duruma uygulayacağız.” Bu belirlemeden sonra ülkemiz gündemine tek kişinin bütün özelliklerini, istemlerini, algılarını, düşüncelerini hayata geçirebileceği bir Anayasa değişikliği çalışmasına gidildi. Dolayısıyla daha bu çalışma yapılırken bile, bu çalışmaya başlanırken bile söz konusu Anayasa değişikliğinin meşruiyeti tartışılmaya başlandı. Zaten bir anayasa veya anayasa değişikliği eğer yapıldığı dönem olağanüstü bir dönemse bu, başlı başına, yapılan Anayasa değişikliğinin meşruluğunu tartışılır hâle getirir ve tartışır. Dolayısıyla böyle bir Anayasa değişikliğine bağlı olarak Meclis İçtüzüğü'nde yapılmış olan bu değişiklikler de bizce bu bağlamda değerlendirilmeli ve böyle nitelendirilmelidir.

Yaşamının büyük çoğunluğunu sıkıyönetim ve OHAL şartları altında geçirmiş bir Parlamento üyesi olarak, hepinizi gerçekten tekrardan selamlıyorum. Bingöl'de geçen yaşamımda gerek siyasetim gerekse OHAL koşullarında kişisel olarak deneyimlediğim şudur ki, olağanüstü hâl ilan etmenin ülkedeki sorunların tek birine bile çözüm getirmediği gerçekliğidir çünkü OHAL demek baskı demektir, OHAL demek keyfiyet demektir. OHAL, bu özelliğiyle herhangi bir sorunu çözmeye değil ancak ve ancak var olan toplumsal, siyasal ve iktisadi sorunları derinleştirmeye aday olabilir.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki İç Tüzük teklifi maddesi, İç Tüzük'teki OHAL düzenlemesini 2016 referandumu sonrası ortaya çıkan Anayasa'ya uyarlamayı amaçlamaktadır. İktidar partisi temsilcilerinin de belirttiği gibi bu düzenleme bütün olarak uyum düzenlemesidir. Oysaki şu anda bu sıralarda oturan birçok parlamento üyesi, yasal düzenlemelerin değerinin uyumunda değil meşruiyetinde olduğunu çok iyi bilmektedirler.

OHAL şartları altında gidilen 2016 referandumu ve sonrasında, yine OHAL koşullarında gidilen 24 Haziran seçimleri Anayasa değişikliğinin meşruiyetini ortadan kaldırmıştır. Esasında şu anda görüşmekte olduğumuz İç Tüzük değişikliği de OHAL şartları altında gerçekleşmektedir. Hatırlarsınız ki 24 Haziran seçimleri sonrasında çıkarılan 7145 sayılı Kanun’la OHAL kalıcı hâle getirilmiştir.

2015 yılından bu yana Türkiye ciddi bir demokrasi türbülansına girmiştir. Bu demokrasi türbülansını takip eden siyasal ve toplumsal krizler olmuş, en son ise ekonomik kriz ülkedeki her bir yurttaşı yakıcı şekilde etkiler noktaya gelmiştir.

2015 yılının 7 Haziranında yapılan genel seçimlerde Türkiye halkları AKP’nin tek başına iktidarına son vermiş, ülke yönetiminin daha geniş katılımcı ve çoğulcu bir ortaklıkla yönetilmesini istemiştir fakat halk iradesinin yok sayılması sonrası gerçekleştirilen 1 Kasım seçimleri silah sesleri, barut kokuları arasında yapılmıştır. 1 Kasım seçimleri öncesinde kurulan milliyetçi ittifak seçimden sonra da sürdürülmüş, Türkiye halkları, bugüne kadar kişiye özel, hukuksal olan ama meşru olmayan düzenlemelerle karşı karşıya bırakılmıştır.

16 Nisanda referanduma götürülen ve bütün yetkiyi tek kişide toplayan Anayasa değişikliği esasında kişiye özel bir düzenlemeydi. Yine OHAL şartlarında yapılan 24 Haziran seçimleri tek kişiye tüm gücü verme mücadelesiydi. Tüm bu süreç içerisinde 20 Temmuz 2016’da ilan edilen OHAL’in verdiği yetkiyle çıkarılan KHK’ların ortak özelliği, tek kişinin istemediği, ona muhalefet eden, mutlak iktidarın önünde engel engel olan herkesi bertaraf etmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydemir, selamlamak için bir dakika süre vereyim.

Buyurun.

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım, kısamam gerekiyor.

Netice itibarıyla, sonuç olarak, Türkiye’de yamalı bohçaya benzeyen Anayasa değişikliklerinin sadece ve sadece 1982 Anayasası’nın ruhuna hizmet ettiğini vurgulamamız gerekir. Bugün içerisinde bulunduğumuz ve siyasi, toplumsal, ekonomik boyutları olan çoklu krizler girdabından kurtulmak için önce demokratik anayasanın, sonrasında ise Meclisin kendi işleyişini kurtarması için demokratik bir İç Tüzük çalışmasının yapılması acil bir gerekliliktir.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi selamlıyor, ülke halklarının demokrasi, özgürlük, eşitlik ve adalet özlemini gidermenin ilk görevimiz olduğunu hatırlatıyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Değerli milletvekilleri, şahıslar adına ikinci konuşmacı Bursa Milletvekilimiz Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Buyurun Sayın Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tekrar, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü değişikliğiyle ilgili 3’üncü madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Evet, bu İç Tüzük teknik değişiklikler içeriyor. Zorunlu olarak yapılması gereken değişiklikler var çünkü mühürsüz bir şekilde geçirilen Anayasa ve bizim yürürlükte olsa dahi tıpkı 12 Eylül Anayasası gibi meşru olarak kabul etmediğimiz bu Anayasa gereği, ortada bir hükümet, Bakanlar Kurulu, tasarı,

kanun tasarısı, başbakan olmadığı için İç Tüzük'te geçen bu ifadelerin değiştirilmesi gerekiyordu, bununla ilgili değişiklikler yapıyoruz. Bu İç Tüzük değişikliği de gösteriyor ki -aslında bu süreç içerisinde yaşadığımız pratikler- adına, literatürde olmayan, “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” dediğiniz, sizin bile adını zaman zaman farklı söylediğiniz bu ucube sistem sürdürülebilir değil. Ki biz, özellikle yaşadığımız ekonomik krizde, 12 liraya marketlerde, pazarlarda domates gördüğümüzde, her gün gelen şehit haberleriyle bunların sebebinin bu rejim olduğunu biliyoruz. İç Tüzük değişikliği de aslında bize bu rejimin sürdürülebilir olmadığını gösteriyor. Neden gösteriyor? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi dediğiniz sistemin 3 şeyi eksik arkadaşlar. Onlar ne? Bir, cumhurbaşkanı yok. Neden yok? Çünkü Cumhurbaşkanı dediğiniz kişi bir partinin başkanı, cumhurun başkanı değil. Eskiden olduğu gibi, Cumhurbaşkanı diye tarif ettiğimiz, tarafsız, bütün cumhuru kucaklayan bir kişi yok maalesef ortada. İkincisi, hükûmet yok. Neden yok? Yürütme sadece bir kişiden oluşuyor ve yürütme işlemini onun atadığı teknokratlar, bürokratlar, kurullar, ofisler vesaire yürütüyorlar, ortada bir hükûmet yok bizim hükûmet diye adlandırabileceğimiz. Bir diğer şey de sistem yok. Neden yok? İşte, bu İç Tüzüğü tartışırken bakıyoruz, uluslararası anlaşmaları kim teklif edecek, nasıl teklif edecek? Efendim, sözlü soru sorulmayacak ama bakanlar gelecek.

Özgür Grup Başkan Vekilimizin de söylediği gibi, biz bu Anayasa'yı konuşurken hep diyorduk ki: “Ya, niye bu denetim yollarını azaltıyorsunuz, yok ediyorsunuz?” “Ya, bakan gelmeyecek ki, kuvvetler ayrılığı olacak. Olmayan bakana nasıl soru soracaksınız?” diyordunuz. Hâlbuki önceki dönemde, işte, bizim Ömer Fethi Vekilimiz bölgesiyle ilgili sorular soruyordu. Örneğin, geliyordu işte Sayın Kurtulmuş burada, Niğde'nin ne sorunu var, sokak sokak öğreniyordu, cevaphiyordu ve milletin Meclisi gerçek anlamda görevini yerine getirebiliyordu ama bunu ortadan kaldırdınız. Şimdi diyorsunuz ki “Bakan gelsin.” E, tabii, gelsin, bizim burada çıkaracağımız yasayı onlar uygulayacaklar. Uygulamadan kopuk bir yasal düzenleme yapılması çok da mümkün değil, ki bu zaten öngörülerek zamanında bu parlamenter demokratik sistem en uygun sistem olarak getirilmiş, bu ülkede yerleşmiş. Belli bir deneyimden, süzgeçten geçirilmiş, en uygun sistem olarak gelmiş. Fakat siz bugün bunu kaldırarak 16 Nisan referandumunu OHAL baskısı altında valilerin çoğu zaman köy köy dolaşıp tehdit ettikleri ve bütün devlet imkânlarını kullandığınız bir ortamda, üstelik kanuna aykırı bir şekilde mühürsüz pusulaları da kabul ederek geçirdiniz ve şimdi de bu çıkmazı hep birlikte maalesef yaşıyoruz.

Burada birçok, daha doğrusu şöyle söyleyeyim, Meclisin birinci grup ve dördüncü grubundan konuşan hatipler dediler ki: “Bu sistemle Cumhurbaşkanına cezai sorumluluk getirdik. Şöyle oldu, böyle oldu.” Allah aşkına yani “Cumhurbaşkanına cezai sorumluluk getirdik.” diyorsunuz, bunun uygulanabilir olduğunu düşünüyor musunuz? Yani uygulanmasını imkânsız hâle getirdiğiniz ve 400 vekilin oyu olmadan suçlandıramadığımız bir Cumhurbaşkanı varken nasıl “Cumhurbaşkanına cezai sorumluluk getirdik.” diyebiliyorsunuz, hakikaten aklımız almıyor bunu.

Bu sistem daha yürürlüğe girmeden, aslında tam anlamıyla uygulanamadan iflas etmiştir, bu bunun göstergesidir. Bu İç Tüzük değişikliği de bunun göstergesidir, yaşadığımız bütün sıkıntılar da bunun göstergesidir. Biz diliyoruz ki aynı uzlaşmayla bu ülkeyi yeniden her anlamda, ekonomik olarak, sosyal olarak, adalet bakımından, hukuk bakımından, yargı bağımsızlığı bakımından, demokrasi bakımından, eğitim bakımından -ne sorun varsa- refaha ulaştırmak ve iyi seviyeye getirmek için hep birlikte Anayasa'yı bütün darbe mahsullerinden arındırarak yeniden parlamenter demokratik rejime çevirelim ve ona göre demokratik bir İç Tüzük de yapalım diyorum.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kayışoğlu.

Değerli milletvekilleri, şahıslar adına konuşmalar da tamamlandı 3'üncü maddede.

Teklifin 3'üncü maddesi üzerinde soru-cevap sistemine giren arkadaşımız yok. O nedenle soru-cevap işlemini geçiyoruz.

Değerli milletvekilleri, 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "MADDE 31- Komisyon toplantıları Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, Cumhurbaşkanlığı yardımcılara, bakanlara, bakan yardımcılara ve üst kademe kamu yöneticilerine açıktır. Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Yürütme adına Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını, bakanlar ve bakan yardımcılarını söz alabilirler. Ancak, komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önerileri veremez ve oy kullanamaz. Her milletvekili üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir."

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde gruplar adına söz talebi yok, şahıslar adına söz talepleri var.

Şahıslar adına ilk söz Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerinde konuşacağımız maddede "kanun hükmünde kararname" ifadesi olduğu için ben madde üzerindeki ayrıntılara değil, kanun hükmünde kararnamelerle ilgili bazı konulara değineceğim.

Son iki yılımızı alan, yüz binlerce kişinin büyük mağduriyetler yaşadığı bir kavram kanun hükmünde kararnameler, büyük yargısız infazlarla yüz binlerce kişinin sosyal ölüme, sivil lince uğradığı bir gerekçe. Bunun hakkında konuşacağız. Kanun hükmünde kararnamelerle şu anda bir hukuk devletinde inanılmayacak bir şekilde çok büyük ihlaller yapılmaktadır, Anayasa çiğnenmektedir, bunu da burada gündeme getireceğiz.

Anayasa ihlali oluşturarak KHK'ler ortaya çıktı ve daha sonra yasalaştırıldı ancak evveliyatı itibarıyla Anayasa ihlali oluşturduğu için iptal edilmelidir. Mağdur olan vatandaşlara hakları iade edilmeli, maddi-manevi hak iadesi yapılmalıdır. OHAL Komisyonu güya mahkemeler üstü bir kurum olarak, idari bir kurum olarak hukuki kararlar alıyor. İnanılmaz bir şekilde 125 bin kişinin kaderiyle oynuyor, son derece gayriciddi yargılamalar yapıyor. 36 bin kişi hakkında karar verdi, 2.300 kişiyi iade etti, 33.700 kişiyi maalesef iade etmedi ve onlar hakkındaki kararı onadı.

OHAL Komisyonu, ihlalleri artıran bir komisyon olarak tarihte anılacaktır. İhraç edilen eğitimcilerin özel sektör eğitim kurumlarında da çalışmalarının önüne geçilmektedir. Millî Eğitim Müdürlüğü yazılarıyla bu engelleme yapılmaktadır. İhraç etmişsiniz, bu insan özel kurumda çalışacak, bunun da önüne geçiyorsunuz, "Öl." demeye çalışıyorsunuz.

Hakkında hiç soruşturma açılmayan, takipsizlik ve beraat alan KHK'liler de iade edilmemektedir. Hakkında soruşturma açılmayan, takipsizlik ve beraat alan KHK'liler, özel eğitim kurumlarında çalıştırılmamaktadır; hakkında soruşturma açılmayan, takipsizlik ve beraat alan KHK'lilere OHAL Komisyonu ret cevabı verebilmektedir. Çok ilginçtir, inanılmaz bir durumdur bu, Anayasa'yı çiğnemektir. Çünkü anayasal kurumların üstünde, Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinin verdiği kararlara rağmen, takipsizlik ve beraat kararlarına rağmen mağdurlara ret cevabı verebilmektedir. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey görülemez.

Komisyondun kriterleri hukuki değil keyfidir. Birçok cevapta başka kişilerin bilgileriyle dilekçelerde karşıklık yapıldığı gözlenmektedir. Yine, KPSS sınavlarında yakını KHK’li olanlara yazılıda yüksek not alsa da mülakatta düşük not verildiği şikyetleri yoğun bir şekilde yapılmaktadır. Çünkü mülakatlar kamerayla da izlenmemektedir.

KHK’lilere pasaport yasağı da devam etmektedir. Hatta yakınlarına da bu tahdit uygulanmaktadır. OHAL bitimiyle KHK’li eş ve çocuklarına yapılan tahditlerin kaldırıldığı açıklaması İçişleri Bakanlığı tarafından yapılsa da tahditler devam etmektedir. Binlerce bilim adamı yurt dışındaki üniversitelerden çağırıldığı hâlde yurt dışına gidememektedir; parçalanan aileler çok miktarda mevcuttur. KHK’li öğrencilerin pasaportları iptal edildiği için yurt dışı eğitimlerine devam edememektedirler. KHK’yle ihraç edilen akademisyenlerin... Bakın, burası çok önemli, ne kadar hukuk dışı bir lkemiz. KHK’yle ihraç etmişsiniz akademisyeni, Ankara’da oldu bu hadise, Cenk Yiğiter isimli bir akademisyen, hukuk fakültesinden ihraç edildi, tekrar niversite sınavına girdi, gazetecilik bölümünü kazandı, rektör kaydını yaptırmadı bu kişinin. Böyle bir şey olabilir mi değerli arkadaşlar? Binlerce vakıf ve dernek KHK’yle kapatıldı, STK’lara ye olmaktan kaçınır hâle geldi herkes. Devletin bankasına para yatırdığı için ihraç edildi binlerce insan ve artı, üstüne bankadaki paraları da bloke oldu. KHK’lilere sosyal yardımlaşma ve dayanışma yardımları verilmemektedir, inanılmaz bir zalimlikte bu yardımlar verilmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın Gergerlioğlu, ben size bir dakika süre vereyim, toparlayalım.

ÖMER FARUK GERGERLİLU (Devamla) – KHK’li lisans mezunlarına kısa dönem yerine uzun dönem askerlik yaptırılmaktadır. KHK’li olanlara iş yeri hekimliği ve iş güvenliği sınavlarını kazandığı hâlde belgeleri verilmemektedir. Aralık 2017 sınavında sınavı kazandığı hâlde on aydır belgeleri verilmedi. Biz sorduk soruşturduk, yazılı soru nergeleri verildi, 24 Eylül günü ihsan eder gibi bu belgelerin verileceği açıklandı ve yine de verilmeyen çok kişi var. KHK’li hukuklara şu anda avukatlık ruhsatı verilmiyor. Bir başka nedenden KHK’yle ihraç edilmiş ancak bu arada hukuk fakültesini bitirmiş bu kişilere avukatlık ruhsatı verilmiyor, “Kamu hizmetidir.” diye verilmiyor, böyle bir şey yok. KHK’lilerin makaleleri bilimsel dergilerden bile çıkarılmakta. Bu denli bir soykırımı rastlanmamıştır, dünyanın hiçbir yerinde böylesine bir sosyal ölüm, linç, katliam yaşanmamıştır. Güvenlik soruşturmasıyla mağdur edilen bine yakın tıp fakültesi ğrencisi vardır. Altı yıllık tıp fakültesini bitirmiş, güvenlik soruşturmasından dolayı şu anda mesleklerini yapamamaktadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİLU (Devamla) – Ayrıca son cmlem Sayın Başkan...

BAşKAN – Peki, selamlamak için buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİLU (Devamla) – Emekli olmaları engellenmektedir KHK’lilerin; yirmi beş, yirmi altı, yirmi yedi yıl çalışıyor, primini ödüyor, sonunda emekli olması engelleniyor ve ikramiyeleri verilmiyor. şu anda yüzlerce insan mahkemelerde gasbedilen bu hakkını arıyor.

Yine, Maliyeden ihraç olan birçokları mali müşavirlik imtihanlarına alınmıyor, yapılmıyor. Rehabilitasyon merkezlerinde alıştırılmıyorlar, yapı denetim firmalarında alıştırılmıyorlar. Devlet ihraç etmiş ve bu insana bir hukuk devleti iddiasında olmamıza rağmen “l.” deniliyor.

Bunları unutmayalım. Bu iktidar döneminde maalesef inanılmaz hukuksuzluklar yapıldı ve biz bunları tekrar söylüyoruz ve sonuna kadar da bu hukuksuzlukların peşine düşeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAşKAN – Teşekkür ederim Sayın Gergerlioğlu.

Şahıslar adına ikinci söz, Mersin Milletvekilimiz Sayın Ali Mahir Başarır'a aittir.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bugün Hakkâri’de şehit olan 2 askerimizi rahmetle anıyorum, rahmet diliyorum ve terörü bir kez daha buradan lanetliyorum.

İç Tüzük maddelerinin uzlaşısıyla geçmesi, ortak akılla bir sonuca varılması Meclis adına sevindirici bir durum. Bunlar bizlerden beklenen davranışlar ama bu Meclisin itibarını, bu Meclisin tarihini korumak adına yeterli mi? Asla yeterli değil.

Meclisin tarihini korumak zorundayız. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyen kurucumuz, kurtarıcımız Mustafa Kemal’i saygıyla, özlemle buradan anıyorum.

Ayrıca, bu Meclis için çok önemli bir devlet büyüğümüz daha var, ne kadar farkındayız bilmiyorum, şu oturduğumuz sıraların, bu Meclisin inşaatını, temelini İsmet İnönü attı. Bizler geçmişimize sahip çıkmak zorundayız. Bakın, İsmet Paşa hem cephede savaşan hem Lozan’ı imzalayan hem de bugün bizim konuşabilmemize sebep olan devlet büyüğümüzdür. Eğer ki bu Mecliste 5 tane partinin grubu varsa, 3 tane partinin milletvekili varsa bu İsmet Paşa’nın sayesinde gerçekleşmiştir. İsmet Paşa 1947 yılında belki de seçimi kaybedeceğini bile bile çok partili hayata geçmek adına seçime girmiş, onurla, gururla iktidarı Demokrat Partiye vermiştir. Ona dil uzatmak kimsenin haddi değil.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Halk vermiştir, halk.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Dediklerimi iyi anlayın.

İsmet Paşa, bakın, cephede savaşmış bir komutandır, askeriyle beraber savaşmıştır. Halk sokaktayken, asker sokaktayken, insanlar ölürken kendisi bir tünele saklanmamıştır, uçak köşelerinde uçmamıştır, kendisi Marmaris’te bir otelde saklanmamıştır. Ona herkes saygı duymak zorundadır. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Bu olmadı ama şimdi ha. Bak, bu olmadı ama şimdi ha. Bu olmadı.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sen nereye saklandın? Sen nereye saklandın?

ZEYNEPGÜL YILMAZ (Mersin) – Senin Genel Başkanın nerede saklandı? Senin Genel Başkanın neredeydi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, İsmet Paşa hiçbir zaman için koluna 700 bin liralık bir saat takmamıştır. İsmet Paşa’nın eşi hiçbir zaman için koluna 35 bin liralık bir çanta takmamıştır. Yahudilerden üstün şeref madalyası almamıştır, bir tek madalyası vardır, o da İstiklal Madalyası’dır. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Saçmalıyorsun, saçmalıyorsun. Saçmalıyorsun Sayın Vekilim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, sizler Kızılcahamam’da o bayrak gösterildiğinde tepki vermeliydiniz çünkü o evrak sahte olduğu için.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Neresi sahte ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sahte, sahte.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım değerli milletvekilleri.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – O resimdeki Türk Bayrağı’nı Cumhurbaşkanınız çıkardı. Belki de düşman işgalinde Yunanların yapamadığını, o Türk Bayrağı’nı avucunun içinden alamadığını

İsmet Paşa'dan siz çıkardınız, sahte bir evrakla tarihimizi, geçmişimizi küçük düşürmek istediniz. (CHP sıralarından alkışlar) Size çok komik gelebilir ama yine söylüyorum şu oturduğunuz koltuklar var ya, şu oturduğunuz koltuklar, bu Meclisin temelini İsmet İnönü attı, bunu bilin. Ona hepimiz saygı göstermek zorundayız. Meclisin itibarı ancak böyle korunur.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Ya, sizi getirmiş olabilir, bizi halk getirdi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Burada nasıl ki bir uzlaşıyla Meclis İçtüzüğü'nü değiştirebildiysek yasalarımızı da değiştirmek zorundayız. Hukukumuz ayaklar altında. Bakın, dünya bize gülüyor. Burada 100 avukat milletvekili var, geçen hafta bir avukat milletvekili savunma yaparken tutuklandı, kırk yıllık bir meslektaşımız iki yıllık bir sulh ceza hâkimi tarafından tutuklandı.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Kim o avukat vekil ya?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Daha sonra üst mahkeme yedi saat sonra bıraktı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başarır, toparlamak için süre veriyorum.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – O mahkemenin iyi bir şey yaptığını düşündük. O mahkeme de yurt dışı çıkış yasağıyla o avukatı tahliye etti. Bu ülkede yoksulluğun, sefaletin haberini yapan insanlar, resmini çeken insanlar gözüne alınıyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yargıç veremiyorsunuz. Dünya gülüyor size çünkü Türkiye'de hukuk güvenliği yok, can güvenliği yok, mal güvenliği yok. Hiç kimse Türkiye'ye yatırım yapmıyor, yalnız durundasınız ama ne zaman başınız sıkışsa ya camilere ya İsmet Paşa'ya ya da Mustafa Kemal'e saldırıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bence gerçekleri görün. Uzlaşacaksınız, uzlaşacaksınız...

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Sen de yalan söylemekten vazgeç.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – O yalanı Kızılcahamam'da ben dinledim, sen de dinledin.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yalancının kim olduğunu herkes biliyor burada.

BAŞKAN – Sayın Hatip, siz Genel Kurula hitap edin.

Sözlerinizi toparlayın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Hatta selamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Efendim, bir dakika daha verirsiniz toparlayacağım.

BAŞKAN – Selamlayarak toparlayalım isterseniz Mahir Bey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bu hukuk...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bu vatanın ekmeğini yiyorsun, ekmeğini! Ekmeğini yiyoruz hepimiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Alın teriyle kazandığım ekmeği yiyorum. Ekmeği kimin yediği belli, saray yiyor, sen yiyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sözlerimi bitiriyorum. Bu hukuku hepimiz korumak zorundayız. Bu hukuk herkese lazım. Bakın, 2002'de 76 bin tutuklu varken bugün 250 bin tutuklu var. Ya siz bu toplumu suç işler hâline getirdiniz ya da sizin yargıçlarınız sizden başka hiçbir şeyi görmüyor. Lütfen parti yönetimlerinde görev yapmış avukatlık yapıp daha sonra hâkimliğe geçen bu sulh ceza hâkimlerini temizleyin; yakışmıyor bu ülkeye.

Bu hukuk sistemini, yargı sistemini değiştirelim; bağımsız bir yargıyı, siyasi olmayan bir yargıyı getirelim.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 69’a göre sataşmadan dolayı söz istiyorum. Hatibin konuşmaları ağır sataşma ve hakaretler içeriyordu.

BAŞKAN – İki dakika süreyle söz veriyorum.

Siz de yeni bir sataşmayı doğurmayın Sayın Akbaşoğlu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

X.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, 4 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanına ve AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aslında saf sataşmalara cevap vermemek gerekir (AK PARTİ sıralarından alkışlar) ama sadece kayda geçsin diye mecburen huzurunuzdayım, kusura bakmayın. Ama hakikaten bu konuşmacının Meclis TV’den kendi konuşmasını dinlemesini tavsiye ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bence sen bir kez daha izle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, sonuç itibarıyla maddi gerçeklik güneş gibi apaçıktır, iftiralarla saklanamaz. Gerçeklerin ortaya çıkmak gibi bir huyu, bir suyu vardır. (CHP sıralarından “aynen” sesleri) 15 Temmuzda Sayın Cumhurbaşkanımızın nerede olduğunu burada bulunan herkes, bütün millet ve bütün insanlık canlı izlemiştir. Daha sonra da izleyemeyenler sosyal medyalarından o görüntüleri, o çağrıları, o dik duruşları hakikaten tekrar tekrar izleyebilir. Biz böyle bir dik duruşlu, onurlu lidere sahip olduğumuz için Cenab-ı Hakk’a ne kadar şükretsek azdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, tankların karşısına çıkmış, gerçekten belki de son yüzyılın en büyük liderlik kararlılığını göstermiş bir insandır ve kıskanmayın arkadaşlar, böyle bir lidere sahip olmadığınız için kıskanmayın. Bu lider hepimizin lideridir, Türkiye’nin lideridir, dünya lideridir. Sonuç itibarıyla şahsiyatla da uğraşmayın. Çok komik oluyor gerçekten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sizin Genel Başkanınız, bizim liderimiz değil.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlamak için size bir dakika verdim, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim, çok zarif bir şekilde söz veriyorsunuz. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Rica ederim, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şunu ifade etmek isterim ki 15 Temmuz büyük bir tarihtir, büyük bir başlangıçtır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yarattığınız canavar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – 15 Temmuz, bu kahramanlığı kirletmesin kimse. Birinci istiklal mücadelesi nasıl büyük bir kahramanlıksa 15 Temmuz direnişi, bir milletin var oluş savaşı, bütün emperyalistlere karşı durması ve “Ölümüne meydanlara!” demesi! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, tarihe altın harflerle geçmiş büyük bir kahramanlık ve muzafferiyet destanıdır. Bunu birtakım müfterilerin küçültmeye çalışması, görmezlikten gelmesi, bu apaçık hakikati ve gerçeği asla ve kata değiştirmez.

Bu vesileyle ben...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – ...15 Temmuz şehitlerimizi rahmetle, minnetle; gazilerimizi de hayırla, sağlık, afiyetle yâd ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İstiklal Savaşı şehitlerini de anın lütfen bu arada, oradan onları da anın lütfen.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın grup başkan vekili konuşması sırasında...(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın grup başkan vekili konuşuyor, lütfen onu dinleyelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın grup başkan vekili konuşmasında grubumuzu iftira atmakla ve böhlanla suçlamıştır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle... Bir dakika...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Akbaşıoğlu, Sayın Özel'i bir dinleyelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Gruba iftira atmadım, konuşmacının sözlerinin iftira olduğunu söyledim, evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca grubumuza dönmek suretiyle “Kıskanmayın arkadaşlar. Sizin böyle bir lideriniz yok.” diyerek dolaylı yoldan Sayın Genel Başkanımıza sataştı.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sizin öyle bir lideriniz yok ki.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel, siz de iki dakikada... Toparlayalım bu tartışmayı, yeni bir tartışma açmayalım.

Buyurun.

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanına ve CHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce burada bir hatip çıktı ve şunu söyledi: “İftira yakışmaz. Cumhuriyetin kurucu babalarına, kurucu kadrolarına dil uzatmak yakışmaz.” Hele hele bir sözün bağlamından koparılmasından şikâyet eden bir grup başkan vekili ülkenin, herkesin Cumhurbaşkanı olması gerektiğini söylediği, “hepinizin lideri” dediği birinin elindeki şunu görüp de... Ülkenin 2'nci Cumhurbaşkanı, muzaffer komutan, Lozan masasının büyük müzakerecisine “Amerikan bayrağı sallıyor.” diyor.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Ne sallıyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Oysa elinde Türk Bayrağı olduğunu görüyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – O ayrı resim, o ayrı resim arkadaşlar, iki resim ayrı.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Buradaki resimde Türk Bayrağı’nı dünya liderinizin eline verenler “photoshop”la karartmışlar. Yunan’ın İsmet Paşa’nın elinden alamadığı bayrağı, sizin ak trollerinizi almış, ak trollerinizi! (CHP sıralarından alkışlar)

Bu utanç Sayın Cumhurbaşkanının boynundan bir şekilde düşer, çıkıp özür dileyecek. İsmet Paşa’dan, cumhuriyetin kurucu kadrolarından, millî mücadele kahramanından... “Ak trolün birisi şanlı bayrağı ‘photosop’la karartmış. Ben de dikkat etmeden elime aldım, haddimi aştım.” diyecek, özür dileyecek. Bu iş öyle temizlenir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bunun dışında, 15 Temmuzda bu Meclisi açan, buraya koşan, burada konuşan Sayın Başkan Vekilimizle birlikte hedef olmayan Meclisi tüm siyasi partilerden milletvekiliyle ışığını yakıp hedef yapan, FETÖ’nün bombaları altında darbe kimden ve ne şekilde gelirse gelsin ona direnen bir ana muhalefet partisine bu konuda dil uzatmayın. Ama bir gerçekle karşı karşıyayız. Diyorsunuz ya: “Birinci Kurtuluş Savaşı, ikinci Kurtuluş Savaşı”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Müsaadenizle efendim.

BAŞKAN – Sayın Özel, tamamlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Nasıl bir haddir, bilmiyorum ama şunu bilin: O bahsettiğiniz İstiklal Savaşı’nın, “Birinci İstiklal Savaşı’dır.” dediğiniz tek İstiklal Savaşı’nın muzaffer komutanları o günü işgal ordularına, o gün askerimize, milletimize saldıran, ateş edenlere daha önce ne istediye vermemişlerdi. Biz Yunan ordusuna ne istediye vermedik. Çocuklarımızı Yunan ordusunun okullarında okutmadık, onların törenlerinde onlarla birlikte gözyaşı dökmedik. (CHP sıralarından alkışlar). Yunan ordusunun tankına mazotu kendi ellerimizle, F-16’sına bombayı kendi ellerimizle 12 Eylül 2010 referandumunda yerleştirmedik. Türk ordusuna operasyon yapacak olan Yunan hâkimleri cumhuriyetin başına biz bela etmedik. (CHP sıralarından alkışlar) O yüzden 15 Temmuz halkın kahramanca demokrasiye sahip çıktığı bir gündür, içinde hepimiz varız. Ama 15 Temmuz gelene kadar yaratılan o imtiyazlı cemaate yüz veren, bela eden, bugün de bir şekilde kendini bu işten sıyırmaya çalışan da sizsiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 69’uncu maddeye göre tekrar sataşmadan dolayı söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, şöyle yapalım...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma var. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Bir saniye... Arkadaşlar, duyamıyorum Sayın Akbaşıoğlu’nu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bütün hepimizi, grubumuzu ilzam altında bırakıcı, gerçek dışı birtakım beyanlarda bulundu, sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, başka bir sataşmaya yol açmamak kaydıyla söz veriyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz satışmada bulunmuyoruz da satışma var sayılarak tekrar tekrar geliyor, evet.

BAŞKAN – Yeni bir satışmaya yol açmayalım.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna satışması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, olayı bağlamından koparanlar, hakikaten, kendi ifadelerini bizim üzerimize atmak suretiyle, bizim bağlamından kopardığımızı ilişkin bir yaklaşım ortaya koyuyorlar.

Değerli arkadaşlar, İnönü'yle ilgili Kızılcahamam'da gündeme gelen husus, McKinsey'yle ilgili ileri geri, aslı astarı olmayan “Düyün-ı Umumiye”, “IMF”, “Batılı yardımlar” vesaire şeklindeki birtakım haksız, yanlış, gerçek dışı beyanlara ithafen, CHP'nin geçmişte tutum ve davranışlarına ilişkin olarak tarihî bir mirasa ilişkin yaklaşımların siyasi eleştirisidir yoksa şahsiyetle uğraşma değil. Bunun dışında şunu ifade etmek gerekir ki hakikaten bir provokatif konuşma yaptırıp oradan, tamamen bir strateji gereğince, hakikaten güzel uzlaşma iklimini bozmaya yönelik birtakım farklı arayışların yaşandığını ben müşahade ediyorum yani işin özü ve esası bu. Gecenin saat on birinde, bir uzlaşma metninin bu noktaya kadar geldiği bir hususta, daha önceki konuşmacının provokatif bir yaklaşımı ve onun üzerine de farklı bir gelişmeyi hep beraber yaşadık. Bu görülüyor, olabilir yani kendi yaklaşımınızdır ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bir dakikayla bitireceğim sözlerimi toparlayarak.

BAŞKAN – Arkadaşlar, açalım Sayın Hatibin mikrofonunu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Şimdi, FETÖ'yle ilgili, arkadaşlar, şunu söyleyeyim ki bu kırk yıllık bir meseledir ve onu CHP'nin Genel Sekreteri Kasım Gülek'e sormak gerekir, oralara sormak gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Dolayısıyla FETÖ'nün arkasındaki referanslara bakmak gerekir.

Siz arkadaşlar, kırk yıllık bir meselenin sonuçlarını AK PARTİ'ye yamayamazsınız ve stratejik iş birliği içerisinde bulunduğunuz kesimlerin yanlışlıklarını, kaynağını teşkil eden hususların yanlışlıklarını AK PARTİ'ye yamayamazsınız; bu tutmaz, bu, dikiş tutmaz. Dolayısıyla AK PARTİ'dir FETÖ'yü devletten temizleyen, AK PARTİ'dir FETÖ anlayışını ortadan kaldıran, AK PARTİ'dir her türlü terörle mücadele eden, terörün belini kıran. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hangi terör, hangi terör?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hangi terör?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bu gerçeklik örtülemez, hakikat güneşi kendini parıldatır, gösterir, bunun bütün milletimiz farkındadır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hangi terörle mücadele?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

Değerli milletvekilleri, Sayın Özel'i duyamıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, elbette ümit ederdik ki bir sataşmaya daha mahal vermeden sonuçlandırırsın ama yapmadı, yapmadığı için de İç Tüzük 69'a göre bu sataşmalara cevap vermem gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Özel, yeni bir sataşma açmadan buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine tekraren sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, mümkün olduğu kadar kısa tutacağım çünkü kısa sözlere verilen uzun cevaplar cevabın özgül ağırlığının zayıflığından kaynaklanıyor. Çok net bir şey söyleyeyim: Her otoriter rejim gibi sizin de tamamen kontrolünüzde, sizin yerinize gerektiğinde yalan söyleyen, hakaret eden, hedef gösteren yayın organlarınız oluştu. İman ettiğiniz sizin Pravda'nız var burada, bakın, “Gülen'i AK PARTİ kurtardı.” diye manşet atmış. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, bunu Cumhuriyet yazsa inanmayın, sizin Akit yazıyor. Bakın, bir de Akit partimizi ciddi şekilde eleştirmiş, belki de yaptığı tek haklı eleştiridir, “CHP'den ‘Gülen'i bitirin’ önergesi” diyor, bunu da Cumhuriyet söylemiyor, Sözcü söylemiyor, sizin aldığınız, okuduğunuz, beslediğiniz, yerinize hakaret eden, iftira eden yayın organı söylüyor.

Çok net bir şey söyleyeyim: Burada çıkıp da “Fetullah Gülen kırk yıl mırk yıl...” deyip Sayın Gülek'e, bir başka Cumhuriyet Halk Partisinin değerine saldıracak kadar çaresiz iseniz bir tek şeyi görürüz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Saldırma yok ya, bir tespit var, bir tespit, gerçek bir tespit var.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...bir tek şeyi görürüz, şunu biliriz: “3 Y”yle mücadeleye geldiniz; demin ifade edildi, yolsuzluk, yasaklar ve yoksulluk. Gidiyorsunuz, gittiğinizde arkanızdan gelen hükümet, bu üçü misliyle katlandığı için bu “3 Y”yle mücadele edecek ama bu tavırlarınızdan dolayı dördüncü bir “y”yle de mücadele edecek, o da yüzüzlük. Hiç kusuruma bakmayın.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, artık tartışmayı bitirin.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şimdi şöyle: “Tartışmayı bitirelim.” diyorsunuz ama aynaya bakmalarını tavsiye ediyorum. Kendi söylediklerini kendisine aynen iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, 15 Temmuz gecesi Türkiye Büyük Millet Meclisinde yaşananlara ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz gecesi pek çoğumuz buradaydık. Sayın İsmail Kahraman bu kürsüde Meclisi açtı, Sayın Özgür Özel hemen yanında kâtip üyelik görevini üstlendi. O zaman MHP adına Sayın Oktay Vural buradaydı. Ben de 20 arkadaşımızla beraber Meclisteydim.

AK PARTİ'li arkadaşlar, MHP'li arkadaşlar, hepimiz burada sabaha kadar akıbetini bilemediğimiz bir mücadelenin içerisinde hep beraber olduk. Ben kürsüden Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuştum. Ne olduğunu bilmediğimiz bir darbe girişimini lanetledik. Benden sonra Sayın Bozdağ konuşurken tam şu kürsüde şu görmüş olduğunuz avizelerin üzerine doğru bir bomba düştü. O gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin pek çok sayın milletvekili hayatını kaybedebilirdi. Bu bir gerçektir. Bir başka bomba daha düştü. Sığınak var zannettiğimiz yere gittiğimizde aslında bir sığınakın olmadığı son derece sıcak bir atmosferde, suyun bulunmadığı, gıdanın bulunmadığı bir atmosferde sabaha kadar kaldık. Dışarı çıkmaya kalkan arkadaşlarımızın her birine helikopterlerden ateş edildi ve bu faciayı hep beraber yaşadık. O gün büyük bir dayanışmayı, bir darbeye karşı siyasi partilerin demokratik hayatın nasıl vazgeçilmez unsurları olduğunu hayatlarımız pahasına ortaya koyduk. O gün anlamlı bir gündü, keşke o gün böyle kalsaydı. (CHP sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 4) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde söz talepleri bitmiştir.

Madde üzerinde soru-cevap işlemi bulunmadığından soru-cevap işlemini geçiyorum.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak mesai saatlerinde veya Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilir.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 5'inci madde üzerinde gruplar adına söz talebi yok.

Şahıslar adına bir söz talebi var.

Şahsı adına söz talebinde bulunan Adıyaman Milletvekilimiz Sayın Abdurrahman Tutdere'yi davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Tutdere.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Başkanım, özellikle göstermiş olduğunuz demokratik yönetim anlayışınızdan dolayı da sizlere teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, çatısı altında bulunduğumuz yüce Meclisimiz bugüne kadar maalesef özellikle 80 ihtilalinden sonra bütün kesimlerin ortak talebi olan çağdaş, demokratik, çoğulcu ve sivil bir anayasayı bugüne kadar yapamamıştır; inşallah bu dönem, 27'nci Yasama Dönemi böyle bir anayasayı yapmaya fırsat verir ve böyle bir anayasayı yapmak yüce Meclisimize nasip olur. Tabii demokratik, çoğulcu ve özgürlükçü bir anayasa olmadığı için buna dayanak teşkil edecek çoğulcu demokratik bir iç tüzüğü de maalesef yapamadık. Keşke bugün, bu kadar mesai vermiş olmamıza rağmen, daha katılımcı, daha çoğulcu, daha demokratik bir iç tüzüğü şu an Genel Kurulda tartışır olsaydık. Bugün bu kadar mesai

verdiğimiz iç tüzükle ilgili, keşke parlamenterlerin, siz değerli milletvekillerinin kendi sorunlarını, kendi duygularını daha rahatça, daha özgürce ifade edebileceği bir iç tüzüğü yapıyor olsaydık. Ancak maalesef bugün sadece ve sadece referandumda kabul edilen ve yürürlüğe girmiş olan yeni Anayasa'ya uyarılama kapsamında sadece teknik birtakım düzenlemeleri yaparak İç Tüzük değişikliğini yapmış bulunuyoruz. Bu, çoğulcu ve katılımcı bir Meclisin oluşmasına maalesef katkı sağlayamayacaktır. Bu İç Tüzük'le Parlamentomuz yürütme karşısında gücünü maalesef, benim kanaatime göre, tam anlamıyla yerine getiremeyecektir. Keşke şu an yasamayı, Parlamentoyu yürütme karşısında daha güçlü kılacak bir iç tüzüğü yapabilseydik.

Değerli arkadaşlar, şu anda -özellikle gelen teklifte de var- benim çok tuhafıma giden, özellikle yasamanın yürütmeyi denetlediği mekanizma olan yazılı soru önergelerine Bakanlığın veya yürütmenin vereceği on beş günlük yasal sürenin aynen korunmuş olması. Ancak buna herhangi bir müeyyidenin getirilmemiş olması çok tuhaf. Parlamente'ya geldiğimiz günden beri diğer bazı milletvekili arkadaşlarımız gibi yazılı soru önergeleri verdik, ancak on beş gün içerisinde sanırım cevaplanan hiçbir yazılı soru önergesine rastlayamadık. Burada, keşke, bu on beş günlük sürede cevap vermeyen yürütmeye bir müeyyide koyabilseydik. En azından bu şekilde yasamanın yürütmeyi denetlemesini sağlamış olurduk. İnşallah önümüzdeki süreç içerisinde daha demokratik bir İç Tüzük'ü hep birlikte yaparız.

Değerli arkadaşlar, geçen dönem referanduma sunulan Anayasa değişikliğiyle birlikte özellikle yargı sistemimizde de çok ciddi değişiklikler oldu. Değişen yargı sistemi, tabii, Türkiye'de şu anda özellikle yargıya olan güven konusunda ciddi sorun yaşıyoruz. Geçen hafta hepimizin gerçekten hayretle izlediği bir yargı uygulamasına tanıklık ettik. Anayasal hakkını kullanan bir avukat, bir savunman mahkemenin, heyetin hoşuna gitmediği şekilde konuştu diye heyet tarafından tutuklandı. İşte, yeni Anayasa'nın yaratmış olduğu hukuk sisteminin en güzel örneklerinden bir tanesi. Böyle bir yargıyı, böyle bir mahkeme uygulamasını kabul etmek mümkün değil. Hukuk devletinde savunma görevini yapan avukatların, savunmanların heyetin hoşuna gitmeyen savunmalarının tutuklama gerekçesi gösterilmesi kabul edilemez. Bu uygulamayı yapan bu mahkemeyi buradan kınıyorum. Avukatlar bağımsız savunmanın temsilcileridir, hukuk devletinin olmazsa olmazlarıdır. Hukuk herkese lazım. Daha doğrusu bu uygulama geçmişte FETÖ'cü hâkimlerin yapmış olduğu uygulamaları andırıyor bize.

Mahkemenin gerekçesinde avukatı sadece yargılamayı sulandırmak, yargıya olan güveni sarsmakla suçluyorlar. Ne zamandan beri CMK değişti, tutuklama gerekçeleri değişti de yargıyı, adaleti sulandırmak tutuklama gerekçesi oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) - Ek süre verebilir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Tutdere, tabii, bir dakika size de söz veriyorum.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) - Ne zamandan beri avukatların savunmaları yargıyı sulandırmak olarak değerlendirildi? Yargıyı sulandıran avukatların savunması değil. Değerli milletvekilleri, yargılamayı sulandıran mahkemelere, savcılara talimat vermektir. Mahkemeleri sulandıran hâkim, savcılık sınavlarında torpili hayata geçirmektir, liyakati bitirmektir. Mahkemeleri sulandıran bağımsız yargıyı ortadan kaldırmaktır. Dolayısıyla savunma yapan avukatları susturmayı, adaletin, hukuk devletinin direği olan, anayasal hakkını kullanan avukatlara dönük yapılan bu uygulamayı kabul etmiyoruz ve buradan Adalet Bakanlığına açıkça çağrıda bulunuyoruz: Bizim hukuk tarihimize kara leke olarak düşen bu uygulamayı yapanlar hakkında gerekli işlemin yapılmasını bekliyoruz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tutdere.

Değerli milletvekilleri, 5’inci madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yoktur.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 49 uncu maddesinin birinci, ikinci, beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemi şu kısımlardan ibarettir:

1. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları.
2. Özel gündemde yer alacak işler.
3. Seçim.
4. Oylaması yapılacak işler.
5. Meclis soruşturması raporları.
6. Genel görüşme ve Meclis araştırması yapılmasına dair öngörüşmeler.
7. Kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işler.

Danışma Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun onayı ile 6 ncı kısım için haftanın belli bir gününde belli bir süre ayrılabilir.”

“Başkanlıkça lüzum görülen hallerde, 7 nci kısımdaki işlerin görüşme sırası Danışma Kurulunca Genel Kurula teklif olunabilir. Esas komisyonlar ve kanun teklifi sahiplerinin bu konu ile ilgili istemleri de Danışma Kurulunda görüşülür.”

“Bu husus ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilir.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 6’ncı madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Soru-cevap işlemine giren arkadaşımız yok.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 51- Başkanlığa gelen kanun teklifleri, resmî tezkereler ve komisyon raporları ile yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması önermeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır. Bunlardan Genel Kurula sevk edilenler bu listede ayrıca belirtilir. Başkanlığa geliş tarihleri de ayrıca gösterilir.

Gelen kâğıtlar, tatile rastlamadığı takdirde, Cumartesi ve Pazar hariç, her gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin resmî internet sitesinde yayımlanır ve ilk birleşim tutanağına eklenir.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 7’nci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 59- Meclis Genel Kuruluna duyurulmasında zaruret görülen olağanüstü acele hallerde beşer dakikayı geçmemek üzere, Başkanın takdiriyle en çok üç kişiye gündem dışı söz verilebilir.

Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, olağanüstü acele hallerde gündem dışı söz isterse, Başkan, bu istemi yerine getirir. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların açıklamasından sonra, siyasî parti grupları birer defa ve onar dakikayı aşmamak üzere, konuşma hakkına sahiptirler. Grubu bulunmayan milletvekillerinden birine de beş dakikayı geçmemek üzere söz verilir.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri, 8'inci madde üzerinde konuşma talebi? Yok.

Soru-cevap için sisteme giren arkadaşımız yok.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 62 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütmenin temsili

MADDE 62- Bütçe sunuş konuşmasını Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bir bakan yapar.

Bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerinin görüşüldüğü Genel Kurul oturumlarına Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar katılabilir ve görüş bildirebilir.

Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri Anayasanın 119 uncu maddesindeki hallerde Meclis Başkanının daveti üzerine bilgilendirme yapmak üzere Genel Kurul oturumlarına katılabilir.

Sayıştay Başkanı veya yetkilendireceği daire başkanı ya da üye, gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıklama yapabilir.”

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 4 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Özgür Özel

Ayhan Bilgen

Çankırı

Manisa

Kars

Erkan Akçay

Yavuz Ağırlioğlu

Manisa

İstanbul

MADDE 9- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 62 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütmenin temsili

MADDE 62- Bütçe sunuş konusmasını Yürütme adına Cumhurbaşkanını yardımcısı veya bir bakan yapar.

Bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerinin görüşüldüğü Genel Kurul oturumlarına Yürütme adına Cumhurbaşkanını yardımcıları ve bakanlar katılabilir ve görüş bildirebilir.

Cumhurbaşkanını yardımcıları, bakanlar veya zorunlu durumlarda bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri Anayasanın 119 uncu maddesindeki hallerde Meclis Başkanının daveti üzerine bilgilendirme yapmak üzere Genel Kurul oturumlarına katılabilir.

Sayıştay Başkanı veya yetkilendireceği daire başkanı ya da üye, gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıklama yapabilir.”

BAŞKAN – Değerli komisyon okutulan önergeye katılıyor musunuz?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Peki.

Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyoruz.

Gerekçe:

TBMM İçtüzüğü’nün 62’nci maddesinin mevcut hâlinde, birinci derece sorumlu daire amiri kamu görevlilerinin, ancak zorunlu hâllerde Genel Kurulda görüş bildirebilmelerine olanak tanınmıştır. Yeni düzenlemede de eski düzenlemenin söz konusu hükmünün korunması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Değerli milletvekilleri, okuttuğumuz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10

İçtüzüğünün 70 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanını yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri 62 nci maddede belirtilen hallerde aynı maddede belirtilen usulle kapalı oturumlarda bulunabilirler.”

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

11’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 77 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçimlerin yenilenmesi hâlinde kanun tekliflerinin durumu

MADDE 77- Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan kanun teklifleri hükümsüz sayılır. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bu kanun tekliflerini yenileyebilirler. Yenilenen kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler, açıkça belirtilmek kaydıyla, komisyonca benimsenebilir. Yasama dönemi başında, önceki dönemde verilmiş

yazılı soru, Meclis araştırması, genel görüşme önergeleri ve Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunlar hükümsüz sayılır. Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan yürürlükteki kanun hükmünde kararnameler hükümsüz sayılmaz ve bunlar hakkında kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır. Yürürlükten kaldırılan kanun hükmünde kararnameler bir raporla Genel Kurula sunulmadan işlemiden kaldırılmaz.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 11’inci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 81 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Kanun tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi

MADDE 81- Kanun teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usule göre görüşülür:

a) Teklifin tümü hakkında görüşme açılır.

b) Teklifin tümünün görüşülmesinden sonra yirmi dakika komisyonla soru ve cevap işlemi yapılır. Maddeler üzerinde bu süre on dakikadır.

c) Teklifin maddelerine geçilmesi oylanır.

ç) Teklifin maddeleri görüşülür.

d) Teklifin tümü oylanır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tekliflerinin tümü açık oylamaya tâbi işlerden değilse en az yirmi milletvekilinin talebi hâlinde açık oyla, aksi takdirde bu oylamalar ile maddelerin oylamaları işaret oyuyla yapılır. Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa; kanun tekliflerinin tümü hakkında siyasi parti grupları ve komisyon adına yapılan konuşmalar yirmişer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakikadır. Maddeler hakkında konuşma süreleri bunun yarısı kadardır. Maddelerine geçilmesi veya tümü kabul edilmeyen kanun teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur. Cumhurbaşkanınca yayımlanması kısmen uygun bulunmayan ve bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen kanunların sadece uygun bulunmayan maddelerinin görüşülmesine kanunun görüşmelerine başlamadan önce Genel Kurulca görüşmesiz karar verilebilir. Bu durumda, sadece uygun bulunmayan maddelerle ilgili görüşme açılır. Kanunun tümünün görüşülmesine karar verilmesi durumunda ise kanun yukarıdaki fıkralara göre görüşülür. Kanunun tümünün oylaması her halde yapılır. Genel Kurulun, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunun tümünü veya uygun bulunmayan maddelerini aynen kabul edebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu aranır. Bu oylamalarda üye tamsayısının salt çoğunluğunun bulunamaması hâlinde oylaması yapılan kanunun tümü ya da oylanana madde reddedilmiş sayılır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Değerli milletvekilleri, 12’nci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 90 ıncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair teklifler

MADDE 90- Anayasa gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olan andlaşmalar Cumhurbaşkanınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına genel gerekçesiyle sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu andlaşmaları gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve Genel Kurulun bilgisine sunar. Bu andlaşmaların gelen kâğıtlar listesinde yayımından itibaren milletvekilleri tarafından andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi verilebilir. Bu teklif diğer kanun tekliflerinin tabi olduğu usule göre işlem görür.”

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 13'üncü madde üzerinde gruplar adına söz talebi yok, şahıslar adına bir söz talebi var.

Şahıslar adına söz talebinde bulunan Bartın Milletvekilimiz Sayın Aysu Bankoğlu'nu kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle Meclisimizin ilk Başkanı ve cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla anarak Genel Kurulumuzu selamlıyor ve yeni yasama yılının muasır medeniyetler seviyesine ulaşma hedefimizde bizlere önemli katkılar sağlamasını diliyorum.

Görüşülmekte olan İç Tüzük teklifiyle ilgili uzlaşamayan tek madde olan 13'üncü madde hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

İlgili maddeye dair görüşlerimi aktarmadan önce, 16 Nisan 2017'de kabul edilen Anayasa değişikliği ile bugün itibarıyla içinde bulunduğumuz durum hakkında birkaç yorumda bulunacağım. Bu noktada, kuvvetler ayrılığı ilkesiyle yasamanın yürütme üzerindeki denetim fonksiyonuna ilişkin AKP Hükûmeti ve müttefiklerinin hatalı uygulamalarını tarihe not düşmek adına sorgulamak istiyorum ve soruyorum: OHAL koşulları altında kabul edilen bir Anayasa değişikliğinin meşru olduğunu söyleyebilir miyiz? Sürdürülemezliği apaçık ortada olan bu yeni düzende sözlü soru uygulamasının kaldırılması AKP Hükûmetinin “güçlü yasama” savının neresinde kalmaktadır? Tam aksine Meclisin denetim yetkisi zayıflatılmış değil midir ve İç Tüzük değişiklinin, Anayasa değişikliği teklifinin yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde yapılmasını öngören Anayasa'nın geçici 21'inci maddesinin (b) fıkrasına uyulmamıştır. Bu, Anayasa ihlali değil midir?

Değerli milletvekilleri, uzun süredir özlemine çektiğimiz uzlaşma kültürü, Komisyon çalışmaları esnasında genel hatlarıyla gerçekleşmiş olsa da salt teknik düzenleme olarak lanse edilen teklifte esasa ilişkin de önemli değişiklikler bulunmaktaydı. Daha önceden varılan mutabakata rağmen böyle esaslı değişikliklerin sunulmuş olmasını samimi bulmuyoruz. Teklifte kuvvetler ayrılığı ilkesine riayet edilmediğini gösteren maddeler olduğunu Komisyonunda da ifade etmiştim. Nitekim, yasama faaliyetlerindeki çok sesliliğin azaltılmaya çalışılmasının da Meclisin kendini sekteye uğratması gibi vahim bir sonucu doğuracağını tekrar hatırlatmak istiyorum.

Milletlerarası anlaşmaların uygun bulunmasıyla ilgili, teklifin 13'üncü maddesinde mevcut hâliyle Anayasa ve öngördüğü sistemin sürdürülemez olduğunu bir kez daha görüyoruz. Anayasa değişikliği sürecinde görmezden gelinen bu husus, sunulan teklifte Dışişleri Komisyonuna kanun teklif etme yetkisi verilerek çözülmeye çalışılmıştır ancak bu durum Anayasa'nın 88'inci maddesine açıkça aykırıdır. Zira

88'inci maddede kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu hükmü yer almaktadır. Öyleyse komisyon kanun teklif edemeyecektir ve bu bağlamda da “komisyon” kavramıyla “milletvekili” kavramlarının birbirinden ayrı olduğunu tekrar sizlere hatırlatmak istiyorum.

Tüm bunların yanında, mevcut İç Tüzük'te yer alan idam cezası ile genel ve özel af konularında Adalet Komisyonuna kanun teklif etme yetkisini veren maddenin emsal kabul edilmesini de kabul etmiyoruz, bu görüşe katılmıyoruz çünkü kötü emsal, emsal teşkil etmez değerli arkadaşlar. Amacımız, Anayasa'ya aykırılıkları genişletmek değil Anayasa'ya aykırılıkları ortadan kaldırmak olmalıdır.

Milletlerarası anlaşmalara dair kanun teklif etme yetkisi şu hâliyle, müzakere ve uzlaşa yoluyla, daha iyi bir noktaya gelmiştir ancak bu maddenin ehvenişer olduğuna dair fikrimizi Genel Kurul nezdinde bir kez daha dile getirmek istiyorum. İç Tüzük metnine yönelik esaslı çalışmalar yapıldığında daha kapsayıcı bir düzenlemenin hayata geçirilmesini diliyorum.

Ve buradan konuya ilişkin çağrımızı bir kez daha yinelemek istiyorum: Gelin siyasi parti gruplarının eşit sayıda temsilcilerinden oluşan bir iç tüzük komisyonu kuralım ve bu çatı altında örnek bir mutabakata imza atalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bankoğlu.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 4 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 13'üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen İç Tüzük'ün 90'ıncı maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ve Genel Kurulun bilgisine sunar” ifadesi madde metninden çıkarılmıştır.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Çankırı

Özgür Özel

Manisa

Erkan Akçay

Manisa

Yavuz Ağırlioğlu

İstanbul

Ayhan Bilgen

Kars

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyoruz:

Gerekçe:

Usul ve zaman ekonomisi gözetilerek milletlerarası anlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca gelen kâğıtlar listesinde yayımlanmak suretiyle milletvekillerine duyurulması amaçlanmış, ayrıca Genel Kurula bilgiye sunulması uygulamasından vazgeçilerek yasama bürokrasisinin azaltılması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, okutulan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 92 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel veya özel af ilanını içeren kanun teklifleri

MADDE 92- Genel veya özel af ilanını içeren tekliflerin Genel Kurulda kabulü Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile mümkündür. Gerekli çoğunluk, söz konusu tekliflerin afla ilgili maddelerinde ve tümünün oylamasında ayrı ayrı aranır. Teklif hakkında verilen genel veya özel af ilanını içeren değişiklik önergesinin kabulü hâlinde, kabul için gerekli beşte üç çoğunluğun tespiti için bu önergenin oylanması açık oylama suretiyle tekrarlanır.”

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısım başlığı “Bilgi Edinme ve Denetim Yolları”, Kısımın Birinci Bölümünün başlığı “Yazılı soru” şeklinde ve 96 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yazılı soru

MADDE 96- Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir.

Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ile bakanlara gönderir.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 15'inci madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 4 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 15'inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen İç Tüzük'ün 96'ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yazılı soru önergelerine belge eklenemez.”

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Özgür Özel

Erkan Akçay

Çankırı

Manisa

Manisa

Yavuz Ağırlioğlu

Ayhan Bilgen

İstanbul

Kars

BAŞKAN – Komisyon okutulan önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen?

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyoruz:

Gerekçe:

İç Tüzük hükmünün yürürlüğünün devamının sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, okuttuğumuz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün Altıncı Kısımının Beşinci Bölüm başlığı “Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların Soruşturulması ve Yüce Divana Sevki” şeklinde ve 107 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında verilen Meclis soruşturması önergeleri

MADDE 107- Görevde bulunan veya görevinden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle Meclis soruşturması açılması istenebilir.

Bu önergede, görevleriyle ilgili işlerden dolayı hakkında Meclis soruşturması açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların cezai sorumluluğu gerektiren fiillerinin görevleri sırasında işlendiğinden bahsedilmesi, hangi fiillerinin hangi kanun ve nizama aykırı olduğunun gerekçe gösterilmek ve maddesi de yazılmak suretiyle belirtilmesi zorunludur.

Parlamente hükümet sisteminde görev yapmış olan başbakanlar ve bakanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 108- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen Meclis soruşturması önergesi gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır; önergenin bir örneği Başkanlıkça, derhal, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana gönderilir ve Genel Kurulda okunur.

Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında yapılacak görüşmelerin günü, önergenin verilışinden itibaren bir ay içinde görüşölüp karara bağlanacak şekilde, bir özel gündem hâlinde

Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca tespit edilir. Bu görüşme günü de ayrıca hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana bildirilir.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceği bir diğer imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Parlamentar hükümet sisteminde görev yapmış olan başbakanlar ve bakanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 17’nci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17’nci madde kabul edilmiştir.

18’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 109 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 109- Meclis soruşturması açılmasına karar verilmesi hâlinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır.

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Ceza Muhakemesi Kanununa göre hâkimlerin davaya bakmasına veya karara katılmasına engel oluşturacak durumlarda bulunan milletvekilleri, bu komisyona seçilemezler.

Komisyonunda görevlendirilecek kamu görevlileri için de aynı hüküm uygulanır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, 18’inci madde üzerinde söz talebi? Yok.

Soru-cevap işlemi yok.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu maddeyi okutuyorum.

MADDE 19 - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 114 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu

MADDE 114 - Görevde bulunan veya görevden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.

Meclis, önergeyi her durumda en geç bir ay içinde görüşür. Bu önerge derhal Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur; soruşturulması istenen Cumhurbaşkanı’na bildirilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulmasından başlayarak yedi gün sonraki birleşimin gündemine alınır.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceği bir diğer imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve tercih etmesi hâlinde, o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın,

hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanının konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon 111 inci maddede öngörülen komisyonun yetkilerini kullanır.

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Soruşturma komisyonu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Komisyonun çalışmaları gizlidir. Bu komisyona kendi üyeleri dışındaki milletvekilleri katılamazlar.

Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.

Bu görüşmede; komisyona, şahısları adına altı milletvekiline ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına söz verilir. Son söz, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına aittir ve süresi sınırlandırılmaz. Cumhurbaşkanı, isterse savunmasını yazılı olarak gönderebilir. Bu savunma Genel Kurulda aynen okunur.

Görüşmeler tamamlandıktan sonra komisyon raporu Genel Kurulca gizli oyla karara bağlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tam sayısının en az üçte ikisinin oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk yönündeki raporları ile Genel Kurulun Yüce Divana sevk kararlarında hangi ceza hükmüne dayanıldığı belirtilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk etmeme yönündeki raporlarının reddi, ancak Yüce Divana sevk dair verilen ve sevk kararının hangi ceza hükmüne dayanacağını gösteren bir önerenin kabulüyle mümkün olur.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 19’uncu madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Genel Kurulu kararlarının dağıtılması

MADDE 118- Komisyon Başkanlık Divanı, Komisyon Genel Kurulunca alınan kararları bastırır, bütün milletvekillerine dağıtır ve gereği için Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlara gönderir.”

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 20’nci madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Sekizinci Kısımının Üçüncü Bölüm başlığı "Olağanüstü Hal Yönetimi" şeklinde ve 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Olağanüstü hal ile ilgili kararlar

MADDE 126- Anayasanın 119 uncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen ve Resmî Gazetede yayımlanan olağanüstü hal ile ilgili karar Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Öngörülen sürenin kısaltılması veya uzatılması hakkında siyasi parti grupları veya en az yirmi milletvekilinin imzası ile görüşme sırasında önerge verilebilir. Oylamadan önce önerge sahibi beş dakikayı geçmemek üzere söz alabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanan olağanüstü halin süresinin uzatılmasına, değiştirilmesine veya olağanüstü halin kaldırılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri de bu maddedeki usule göre görüşülür ve karara bağlanır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 21'inci madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin görüşülmesi

MADDE 128- Anayasanın 119 uncu maddesi çerçevesinde ilan edilen olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan ve Resmî Gazetede yayımlandıkları gün Meclis onayına sunulan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hali hariç olmak üzere üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır. Söz konusu kararnameler bir ay içinde komisyonlarda görüşülmediği takdirde, Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır. Genel Kurul, geriye kalan iki ay içinde bu kararnameler hakkında karar verir. Üç ay içinde görüşülüp karara bağlanamayan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kendiliğinden yürürlükten kalkar."

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 22'nci madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 142 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 142- Merkezi yönetim bütçe kanun teklifleri, bu kanunlara ilişkin ek tekliflerle değişiklik teklifleri, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için ek ödenek veya olağanüstü ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifleri, bu kanunlara ilişkin değişiklik teklifleri, bu kanunlarda bölümler arasında aktarma yapılmasına dair kanun teklifleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin değiştirilmesi hakkında verilen kanun teklifleri, geçici olarak harcama yapılmasına ve gelir toplanmasına yetki veren kanun tekliflerinin tümü; vergi, resim ve harçlar konmasına, kaldırılmasına, eksiltilmesine veya artırılmasına dair kanun tekliflerinin tümü; merkezi yönetim kesinhesap kanunu teklifleri; milletlerarası andlaşmaların onaylanması; bu andlaşmalara katılma veya bu andlaşmaların belli hükümlerinin yürürlüğe konması hakkındaki katılma bildirilerinin yapılmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tekliflerinin tümü; uzun vadeli kalkınma planının tümü ve bu İçtüzüğü'nün emredici hükümleriyle belirtilen diğer hususların oylanması açık oylama ile yapılır.”

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde söz talebi yok.

Madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (4) sıra sayılı İçtüzük Teklifi'nin 23'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Naci Bostancı

Erkan Akçay

Garo Paylan

Ankara

Manisa

Diyarbakır

Özgür Özel

Yavuz Ağralıoğlu

Süreyya Sadi Bilgiç

Manisa

İstanbul

Isparta

Abdul Ahat Andican

İstanbul

“MADDE 142- Merkezi yönetim bütçe kanun teklifleri, merkezi yönetim bütçe kanununda değişiklik yapılmasına, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ek ödenek verilmesine veya bu idarelerin bütçeleri arasında ödenek aktarması yapılmasına dair kanun teklifleri ile geçici bütçe kanun tekliflerinin tümü; vergi, resim ve harçlar konulmasına, kaldırılmasına, eksiltilmesine veya artırılmasına dair kanun tekliflerinin tümü; merkezi yönetim kesinhesap kanunu teklifleri; milletlerarası andlaşmaların onaylanması; bu andlaşmalara katılma veya bu andlaşmaların belli hükümlerinin yürürlüğe konması hakkındaki katılma bildirilerinin yapılmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tekliflerinin tümü; uzun vadeli kalkınma planının tümü ve bu İçtüzüğü'nün emredici hükümleriyle belirtilen diğer hususların oylanması açık oylama ile yapılır.”

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Olumlu görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum;

Gerekçe:

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle birlikte bütçe sisteminde değişikliğe gidilmiştir. Önergeyle 5018 sayılı Kanun’a uygun olarak terimsel düzeyde uyum düzenlemeleri yapılmış, anlatıma açıklık ve yalınlık kazandırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda “olağanüstü ödenek” ve “bölümler arası aktarma” ibareleri kaldırılmıştır. Zira, 5018 sayılı Kanun’da “olağanüstü ödenek” ifadesi yer almamakta ve bölümler arası aktarmanın kanunla yapılması öngörülmemektedir. Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin ilgili yılın merkezî yönetim bütçe kanunuyla birlikte karara bağlanmasından dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin değiştirilmesini içeren bir kanun teklifi aynı zamanda merkezî yönetim bütçe kanununda değişiklik öngören bir kanun teklifi de olacağından “Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin değiştirilmesi hakkında verilen kanun teklifleri” ibaresinin madde metninden çıkarılması suretiyle mükerrerliğe düşülmemesi amaçlanmaktadır. Benzer şekilde kanun dili açısından “geçici olarak harcama yapılmasına ve gelir toplanmasına yetki veren kanun teklifleri” ibaresi yerine aynı anlama gelen “geçici bütçe” ibaresinin kullanılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Değerli milletvekilleri okuttuğumuz önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23’üncü madde kabul edilmiştir.

24’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 183 üncü maddesinin başlığı ile birinci fıkrasında yer alan “tatil” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve araverme” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri, 24’üncü madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24’üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün;

a) 39, 40, 73, 78, 98, 106, 121, 123, 124, 125 ve 127 nci maddeleri, Altıncı Kısımın Dördüncü Bölümünün başlığı ile 7 nci maddesinin ikinci fıkrası; 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bir Hükümet temsilcisi veya” ibaresi; 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ve Bakanlar Kurulu” ibaresi, 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası; 34 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri; 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibaresi, 38 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 42 nci maddesinin üçüncü ve altıncı fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 52 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile “Hükümet veya” ibareleri; 60 ıncı maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Hükümetten veya” ibaresi, 61 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümete,” ve “Hükümete, üçüncü öncelik” ibareleri; 69 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibaresi; 70 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Başbakanın veya bir bakanın veya” ve ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Hükümet adına Başbakan veya bir bakan veya” ibareleri; 74

üçüncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “de” ibaresi, 76 ncı maddesinin başlığında yer alan “tasarı ve” ile birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 80 inci ve 84 üncü maddelerinde yer alan “tasarı veya” ibareleri; 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve “veya Hükümet” ibareleri; 86 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ibaresi; 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ile “veya Hükümet” ibareleri; 93 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi; 102 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibareleri ile birinci fıkrasında yer alan “ve Hükümete” ibaresi; 138 inci maddesinin beşinci fıkrası; 165 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Muhafız taburu ile” ibaresi, 174 üncü maddesinin dördüncü fıkrası metninden çıkarılmıştır.

b) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “beşyüzdür” ibaresi “altıyüzdür” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “muhafız taburunun ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

ç) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı, teklif veya kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Tekliflerin veya olağanüstü hal sırasında olağanüstü hal ile ilgili çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve” ibaresi “Cumhurbaşkanlığına,” şeklinde değiştirilmiş ve fıkrada yer alan “ilan tahtasına asılır” ifadesi “aynı gün kurumsal internet sayfasında ve elektronik ilan panosunda yayınlanır.” şeklinde değiştirilmiştir.

e) 29 uncu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Hükümet temsilcisi” ibaresi “komisyona katılması halinde Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanlar, bakan yardımcılarını ve üst kademe kamu yöneticileri” şeklinde değiştirilmiştir.

f) 30 uncu maddenin madde başlığında geçen “Hükümet” ibaresi “Yürütme” ve maddenin birinci fıkrasında yer alan “Başbakan veya bir bakan” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanlar, bakan yardımcılarını ve üst kademe kamu yöneticileri de” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

g) 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ilgili bakan yahut” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “bakanlardan” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanlar ile komisyon başkanının uygun gördüğü bakan yardımcılarını ve üst kademe kamu yöneticileri” şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “92 nci maddedeki özel durum dışında” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

h) 37 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya tekliflerle kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Kanun tekliflerinin” şeklinde, ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin” ibaresi “teklifin” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “Hükümet veya” ibaresi ile fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “, Hükümet” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ı) 60 ncı maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “, komisyon ve Hükümet” ibaresi “ve komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

i) 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve üçüncü fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

“Teklif sahibi verilen kanun teklifini gündeme alınmadan evvel Genel Kurula bilgi verilmek şartıyla geri alabilir.”

j) 87 nci maddesinde yer alan “tasarı veya” ibareleri ile maddenin birinci fıkrasında yer alan “tasarısı veya”, “veya Hükümet”, dokuzuncu fıkrasında yer alan “ve Hükümete”, “Hükümetin veya” ibareleri madde metninden çıkarılmış; dokuzuncu fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon katılmama gerekçesini kısaca açıklayabilir.”

k) 88 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya Hükümet, tasarı veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Teklifin tümü geri istenmişse, teklif hakkında verilen bütün önergeler; teklifin belli bir veya birkaç maddesi geri istenmişse, o madde veya maddeler hakkındaki önergeler esas komisyona verilir.”

l) 91 inci maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafında yer alan “tasarı veya” ve “Hükümetin,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, aynı fıkranın ikinci paragrafında yer alan “, esas komisyon veya Hükümet” ibaresi “ve esas komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

m) 95 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.”

n) 99 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “Başbakanlık” ibaresi “bir Cumhurbaşkanı yardımcısı” olarak değiştirilmiş; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmış; ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yazılı sorular, Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakan tarafından gönderildiği tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde cevaplandırılır. Tatil ve aravermede de yazılı soruların havale işlemi yapılır, bu halde onbeş günlük süre tatil ve aravermeden sonra başlar.”

“Yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilir ve bu durum Cumhurbaşkanı yardımcısına veya bakanlara gönderilir.”

o) 100 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “sözlü veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmış ve birinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu sorular Başkan veya görevlendireceği başkanvekillerinden biri tarafından cevaplandırılır.”

ö) 101 inci maddesinde yer alan “toplum” ibaresi “toplumu” şeklinde değiştirilmiştir.

p) 104 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.”

r) 110 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturma komisyonu, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.”

s) 111 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Bakanlar Kurulunun” ibaresi “yürütme organının”, “Bakanlar Kurulu üyelerini,” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları,” ikinci fıkrasındaki “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun” ibaresi “Ceza Muhakemesi Kanununun” ve üçüncü fıkrasındaki “Başbakan veya bakanın” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın” şeklinde değiştirilmiştir.

ş) 112 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan veya bakana” ibareleri, “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “salt” ibaresi “üçte iki” şeklinde değiştirilmiştir.

t) 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Başkanlık Divanı; görüşülemeyeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bilgi için Cumhurbaşkanlığına gönderir.”

u) 119 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bakanlıklara” ibaresi, “Cumhurbaşkanı yardımcılıkları ile bakanlıklara” şeklinde değiştirilmiştir.

ü) 120 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bakanlar” ibaresinden önce gelmek üzere “Cumhurbaşkanı yardımcıları ile” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

v) Sekizinci Kısımın başlığı “Cumhurbaşkanı Andıçme Töreni, Olağanüstü Hal Yönetimi ve Silahlı Kuvvetlerle İlgili Kararlar” şeklinde değiştirilmiş; Kısımın Birinci Bölüm başlığında yer alan “Seçimi ve” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

y) 129 uncu ve 130 uncu maddelerinin birinci fıkralarında yer alan “Bakanlar Kurulunun” ibareleri “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

z) 131 inci maddesinin birinci fıkrasına “Bir milletvekilinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların” ibaresi eklenmiştir.

aa) 132 nci maddesinin birinci fıkrasına “ad çekme suretiyle” ibaresinden önce gelmek üzere “her siyasi partinin hazırlık komisyonuna verebileceği üyeleri arasından” ibaresi ve üçüncü fıkrasına “milletvekilini” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanı yardımcısını veya bakanı” ibaresi eklenmiştir.

bb) 133 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “veya bakanlık” ibaresi “, Cumhurbaşkanı yardımcılığı veya bakanlık” şeklinde değiştirilmiştir.

cc) 134 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “milletvekili” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan” ibaresi eklenmiştir.

çç) 135 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir. “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanan milletvekillerinin üyeliği sona erer.”

dd) 155 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “Resmî Gazetede” ibaresi “Tutanak Dergisinde” şeklinde değiştirilmiştir.

ee) 163 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulu üyeleri” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakanlar” şeklinde değiştirilmiştir.

ff) 164 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Muhafız taburu ile güvenlik kuvveti” ibaresi “Güvenlik için tahsis edilen kuvvet” şeklinde değiştirilmiştir.

gg) 166 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meclis memur ve hizmetlilerinden, Hükümetin iş için gönderdiği memurlardan” ibaresi “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında görev yapan ve komisyon ile Genel Kurul çalışmaları ile ilgili çalışanlardan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakan ve yasama çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla kurumlarınca görevlendirilen kamu görevlilerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

ğğ) 169 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sükûnet içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Genel Kurulun vakarına uygun bir şekilde” ibaresi eklenmiştir.

hh) 170 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “milletvekillerinden ve Bakanlar Kurulu üyelerinden” ibaresi “milletvekilleri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlardan” şeklinde değiştirilmiştir.

ıı) 173 üncü maddesinin başlığında ve metninde geçen “kitaplığından” ibareleri “kütüphane ve arşivinden” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. Değerli milletvekilleri, 25’inci madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok ancak Komisyonumuzun bir redaksiyon talebi var.

Buyurun Sayın Komisyon.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, teklifin çerçeve 25’inci maddesine bağlı (e) bendinde yer alan “Hükümet temsilcisi” ibaresinin “komisyondaki hükümet temsilcisi” şeklinde düzeltilmesini talep ediyoruz.

Yine, ikinci düzeltme talebimiz, (f) bendinde yer alan “Hükümet” ibaresinin “hükümetin”, “yürütme” ibaresinin de “yürütmenin” şeklinde düzeltilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Hükümet” ibaresi yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Hükümet” ibaresi yerine her tarafa “yürütme”nin gelmesi lazım.

BAŞKAN – Biliyorum, ben de inceledim konuyu, ben de baktım.

Redaksiyon talebiniz kayıtlara geçmiştir. Görüşülen teklifin kabul edilmesi hâlinde redaksiyon işlemi Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

Değerli milletvekilleri, Komisyonun redaksiyon talebiyle birlikte 25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, 26’ncı madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26’ncı madde kabul edilmiştir.

27’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- Bu İçtüzük hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütür.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, 27’nci madde üzerinde söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yok.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27’nci madde kabul edilmiştir.

Bu şekilde, İç Tüzük teklifinin maddelerinin görüşülmesi tamamlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, şimdi kabul edilen maddeler doğrultusunda teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İç Tüzük teklifi kabul edilmiştir, hayırlı uğurlu olsun.

Değerli milletvekilleri, bugün yaptığımız çalışmayla birlikte gündemimizdeki işler tamamlanmıştır. Alınan karar gereğince, kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 10 Ekim 2018 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum, hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 23.52

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yapılması düşünülen hükümet konağına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/23)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca ~~Cumhurbaşkanı~~ Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 10.07.2018

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

1. Niğde iline hükümet konağı yapılması düşünülmekte midir?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 48585476-610-E.5115

09/10/2018

Konu : 7/23 Esas Numaralı Soru Önergesi

İlgi : Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığının 16/08/2018 tarihli ve 41251975-610-98090 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde yer alan Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/23 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Niğde Hükümet Konağı yapımı 2017 Yılı Yatırım Programına alınmış olup, avan projesi onaylanmıştır. Uygulama projesi çalışmaları da Niğde Valiliği tarafından yürütülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, polis merkezlerine gönderilen aile içi şiddet formlarının doldurulmasına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/139)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İktüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 13.07.2018

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

- 1) Polis merkezlerine gönderilen formlarda aile içi şiddet formlarından kaçısı doldurulmuştur?
- 2) Hiç form doldurulmayan polis merkezleri var mıdır, varsa hangi illerdedir?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : 65356889-80836(91250) - 865-177678
Konu : 7/139 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesi

03/10/2018

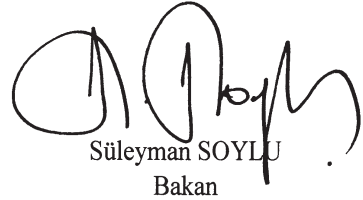
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 13.08.2018 tarihli ve 43452547-120.07-336208 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/139 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Soru önergesinde bahsi geçen “Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt Formu” tüm aile içi ve kadına karşı şiddet olaylarında elektronik ortamda zorunlu olarak Polis Merkezlerinde doldurulmakta olup formu doldurmayan Polis Merkezi bulunmamaktadır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

3.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay'da köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen yerleşim birimleri ve bu birimlere bütçe tahsis edilmesi talebine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/214)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.18.07.2018

Serkan TOPAL

Hatay Milletvekili

12/11/2012 tarih ve 6360 sayılı kanunla kurulan Hatay Büyükşehir Belediyesi mücavir alanı yasa gereği tüm il sınırlarıdır. Bu kapsamda İl'de bulunan tüm köyler mahalleye dönüştürülerek köy tüzel kişilikleri kaldırılmış ve mahalleye dönüştürülmüşlerdir. Ancak köylerin önemli kısmı tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlayan yurttaşların yaşadığı yerleşim alanlarıdır. Her ne kadar mahalleye çevrilmiş olsalar da kırsal kimliklerini korumakta, geleneksel yaşamlarına devam etmektedirler. Yeni uygulama ile bir çok sorunlarla karşı karşıya kalan kırsal mahallelerin en büyük sıkıntısı tüzel kişiliklerinin kaldırılarak bütçeden yoksun bırakılmış olmalarıdır. Bir çok sorunlarının, Belediye bütçelerinde gider kalemleri arasında olmayışı hizmette büyük aksamalara yol açmaktadır.

Bu bağlamda ;

- 1- Hatay ilimizde köy tüzel kişiliğini kaybederek mahalleye dönüştürülen yerleşim birimi sayısı ne kadardır? Bunların alt yapı sorunlarının çözümü için ilgili belediyelere özel bir ödenek aktarılmış mıdır?
- 2- Kırsal mahaller diye tabir edilen , Mahalle muhtarlıklarına acil durumlarda harcanmak üzere bir bütçe tahsis etmeyi düşünüyor musunuz? Bu Mahallelere özel bir “tüzel kişilik statüsü” verilemez mi? Bununla ilgili bir çalışmanız var mıdır?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 35524202-610/ ~~8232~~

4.10/2018

Konu : 7/214 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 13.08.2018 tarihli ve 43452547-120.07- 336196 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan 7/214 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

12.11.2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Hatay Belediyesi Büyükşehir Belediyesine, İl'e bağlı 362 köy ise köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalle muhtarlığına dönüştürülmüştür.

Büyükşehir belediyelerinin genel bütçeden aldıkları paylar arttırılmış, ayrıca özel bir ödenek tahsisi yapılmamıştır.

Mahalle muhtarlarının tüzel kişiliği bulunmadığından giderleri 5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu maddesi kapsamında karşılanmaktadır. Mahallelerin tüzel kişiliği hususunda ilgili mevzuatta herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

4.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin müdahale ettiği Suriye'nin Cinderes kasabasındaki yangına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/246)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.18.07.2018

Serkan TOPAL

Hatay Milletvekili

18.07.2018 tarihinde Hatay ilimizin karşısında yer alan Suriye'nin Halep iline bağlı Cinderes kasabasında, bir kimyasal madde deposunda yangın çıktı. Hatay Büyükşehir Belediyesi itfaiye ekiplerinin müdahale ettiği yangın, kontrol altına alınarak söndürüldü.

Bu bilgiler ışığında ;

- 1- Yangının çıkış nedeni nedir? Söz konusu depoda bulunan kimyasal maddelerin içeriğinde neler var?
- 2- Yanan Kimyasalların İnsan sağlığı ve çevre kirliliği açısından etkileri nelerdir? Hatay ilimiz bu kirlilikten etkilenmiş midir? Hastaneler başvuran herhangi bir yurttaşımız var mıdır?
- 3- Yangına sebep olan kimyasallar , ile ilgili bir araştırma yapılacak mıdır?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 23635644.610- 8236
Konu : 7/246 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesi

04./10/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : Cumhurbaşkan Yardımcılığının 31/08/2018 tarihli ve 71251975-610-100094 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde yer alan Hatay Milletvekili Serkan TOPAL'a ait 7/246 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Suriye'nin Halep iline bağlı Cinderes kasabasında bir depoda meydana gelen yangına Hatay Büyükşehir Belediyesi itfaiye ekipleri takviye amaçlı olarak gitmiş olup gerekli müdahaleler Suriye yerel itfaiye ekiplerince yapılmıştır. Depo içerisindeki malzemelerin içeriği veya yangının çıkış nedeni hakkında bilgi alınamamıştır. Söz konusu yangın ile ilgili Hatay ilimizdeki hastanelere müracaat eden herhangi bir şahıs bulunmamaktadır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017 yılında Rusya'ya ihraç edilen ürünlere ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/255)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 20.07.2018

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1) Ülkemiz 2017 yılında Rusya'ya hangi ürünleri ihraç etmiştir? Miktarı ne kadardır?
- 2) Rusya'ya ihraç edilmek üzere gönderilen hangi ürünler kontroller sonucunda zararlı olduğu gerekçesiyle geri gönderilmiştir?
- 3) Rusya Tarım Ürünleri Denetim Ajansı tarafından sakıncalı bulunan ürünler hangileridir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

9.10/2018

Sayı : 69602026-610 - 378518/0

Konu : Soru Önergesi (7/255)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.08.2018 tarihli ve 43452547-120.07-337202 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/255 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK :
Soru önergesi cevabı

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'e ait 7/255 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-3) İhracat-ithalat verileri Türkiye İstatistik Kurumunun internet sitesi aracılığıyla (www.tuik.gov.tr) temin edilebilmektedir.

Rusya Federasyonu tarafından insan sağlığı açısından sakıncalı bulunup geri gönderilen tarım ürünü bulunmamaktadır.

6.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, gönüllü güvenlik korucularına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/272)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim. 17.07.2018

Arzu ERDEM
İstanbul Milletvekili

442 Sayılı Köy Kanunu'nun 74'üncü maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca terörle mücadelede devletten maaş almadan yıllarca gönüllü olarak terör örgütünün tehdidi altında yaşadığı yörenin güvenliğini sağlayan kişilere "Gönüllü Korucu" denilmektedir. Korucularımızla ilgili bugüne kadar birçok düzenleme yapılmış olmasına rağmen, kalıcı çözümler yerine geçici düzenlemeler yapılmıştır.

Buna göre;

1. 1924 yılından bu yana yürürlükte olan 442 Sayılı Köy Kanunu kapsamında istihdam edilen korucularımızın, bu kanun kapsamından çıkarılarak, "Müstakil Korucu Kanunu" çıkarmak için Bakanlığınızca bir çalışma yapılmakta mıdır?
2. Gönüllü Güvenlik Korucularımızın mevcut sayısı kaçtır?
3. Ortalama sekiz nüfuslu bir aileye sahip olan korucularımızın almakta olduğu 1510 TL maaşın korucularımızın ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yettiğini düşünüyor musunuz? Vatani uğruna ölümü göze alan korucularımızın maaşının en düşük devlet memuru maaşına endekslenmesi gerektiği hususunda çalışmalarınız nedir?
4. Güvenlik Korucularımız kısa süre önce 4/A kapsamında sosyal güvence kapsamına alınmıştır fakat korucularımızla ilgili 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 25.08.1999 tarih 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu hükümleri uygulanmaz denilerek haksızlık yapıldığını düşünmüyor musunuz? Böylece diğer sigortalılar emekli olduklarında verilen toplu ikramiyenin ve aile yardımının onlara verilmemesi Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı bir tutum değil midir? Bu hususta bir çalışmanız olacak mıdır?

5. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre 4/A kapsamında istihdam edilen korucularımızın eğitimdeki çocukları için verilen eğitim yardımı artık verilmemekte midir? Korucularımızın engelli çocuklarına verilen engelli maaşı artık verilmemekte midir? Bu durumun mağduriyete sebep olduğunu düşünüyor musunuz? Düşünüyorsunuz bu konuda bir düzenlemeniz olacak mıdır?
6. Asker, polis ve diğer kamu görevlilerinden şehit ve gazi olanlara verilen Devlet Övünç Madalyası'nın bu kapsamda şehit ve gazi olan güvenlik korucularımıza verilmemesinin sebebi nedir? Bu mağduriyeti gidermek hususunda Bakanlığınızca bir çalışmanız olacak mıdır?
7. “Gönüllü Güvenlik Korucuları”nın, Güvenlik Korucularımıza verilen Harç Ödenmeksizin bir adet silah almaları yönünde KHK’da yapılan düzenlemenin dışında tutulmasının sebebi nelerdir? Devletten hiçbir maaş almadan yıllarca gönüllü bir şekilde “Gönüllü Güvenlik Korucusu” olarak mücadele verenlere PKK’nın çok yoğun tehdidi altında yaşamalarına rağmen harç parası ödmeden silah satın alma hakkının verilmemesinin adaletli bir yaklaşım olduğunu düşünüyor musunuz? Bu hususta Bakanlığınızca bir düzenlemeniz olacak mıdır?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 12229819-610-Otomatik 8243
Konu : 2018/2837 Sayılı Soru Önergesi.

04/10/2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 14.08.2018 tarihli ve 43452547-120.07-337202 sayılı yazınız.

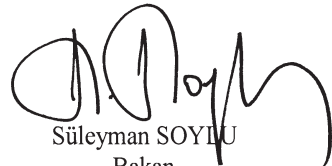
İlgi yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Arzu ERDEM'e ait 2018/2837 sayılı soru önergesi incelenmiş olup söz konusu önerge ile Güvenlik Korucuları (GK) ile Gönüllü Güvenlik Korucularının (GGK) özlük haklarına yönelik durumun sorulduğu anlaşılmıştır.

Bu kapsamda; özellikle son iki yıllık dönemde GK'ların sosyal haklarında önemli iyileştirmeler yapılmış ve "Geçici" olan adı kaldırılarak "Güvenlik Korucusu" adı altında yeni bir statüye kavuşturulmuşlardır. Primlerinin tamamı devlet tarafından karşılanmak suretiyle 4-a kapsamında sigortalı sayılmışlardır. GK istihdam edilen il sayısı 22'den 26'ya çıkarılmış olup 2013 yılında yaklaşık 900 TL olan aylık ücretleri 2018 yılı itibariyle 1.730 TL ye yükseltilmiştir. Operasyon tazminatı olarak ayda bir defa ödenen 37 TL, bugün itibariyle katıldıkları her operasyon için günlük 26,5 TL (30 gün x 26,50 TL = 795 TL) olarak ödenmekte ve 2017 yılı itibariyle harcırah ve tazminatlarını (Günlük 38 TL+26,5TL = 64,5 TL) birlikte alabilmektedirler. Emsallerine göre görevlerinde başarılı olan GK'larımıza 2017 yılından itibaren yılda bir defa aylık ücretlerinin 2 katına kadar ödül ve bütün GK'larımıza (emekliler dâhil) harçsız silah taşıma hakkı verilmiştir.

GK'ların gençleştirilmesi kapsamında 18.482 GK emekli edilmiş, yeni tahsislerle birlikte toplam 22.431 yeni GK göreve alınmıştır (Yaş ortalaması 44'ten 32'ye düşürülmüştür). Emekli olan korucularımızın çocukları ve kardeşleri GK olarak istihdam edilmiştir. GK ve GGK'larımızın devlete olan aidiyet duygularını artırmak maksadıyla "Yeni Kimlik Kartları" basımı yapılarak dağıtılmıştır. Yaş ve hizmet sürelerini tamamlayarak ayrılan GK'lara, GGK olarak yeniden görev alma imkânı verilmiştir. Operasyonlarda görevlendirilecek GK'larımız profesyonel eğitim almaya başlamış olup (İzmir-Foça) kendi bölgelerinde Uzman Erbaş olarak görev yapma hakkı tanınmıştır.

Sonuç olarak; Güvenlik Korucularımızın özlük hakları ile istek ve sorunlarına yönelik talepleri Bakanlığımızca titizlikle değerlendirilmekte ve ilgili birimlerin görüşleri de alınarak gerekli çalışmalar yapılarak faaliyete geçirilmektedir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

7.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Siirt, Batman, Kurtalan yolunun iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/402)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda ki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Mehmet Cahit TURHAN tarafından Anayasa'nın 98'nci ve TBMM İç tüzüğü'nün 96'ncı ve 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 18.07.2018

Sıdık TAŞ
SİİRT MİLLETVEKİLİ

Bölgemiz Siirt, Batman, Kurtalan yolunda geçmiş dönemlerde sürekli dile getirilmesine rağmen, ihtiyacı karşılayacak bir şekilde yol bakım çalışması ve asfaltlama yapılmamış önceden yapılan asfaltlama da sathi kaplama olup yola mucur dökülmüştür. Asfaltlamanın kalitesiz ve sürücülerin yol hakkında bilgilerinin olmayışı her gün büyük hasarlı ve ölümcül kazaların olmasına sebep olmaktadır. Son iki haftada 17 kaza vakası olmuştur.

- 1- Bu bölge yolu yapımı ne zaman yatırım programına alınacak ve bazılarının rant kapısı olmaktan çıkarılacak?
- 2- Her şeye trilyonlarca kaynak aktarılırken üzerinden yüzlerce aracın geçtiği ve sürekli ölümcül kazaların olduğu bu bölgeye sıcak asfalt çalışması yaparak kaynak aktarımı sağlanacak mı?
- 3- Mevcut iktidarın bu konuda yaptığı bir çalışma var mıdır? Yoksa bir çalışma yapılması düşünülüyor mu?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/73638
Konu : Siirt Milletvekili
Sayın Sıdk TAŖ'ın
yazılı soru önergesi

03 Ekim 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi: 14.08.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.337217 sayılı yazınız.

Siirt Milletvekili Sayın Sıdk TAŖ'ın 7/402 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**SİİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN SIDIK TAŞ'IN
7/402 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Bölgemiz Siirt, Batman, Kurtalan yolunda geçmiş dönemlerde sürekli dile getirilmesine rağmen, ihtiyacı karşılayacak bir şekilde yol bakım çalışması ve asfaltlama yapılmamış önceden yapılan asfaltlama da sathi kaplama olup yola mucur dökülmüştür. Asfaltlamanın kalitesiz ve sürücülerin yol hakkında bilgilerinin olmayışı her gün büyük hasarlı ve ölümcül kazaların olmasına sebep olmaktadır. Son iki haftada 17 kaza vakası olmuştur.

SORULAR:

1-) Bu bölge yolu yapımı ne zaman yatırım programına alınacak ve bazılarının rant kapısı olmaktan çıkarılacak?

2-) Her şeye trilyonlarca kaynak aktarılırken üzerinden yüzlerce aracın geçtiği ve sürekli ölümcül kazaların olduğu bu bölgeye sıcak asfalt çalışması yaparak kaynak aktarımı sağlanacak mı?

3-) Mevcut iktidarın bu konuda yaptığı bir çalışma var mıdır? Yoksa bir çalışma yapılması düşünülüyor mu?

CEVAPLAR:

Toplam uzunluğu 82 km olan Siirt, Batman, Kurtalan yolu, Sathi Kaplama (SK) olarak hizmet vermektedir.

Söz konusu yolun Bitümlü Sıcak Karışım (BSK) kaplama yapılması, 2018 yılı Yatırım Programı'nda yer almamaktadır.

8.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana'daki metro inşaatının Bakanlığa devredilmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1085)

Sayı :

970

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit TURHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Burhanettin BULUT

Adana Milletvekili

Seçim bölgem Adana'nın ulaşım sorununu çözmesi için yapımı planlanan metro (hafif raylı sistem) için ilk adım Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından 22 yıl önce atılmıştır.

Dış kaynaklı hazine garantili krediyle 526 milyon dolara inşa edilen 13,5 kilometrelik metroya ilave olarak planlanan 10,3 kilometre uzunluğundaki Balcalı ve yapımı süren yeni stadyuma kadar uzanacak ikinci etap hat projesinin maliyeti de 274 milyon 300 bin dolar olarak belirlenmiştir.

Ancak, Adana Büyükşehir Belediyesinin maddi olanakları ve İller Bankası payının yüzde 40'lık bölümünün, metronun kredi borcu ve faizine kesilmesi, ikinci etap çalışmalarının ve yeni yatırımların önünün kesilmesine neden olmuştur.

Halkın günlük yaşantısında en çok kullandığı hastane, üniversite, adliye gibi yerlerden geçmeyen metro, milyonlara dolarlık borç yüküyle Adana'ya ağır bir kambur oluşturmuştur.

Türkiye'deki mevcut metro ve raylı sistemlerin hepsi hükümet projesi olarak yürütülmektedir. Bu projelerin tek istisnası Adana metrosudur. Adanalı hemşerilerim yeni yatırımların önünün açılabilmesi için metronun Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına devredilmesini istemektedir.

Bu çerçevede:

1-Adana metrosu için şimdiye kadar Adana Büyükşehir Belediyesi bütçesinden ne kadar para çıkmıştır? Kalan borç ne kadardır?

2- Yıllara göre ayrı ayrı belirtmek üzere Adana Büyükşehir Belediyesi söz konusu kredinin faizi için ne kadar para ödemiştir?

3-Adana'ya ve Adanalılara ağır bir borç yükü oluşturan metronun hükümet projesi olarak yürütülmesi için herhangi bir çalışma var mıdır?

4- Ankara, İstanbul gibi şehirlerde mevcut metro ve raylı sistemlerin hepsi hükümet projesi olarak yürütülürken, Bakanlığımız Adana metrosu için neden sorumluluk almamaktadır?

5-Adana Büyükşehir Belediyesi'nin plansızlığını Adanalı hemşerilerimizin ödemesi haksızlık değil midir?

6-Adana'nın ulaşım sorununu çözmeye yönelik herhangi bir çalışma var mıdır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : 44697349-610.01/ 74510
Konu : Adana Milletvekili
Sayın Burhanettin BULUT'un
yazılı soru önergesi

05.10.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354356 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Sayın Burhanettin BULUT'un 7/1085 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN BURHANETTİN BULUT'UN
7/1085 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Seçim bölgem Adana'nın ulaşım sorununu çözmesi için yapımı planlanan metro (hafif raylı sistem) için ilk adım Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından 22 yıl önce atılmıştır.

Dış kaynaklı hazine garantili krediyle 526 milyon dolara inşa edilen 13,5 kilometrelik metroya ilave olarak planlanan 10,3 kilometre uzunluğundaki Balcalı ve yapımı süren yeni stadyuma kadar uzanacak ikinci etap hat projesinin maliyeti de 274 milyon 300 bin dolar olarak belirlenmiştir.

Ancak, Adana Büyükşehir Belediyesinin maddi olanakları ve İller Bankası payının yüzde 40'lık bölümünün, metronun kredi borcu ve faizine kesilmesi, ikinci etap çalışmalarının ve yeni yatırımların önünün kesilmesine neden olmuştur.

Halkın günlük yaşantısında en çok kullandığı hastane, üniversite, adliye gibi yerlerden geçmeyen metro, milyonlarca dolarlık borç yüküyle Adana'ya ağır bir kambur oluşturmıştır.

Türkiye'deki mevcut metro ve raylı sistemlerin hepsi hükümet projesi olarak yürütülmektedir. Bu projelerin tek istisnası Adana metrosudur. Adanalı hemşerilerin yeni yatırımların önünün açılabilmesi için metronun Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına devredilmesini istemektedir.

Bu çerçevede;

SORULAR:

1-Adana metrosu için şimdiye kadar Adana Büyükşehir Belediyesi bütçesinden ne kadar para çıkmıştır? Kalan borç ne kadardır?

2-Yıllara göre ayrı ayrı belirtilmek üzere Adana Büyükşehir Belediyesi söz konusu kredinin faizi için ne kadar para ödemiştir?

3-Adana'ya ve Adanalılara ağır bir borç yükü oluşturan metronun hükümet projesi olarak yürütülmesi için herhangi bir çalışma var mıdır?

4-Ankara, İstanbul gibi şehirlerde mevcut metro ve raylı sistemlerin hepsi hükümet projesi olarak yürütülürken, Bakanlığınız Adana metrosu için neden sorumluluk almamaktadır?

5-Adana Büyükşehir Belediyesi'nin plansızlığını Adanalı hemşerilerimizin ödemesi haksızlık değil midir?

6-Adana'nın ulaşım sorununu çözmeye yönelik herhangi bir çalışma var mıdır?

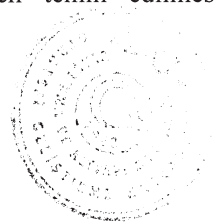
T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

CEVAPLAR:

10.07.2018 tarihinde yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 485'inci maddesinin ilgili bentleri gereğince yerel yönetimlerce planlanıp projelendirilen ve ihaleleri yapılan şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metrolar ve bunlarla ilgili tesislerin, Bakanlığımıza ve tamamlanmasını müteakip ilgili yerel yönetime devri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, nüfusu 100.000'in üzerinde olan kentlerin ulaşım ana planlarının hazırlanması zorunlu olup, Ulaşım Ana Planlarının hazırlanması, 5393 sayılı Belediye Kanununun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince, Belediyelerin görev kapsamında bulunmaktadır. Yapılacak Ulaşım Ana Planı sonucunda raylı sistem ihtiyacının tespit edilmesi halinde Ana Planlara Bakanlığımızca görüş verilmektedir. Söz konusu ulaşım sorunlarına Ulaşım Ana Planları kapsamında çözüm önerileri getirilmektedir.

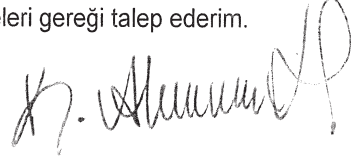
Buradan hareketle, Adana Hastane-Akıncılar Hafif Raylı Sistem Hattı'nın yalnızca proje onayı Bakanlığımızca gerçekleştirilmiş olup, söz konusu hattın projelendirilmesi, ihalesi ve yapımı Adana Büyükşehir Belediyesi tarafından tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Bu sebeple söz konusu projeye ait proje bedeli, kredi ve faiz bilgilerinin Adana Büyükşehir Belediyesi'nden temin edilmesi gerekmektedir.

9.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Trabzon Havalimanından gerçekleştirilen iç hat uçuşlarına ek sefer konulmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1086)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereği talep ederim.

Ahmet KAYA

Trabzon Milletvekili

Trabzon Havalimanı taşınan yolcu sayısı bakımından Türkiye'nin 7. hava limanıdır. Trabzon Havalimanı'ndan taşınan yolcu sayısı bir önceki yıla göre yüzde 8 artış göstermiştir. Havalimanı'nı kullanmak isteyen yolcular özellikle yaz aylarında iç hat uçuşlarında bilet bulmakta çok zorlanmaktadır. Bilet bulunsa da fiyatları çok pahalıdır.

Bu durum Trabzon ve bölge turizmini de olumsuz yönde etkilemektedir. Trabzon Havaalanı'nı kullanan Trabzon, Rize, Gümüşhane ve Bayburtlu vatandaşlarımız ile şehrimizi ziyaret etmek isteyen turistler büyük mağduriyet yaşamaktadır.

Vatandaşların mağduriyet yaşamaması, Karadeniz Bölgesi'nin turizm potansiyelinin verimli bir şekilde değerlendirilebilmesi için bu sorunun çözümüne yönelik adımların ivedilikle atılması gerekmektedir.

Buna göre;

1. Trabzon Havalimanı'ndan gerçekleştirilen iç hat uçuşlarına ek sefer konulması ve bilet fiyatlarının makul seviyelere düşürülmesi için bir girişimde bulunacak mısınız?
2. Turizm amaçlı seyahatlerde Trabzon Havalimanı'na iç hat ve dış hat charter seferlerinin düzenlenmesi için yerel seyahat acentalarını desteklemeyi düşünüyor musunuz?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/74507
Konu : Trabzon Milletvekili
Sayın Ahmet KAYA'nın
yazılı soru önergesi

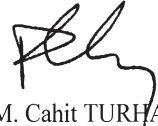
09.10.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354356 sayılı yazınız.

Trabzon Milletvekili Sayın Ahmet KAYA'nın 7/1086 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**TRABZON MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KAYA’NIN
7/1086 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Trabzon Havalimanı taşınan yolcu sayısı bakımından Türkiye’nin 7. hava limanıdır. Trabzon Havalimanı’ndan taşınan yolcu sayısı bir önceki yıla göre yüzde 8 artış göstermiştir. Havalimanı’nı kullanmak isteyen yolcular özellikle yaz aylarında iç hat uçuşlarında bilet bulmakta çok zorlanmaktadır. Bilet bulunsa da fiyatları çok pahalıdır.

Bu durum Trabzon ve bölge turizmini de olumsuz yönde etkilemektedir. Trabzon Havaalanı’nı kullanan Trabzon, Rize, Gümüşhane ve Bayburtlu vatandaşlarımız ile şehrimizi ziyaret etmek isteyen turistler büyük mağduriyet yaşamaktadır.

Vatandaşların mağduriyet yaşamaması, Karadeniz Bölgesi’nin turizm potansiyelinin verimli bir şekilde değerlendirilebilmesi için bu sorunun çözümüne yönelik adımların ivedilikle atılması gerekmektedir.

Buna göre;

SORULAR:

1- Trabzon Havalimanı’ndan gerçekleştirilen iç hat uçuşlarına ek sefer konulması ve bilet fiyatlarının makul seviyelere düşürülmesi için bir girişimde bulunacak mısınız?

2- Turizm amaçlı seyahatlerde Trabzon Havalimanı’na iç hat ve dış hat charter seferlerinin düzenlenmesi için yerel seyahat acentalarını desteklemeyi düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR:

Havayolu işletmeleri, serbest piyasa koşullarında faaliyet gösteren ticari kuruluşlardır. İlave hat konulması, uçuş saatlerinin değiştirilmesi vb. hususlar, havayolu işletmelerinin filo büyüklükleri ile orantılı olarak kendi ticari tercihleri doğrultusunda belirlenmektedir. Sefer sayılarının artırılması ile ilgili olarak, uçuş başvurusu olması halinde başvurular, Bakanlığımız tarafından ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmeye alınmakta ve bu konuda yapılacak her türlü çalışmaya da destek verilmektedir

Bilet fiyatları da serbest piyasa koşulları çerçevesinde; uçuş sayısı, uçuş mesafesi, yakıt tüketimi, yolcu talebi vb. faktörlerin birleşimi sonucunda havayolu işletmelerince belirlenmektedir. Bilet fiyatları ile ilgili tek düzenleme; yurtiçi aktarmasız ekonomi sınıfı biletler için belirlenmiş olan 352 TL’lik tavan fiyattır. Bunun dışında bilet fiyatlarına Bakanlığımızın herhangi bir müdahalesi olmamaktadır.

Diğer taraftan, Trabzon Havalimanı’na iç hat ve dış hat charter seferlerinin düzenlenmesi için yerel seyahat acentalarının desteklenmesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın uhdesinde bulunmaktadır.

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil ve ağırlama harcamalarına,

Bakanlıkça alınan suyun markasına,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1349), (7/1758)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Mehmet Cahit TURHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1-2016-2018 yılları arasında gerçekleşen temsil ve ağırlama harcamaları ne kadardır?

2-Temsil ve ağırlama giderleri içinde yer alan harcamalar nelerdir?

3-2016-2018 yılları arasındaki bu harcamalar hangi kamu kurumları tarafından hangi işler için yapılmıştır?

4-2016-2018 yılları arasındaki bu harcamaların Bakanlıklar bazında tasnifi ne şekildedir?

5-2016-2018 yılları arasındaki bu harcamaların aylara göre tasnifi ne şekildedir?

6-2016-2018 yılları arasındaki dönemde temsil ve ağırlama harcamaları yıllar bazında ne kadar olmuştur?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı **Sayın Mehmet Cahit TURHAN** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

1. Bakanlığınız tarafından hangi marka su alımı yapılmaktadır? Bu alımlar için ihaleye çıkılmakta mıdır?
2. Kamu binalarının özellikle Hamidiye adlı suyu tercih etmesinin sebebi nedir?
3. Hamidiye marka suyunun İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ilgisi ve bağlantısı nedir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/ 74514
Konu : İstanbul Milletvekili
Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun
yazılı soru önergeleri

09.10.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi:a) 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354379 sayılı,
b) 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354429 sayılı yazılarınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun 7/1349 ve 7/1758 esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu Ve Eki

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU’NUN
7/1349 ve 7/1758 ESAS ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGELERİ VE
CEVAPLARI**

7/1349 SAYILI ÖNERGE:

SORULAR:

- 1- 2016-2018 yılları arasında gerçekleşen temsil ve ağırlama harcamaları ne kadardır?
- 2- Temsil ve ağırlama giderleri içinde yer alan harcamalar nelerdir?
- 3- 2016-2018 yılları arasındaki bu harcamalar hangi kamu kurumları tarafından hangi işler için yapılmıştır?
- 4- 2016-2018 yılları arasındaki bu harcamaların Bakanlıklar bazında tasnifi ne şekildedir?
- 5- 2016-2018 yılları arasındaki bu harcamaların aylara göre tasnifi ne şekildedir?
- 6- 2016-2018 yılları arasındaki dönemde temsil ve ağırlama harcamaları yıllar bazında ne kadar olmuştur?

CEVAPLAR:

2016-2018 yılları arasındaki dönemde Bakanlığımızca yapılan temsil ağırlama, tören ve tanıtım giderlerine ait harcamalar yıllar itibariyle ekli tabloda verilmiştir.

7/1758 SAYILI ÖNERGE:

SORULAR:

- 1-Bakanlığınız tarafından hangi marka su alımı yapılmaktadır? Bu alımlar için ihaleye çıkılmakta mıdır?
- 2-Kamu binalarının özellikle Hamidiye adlı suyu tercih etmesinin sebebi nedir?
- 3-Hamidiye marka suyunun İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ilgisi ve bağlantısı nedir?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız personelinin içme suyu ihtiyacının karşılanması amacıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun yetki limitleri dahilinde yürütülen satın alma süreci neticesinde yapılan değerlendirme sonucunda, en uygun teklif veren “Elmacık” markasından su alımı yapılmaktadır.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

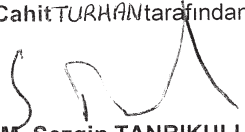
	ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI TEMSİL AĞIRLAMA TÖREN VE TANITIM GİDERLERİ		
	2016	2017	2018
OCAK	-	50.659,00	3.259,09
ŞUBAT	11.602,40	3.690,25	21.728,03
MART	53.082,44	35.025,75	35.603,89
NİSAN	19.053,20	7.583,50	7.386,40
MAYIS	19.256,74	35.267,25	58.900,02
HAZİRAN	4.620,00	5.436,43	4.022,85
TEMMUZ	800,00	3.628,40	5.438,86
AĞUSTOS	23.127,50	41.746,00	6.707,92
EYLÜL	6.671,00	281,00	13.969,11
EKİM	55.540,50	9.475,00	
KASIM	3.596,50	14.259,50	
ARALIK		11.255,25	
GENEL TOPLAM	197.350,28	218.307,33	157.016,17

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, Bakanlığın işe alım mülakatlarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1350)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı **Sayın Mehmet Cahit TURHAN** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

- 1.Bakanlığınızda işe alımların mülakat safhasında listeler hazırlandığı ve memur alımlarının oluşturulan listeler üzerinden gerçekleştirildiği iddiası doğru mudur?
- 2.Hazırlanan listelerde Kürt Vatandaşlar, Aleviler, CHP Üyeleri ve üyelerin yakınları olmak üzere yer alan vatandaşlarımızın memur alımlarında kesinlikle "elenmesi gerekenler" olarak belirtildikleri iddiası doğru mudur?
- 3.AKP Üyeleri ile üyelerin yakınları, çalışmasında sakınca olmayan ve siyasi konularda çok fazla bir bağlantısı bulunmayan kişilerin yer aldıkları iddiası doğru mudur?
- 4.İddia doğruysa, memur alımlarında "Hukuk"a aykırı olarak uygulamaya konulan listeler kim veya kimlerin talimatlarıyla hazırlanmıştır?
- 5.Memur alımlarında uygulamaya konulan listeler kimler tarafından hazırlanmıştır?
- 6.Listelerin hazırlanmasında AKP İl ve İlçe Teşkilatlarının da yer aldıkları iddiası doğru mudur?
- 7.31 Temmuz 2018 tarihine kadar kaç liste hazırlanmıştır?
8. 31 Temmuz 2018 tarihine kadar kaç vatandaşımız "ayrımcılığa" tabi tutularak memur alımlarında sözlü sınavlardan elenmişlerdir?
- 9.Yoğun çalışmalar sonucu emek ortaya koyarak KPSS'den yüksek puan alıp sözlü sınava hak kazanan fakat bu tür uygulamalardan dolayı memur olamayan vatandaşlarımızın yaşadığı durum büyük bir haksızlık örneği değil midir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 44697349-610.01/ 74512

Konu : İstanbul Milletvekili

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun
yazılı soru önergesi

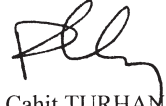
05 Ekim 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354379 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun 7/1350 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU’NUN
7/1350 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR:

1) Bakanlığınızda işe alımların mülakat safhasında listeler hazırlandığı ve memur alımlarının oluşturulan listeler üzerinden gerçekleştirildiği iddiası doğru mudur?

2) Hazırlanan listelerde Kürt Vatandaşlar, Aleviler, CHP Üyeleri ve üyelerin yakınları olmak üzere yer alan vatandaşlarımızın memur alımlarında kesinlikle “elenmesi gerekenler” olarak belirtildikleri iddiası doğru mudur?

3) AKP Üyeleri ile üyelerin yakınları, çalışmasında sakınca olmayan ve siyasi konularda çok fazla bir bağlantısı bulunmayan kişilerin yer aldıkları iddiası doğru mudur?

4) İddia doğruysa, memur alımlarında “Hukuk’a” aykırı olarak uygulamaya konulan listeler kim veya kimlerin talimatlarıyla hazırlanmıştır?

5) Memur alımlarında uygulamaya konulan listeler kimler tarafından hazırlanmıştır?

6) Listelerin hazırlanmasında AKP İl ve İlçe Teşkilatlarının da yer aldıkları iddiası doğru mudur?

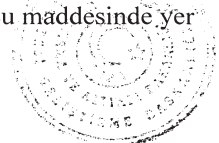
7) 31 Temmuz 2018 tarihine kadar kaç liste hazırlanmıştır?

8) 31 Temmuz 2018 tarihine kadar kaç vatandaşımız “ayrımcılığa” tabi tutularak memur alımlarında sözlü sınavlardan elenmişlerdir?

9) Yoğun çalışmalar sonucu emek ortaya koyarak KPSS’den yüksek puan alıp sözlü sınava hak kazanan fakat bu tür uygulamalardan dolayı memur olmayan vatandaşlarımızın yaşadığı durum büyük bir haksızlık örnek değil midir?

CEVAPLAR:

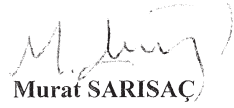
Bakanlığımız her türlü iş ve işlemlerini; T.C. Anayasasında belirtilen “Kanun Önünde Eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “Temel İlkeler” başlıklı 3’üncü maddesinin “c” fıkrasında belirtilen “Liyakat” ilkesi ile “Tarafsızlık ve Devlete Bağlılık” başlıklı 10’uncu maddesinde yer alan esaslar doğrultusunda devam ettirmektedir.

12.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van Ferit Melen Havaalanı'na yapılan uçak seferlerinin artırılması ve bilet fiyatlarının düşürülmesi talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1353)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit TURHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat SARISAC

Van Milletvekili

Van ve ilçelerinin dışında komşu iller ve İranlı vatandaşlar tarafından kullanılan Van Ferit Melen Havaalanında yolcu transferinde yaşanan sorunlarla ilgili şikayetler tarafımıza ulaşmaktadır. Tarafımıza iletilen sorunların başında, nüfusu bir milyonu aşmasına rağmen Van'a yönelik uçak seferlerinin çok az olması gelmektedir. Diğer bir sorun da uçak bileti fiyatlarının astronomik düzeylerde olmasıdır. Buna göre Van halkının kişi başı milli gelir oranı ortadayken biletlerin fiyatı 500 TL'yi bulabilmektedir. Oysa nüfus yoğunluğu Van'dan çok az olan ve kişi başı milli gelir oranı Van halkından çok yüksek olan birçok ilde uçak sefer sayıları yeterli sayıda olduğu gibi bilet fiyatları da daha makul düzeydedir.

Seçim bölgem Van'ın maruz bırakıldığı bu durum kentin ekonomisini de ciddi şekilde etkilemektedir. Çünkü Van'a yurtdışından ve yurtiçinden yerli-yabancı turistlerin gelişi de söz konusu uçuş ve bilet tarifesi nedeniyle zorlaşmaktadır. Bu nedenle Van Ferit Melen Havaalanındaki uçak seferlerinin arttırılarak bilet fiyatlarındaki astronomik rakamların makul bir düzeye çekilmesi hem yurttaşlarımızın mağduriyetini giderebilir, hem de kent ekonomisinde olumlu etki yaratabilir. Bu anlamda Van'dan İstanbul ve Ankara dışında diğer illerimize de doğrudan uçak seferleri başlatılabileceği gibi Van'ın İranlılar için de uğrak yeri olmasından dolayı İran'ın farklı kentlerine de karşılıklı uçak seferleri düzenlenebilir.

Bu bağlamda;

- 1- Van Ferit Melen Havaalanında haftada yapılan sefer sayısı kaçtır? Sefer sayılarının son beş yıldaki aylara göre dağılımı nedir?
- 2- Van Ferit Melen Havaalanında son beş yılda yapılan uçuşlarda kesilen biletlerdeki fiyat artışının yıllara göre dağılımı nedir?

- 3- Van Ferit Melen Havaalanında uçak sefer sayılarının azlığının ve bilet fiyatlarının yüksek olmasının sebebi nedir? Konuyla ilgili şikayet ve talepler değerlendirilmekte midir?
- 4- Van Ferit Melen Havaalanında yapılan uçak sefer sayıları, Van ve ilçeleri ile çevre iller düşünüldüğünde yurttaşların talebini karşılamakta mıdır? Yurttaşların taleplerine yönelik nasıl bir prosedür takip edilmektedir?
- 5- Bilet fiyatlarını astronomik düzeye çekmek yerine söz konusu talebi karşılamak amacıyla uçak sefer sayılarının artırılması için girişimde bulunacak mısınız?
- 6- Türkiye genelinde uçak sefer sayıları ve bilet fiyatları hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Bugün illere göre uçak sefer sayıları nedir?
- 7- Van'ın İran'la sınır olmasından dolayı ticaret ve turizmi geliştirmek amacıyla Van – İran arasında karşılıklı uçuk seferlerinin başlatılması konusunda herhangi bir girişiminiz var mıdır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 44697349-610.01/74505
Konu : Van Milletvekili
Sayın Murat SARISAÇ'ın
yazılı soru önergesi

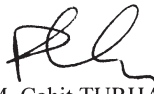
05 Ekim 2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354379 sayılı yazınız.

Van Milletvekili Sayın Murat SARISAÇ'ın 7/1353 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu ve Ekleri

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**VAN MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT SARISAÇ'IN
7/1353 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Van ve ilçelerinin dışında komşu iller ve İranlı vatandaşlar tarafından kullanılan Van Ferit Melen Havaalanında yolcu transferinde yaşanan sorunlarla ilgili şikayetler tarafımıza ulaşmaktadır. Tarafımıza iletilen sorunların başında, nüfusu bir milyonu aşmasına rağmen Van'a yönelik uçak seferlerinin çok az olması gelmektedir. Diğer bir sorun da uçak bileti fiyatlarının astronomik düzeylerde olmasıdır. Buna göre Van halkının kişi başı milli gelir oranı ortadayken biletlerin fiyatı 500 TL'yi bulabilmektedir. Oysa nüfus yoğunluğu Van'dan çok az olan ve kişi başı milli gelir oranı Van halkından çok yüksek olan birçok ilde uçak sefer sayıları yeterli sayıda olduğu gibi bilet fiyatları da daha makul düzeydedir.

Seçim bölgem Van'ın maruz bırakıldığı bu durum kentin ekonomisini de ciddi şekilde etkilemektedir. Çünkü Van'a yurtdışından ve yurtiçinden yerli-yabancı turistlerin gelişi de söz konusu uçuş ve bilet tarifesi nedeniyle zorlaşmaktadır. Bu nedenle Van Ferit Melen Havaalanındaki uçak seferlerinin artırılarak bilet fiyatlarındaki astronomik rakamların makul bir düzeye çekilmesi hem yurttaşlarımızın mağduriyetini giderebilir, hem de kent ekonomisinde olumlu etki yaratabilir. Bu anlamda Van'dan İstanbul ve Ankara dışında diğer illerimize de doğrudan uçak seferleri başlatılabileceği gibi Van'ın İranlılar için de uğrak yeri olmasından dolayı İran'ın farklı kentlerine de karşılıklı uçak seferleri düzenlenebilir.

Bu bağlamda;

SORULAR:

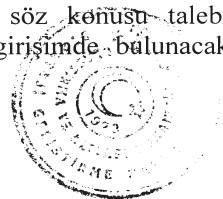
1-Van Ferit Melen Havaalanında haftada yapılan sefer sayısı kaçtır? Sefer sayılarının son beş yıldaki aylara göre dağılımı nedir?

2-Van Ferit Melen Havaalanında son beş yılda yapılan uçuşlarda kesilen biletlerdeki fiyat artışının yıllara göre dağılımı nedir?

3-Van Ferit Melen Havaalanında uçak sefer sayılarının azlığının ve bilet fiyatlarının yüksek olmasının sebebi nedir? Konuyla ilgili şikayet ve talepler değerlendirilmekte midir?

4-Van Ferit Melen Havaalanında yapılan uçak sefer sayıları, Van ve ilçeleri ile çevre iller düşünüldüğünde yurttaşların talebini karşılamakta mıdır? Yurttaşların taleplerine yönelik nasıl bir prosedür takip edilmektedir?

5-Bilet fiyatlarını astronomik düzeye çekmek yerine söz konusu talebi karşılamak amacıyla uçak sefer sayılarının artırılması için girişimde bulunacak mısınız?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

6-Türkiye genelinde uçak sefer sayıları ve bilet fiyatları hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Bugün illere göre uçak sefer sayıları nedir?

7-Van'ın İran'la sınır olmasından dolayı ticaret ve turizmi geliştirmek amacıyla Van - İran arasında karşılıklı uçuk seferlerinin başlatılması konusunda herhangi bir girişiminiz var mıdır?

CEVAPLAR:

Havayolu işletmeleri, serbest piyasa koşullarında faaliyet gösteren ticari kuruluşlardır. İlave hat konulması, uçuş saatlerinin değiştirilmesi vb. hususlar, havayolu işletmelerinin filo büyüklükleri ile orantılı olarak kendi ticari tercihleri doğrultusunda belirlenmektedir. Sefer sayılarının artırılması ile ilgili olarak, uçuş başvurusu olması halinde başvurular, Bakanlığımız tarafından ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmeye alınmakta ve bu konuda yapılacak her türlü çalışmaya da destek verilmektedir

Bilet fiyatları da serbest piyasa koşulları çerçevesinde; uçuş sayısı, uçuş mesafesi, yakıt tüketimi, yolcu talebi vb. faktörlerin birleşimi sonucunda havayolu işletmelerince belirlenmektedir. Bilet fiyatları ile ilgili tek düzenleme; yurtiçi aktarmasız ekonomi sınıfı biletler için belirlenmiş olan 352 TL'lik tavan fiyattır. Bunun dışında bilet fiyatlarına Bakanlığımızın herhangi bir müdahalesi olmamaktadır. Tavan fiyat uygulaması ile tavan fiyatın aşılp aşılmadığı kontrol edilmekte olup havayolu şirketlerinin bu rakamın üstüne çıkması söz konusu değildir.

Öte yandan, ülkemiz ile İran arasındaki düzenlemelere göre haftada 100 frekans tarifeli sefer düzenlenebilmektedir. Havayolları mevcut haklarını başka hatlar için kullanmayı tercih etmekte olup, Van-İran için talepleri olması halinde, başvurular ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmeye alınabilecektir.

-Van Ferit Melen Havaalanında haftada yapılan sefer sayısı ve sefer sayılarını son beş yıldaki aylara göre dağılımını gösteren tablo Ek-1'de yer almaktadır.

-Türkiye genelinde uçak sefer sayılarına ilişkin veriler 2018 yılı Ocak-Haziran ayları itibarıyla tablo Ek-2'de yer almaktadır.

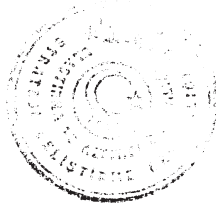
-Van Ferit Melen Havaalanında yapılan tarifeli sefer sayılarını (haftalık) gösteren tablo Ek-3'de yer almaktadır.

EK-1

YILLAR	VAN FERİT MELEN HAVALİMANINA AİT YILLARA GÖRE AYLIK TİCARİ UÇAK TRAFİKLERİ *												Genel Toplam
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	
2013	564	602	633	715	661	647	697	702	666	720	649	634	7.890
2014	718	606	630	623	619	603	624	626	616	688	653	618	7.624
2015	671	619	720	680	711	687	750	805	820	761	679	658	8.561
2016	782	739	773	734	754	722	771	799	774	788	748	720	9.104
2017	757	706	823	808	816	849	936	981	971	945	878	891	10.361
Genel Toplam	3.492	3.272	3.579	3.560	3.561	3.508	3.778	3.913	3.847	3.902	3.607	3.521	43.540

*Trafik verisi Van Ferit Melen Havalimanında gerçekleşen iniş + kalkış seferleri toplamını belirtmektedir.

2018 YILI OCAK-HAZİRAN AYLARI (İLK 6 AYLIK) TÜRKİYE GENELİ TİCARİ UÇAK TRAFİKLERİ (Kesinleşmemiş veriler)	
HAVALİMANLARI	UÇAK TRAFİKLERİ
İstanbul Atatürk	218.309
İstanbul Sabiha Gökçen	107.257
Ankara Esenboğa	57.483
İzmir Adnan Menderes	39.797
Antalya	71.138
Gazipaşa Alanya	3.174
Muğla Dalaman	10.043
Muğla Milas-Bodrum	9.792
Adana	18.025
Trabzon	12.112
Erzurum	4.532
Gaziantep	8.866
Adıyaman	1.005
Ağrı Ahmed-i Hani	1.042
Amasya Merzifon	650
Balıkesir Koca Seyit	1.613
Batman	2.136
Bingöl	742
Bursa Yenişehir	881
Çanakkale	956
Denizli Çardak	2.310
Diyarbakır	6.646
Elazığ	3.260
Erzincan	1.570
Eskişehir Hasan Polatkan	260
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	578
Hatay	4.229
Iğdır Şehit Bülent Aydın	917
Isparta Süleyman Demirel	582
Kahramanmaraş	1.184
Kars Harakani	1.886
Kastamonu	381
Kayseri	6.561
Kocaeli Cengiz Topel	174
Konya	3.938
Malatya	2.859
Mardin	2.338
Muş	1.482
Kapadokya	1.195
Ordu-Giresun	3.379
Samsun Çarşamba	5.643
Sinop	685
Sivas Nuri Demirağ	1.848
Şanlıurfa GAP	3.113
Şırnak Şerafettin Elçi	1.334
Tekirdağ Çorlu	394
Uşak	135
Van Ferit Melen	5.019
Zafer	399
Zonguldak Çaycuma	54
GENEL TOPLAM	633.906

VAN FERİT MELEN HAVALİMANI

TARİFELİ SEFER SAYILARI (HAFTALIK)

39. HAFTA 24/09/2018 – 30/09/2018)

EK-3

TÜRK HAVA YOLLARI								
	P.tesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C.tesi	Pazar	Haftalık Toplam
Atatürk	2	2	2	2	2	2	2	14
Günlük Toplam	2	2	2	2	2	4	2	
Genel Haftalık Toplam:								14

ANADOLUJET								
	P.Tesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C.Tesi	Pazar	Haftalık Toplam
Sabiha Gökçen	1	2	2	2	2	1	2	12
Esenboğa	3	3	2	3	2	2	3	18
Günlük Toplam	4	5	4	5	4	3	5	
Genel Haftalık Toplam:								30

SUNEXPRESS								
	P.Tesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C.Tesi	Pazar	Haftalık Toplam
Adnan Menderes	1	1	2	1	1	2	1	9
Antalya	2	1	1	1	2	1	1	9
Günlük Toplam	3	2	3	2	3	3	2	
Genel Haftalık Toplam:								18

PEGASUS								
	P.Tesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C.Tesi	Pazar	Haftalık Toplam
Sabiha Gökçen	3	2	2	2	2	1	1	13
Adana	1	1	1	1	1	1	1	7
Günlük Toplam	4	3	3	3	3	2	2	
Genel Haftalık Toplam:								20
Haftalık Toplam Uçuş Sayısı (İç hat + Dış hat):								82

*Dış hatlar gri dolgulu olarak belirtilecektir.

** Havalimanları belirtilirken ICAO ve IATA kodu kullanılmayacak olup, havalimanları isimleri kullanılacaktır.

***Tablo oluşturulurken gelen uçuşlar dikkate alınacaktır.

13.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, Mardin Havalimanına yapılan seferlerin artırılmasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1354)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit TURHAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Pero DUNDAR

Mardin Milletvekili

Mardin Havalimanındaki sefer sayısının azlığı ve bilet fiyatlarının yüksek olmasından kaynaklı Mardin halkı yolculuklarını ya farklı ulaşım araçlarıyla ya da çevre illerdeki uygun tarifeli uçak seferleriyle gerçekleştirmektedir. Türk Hava Yolları tarafından sadece Ankara ve İstanbul'a çok sınırlı sayıda uçak seferleri yapılmaktadır. Mardin nüfusu ve çevre il-ilçelerden gelen yolcular göz önünde bulundurulduğunda Mardin Havaalanındaki sefer sayılarının yetersizliği dikkat çekmektedir.

On bin yıllık bir kültür birikimine sahip Mardin'in turizme kazandırılması ve turizm potansiyelinin kullanılması için elverişli zeminlerin kullanılması, sadece Mardin'e değil tüm ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayacaktır. Hava yollarındaki sefer sayısının azlığı ve fiyatların yüksek olması hem Mardin halkını hem de yerli ve yabancı turistleri zor durumda bırakmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Mardin Havalimanında haftada kaç sefer yapılmaktadır? Bu sayı Mardin'deki talebi karşılamakta mıdır? Seferlerin doluluk oranı nedir?
- 2- Mardin Havalimanından gerçekleştirilen iç hat uçuşlarına ek sefer konulması ve bilet fiyatlarının düşürülmesi için bir girişimde bulunacak mısınız?
- 3- Farklı havayolu firmalarının da Mardin'e uçuş seferleri düzenlenmesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 4- Ankara ve İstanbul dışındaki şehirlere de aktarmasız uçuş seferleri düzenlenmesine yönelik herhangi bir çalışmanız mevcut mudur?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/ 74511
Konu : Mardin Milletvekili
Sayın Pero DUNDAR'ın
yazılı soru önergesi

0 5 1 1 - 2 0 1 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354379 sayılı yazınız.

Mardin Milletvekili Sayın Pero DUNDAR'ın 7/1354 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MARDİN MİLLETVEKİLİ SAYIN PERO DUNDAR'IN
7/1354 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Mardin Havalimanındaki sefer sayısının azlığı ve bilet fiyatlarının yüksek olmasından kaynaklı Mardin halkı yolculuklarını ya farklı ulaşım araçlarıyla ya da çevre illerdeki uygun tarifeli uçak seferleriyle gerçekleştirmektedir. Türk Hava Yolları tarafından sadece Ankara ve İstanbul'a çok sınırlı sayıda uçak seferleri yapılmaktadır. Mardin nüfusu ve çevre il-ilçelerden gelen yolcular göz önünde bulundurulduğunda Mardin Havaalanındaki sefer sayılarının yetersizliği dikkat çekmektedir.

On bin yıllık bir kültür birikimine sahip Mardin'in turizme kazandırılması ve turizm potansiyelinin kullanılması için elverişli zeminlerin kullanılması, sadece Mardin'e değil tüm ülke ekonomisine büyük katkılar sağlayacaktır. Hava yollarındaki sefer sayısının azlığı ve fiyatların yüksek olması hem Mardin halkını hem de yerli ve yabancı turistleri zor durumda bırakmaktadır.

Bu bağlamda;

SORULAR:

1- Mardin Havalimanında haftada kaç sefer yapılmaktadır? Bu sayı Mardin'deki talebi karşılamakta mıdır? Seferlerin doluluk oranı nedir?

2- Mardin Havalimanından gerçekleştirilen iç hat uçuşlarına ek sefer konulması ve bilet fiyatlarının düşürülmesi için bir girişimde bulunacak mısınız?

3- Farklı havayolu firmalarının da Mardin'e uçuş seferleri düzenlenmesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır?

4- Ankara ve İstanbul dışındaki şehirlere de aktarmasız uçuş seferleri düzenlenmesine yönelik herhangi bir çalışmanız mevcut mudur?

CEVAPLAR:

Mardin Havalimanı'na;

- **Pegasus Hava Yolları:** İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan haftalık 7 sefer, İzmir Adnan Menderes Havalimanı'ndan haftalık 7 sefer,
- **Türk Hava Yolları:** İstanbul Atatürk Havalimanı'ndan haftalık 14 sefer,
- **Anadolujet:** Ankara Esenboğa Havalimanı'ndan haftalık 7 sefer, İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan haftalık 7 sefer,

uçuş gerçekleştirmek üzere izinlendirilmiştir.

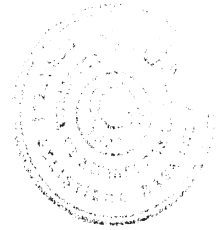
T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Seferlerin doluluk oranları arz edilen koltuk sayısına göre koltukta oturan yolcu sayısı oranına göre hesaplanarak elde edilmekte olup Mardin Havalimanı 2018 yılı ilk 6 ay yolcu trafiği ve doluluk oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ay	Trafik	Arz Edilen Koltuk	Yolcu	Doluluk Oranı (%)
Ocak	412	73.342	65.663	89,53
Şubat	378	67.076	58.669	87,47
Mart	424	74.998	66.776	89,04
Nisan	382	67.181	63.643	94,73
Mayıs	378	66.036	57.460	87,01
Haziran	364	64.101	56.078	87,48
Toplam	2.338	412.734	368.289	89,23

Diğer taraftan havayolu işletmeleri, serbest piyasa koşullarında faaliyet gösteren ticari kuruluşlardır. İlave hat konulması, uçuş saatlerinin değiştirilmesi vb. hususlar, havayolu işletmelerinin filo büyüklükleri ile orantılı olarak kendi ticari tercihleri doğrultusunda belirlenmektedir. Sefer sayılarının artırılması ile ilgili olarak, uçuş başvurusu olması halinde başvurular, Bakanlığımız tarafından ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmeye alınmakta ve bu konuda yapılacak her türlü çalışmaya da destek verilmektedir

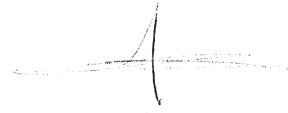
Bilet fiyatları da serbest piyasa koşulları çerçevesinde; uçuş sayısı, uçuş mesafesi, yakıt tüketimi, yolcu talebi vb. faktörlerin birleşimi sonucunda havayolu işletmelerince belirlenmektedir. Bilet fiyatları ile ilgili tek düzenleme; yurtiçi aktarmasız ekonomi sınıfı biletler için belirlenmiş olan 352 TL'lik tavan fiyattır. Bunun dışında bilet fiyatlarına Bakanlığımızın herhangi bir müdahalesi olmamaktadır.

14.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, okullara akıllı tahta kurulmasını içeren Fatih Projesinin aksaklıklarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1356)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Mehmet Cahit Turhan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Tacettin BAYIR
İzmir Milletvekili

2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından asrın projesi olarak öne sürülen bir proje yürütülmüş ve bu projenin adı “Fatih Projesi” olarak adlandırılmıştı. Proje kapsamında, 9 Ocak 2014’te Türkiye genelinde 45 bin 653 okuldaki 432 bin 288 sınıfa akıllı tahta kurulması amaçlanmıştı. Fatih projesi kapsamının içerisinde yer alan akıllı tahtanın internetle çalıştığı ve internetin okullara verilmesi ilgili madde de proje kapsamına dâhil edilmiştir. Ancak bazı okullara aradan 4 sene geçmesine rağmen hala internet verilmediği bu yüzden akıllı tahtaların, kara tahta gibi kullanılmaya başladığı belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

1. 4 yıllık süreçte kaç adet akıllı tahta okullara verilmiştir?
2. Akıllı tahtalara ne kadar ödeme yapılmıştır?
3. Asrın projesi olarak adlandırılan Fatih projesi kapsamında Akıllı tahtanın verilip, internetin bağlanmadığı okul sayısı kaçtır? İnterneti bağlı olmayan okullara neden internet bağlanmamıştır? İnterneti olmayan okullarla ilgili bir çalışma gerçekleştirilecek midir? Bunu kamuoyu ile paylaşacak mısınız?
4. 2018 – 2019 Eğitim – Öğretim yılı döneminde Fatih projesi devam edecek midir? Proje devam ederse, aksaklıkların giderilmesi ile ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
5. Proje deki aksaklıklar nedeniyle başlatılan bir soruşturma var mıdır? Varsa sorumlular hakkında işlem uygulanmış mıdır? Devletin, Fatih Projesi ile ilgili maddi açıdan bir zararı olmuş mudur?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : 44697349-610.01/74520
Konu : İzmir Milletvekili
Sayın Tacettin BAYIR'ın
yazılı soru önergesi

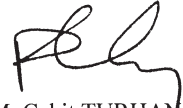
09.10.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354379 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Sayın Tacettin BAYIR'ın 7/1356 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN TACETTİN BAYIR'IN
7/1356 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından asrın projesi olarak öne sürülen bir proje yürütülmüş ve bu projenin adı “Fatih Projesi” olarak adlandırılmıştı. Proje kapsamında, 9 Ocak 2014’te Türkiye genelinde 45 bin 653 okuldaki 432 bin 288 sınıfa akıllı tahta kurulması amaçlanmıştı. Fatih projesi kapsamının içerisinde yer alan akıllı tahtanın internetle çalıştığı ve internetin okullara verilmesi ilgili madde de proje kapsamına dâhil edilmiştir. Ancak bazı okullara aradan 4 sene geçmesine rağmen hala internet verilmediği bu yüzden akıllı tahtaların, kara tahta gibi kullanılmaya başladığı belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

SORULAR:

1- 4 yıllık süreçte kaç adet akıllı tahta okullara verilmiştir?

2- Akıllı tahtalara ne kadar ödeme yapılmıştır?

3- Asrın projesi olarak adlandırılan Fatih projesi kapsamında Akıllı tahtanın verilip, internetin bağlanmadığı okul sayısı kaçtır? İnterneti bağlı olmayan okullara neden internet bağlanmamıştır? İnterneti olmayan okullarla ilgili bir çalışma gerçekleştirilecek midir? Bunu kamuoyu ile paylaşacak mısınız?

4- 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı döneminde Fatih projesi devam edecek midir? Proje devam edecekse, aksaklıkların giderilmesi ile ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?

5- Proje deki aksaklıklar nedeniyle başlatılan bir soruşturma var mıdır? Varsa sorumlular hakkında işlem uygulanmış mıdır? Devletin, Fatih Projesi ile ilgili maddi açıdan bir zararı oluşmuş mudur?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız tarafından FATİH projesi kapsamında Türkiye genelinde 432.228 adet akıllı tahta kurulmuş ve 1.580.399.140 TL (KDV Dahil) ödeme yapılmıştır.

Öte yandan; soru önergesinde bahsi geçen diğer hususlara ilişkin bilgiler Milli Eğitim Bakanlığı’nın uhdesinde bulunmaktadır.

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlıkta görevli özel kalem müdürlerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1521)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Mehmet Cahit TURHAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU

İstanbul Milletvekili

1. 2016-2018 tarihleri arasında Bakanlığınızda kaç özel kalem müdürü görev yapmıştır?
2. Mevcut tarihler arasında görev yapan özel kalem müdürlerinden kaç başka kurumlara geçmişlerdir? Geçiş yaptıkları kurumlar hangileridir?
3. Özel Kalem Müdürü fiili çalışan mıdır yoksa kadrosu başka kişi üzerinde midir?
4. Özel Kalem Müdürü kim veya kimlerin referansı ile atanmıştır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : 44697349-610.01/ 74517
Konu : İstanbul Milletvekili
Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun
yazılı soru önergesi

05.10.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354413 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun 7/1521 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU’NUN
7/1521 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORULAR:

- 1) 2016-2018 tarihleri arasında Bakanlığınızda kaç özel kalem müdürü görev yapmıştır?
- 2) Mevcut tarihler arasında görev yapan özel kalem müdürlerinden kaç başka kurumlara geçmişlerdir? Geçiş yaptıkları kurumlar hangileridir?
- 3) Özel Kalem Müdürü fiili çalışan mıdır yoksa kadrosu başka kişi üzerinde midir?
- 4) Özel Kalem Müdürü kim veya kimlerin referansı ile atanmıştır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız Özel Kalem Müdürü kadrosu münhal bulunmakta olup, vekâleten yürütülmektedir.

2016-2018 yılları arasında Bakanlığımızda Özel Kalem Müdürü kadrosunda 3 (üç) personel görev yapmış ve başka bir kamu kurum ve kuruluşuna geçiş yapan olmamıştır.

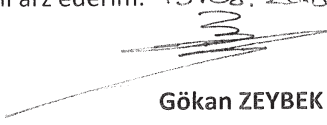
Diğer taraftan, Bakanlığımızda atamalar “Kariyer” ve “Liyakat” ilkeleri çerçevesinde yapılmaktadır.

16.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, Göztepe-Ataşehir-Ümraniye metro hattı ile ilgili şikâyetlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/1756)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Cahit TURHAN tarafından, Anayasa'nın 98 ve TBMM Tüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince, yazılı olarak cevaplanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 13.08.2018

Gökân ZEYBEK

İstanbul Milletvekili

İstanbul'da yapımı devam eden Göztepe – Ataşehir - Ümraniye Metro hattı ile ilgili yoğun şikâyetler bulunmaktadır. Halkın, esnafın ve bazı kurum ve kuruluşların şikâyetlerinin en yoğun olduğu konular ulaşım, sağlık ve güvenlik gibi temel haklarıdır. 13 km uzunluğunda olan ve 11 istasyondan oluşan Göztepe – Ataşehir - Ümraniye Metro hattı için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2016 yılında yapılan imar planları neticesinde bu hat güzergahında bulunan ve olumsuz etkilenen kurum ve kuruluşların İBB'ye ilettiği itirazlar, 2016 yılının aralık ayında değerlendirilmek üzere Ulaşım Planlama Müdürlüğü'ne iade edilmişti. Ulaşım Planlama Müdürlüğü de 8 Ocak 2018 tarihinde itirazlara ilişkin değerlendirmesini tamamlayarak İBB'ye tekrar geri iade etti. Ulaşım Planlama Müdürlüğü ise **tüm itirazları reddetti**.

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nün itirazında olduğu gibi, bu Metro hattı, Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin üzerinde bulunmaktadır. Maliye hazinesine ait olan ve Sağlık Bakanlığı'na tahsisli 96 bin metrekairelik araziden geçen bu hat, plan yapılırken kendilerinden görüş alınmadan hayata geçirilmiştir. İleriki yıllarda Hastane tarafından ek binalar yapılması halinde metro hattı Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi için sorunlar yaratacaktır. Bu nedenle hastanenin bulunduğu parselin “sağlık tesisi” olarak korunması ve hastanenin bulunduğu parselin metro hattının dışına çıkarılması mümkün müdür?
- 2- Kadıköy Belediyesinin itirazında yer aldığı gibi, Metro planının 60.Yıl Göztepe Parkı içinde yer almasının, parkın bütünlüğünü ve niteliğini bozduğu görülmektedir. Ayrıca bu plan, Kaptan İhsan Sokak üzerinde de çıkmaz sokak oluşturmaktadır. Planlama esnasında bu hususlara dikkat edilmiş midir?

- 3- Metro hattının “Soyak Yenişehir Durağı”nın kendi arazisinin üzerinden geçen bir firmanın ise metro istasyonu nedeniyle arsanın zaten düşük olan ticari imar haklarının kullanımının büyük ölçüde engellenerek azaltacağı, Metro istasyonunun yaratacağı transfer otoparkı ihtiyacının, arsa önünde ve onu etkileyen yol ve kaldırımlarda gelişigüzel giderileceğinden arsanın ticari değerinin düşeceği görülmektedir. Bu değer eksilmesinin gerek yol yapımında fiilen işgal edilmiş olan arsa alanı ve gerekse istasyon girişi için işgal edilecek alanların kamulaştırma bedelleriyle de telafi edilmesinin mümkün olmayacağı ortadadır. Sizin tasarruflarınıza göre nasıl bir yöntem ile bu mağduriyetler telafi edilecektir?
- 4- Ataşehir' deki 2665 ada 10 parselin yaklaşık üçte biri hat ve koruma alanı sınırları içindedir. Bu parsel üzerinde yakın zamanda kesinleşmesi beklenen revizyon imar planı çerçevesinde yüksek katlı ofis blokları, çok katlı otopark ve perakende mağazalarının yer alacağı karma kullanımlı proje yapılması planlanmaktadır. Raylı sistem hattına ilişkin imar planı değişikliğinin, plan notlarında yerüstü yapı alanı olarak tanımlanan çevre düzenleme alanları ile inşaat kazı alanlarının, arazi üzerindeki gerek mevcut tasarrufları gerekse ileride yapılması planlanan geliştirme projelerini olumsuz etkileyebileceği ortadadır. Yürürlükteki plana göre yapılaşma hakları kısıtlanacaktır. Söz konusu parselin 1.1.2000 yılından günümüze imar planı değişmiş midir? Kaç kez değişmiştir? Değişiklikler nelerdir? Yapılaşma haklarının telafisinde uygulayacağınız çözümler nelerdir?
- 5- Söz konusu Göztepe – Ataşehir - Ümraniye Metro hattı ilk planlandığı günden günümüze kadar geçen sürede plan değişikliğine uğramış mıdır? Kaç kez uğramıştır? Değişikliklerin gerekçeleri ve ayrıntıları nelerdir?
- 6- Hak mağduriyetlerine yol açmamak için Göztepe – Ataşehir - Ümraniye Metro hattı üzerinde bulunan arazilerdeki hak sahipleri ile görüşmeler yapılmış mıdır?
- 7- Hak sahipleri ile önümüzdeki süreçte oluşabilecek hukuki problemler, hattın imalini, hizmete alınmasını etkileyecek bir soruna yol açabilecek ölçüde midir? Hukuki problemlere karşı önlemlerinizi nelerdir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 44697349-610.01/ 74516
Konu : İstanbul Milletvekili
Sayın Gökhan ZEYBEK'in
yazılı soru önergesi

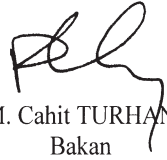
09.10.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.09.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.354429 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan ZEYBEK'in 7/1756 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN GÖKAN ZEYBEK'İN
7/1756 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

İstanbul'da yapımı devam eden Göztepe - Ataşehir - Ümraniye Metro hattı ile ilgili yoğun şikayetler bulunmaktadır. Halkın, esnafın ve bazı kurum ve kuruluşların şikayetlerinin en yoğun olduğu konular ulaşım, sağlık ve güvenlik gibi temel haklarıdır. 13 km uzunluğunda olan ve 11 istasyondan oluşan Göztepe-Ataşehir-Ümraniye Metro hattı için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 2016 yılında yapılan imar planları neticesinde bu hat güzergahında bulunan ve olumsuz etkilenen kurum ve kuruluşların İBB'ye ilettiği itirazlar, 2016 yılının aralık ayında değerlendirilmek üzere Ulaşım Planlama Müdürlüğü'ne iade edilmişti. Ulaşım Planlama Müdürlüğü de 8 Ocak 2018 tarihinde itirazlara ilişkin değerlendirmesini tamamlayarak İBB'ye tekrar geri iade etti. Ulaşım Planlama Müdürlüğü ise tüm itirazları reddetti. Bu bağlamda;

SORULAR:

1- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü'nün itirazında olduğu gibi, bu Metro hattı, Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin üzerinde bulunmaktadır. Maliye hazinesine ait olan ve Sağlık Bakanlığı'na tahsisli 96 bin metrekarelik araziden geçen bu hat, plan yapılırken kendilerinden görüş alınmadan hayata geçirilmiştir. İleriki yıllarda Hastane tarafından ek binalar yapılması halinde metro hattı Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi için sorunlar yaratacaktır. Bu nedenle hastanenin bulunduğu parselin "sağlık tesisi" olarak korunması ve hastanenin bulunduğu parselin metro hattının dışına çıkarılması mümkün müdür?

2- Kadıköy Belediyesinin itirazında yer aldığı gibi, Metro planının 60.Yıl Göztepe Parkı içinde yer almasının, parkın bütünlüğünü ve niteliğini bozduğu görülmektedir. Ayrıca bu plan, Kaptan İhsan Sokak üzerinde de çıkmaz sokak oluşturmaktadır. Planlama esnasında bu hususlara dikkat edilmiş midir?

3- Metro hattının "Soyak Yenişehir Durağı" nın kendi arazisinin üzerinden geçen bir firmanın ise metro istasyonu nedeniyle arsanın zaten düşük olan ticari imar haklarının kullanımının büyük ölçüde engellenerek azaltacağı, Metro istasyonunun yaratacağı transfer otoparkı ihtiyacının, arsa önünde ve onu etkileyen yol ve kaldırımlarda gelişigüzel giderileceğinden arsanın ticari değerinin düşeceği görülmektedir. Bu değer eksilmesinin gerek yol yapımında fiilen işgal edilmiş olan arsa alanı ve gerekse istasyon girişi için işgal edilecek alanların kamulaştırma bedelleriyle de telafi edilmesinin mümkün olmayacağı ortadadır. Sizin tasarruflarınıza göre nasıl bir yöntem ile bu mağduriyetler telafi edilecektir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

4- Ataşehir'deki 2665 ada 10 parselin yaklaşık üçte biri hat ve koruma alanı sınırları içindedir. Bu parsel üzerinde yakın zamanda kesinleşmesi beklenen revizyon imar planı çerçevesinde yüksek katlı ofis blokları, çok katlı otopark ve perakende mağazalarının yer alacağı karma kullanımlı proje yapılması planlanmaktadır. Raylı sistem hattına ilişkin imar planı değişikliğinin, plan notlarında yerüstü yapı alanı olarak tanımlanan çevre düzenleme alanları ile inşaat kazı alanlarının, arazi üzerindeki gerek mevcut tasarrufları gerekse ileride yapılması planlanan geliştirme projelerini olumsuz etkileyebileceği ortadadır. Yürürlükteki plana göre yapılaşma hakları kısıtlanacaktır. Söz konusu parselin 1.1.2000 yılından günümüze imar planı değişmiş midir? Kaç kez değişmiştir? Değişiklikler nelerdir? Yapılaşma haklarının telafisinde uygulayacağınız çözümler nelerdir?

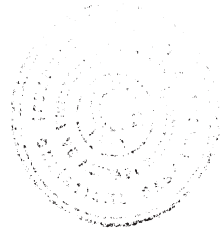
5- Söz konusu Göztepe-Ataşehir-Ümraniye Metro hattı ilk planlandığı günden günümüze kadar geçen sürede plan değişikliğine uğramış mıdır? Kaç kez uğramıştır? Değişikliklerin gerekçeleri ve ayrıntıları nelerdir?

6- Hak mağduriyetlerine yol açmamak için Göztepe-Ataşehir-Ümraniye Metro hattı üzerinde bulunan arazilerdeki hak sahipleri ile görüşmeler yapılmış mıdır?

7- Hak sahipleri ile önümüzdeki süreçte oluşabilecek hukuki problemler, hattın imalini, hizmete alınmasını etkileyecek bir soruna yol açabilecek ölçüde midir? Hukuki problemlere karşı önlemlerinizi nelerdir?

CEVAPLAR:

İstanbul'da yapımı devam eden Göztepe-Ataşehir-Ümraniye metro hattının; Bakanlığımız görev, yetki ve sorumluluğunda bulunmaması nedeniyle, konuya ilişkin bilgilerin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından temin edilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 2

**5'İNCİ BİRLEŞİM
9 EKİM 2018 SALI
SAAT: 15.00**

(*)

(*)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

5'İNCİ BİRLEŞİM

9 EKİM 2018 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- Ankara Milletvekili Şenol Bal ve 21 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazadan kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1)

2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 19 milletvekilinin, gazetecilik mesleğinin sorunlarının araştırılarak bu sorunların giderilmesi için bir denetim mekanizması kurulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2)

3.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur ve 22 milletvekilinin, kayıp çocuk vakalarına ilişkin arama ve kurtarma çalışmalarında aksayan yönlerin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3)

(*) 16.04.2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yapılan değişiklik kapsamında Sözlü Soru ve Kanun Tasarısı uygulamaları son bulmuştur.

4.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 27 milletvekilinin, Afyonkarahisar ilindeki haşhaş üreticilerinin zararlarının giderilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, bazı illerde tarım sektörünün sorunlarının tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

6.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray ve 28 milletvekilinin, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin başta siyasi ayağı olmak üzere bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

7.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, seçim güvenliğinin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

8.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde meydana gelen tren kazasının nedenlerine ilişkin tüm iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

9.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, ekonomideki kötüye gidişin nedenlerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

10.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

11.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım ve 23 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

12.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Botan Vadisi'nde yapılacak olan barajların bölgeye etkilerinin araştırılarak olası zararların önlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

14.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 22 milletvekilinin, Menderes Nehri'ndeki kirliliğin çevreye ve insan sağlığına etkilerinin incelenerek kirliliğin önlenmesi için gerekli önlemlerin ve bu önlemlerin maliyetinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, İstanbul'da çeşitli hastanelerde çocuk gebeliği vakalarının gizlendiğine ilişkin iddiaların tüm yönleriyle incelenerek başka benzer vakaların tespiti ve önlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

16.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 22 milletvekilinin, 20 Temmuz 2016'da ilan edilen Olağanüstü Hal Yönetimi'nin ülkeye etkilerinin tespit edilerek olumsuz etkilerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

17.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin buğday üretiminde yaşadığı sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

18.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 19 milletvekilinin, Mersin'de kurulması planlanan balık çiftliklerinin çevre ve insan yaşamına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

19.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen’in, Şanlıurfa’nın Sırtçı ilçesinde seçim öncesinde yaşanan olayların tüm yönleriyle incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

20.- Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 25 milletvekilinin, Hatay ilinin sorunlarının tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

21.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 milletvekilinin, Şanlıurfa’nın Sırtçı ilçesinde 14 Haziran 2018 tarihinde yaşanan silahlı çatışma olayı ve devamındaki sürecin tüm yönleriyle incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

22.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, OHAL döneminde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak mağduriyetlerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

23.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 19 milletvekilinin, Van havzasındaki lahana sektörünün ve lahana üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanlarının sorunlarının ve bu kurumların işleyişinin incelenerek bu çalışanlara memur statüsü tanınması olanaklarının saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, meslek hastalıklarında yaşanan artışın sebeplerinin incelenerek alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, Marmara Denizi’nde yaşanan “kırmızı su” oluşumunun nedenlerinin ve çözüm yollarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, şifalı olarak nitelendirilen bitkilerin denetimsiz satışı ile medya organlarının konuya ilişkin yayınların olumsuz etkilerinin incelenerek gerekli denetim ve önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, yangın merdivenleri için gerekli standartların tespit edilerek gerekli yasal düzenleme ve denetimlerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, kitap okumanın özendirilmesine yönelik çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, yerel yönetimlerin spor hizmetlerine daha çok katkı yapabilmeleri için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, demiryolu piyasasının serbestleştirilmesinin TCDD üzerindeki etkilerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, yüksek fruktozlu mısır şurubunun üretimi, satışı ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

33.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, kamuda madencilik alanında istihdam edilen mühendislerin bir süre sonra işten ayrılmalarının nedenlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

34.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, tohum üretimindeki dışa bağımlılığın ve yerli tohum üretimindeki sorunların araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

35.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, bağış adı altında yapılan yardımların ekonomik ve sosyal sonuçlarının araştırılması ve denetiminin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

36.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, erken çocukluk eğitiminin geliştirilmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

37.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, şiddet olaylarında görülen artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

38.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, medya ve internetin çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, Niğde'nin Ulukışla ilçesinin potansiyel gelişmişlik düzeyine ulaşamamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

40.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, Veterinerlik mesleğinin sorunlarının araştırılarak sorunların çözümü için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

41.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Niğde'nin turizm alanındaki potansiyeline ulaşamamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

42.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, üniversite mezunları arasındaki işsizliğin nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

43.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, pamuk üretiminde yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

44.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, tehlikeli işlerin sınıflandırılması, denetimi ve bu alanda karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, şoför ve nakliyatçı esnafının sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

46.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Niğde'deki şifa merkezlerinin tüm yönleriyle araştırılarak tanıtılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

47.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 32 milletvekilinin, Devlet Malzeme Ofisinin çeşitli sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

48.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, sanat tarihi eğitimine gereken önemin kazandırılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

49.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, Aladağlar Milli Parkının durumunun ve Park'ta yapılabilecek çalışmaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, EPDK'nın Gün Öncesi Piyasası ve Dengeleme Güç Piyasasındaki fiyat politikalarının tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

51.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, Niğde'de yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

52.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, 14-17 yaş grubunda okullaşma oranının düşme nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, Niğde'nin turizm alanındaki potansiyeline ulaşamamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

54.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Türkiye'deki öğrencilerin PISA testinde başarısız olma sebeplerinin incelenerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

55.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, madencilik sektörünün sorunlarının incelenerek sektörün sürdürülebilir gelişimi için yapılması gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, Niğde'de kalsit madenciliğinin sorunlarının incelenerek gelişim olanaklarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

57.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, engellilere Evde Bakım Ücreti ödenmesi için şart koşulan gelir tespiti uygulaması kapsamında yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli yasa değişikliklerinin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

58.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın örgütlenme, yapılan çalışmalar ve çalışanların sorunları bağlamında incelenmesi ile gerekli iyileştirmelerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

59.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, iş güvenliği ve işçi sağlığı denetimleri ile Mesleki Yeterlilik Belgesi alınmasında yaşanan sorunlar incelenerek iş kazalarının önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

60.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Kamu Özel İşbirliği ile gerçekleştirilen ve Sayıştay ile TBMM'nin denetimi dışında kalan projelerdeki uygulamaların incelenerek olası risklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

61.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, yabancıların ve yabancı ortaklı Türk şirketlerinin Türkiye'de yaptıkları yatırımalarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

62.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, Ege Denizi'nde yer alan Türk adalarının Yunanistan tarafından sahiplenildiğine ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

63.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, imalat sanayindeki sorunların ve bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

64.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, bireysel silahlanmanın olumsuz etkilerinin incelenerek bireysel silahlanma oranının en aza indirgenmesi alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

65.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, demiryolu yapım, onarım ve uluslararası standartlara uyum çalışmalarının bütün yönleriyle incelenerek aksaklıkların giderilmesi için gerekli önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

66.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, genç işsizliğinin nedenlerinin tespit edilerek sorunun çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/66)

67.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, ithalat kolaylığı sağlanan tarım ürünlerinin tarım sektörüne olumsuz etkilerinin incelenerek yerli ürün üretim ve pazarlamasındaki sorunlara dair çözüm yollarının bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/67)

68.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, Sümer Holding A.Ş.’nin özelleştirilmesi sürecinde yaşanan sorunların ve yapıldığı iddia edilen hatalı uygulamaların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/68)

69.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, Suriye’den gelen göçmen çocukların eğitim-öğretime katılımlarının sağlanması için gerekli tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/69)

70.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, eğitim kurumu yöneticilerinin belirlenmesinde sıklıkla uygulama değişikliğine gidilmesinin yarattığı sorunların ve bunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/70)

71.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, öğrenci mutsuzluğunun nedenlerinin tespit edilerek sorunun çok yönlü bir şekilde incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

72.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, harp ve vazife şehitlerinin yakınları ile malul gazilere tanınan ancak “Muharip Gaziler” ve yakınlarının yararlanamadığı hakların ve bu gazilerin diğer sorunlarının belirlenerek gerekli çözümlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

73.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, bor madeninin daha verimli bir şekilde üretilmesi, işletilmesi ve pazarlanması için Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nün mevcut sorunlarının incelenerek gerekli iyileştirmelerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

74.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, eğitim-öğretimde cinsel taciz ve istismar olaylarının incelenerek bu alanda alınabilecek önleyici tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

75.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, başta tarım sektöründeki tekelleşme olmak üzere çiftçilerin yaşadıkları tüm sorunların incelenerek alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

76.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, ülkemizde matematik alanındaki başarı düşüklüğünün nedenlerinin incelenerek matematik eğitimi açısından alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, su kaynaklarının doğru kullanımı için gerekli önlemlerin tespit edilerek ilgili yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

78.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, yabancı göçmen işçilerin kaçak olarak çalıştırılmasından kaynaklanan sorunların tüm yönleriyle incelenerek alınacak önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

79.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 20 milletvekilinin, Suriyeli sığınmacıların neden olduğu sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

80.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 23 milletvekilinin, Muğla'nın Yatağan ilçesindeki bir termik santralde yaşanan kazasın nedenlerinin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

81.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek ve 21 milletvekilinin, fındık üretiminde görülen verim düşüşünün nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

82.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve 22 milletvekilinin, kredi sicili bozuk vatandaşların sözde kredi danışmanlık şirketleri tarafından yanıltılarak dolandırıldığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

83.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve 25 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

84.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, uyuşturucu ve madde bağımlılığı sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

85.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, milli şuurun ve manevi değerlerin çocuklara ve gençlere kazandırılması için eğitim sisteminde yapılması gereken değişikliklerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/85)

86.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, çocuk ihmali ve istismarı sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

87.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, iş yaşamında kadınlara yönelik ayrımcılık sorunun tüm yönleriyle araştırılarak kadın istihdamının artırılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

88.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, basın özgürlüğüne getirilen sınırlamaların tahlil edilerek sonuçlarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

89.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, son yıllarda yaşanan maden facialarında özelleştirme politikalarının etkilerinin araştırılması ve bütünlüklü çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/89)

90.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, OHAL döneminde artış gösteren iş kazalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/90)

91.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Ilısu Barajı inşası nedeniyle Hasankeyf'te meydana gelen zararın tespiti ile kültürel ve tarihi mirasın korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/91)

92.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier ve 19 milletvekilinin, eczacılara yönelik şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/92)

93.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 28 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/93)

94.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 23 milletvekilinin, Çanakkale'de faaliyet gösteren termik santrallerin ve maden ocaklarının çevreye ve insan sağlığına etkilerinin tüm yönleriyle incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/94)

95.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 milletvekilinin, demiryollarının durumu ve ihtiyaçları ile yaşanan kazaların nedenlerinin tespiti için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/95)

96.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 milletvekilinin, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması, kadınların ve çocukların maruz kaldığı fiziki ve cinsel saldırıların sona erdirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

97.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı ve 19 milletvekilinin, küresel ısınmanın etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

98.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı ve 19 milletvekilinin, liselere ve üniversiteye giriş sınavlarındaki başarısızlığın sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)

99.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, şehir hastaneleri modelinin incelenerek problemlili alanların tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/99)

100.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 19 milletvekilinin, Türkiye'ye sığınan Ezidilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/100)

101.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 19 milletvekilinin, Antep fıstığı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/101)

102.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, sokak hayvanlarının sorunlarının incelenerek sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

103.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak gerekli önlemlerin ve sorunun çözüm yollarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

104.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir ve 20 milletvekilinin, OHAL döneminde yapılan düzenlemelerin üniversiteler ve akademisyenler üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104)

105.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 23 milletvekilinin, Doğu Karadeniz'deki sel afetlerinin nedenlerinin incelenmesi ile afetlerden etkilenenlerin belirlenip kayıplarının tazmininin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/105)

106.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 19 milletvekilinin, döviz kurundaki artışları ve olası ekonomik krizi önleyici bir çözüm modeli geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/106)

107.- Ordu Milletvekili Seyit Torun ve 21 milletvekilinin, Ordu’da yaşanan sel felaketinin nedenlerinin araştırılarak meydana gelen zararların tazmini için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/107)

108.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 19 milletvekilinin, geçmişte yaşanan faili meçhul cinayetlerin incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/108)

109.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan’ın, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sorunların incelenerek iş kazalarının önlenmesi için gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/109)

110.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, cezaevlerinde bulunan hamile veya yeni doğum yapmış kadınların yaşadıkları sorunların tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/110)

111.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ve 19 milletvekilinin, Kamu Personeli Seçme Sınavında teknik bir hata yaşandığı iddialarının araştırılarak olası mağduriyetlerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/111)

112.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan’ın, son günlerde ortaya çıkan şarbon hastalığı vakalarının incelenerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/112)

113.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/113)

114.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Ceza yargılamalarında kullanılan Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi’nin yol açtığı sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/114)

115.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, Türk Telekom’un özelleştirilmesi sürecinde kamunun zarara uğratıldığı iddialarının incelenerek sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/115)

116.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul’daki yeni havalimanı inşaatında yaşandığı iddia edilen iş kazalarının ve işçi ölümlerinin incelenerek sorunların çözümü için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/116)

117.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 milletvekilinin, son dönemde görülen şarbon vakalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/117)

118.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Siirt ilinin ulaşım sorununun tüm yönleriyle incelenerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/118)

119.- Muş Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanı inşaatındaki çalışma koşulları ve iş kazalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/119)

120.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Siirt ilinin su sorunun nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/120)

121.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı ve 19 milletvekilinin, Kastamonu’da meydana gelen sel felaketlerinin nedenlerinin araştırılması, meydana gelen zararın tespit edilmesi ve benzer olayların yaşanmaması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/121)

122.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 19 milletvekilinin, darbe girişimi sonrası ihraç edilenlerin iş yaşamına katılımda karşılaştıkları iddia edilen engellerin incelenerek bunların kaldırılması için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/122)

123.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız ve 20 milletvekilinin, Aydın’daki çevre kirliliğinin ve kanser vakalarının nedenlerinin incelenerek yer altı ve üstü kaynaklarının korunması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/123)

124.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 23 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/124)

125.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 20 milletvekilinin, Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/125)

126.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve 22 milletvekilinin, son günlerde artış gösteren çocuk kaçırma ve kayıp olaylarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin tespiti için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/126)

127.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 19 milletvekilinin, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin sonuçlarının araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127)

128.- Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı ve 19 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/128)

129.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier ve 19 milletvekilinin, internet, televizyon ve radyo aracılığıyla satışı ve pazarlaması yapılan bazı ürünlerin insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak bunların satışının önüne geçilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129)

130.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen’in, ekonomideki kötüye gidişin incelenerek halkın geçim sorununun önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130)

131.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 22 milletvekilinin, elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki artışın nedenlerinin incelenerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131)

132.- Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 milletvekilinin, Adana Şehir Hastanesi’nde yaşanan sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/132)

133.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, çiftçilerin sorunları konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

134.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, taşeron çalışanların kadroya geçiş sürecinde yaşadıkları sorunlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/2)

135.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün ve 20 milletvekilinin, kâğıt ve kâğıda bağlı sektörlerde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/133)

136.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 23 milletvekilinin, tarım alanındaki sorunların incelenerek başta tarımsal üretim potansiyeli yüksek iller olmak üzere ulusal üretimi destekleyici önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/134)

137.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin ve 20 milletvekilinin, Balıkesir Ayvalık'a bağlı Altınova'da yapılması planlanan demir madeni arama faaliyetlerinin sosyal ve ekonomik hayata etkilerinin incelenerek olası zararları önleyici tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/135)

138.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, canlı hayvan ithalatındaki kontrol mekanizmalarının incelenerek gerekli denetimlerin sağlanması ve şarbon hastalığının önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136)

139.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanı inşaatındaki çalışma koşulları ve iş kazalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ile inşaatın ekonomik ve ekolojik etkilerinin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137)

140.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 26 milletvekilinin, trafik kazalarının önlenmesi için ilgili mevzuat, uygulama, eğitim ve denetimlerin incelenerek saptanan eksiklikleri giderici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138)

141.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 22 milletvekilinin, Burdur Gölü'ndeki kurumunun nedenlerinin incelenerek kurumunun engellenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/139)

142.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 21 milletvekilinin, yurtdışına beyin göçünün nedenlerinin incelenerek bu göçün önlenmesi ve tersine çevirmeye yönelik politikalar oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/140)

143.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 20 milletvekilinin, Başta Çorlu'da meydana gelen tren kazası olmak üzere ulaşım sektöründeki kazaların nedenlerinin ve özelleştirme uygulamalarının kazalardaki payının incelenerek alınacak tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/141)

144.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, öğrenci sayısındaki artış hızı ve sosyolojik etkenler dikkate alınarak ikili eğitim uygulamasının nedenlerinin ve yarattığı sorunların incelenerek saptanan sorunları giderici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/142)

145.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde yoksullukla mücadele için uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/143)

146.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde yoksullukla mücadele için uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/144)

147.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Niğde Altınhisar, Yeşilyurt, Çömlekçi, Ulukışla, Keçikale'de bulunan tarihi kalıntıların incelenerek kültür varlıklarının korumaya alınması ve turizm potansiyelinin artırılması için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/145)

148.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, başta esnaflara yönelik kredi uygulamaları olmak üzere esnafların sorunlarının incelenerek gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/146)

149.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Orta Anadolu’da tarım ve hayvancılığın sorunlarının incelenerek çiftçilerin sorunlarının çözümü için gerekli önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/147)

150.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, akaryakıt kaçakçılığı sorununun incelenerek denetim ve düzenlemelerdeki eksikliklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/148)

151.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, özelleştirme sonrası Tekel’in zarar etme sebeplerinin incelenerek şirketteki her türlü sorunun çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/149)

152.- Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 22 milletvekilinin, sağlık hizmetleri alanındaki sorunların çok yönlü olarak incelenerek saptanan sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/150)

153.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 25 milletvekilinin, atıl durumdaki kamu yatırımları ile kamu zararı oluşan diğer durumların tespit edilerek kamu kaynaklarının verimli kullanımının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/151)

154.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 22 milletvekilinin, Kırklareli’nde yapılması planlanan Entegre Termik Santralinin çevreye ve insan sağlığına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek sürdürülebilir kalkınma için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/152)

155.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 26 milletvekilinin, sulak alanlara yönelik tehditlerin incelenerek bu alanların korunması için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/153)

156.- Yozgat Milletvekili Ali Keven ve 22 milletvekilinin, Yozgat’taki çiftçilerin sorunlarının incelenerek çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/154)

157.- Ankara Milletvekili Murat Emir ve 21 milletvekilinin, iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının yaşadığı sorunların tespit edilerek bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/155)

158.- Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 milletvekilinin, Tuz Gölü’ndeki küçülmenin sebeplerinin araştırılarak alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/156)

159.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan ve 22 milletvekilinin, Yıldız Dağları bölgesinde yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/157)

160.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 24 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak sebep olduğu sorunların önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158)

161.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 28 milletvekilinin, kamu kaynaklarının kullanımında toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesinin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/159)

162.- Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 19 milletvekilinin, Van ilinin çeşitli sorunlarının tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/160)

163.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 25 milletvekilinin, yerel basının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/161)

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

164.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, esnaf ve sanatkârların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/162)

165.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, engellilerin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163)

166.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir ve 20 milletvekilinin, Kayseri'nin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164)

167.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 19 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının nedenlerinin incelenerek kazanın sorumlularının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165)

168.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve 19 milletvekilinin, İşsizlik Fonu tarafından tahvil satın alınıp satılarak kamu bankalarına sermaye aktarıldığı iddialarının tüm boyutları ile incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/166)

169.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 19 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/167)

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 4

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir
Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Büyük
Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına
Dair İçtüzük Teklifi (2/772) ve Anayasa Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/772 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 5

• Anayasa Komisyonu Raporu 9

• Teklif Metni 20

• Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 20

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

01/10/2018

Binali Yıldırım

İzmir

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (2/772)	
ESAS	Anayasa Komisyonu

GENEL GEREKÇE

7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda 6771 Sayılı Kanunla yapılan ve 27/4/2017 tarihinde yürürlüğe giren değişiklik, İçtüzükte kapsamlı değişiklikler yapılmasını gerektirmektedir.

Yapılan Anayasa değişikliği ile yürütme yetki ve görevinin Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilmesi düzenlenmiştir. Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlar; Cumhurbaşkanı tarafından atanacak, görevden alınacak ve ona karşı sorumlu olacaklardır.

Yürütme ve yasamanın bu organik ayrılığı, işlemlerinin de ayrılığını gerektirmektedir. Bu doğrultuda kurul halinde bir hükümet bulunmadığı için, hükümetin Meclise kanun tasarısı sunması söz konusu olamayacağı gibi, hükümet üyelerinin Mecliste hükümeti temsili de mümkün değildir. Fakat yürütme organını temsil söz konusu olabilecektir.

Bu çerçevede İçtüzükte yapılan değişikliklerde, “kanun tasarısı”, “hükümet”, “bakanlar kurulu” gibi ibareler İçtüzük metninden tümüyle ayıklanmış ve bunların yerine gerektiğinde “Cumhurbaşkanı”, “Cumhurbaşkanı yardımcısı”, “bakan” gibi ibareler eklenmiştir.

Anayasa’da yapılan önemli değişikliklerden birisi de Cumhurbaşkanına nitelikli geri gönderme (veto) yetkisinin verilmesidir. Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanının geri gönderdiği bir kanunun aynen kabul edilebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuna ihtiyaç bulunmaktadır, yani veto edilen bir kanunun kabulü için en az 301 kabul oyu gerekmektedir. Aksi takdirde metin reddedilmiş olacaktır. İçtüzükte bu değişikliğe uygun değişiklikler yapılmıştır.

Anayasa’da olağan dönem Kanun Hükmünde Kararname kavramı kaldırılmış olduğundan, İçtüzükte de bu kavram kaldırılmıştır. Yeni düzenlemede olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanlığı kararnameleri çıkarılabilecektir.

Olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri Resmî Gazetede yayımlandıkları gün TBMM’nin onayına sunulmak ve yayım tarihinden itibaren üç ay içinde görüşülüp sonuçlandırılmak zorundadırlar. İçtüzükte bu kararnamelerin 3 aylık sürede çıkarılmalarını düzenleyen kurallar konmaktadır.

Teklif ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarına ilişkin olarak Anayasa’da gerçekleştirilen değişiklikler İçtüzüğe yansıtılmaktadır. Bu bağlamda, “güvenoyu”, “gensoru”, “sözlü soru” gibi araçlar İçtüzükten ayıklanmış ve “yazılı soru”, “genel görüşme” ve “Meclis araştırması” mekanizmaları yeniden tanımlanmıştır. Meclis soruşturması mekanizması yürütme organında yapılan değişikliğe uygun olarak yeniden kurgulanmıştır. Bu çerçevede Cumhurbaşkanının “vatana ihanet” yerine “cezaî sorumluluğu” Meclis soruşturması mekanizmasına koşturularak yeniden düzenlenmiştir.

Anayasa’da yapılan değişikliklerden bir başkası da sıkıyönetimin kaldırılması ve olağanüstü yönetim usullerinin tek başlık altında toplanmasıdır. İçtüzük buna uygun olarak olağanüstü hal yönetimi başlığı altında yeni düzenlemeler yapmıştır.

Anayasa’da yapılan önemli değişikliklerden bir başkası olan üye sayısının 600’e çıkarılması da İçtüzüğe yansıtılmıştır.

İçtüzük değişiklik teklifi temel olarak Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlama amacıyla hazırlanmıştır. Bununla beraber İçtüzüğün özünü etkilemeyen iki ayrı grup değişiklik daha yapılmıştır.

Bunlardan birinci grubu, halen işlevsiz halde bulunan maddeler oluşturmaktadır. Hesapları İnceleme Komisyonu daha önce yapılan düzenlemelerle kaldırılmış olmasına rağmen İçtüzükteki varlığını sürdürmektedir. Yine idam cezası Anayasa ve kanunlarda kaldırılmış olmasına rağmen İçtüzükte bu cezaya ilişkin usul kuralları bulunmaktadır. Dolayısıyla bu İçtüzük değişikliğinde bu tür işlevsiz kalan maddeler ayıklanmıştır.

İkinci grup değişiklikleri, kuvvetli teamül haline gelmiş bazı uygulamaların İçtüzüğe derç edilmesi oluşturmaktadır. Örneğin gelen kağıtların önemli bir kısmı artık fiziki olarak değil elektronik kanallarla dağıtılmaktadır. Kuvvetli teamül haline gelen bu tür uygulamalar da İçtüzük kuralı haline getirilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Anayasa değişikliği sonucunda Anayasanın 106 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların, 81 inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde andiçecekleri; 6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçimi Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ise, Cumhurbaşkanınca atanan Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Bakanların atanmalarını takip eden gün andiçecekleri belirtilmiştir. Madde ile, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların, atandıkları tarihten sonra yapılan ilk birleşimde andiçecekleri hükmüne yer verilmiştir. Böylece, İçtüzük’ün sistematigi ve yasama organının işleyişi göz önünde bulundurularak, 6271 sayılı Kanunda Cumhurbaşkanı yardımcılığı ile Bakanların andiçecekleri güne ilişkin hükme işlerlik kazandırılması ve söz konusu hükmün açıklığa kavuşturulması amaçlanmıştır.

Madde 2- Madde ile, Başkanlık Divanı üyeliklerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımının hesaplanmasında Başkanın hariç tutulacağı hükmü getirilerek uygulamada bu konuda yaşanan tereddütlerin vuzuha kavuşturulması amaçlanmıştır.

Madde 3- Madde ile, Danışma Kurulunun kimlerden oluşacağı hususu yeniden düzenlenmiş; bu çerçevede TBMM Başkanvekillerinin de Danışma Kuruluna başkanlık edebileceği ve siyasi parti gruplarından sadece grup başkanı ve başkanvekillerinin Danışma Kurulu toplantılarına katılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 4- Madde ile, İçtüzüğün komisyonların adlarını düzenleyen 20 nci maddesinde çeşitli değişiklikler öngörülmüştür. Bu itibarla; komisyonların sayıları ve adlarının Başkanlık Divanının teklifi üzerine Genel Kurulca işaret oyuyla değiştirilebileceği düzenlenmiştir. Kanunla kurulduğu için İçtüzük metninde yer almayan ve bu nedenle dipnotlarda gösterilen komisyonlar 20 nci madde

kapsamına alınmıştır. Kanunlarda yapılan değişiklikler nedeniyle işlevsiz kalmış bulunan Hesapları İnceleme Komisyonu metinden çıkarılmıştır. Öte yandan yapılan Anayasa değişikliğiyle Plan ve Bütçe Komisyonunun üye sayısı artık Anayasa’da belirlenmediğinden, üye sayısının belirlenmesi diğer komisyonlarla aynı usule tabi tutulmuştur. Bunun yanında, komisyonların üye sayısının belirlenmesine ilişkin teklifin Danışma Kurulu yerine Başkanlık Divanınca yapılması düzenlenmiştir. Ayrıca daha sonra mevzuatta özel düzenlemeler yapılarak komisyon üyelikleri için özel üye sayıları belirlenirse, İçtüzük değişikliğine ihtiyaç duyulmaması amacıyla bu konuda genel bir düzenleme yapılmıştır.

Madde 5- Madde ile, Plan ve Bütçe Komisyonu ile Dilekçe Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekillerinin diğer komisyonlarında görev alabilmesine imkan tanınmıştır.

Ayrıca siyasi parti gruplarına komisyondaki üyelerini değiştirme olanağı sağlanmıştır. Böylece komisyonların oluşturulması aşamasında siyasi parti gruplarına üyelerini belirleme konusunda tanınan hak, usulde paralellik ilkesi gereği, komisyon üyelerinde daha sonra değişiklik yapabilme konusunda da tanınmıştır.

Madde 6- Anayasa değişikliğiyle yasama ile yürütmenin organik ayrılığı öngörüldüğünden, yürütme organı temsilcilerinin Meclis toplantılarına zorunlu katılma durumu kalmamıştır.

Madde ile, komisyon çalışmalarının niteliğinin artırılması ve yasa yapım sürecine ilgili aktörlerin aktif katılımının sağlanması amacı doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır. Bu kapsamda Meclis komisyonlarının çeşitli kurum ve kuruluşlardan bilgi alma ihtiyacı duyabileceği dikkate alınarak burada ortaya çıkabilecek boşluğu kapatmak amacıyla komisyonların bütün kamu kurumları ile özel kişi ve kuruluşlardan uzman sıfatıyla temsilci çağırımlarına dayanak hazırlanmıştır. Komisyonlara ayrıca ihtiyaç görülmesi halinde ilgili yasama uzmanlarının da çağırılabilmesi hükmüne bağlanarak yasama tekniği bağlamında komisyon kapasitesinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anayasa değişikliğinden kaynaklanmamakla birlikte, fiili bir duruma hukuki bir çerçeve kazandırmak için sivil toplum temsilcilerinin de toplantılara çağırılabilmesi metne dercedilmiştir. Böylece sivil toplum kavramı ilk defa İçtüzüğe girmektedir.

Madde ile, ayrıca yürütme organı temsilcilerinin de komisyon çalışmalarına katılım sağlamalarına olanak tanınmaktadır.

Madde ile getirilen bir diğer hüküm, komisyon çalışmalarında süre yönünden etkinliği sağlamak için gerektiğinde komisyon kararı ile konuşma sürelerinin düzenlenebileceğine dönük hükümdür. Söz konusu hüküm, komisyon çalışmaları bağlamındaki Meclis teamülüne İçtüzük hükmü düzeyinde hukuksal bir dayanak sağlamaktadır.

Madde 7- Madde ile, komisyonların bilgi altyapısını güçlendirme yönünde, kanunların uygulama sonuçlarını izlemeye dönük kurumsal bir çerçeve oluşturulmaktadır. Buna göre, komisyonlar, gerek duymaları hâlinde bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum temsilcilerinden bir kanunun uygulanmasına ilişkin olarak bilgi isteyebileceklerdir. Bu bilgiler komisyonda görüşülebilecek ve bir rapora bağlanarak Meclis Başkanına sunulabilecektir.

Madde 8- Madde, komisyonlara havale edilen evrakın komisyon üyelerine dağıtım usulünü yeniden düzenlemekte ve teknolojik gelişmeleri gözeterek elektronik iletişim kanallarının kullanımına olanak tanımayı amaçlamaktadır.

Madde 9- Anayasa değişikliği ile sözlü soru müessesesi kaldırılmıştır. Madde ile, TBMM Genel Kurulunun gündemini düzenleyen 49’uncu madde hükmünden bu müesseseye ve kanun tasarılarına ilişkin düzenlemeler çıkarılmış ve teknolojik gelişmeler gözetilerek ilan tahtası ibaresi yerine elektronik ilan panosunu ikame etmeye yönelik düzenleme yapılmıştır.

Madde 10- Madde ile Anayasa’da yer almayan gensoru ve kanun tasarısı ibareleri metinden çıkarılmıştır. Maddede yapılan değişiklikle gelen kâğıtların elektronik iletişim aracılığıyla duyurulması kural haline getirilmiştir.

Madde 11- Madde ile yürütme organı temsilcilerinin Genel Kurulda istisnai olarak söz alabilecekleri savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yapacakları konuşmanın süresi ve bu konuşma üzerinde siyasi parti grupları ile grubu bulunmayan milletvekillerinin söz hakları ve konuşma süreleri düzenlenmektedir.

Madde 12- Madde ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi uyarınca yasama ve yürütme erkleri arasındaki sert ayrılığa bağlı olarak, yasama organında yürütmenin temsil edilebileceği haller; bütçe kanunu tekliflerinin görüşmeleri ile Meclis Başkanının daveti ya da katılma talebinin Meclis Başkanınca kabul edilmesi üzerine savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması halleri ile ilgili yapılan oturumlar olarak belirlenmektedir. Bu hâllerde yürütme temsilcisine verilecek söz süresi, görüşülen işin niteliğine göre siyasi parti gruplarına verilen süre kadar olacaktır.

Madde 13- Madde ile Genel Kurulda yapılacak olan kapalı oturumlara yürütmenin katılma usulü düzenlenmektedir.

Madde 14- Madde ile bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan kanun teklifleri ile Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunların hükümsüz sayılması, bunlardan yenilenen tekliflere ait önceki dönemlere ait rapor ve metinlerin, komisyonca benimsenmesi ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uygun olarak; yazılı soru, Meclis araştırması önergeleri, genel görüşme önergeleri, Meclis soruşturması önergeleri ile diğer yasama belgelerinin hükümsüz sayılması düzenlenmektedir.

Madde 15- Madde ile, kanun tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi usulü yeni Hükümet sisteminin parametrelerine uyumlaştırılmakta, ayrıca Cumhurbaşkanınca yayımlanması kısmen uygun bulunmayan ve bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen kanunların görüşülmesi usulüne yönelik olarak Anayasa değişikliğine uyum mahiyetinde düzenleme yapılmaktadır.

Madde 16- Anayasa değişikliğinden önce milletlerarası andlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun önerileri, Bakanlar Kurulu tarafından verilen kanun tasarıları şeklinde Meclise sunulmakta idi. Anayasa değişikliği ile parlamenter hükümet sisteminden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiş; bu yeni sistemde kanun teklif etme yetkisi, yürütme organından alınarak yalnızca milletvekillerine tanınmıştır. Bu nedenle milletlerarası andlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin rejimin yeniden düzenlenmesi gereği hasıl olmuş ve madde ile bu ihtiyaç, Komisyonların kanun teklif edememesi hükmüne Dışişleri Komisyonuna bu konuda bir istisna tanınmak suretiyle giderilmiştir.

Madde 17- Anayasa hükmü gereği ölüm cezası Türk hukuk sisteminden çıkarıldığından; madde kapsamında bu yönde uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 18- Anayasa değişikliğiyle sözlü sorular kaldırıldığından, madde sadece yazılı soruları içerecek hale getirilmiştir. Kısım ve Bölüm başlığı da buna uygun olarak değiştirilmektedir.

Madde 19- Maddede, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum kapsamında Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında verilen Meclis soruşturması önergelerine ilişkin temel esaslar düzenlenmektedir.

Madde 20- Madde ile Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlar hakkında Meclis soruşturması açılmasına yönelik usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Madde 21- Madde ile meclis soruşturması komisyonunun oluşumu düzenlenmiştir. Mevcut İçtüzük metninde söz konusu komisyona seçilemeyecek olan milletvekillerine yönelik hükümler Ceza Muhakemesi Kanununun ilgili hükümlerine atıfta bulunularak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 22- Madde ile, Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu Anayasa’ya uygun olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 23- Madde ile, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu tarafından alınan kararların gereği için Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlara gönderilmesi hüküm altına alınmıştır.

Madde 24- Yapılan Anayasa değişikliğiyle, olağanüstü hal yönetim usulleri yeniden düzenlendiğinden ilgili İçtüzük hükmü de bu değişikliğe uyumlu hale getirilmektedir.

Madde 25- Anayasada yapılan değişiklik kapsamında, olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinin yerine olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnameleri getirilmiştir. Ayrıca olağanüstü hal döneminde çıkarılan Cumhurbaşkanı kararnamelerinin kısa zamanda çıkarılması için eskisine göre daha net ve bağlayıcı süreler getirilmektedir. Buna göre üç ay içinde sonuçlandırılmayan bu tür Cumhurbaşkanlığı kararnameleri yürürlükten kalkacaktır. İçtüzükte de buna uygun olarak komisyona belli bir süre verilmiş ve Meclisin toplam üç aylık sürede kararnameyi görüşmemesi halinde, söz konusu kararnamelerin yürürlükten kalkmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 26- Maddeyle, Anayasa değişikliklerine koşut olarak açık oylamanın zorunlu olduğu hallerin yeniden belirlenmesine yönelik uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 27- Tasarı müessesesi kaldırıldığından, “Bütçe tasarısı” ibaresi yerine “Bütçe taslağı” ibaresi tercih edilmiş ve Bütçe taslağını hazırlama görevi mevzuata uygun olarak Genel Sekretere verilmiştir.

Madde 28- Madde ile, İçtüzükte gösterilen sürelerin işlemeyeceği zaman dilimine uygulamaya uygun olarak “araveme” eklenmiştir.

Madde 29- Madde ile, Anayasa değişikliğine uygun olarak İçtüzüğün çeşitli maddelerinde geçen “kanun tasarısı”, “hükümet”, “bakanlar kurulu” gibi ibareler madde metinlerinden çıkarılmış, gereken yerlere “Cumhurbaşkanı yardımcısı”, “bakan”, “Cumhurbaşkanlığı kararnamesi” gibi ibareler eklenmiş; tümüyle işlevsiz hâle gelmiş maddeler yürürlükten kaldırılmış ayrıca kurucu nitelikte düzenleme getirmeyen salt teknik uyum amacını gözeterek düzenlemelere toplu olarak yer verilmiştir.

Madde 30- Yürürlük maddesidir.

Madde 31- Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

05/10/2018

Esas No: 2/772

Karar No: 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/772 esas numaralı “Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi” Komisyonumuzun 04/10/2018 tarihinde yapılan toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa arz olunur.

1. Giriş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkam Binali YILDIRIM tarafından hazırlanan ve 01/10/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas olarak Komisyonumuza havale edilen 2/772 esas numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi, Yozgat Milletvekili Bekir BOZDAĞ Başkanlığında toplanan Komisyonumuzun 04/10/2018 tarihli 2'nci toplantısında görüşülmüştür.

Komisyonumuzda, 04/10/2018 tarihinde görüşülmeye başlanan 2/772 esas numaralı Teklif üzerindeki müzakereler Teklifin tümünün kabul edilmesiyle sona ermiştir. Komisyonumuz yaklaşık olarak sekiz (8) saat yasama faaliyetinde bulunmuştur. Çok sayıda milletvekilinin görüş ifade ettiği müzakereler sırasında büyük bir uzlaşma sağlanmış ve görüşmeler tutanağa bağlanmış ve toplamda yüz altmış bir (161) sayfa tam tutanak tutulmuştur. Ayrıca, 27.Yasama Döneminin ilk devresi için geçerli olmak üzere Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulması kabul edilmiştir.

Kanun tekliflerinin görüşüldüğü her toplantı sonunda ayrı ayrı karar almak yerine, 27.Yasama Döneminin ilk devresi için geçerli olmak üzere; kanun tekliflerinin yazımı, madde başlıkları, imla kuralları ve atıfların kontrolü hususunda Komisyon Başkanlığına genel bir redaksiyon yetkisi verilmiştir.

2/772 esas numaralı İçtüzük Değişiklik Teklifi, TBMM Başkanvekili Tekirdağ Milletvekili Mustafa ŞENTOP ve TBMM Yasama ve Denetim Hizmetlerinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı, Kanunlar ve Kararlar Başkanı ve yetkililerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

2/772 esas numaralı İçtüzük Teklifi ile; 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla Anayasada yapılan değişikliklerin zorunlu kıldığı İçtüzük değişiklikleri, çeşitli tarihlerde mevzuatta yapılan değişikliklere rağmen İçtüzükte varlığını devam ettiren ve işlevsiz kalan hükümlerin ayıklanması, kuvvetli teamül haline gelen uygulamaların İçtüzüğe derçedilmesi, uygulamada tereddüt oluşturan hususlara çözüm getirilmesi, İçtüzükte Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine uygun olmayan düzenlemelerin çıkarılması veya değiştirilmesi ile yasama belgelerinin klasik yöntemlerin yanında teknolojik gelişmelere uygun olacak şekilde milletvekillerine daha elverişli araçlarla ulaştırılması öngörülmektedir.

3. Teklifin Genel Gerekçesi

Teklifin genel gerekçesi incelendiğinde;

- Temel olarak Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum sağlama amaçlandığı, bu bağlamda, “kanun tasarısı”, “hükümet”, “bakanlar kurulu” “kanun hükmünde kararname” gibi ibareler İçtüzük metninden tümüyle ayıklanarak ve bunların yerine gerektiğinde “Cumhurbaşkanı”, “Cumhurbaşkanı yardımcısı”, “bakan” gibi ibareler eklenmesiyle İçtüzük metninin Anayasa metniyle uyumlu hale getirildiği,

- Anayasa değişikliğiyle sıkıyönetim uygulaması kaldırıldığı ve olağanüstü yönetim usulleri tek başlık altında toplandığından İçtüzüğün de buna uygun şekilde olağanüstü hal yönetimi başlığı altında yeni düzenlemeyle uyumlu hâle getirildiği,

-TBMM’nin bilgi edinme ve denetim yollarına ilişkin olarak Anayasa’da gerçekleştirilen değişikliklerin İçtüzüğe yansıtıldığı,

-İçtüzükte halen işlevsiz halde bulunan maddelerin daha önce yapılan düzenlemelerle kaldırılmış olmasına rağmen İçtüzükteki varlığını sürdürmesine son verildiği,

-Kuvvetli teamül haline gelmiş bazı uygulamaların İçtüzüğe derçedilerek İçtüzük kuralı haline getirildiği,

görülmektedir.

4. Teklif Maddelerinin İçeriği

2/772 esas numaralı İçtüzük Teklifi ile;

-Anayasa’da yapılan değişikliklerden biri olan üye sayısının beşyüz elliden altıyüze çıkarılması,

-Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanların, atandıkları tarihten sonraki ilk birleşimde yemin etmeleri,

-Meclis Başkanlık Divanı üyeliklerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımının hesaplanmasında, Başkanın hariç tutulması,

-Danışma Kuruluna Meclis Başkanının görevlendireceği bir Meclis Başkanvekilinin de başkanlık yapabilmesi,

-İşlevsiz kalan komisyonların İçtüzüğün ilgili maddesinden çıkartılması ve ihtisas komisyonlarının üye sayısının Başkanlık Divanının teklifi üzerine Genel Kurulca işaret oyuyla belirlenmesi,

-Plan ve Bütçe Komisyonu ile Dilekçe Komisyonu üyelerinin başka bir komisyona üye olabilmesi,

-Siyasi parti gruplarının Genel Kurulca komisyon üyeliğine seçilmiş bir üyesinin yerine başka bir isim bildirebilmesi,

-Komisyon toplantısına yürütme organı temsilcilerinin katılma zorunluluğunun kaldırılması,

-Komisyon kararıyla konuşma sürelerine sınır getirilebilmesine imkân tanınması,

-Komisyonlara bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarından bir kanunun uygulanmasına ilişkin bilgi isteme yetkisi verilmesi,

-Komisyona havale edilen dosyaların, komisyon üyelerine elektronik olarak da gönderilebilmesi,

-Meclis çalışmalarına başlanmasında toplantı yeter sayısının tespiti için yapılan yoklamanın imzalı oy pusulası ile de yapılabilmesi,

-Anayasa değişikliğiyle kaldırılan sözlü soru ve gensoru müessesesine ilişkin düzenlemelerinin İçtüzükten çıkarılması ve ilan tahtası yerine elektronik ilan tahtasında ilan usulü benimsenmesi,

-Gündem dışı konuşmayı düzenleyen maddede değişiklik yapılarak yürütme temsilcilerinin olağanüstü durumlarda Genel Kurulda yapacakları konuşmanın süresinin sınırlandırılması,

-Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemiyle yasama ve yürütme arasındaki sert kuvvetler ayrılığına bağlı olarak yürütmenin Mecliste temsil edilebileceği hallerin düzenlenerek bütçe kanun teklifinin görüşülmesi ile İçtüzükte sayılan istisnai hallerde (savaş, seferberlik, ayaklanma, şiddet olayları, tabii afet vb.) Meclis Başkanının davetiyle mümkün hale getirilmesi,

-Yürütmenin kapalı oturumlara katılabilme usulünün yeniden düzenlenmesi, bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış kanun teklifleri ile Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunların hükümsüz sayılması ve hangi yasama ve denetim belgelerinin sonraki döneme devredilemeyeceği,

-Kanun tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi usulünün yeni hükümet sistemine uyumlu hale getirilmesi, geri gönderilen kanunların yeniden görüşülmesine ilişkin Anayasa değişikliğine uyum mahiyetinde değişiklikler yapılarak Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunların yeniden kabulü için TBMM üye tam sayısının salt çoğunluğunun aranacağı düzenlenmesi,

-Meclis soruşturması ile Başbakan ve bakanların Yüce Divana sevkini düzenleyen hükmün yeni hükümet sistemine uyum kapsamında yeniden düzenlenerek, Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlar hakkında verilen Meclis soruşturması önergelerine ilişkin temel esaslar belirlenmesi,

-Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde yürütme organının kanun teklif etme yetkisi bulunmaması nedeniyle, milletlerarası andlaşmaların uygun bulunması usulünün yeniden düzenlenmesi,

-Ölüm cezasının Türk hukuk sisteminden çıkarılması nedeniyle, İçtüzüğün bu duruma uygun hale getirilmesi,

-Yapılan Anayasa değişikliği doğrultusunda, seçimlerin yenilenmesi kararının üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla alınabileceği,

-Anayasa değişikliğiyle sözlü soru önergelerine son verilmesi nedeniyle, maddede sözlü soru önergelerine ilişkin kısımların çıkarılması ve yazılı soru önergelerinin beşyüz kelimeyi geçemeyeceğinin düzenlenmesi,

-Anayasa değişikliğine bağlı olarak Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğunun Anayasa'ya uygun olarak yeniden düzenlenmesi,

-Anayasa değişikliğiyle olağanüstü hal yönetim usullerinin yeniden düzenlenerek sıkıyönetimin Anayasadan çıkarılması nedeniyle, ilgili İçtüzük hükmünün de Anayasa değişikliğiyle uyumlu hâle getirilmesi,

-Anayasa değişikliği ile olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameler yerine olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin getirilmesi ve buna bağlı olarak uyum düzenlemesi yapılması, olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin görüşülmesi usulünün düzenlenmesi, Anayasadaki üç aylık süre nazara alınarak bu kararnamelerin Genel Kurulda görüşülmesi için eski düzenlemeye oranla daha net ve bağlayıcı bir süre getirilmesi,

-Anayasa değişikliğine bağlı olarak açık oylamanın zorunlu olduğu hallerin yeniden düzenlenmesi,

-Anayasa değişikliğiyle “kanun tasarısı” müessesesinin kaldırılması nedeniyle, “Bütçe Tasarısı” ibaresi yerine “Bütçe Taslağı” ibaresinin getirilmesi ve TBMM Bütçe taslağının TBMM Genel Sekreteri tarafından hazırlanması,

-İçtüzükte belirlenen sürelerin tatil sırasında işlemeyeceğini düzenleyen 183'üncü maddede değişiklik yapılarak sürelerin işlemeyeceği hallere “araverme” ibaresinin de eklenmesi

öngörülmektedir.

5. Teklifin Görüşülmesi

5.1. İçtüzük Değişikliği Teklifinin Değerlendirilmesi

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği 6771 Sayılı Kanunun, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halkoylamasında kabulü ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında köklü değişiklikler yapılmıştır.

Anayasa'da yapılan bu değişikliklerle Türkiye Cumhuriyeti, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini kabul etmiştir. Anayasa'nın değiştirilen maddelerine göre ilk Cumhurbaşkanı ve milletvekili genel seçimi de 24 Haziran 2018 tarihinde yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine göre Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı seçilen Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın 9 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yemin etmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, bütün kurum ve kurallarıyla yürürlüğe girmiştir.

İçtüzükler, literatürde sessiz anayasalar olarak kabul edilmektedir. Sessiz Anayasa niteliğinde bulunan mevcut İçtüzüğün yürürlükteki Anayasa'ya uygun olması esastır. Bunun aksi düşünülemez ve kabul edilemez bir gerçek olduğu bilinmelidir.

Bu nedenle Anayasa değişikliklerine ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine aykırı İçtüzük hükümlerinin, Anayasa ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uygun olarak değiştirilmesi zarureti ortaya çıkmıştır. Meclisin, Anayasa değişikliği reform sürecine dâhil olması açısından İçtüzüğünde kapsamlı bir değişiklik yapılması gerekmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve İzmir Milletvekili Binali YILDIRIM tarafından İçtüzüğün Anayasa ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uygun hâle getirilmesi amacıyla bir İçtüzük değişiklik Teklifi hazırlanmış ve milletvekillerinin bilgisine sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İçtüzük değişiklik Teklifini zaman kaybetmeksizin hızlı bir şekilde Anayasa Komisyonuna havale etmiştir.

İçtüzük Teklifi'nin Anayasa Komisyonundaki görüşmeleri şurasında Mecliste Grubu bulunan siyasi partiler, siyasi parti Grup Başkanvekilleri ve özellikle Komisyon üyeleri, Anayasaya uymayan hükümlerin İçtüzükten çıkartılmasında ve İçtüzüğün Anayasa'ya bir an önce uygun hâle getirilmesinde mutabık kalmışlar ve verdikleri ortak önergelerle iradelerini ortaya koyarak Teklifi geliştirmişlerdir. Böylece mezkûr Teklif, büyük bir uzlaşî örneği neticesinde Komisyonunda kabul edilmiş ve yasalaşmanın ilk aşaması tamamlanmıştır.

5.2. Teklifin Genelî Üzerindeki Görüşmeler

Teklifin genelî üzerindeki görüşmelerde Komisyon Başkanı Yozgat Milletvekili Bekir BOZDAĞ;

-Parlamento tarihimizde 13 Mayıs 1877 tarihli Meclisi Mebusan Nizamname-i Dâhilîsi ile başlayan içtüzük uygulamasının sırasıyla on üç farklı içtüzük ile günümüze kadar geldiğini ve her bir içtüzüğün yürürlükte kaldığı süre içinde birçok kez değişikliğe uğradığını,

-Halen yürürlükte bulunan Meclis İçtüzüğünün Cumhuriyet Senatosunun da bulunduğu çift Meclisli dönemde, 5 Mart 1973 tarihinde kabul edildiğini ve 1 Eylül 1973 tarihinde yürürlüğe girdiğini, aradan geçen 45 yılı aşkın süre içinde ise on beş kez değiştiğini ve çeşitli maddelerinde 172 değişiklik yapıldığını; yine bu süre içerisinde birçok içtüzük değişiklik teklifi ve girişiminin de farklı gerekçelerle sonuca ulaşmadığını ve kadükleştiğini,

-Bu süre içinde, mevcut bazı hükümler hiç uygulanmazken, İçtüzükte dayanağı olmayan bazı uygulamaların da -sisteme giren ilk on beş milletvekiline yerinde bir dakika söz verme gibi- çok güçlü teamüller haline geldiğini, bu 45 yıllık süre içerisinde Meclis İçtüzüğünün çeşitli maddelerinde birçok değişiklik yapıldığını, bazen aynı maddenin farklı zamanlarda birden çok kez değiştirildiğini ve İçtüzüğün sistematığının tamamen bozulduğunu,

-Genel olarak iktidar partileri ve gruplarının kanun yapım sürecinin yavaşlığından, muhalefet partileri ve gruplarının ise denetim sürecinin etkisizliğinden ve parlamento çalışmalarının planlı ve programlı olmayışından şikâyet ettiğini, öte yandan, Parlamento çalışmalarının Genel Kurul ağırlıklı olmasının, komisyon çalışmalarını etkisizleştirdiğini ve yasama sürecinin istenilen kaliteye ulaşmasını engellediğini, yine milletvekillerinin de bireysel olarak yasama ve denetim süreçlerine yeterli düzeyde aktif katılım sağlayamadıklarından şikâyet ettiklerini,

-Parlamentoların kendi çalışma usul ve esaslarını yaptıkları içtüzüklerle belirlediğini, bu itibarla Anayasanın 95'inci maddesinin Meclis çalışmalarını İçtüzük hükümleri ile yürütüleceğini; 88'inci maddesinin de, kanun tekliflerinin Mecliste görüşülme usul ve esaslarının içtüzükle düzenleneceğini hükme bağladığını,

-İçtüzüklerin parlamentoların; yasama ve denetim faaliyetlerini yerine getirirken usul ve esasların belirtildiği, parlamentonun normatif çerçevesinin belirlendiği sessiz anayasalar olduğunu, Parlamento

tarihlerinin temel belgelerinden olan içtüzükler parlamentonun işlev ve vazifelerini yerine getirmede kolaylaştırıcı, verimliliği ve etkinliği artırıcı nitelikte olması gerektiğini, bu işlev ve görevleri yerine getirirken parlamentoların uyması gereken kuralları da belirttiğini ve Parlamentonun iş üretmesi ve toplumsal sorunlara bir an önce çözüm üretmesi gerektiğini,

-Parlamentonun, yasama ve denetim işlevini etkin, verimli ve dengeli bir biçimde yerine getirerek, siyasi ve sosyal ihtiyaçlar ile beklentileri karşılama ve devlet yönetiminde istikrarın sağlanmasında usul ve esasa ilişkin en önemli etken olduğunu,

-İçtüzük değişikliklerinin parlamentonun süregiden reform ve kurumsallaşma eğiliminin bir yansıması olduğunu, İçtüzükte Genel Kurul çalışmaları açısından usule ilişkin belirli kuralların toplumsal, siyasi, ekonomik ve kültürel açılardan değişen şartlar karşısında olası yetersizliklerin, uygulamada ortaya çıkan problemlerin, işlemeyen hükümlerin değişim zorunluluğu İçtüzük değişikliklerini gerekli kıldığını, nitekim İçtüzükte bugüne kadar on beş kez yapılan değişikliklerin bu zorunluluğun karşılanma gayretinin birer yansıması olduğunu,

-İçtüzük değişikliğinin her yasama döneminde gündeme gelmekte ve “İçtüzük Uzlaşma Komisyonlarının” kurulmasına neden olduğunu, bu anlamda 23 ve 24’üncü Yasama Dönemlerinde uzlaşma komisyonları kurulduğunu ancak çalışmalarının çeşitli nedenlerle akim kaldığını,

-Bu çalışmalar yapılırken birçok kaynağa başvurulduğunu; kitaplar, makaleler tarandığını, Anayasa Mahkemesi kararları, usul tartışmaları gözden geçirildiğini, konunun uzmanı akademisyenlerin dinlendiğini, bazı ülkelerin içtüzüklerinin tercüme ettirildiğini ve detaylı bir biçimde incelendiğini,

-İçtüzük uzlaşma komisyonlarına Meclis üst düzey yöneticilerinin ve yasama uzmanlarının mukayeseli huktan da istifade ederek pek çok bilgi ve belge sunduğunu, ayrıca bazı ülkelerin parlamentolarının ziyaret edildiğini, çalışma esas ve usullerinin yerinde incelendiğini,

-Diğer yandan, 26. Yasama Döneminde İçtüzükte bazı önemli değişiklikler yapıldığını ve Parlamentonun daha verimli çalışmasının amaçlandığını, ancak, Cumhurbaşkanı hükümet sistemini getiren Anayasa değişikliğine uyumun sağlanması amacıyla herhangi bir değişikliğin yapılmadığını,

ifade etmiştir.

Teklifin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde söz alan Meclis Başkanvekili Mustafa ŞENTOP tarafından;

-16 Nisan 2017 tarihinde yürürlüğe giren Anayasa değişikliğinin, birçok kanunda olduğu gibi, Meclis İçtüzüğünde de değişiklik yapılmasını zorunlu kıldığını,

-Meclisin, Cumhurbaşkanı hükümet sistemine uygun olarak çalışmalarını yürütebilmesi için İçtüzüğünü Anayasa’ya uygun hâle getirmesi gerektiğini, aksi hâlde Meclis uygulamalarının ya İçtüzüğe lafzi olarak uygun ancak Anayasa’ya aykırı ya da Anayasa’ya uygun fakat İçtüzüğün lafzına aykırı bir hâlde yürümek zorunda kalabileceğini, teknik uyum başta olmak üzere uyarılmanın bir an önce sağlanması gerektiğini, Teklifin de esasen en asgari düzeyde uyumu sağlamak üzere düşünülmüş ve hazırlanmış olduğunu,

-Teklif’in ağırlıklı kısmının Anayasa değişikliğini zorunlu kıldığı kelime, lafız ve kavram değişiklikleri olduğunu, bunun dışında Cumhurbaşkanının veto yetkisi veya kanun hükmünde kararname gibi uygulamayla ilgili hususlarda değişikliklerin bulunduğunu,

-İkinci grup yani yeni sistemin işleyişinde, yeni sistem içerisinde yasama çalışmalarının yürütülmesinde katkı sağlayacak uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına dair kanunlaşma süreci gibi düzenlemelere çözüm getirildiğini,

-Üçüncü grupta sayıca daha az olanların ise daha önce Anayasa veya başka mevzuatla kaldırılan fiilen de uygulanma imkânı bulunmayan bazı hususların İchtüzükten ayıklamak olduğunu,

-Dördüncü grupta ise, Meclis çalışmaları bakımından uzun zamandır uygulanan ve istikrarlı hâle gelen teamüllerin Meclisin işleyişini kolaylaştırmak bakımından İchtüzüğe aktarma yönünde bir düzenlemenin bulunduğunu,

-Teklifin genel olarak, Anayasa'ya uyum bakımından Meclisin çalışmalarını kolaylaştıracağını ve Cumhurbaşkanı Hükümet sistemine uygun hâle getireceğini, ifade edilmiştir.

Teklifin geneli üzerinde yapılan müzakerelerde aleyhte söz alan milletvekilleri tarafından;

-Görüşülen İchtüzük değişikliği teklifiyle Anayasa değişikliklerine uyum sağlamayı amaçlayan teknik değişikliklerle yetinilmesi yerine yeni baştan bir İchtüzük hazırlanmasının daha doğru olacağı,

-Hükümsüz bir Meclisin esas görevinin yasama görevi olduğu ve dolayısıyla İchtüzüğün Meclisin yasama görevini özerk bir biçimde yapabilmesi amacıyla düzenlenen ve yenilenen bir İchtüzük olması gerektiği, bunun yanında düzenlemenin yürütmeyi de denetleyebilen bir İchtüzük niteliği taşıması gerektiği,

-İchtüzüğü yenilemek amacıyla siyasi partiler arası bir komisyon kurulmasını bu komisyonun Anayasa değişikliğiyle yasamanın yürütmeden özerkliğini sağlayacak ve bu bağlamda denetim fonksiyonlarının da etkili bir biçimde yerine getirilebilecek bir çalışma yapılması gerektiği,

-Değişikliğin ilk başta teknik uyum şeklinde takdim edildiği ancak içerisinde, Meclisin saygınlığını ve çalışma usul ve esaslarını son derece tehlikeye atabilecek, Meclisin çalışmasını ve milletvekillerinin etkili bir biçimde yasama faaliyetlerine katkı verilmesini engelleyebilecek değişiklikler bulunduğu,

-Demokrasisi gelişmiş uygar devletlerde içtüzüklerin üç yöntemle değiştirildiği; birincisi içtüzüklerin kanunların kabulü yönteminin dışında parlamento üye tam sayısının nitelikli çoğunluğuyla değiştirildiği, ikincisinin bazı ülke uygulamalarında olduğu gibi içtüzük değişikliklerinin iktidar partilerinin aksine muhalefet partileri tarafından teklif edilmesi ve üçüncü yöntem olarak da yapılacak içtüzük değişikliklerinin sağlıklı bir şekilde yapılmasını sağlamak ve değişikliği yapanlar açısından avantaja dönüşmesini önlemek için bir sonraki yasama döneminde uygulanmak üzere yapılması olduğu,

-Yasamanın yürütmeyi denetleme fonksiyonu bakımından bir kısıtlama olarak yazılı soru önergelerine beş yüz kelime sınırı getirildiği, bu kelime sınırının kabul edilemeyeceği,

-Teklifin gerekçesinde parlamentonun güçlendirilmek istendiğinin söylendiği, ancak öne sürülen gerekçelere bakıldığında asıl amacın hızlı bir yasama çalışmasını mümkün kılmak olduğunun görüldüğü,

-Anayasa ve İchtüzüğün milletvekillerini esas almasına rağmen bu düzenlemeyle grubu olmayan veya bağımsız olan milletvekillerinin çalışmalara katılımını arttıracak herhangi bir düzenleme getirmediği,

-İchtüzüğün Anayasa'ya uygun hâle getirilmesine ilişkin Teklifin yasama dönemi başında görüşülmesi gerektiği, İchtüzük Anayasa'ya uygun hâle getirilmeden yapılan kanun düzenlemelerinin doğru olmadığı,

şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Teklifin geneli üzerinde yapılan müzakerelerde lehte söz alan milletvekilleri tarafından;

-İchtüzük değişikliği Teklifi'nin Cumhurbaşkanı Hükümet sistemine ilişkin Anayasal değişikliklere İchtüzüğün uyumlu hâle getirilmesinin amaçlandığını,

-Teklifin amacının Meclisin yasama gücünü, verimliliğini ve yasama faaliyetlerinin kalitesini artırmak olduğu,

-Yasama ve yürütme arasındaki ilişkilerin ve pozisyonun formel hâle getirilmesi, kurumsallaşması, açık ve net kurallara bağlanmasının önemli olduğu,

-İçtüzük Teklifi’nde yer alan yürütme temsilcilerinin TBMM’de temsiline itirazların doğru olmadığı zira yürütme ve yasamanın aynı milleti temsil ettiği ve yasamanın bilgi almasının kolaylaşacağı,

-Teklif ile Anayasa’ya uyumun amaçlandığı ancak daha geniş katılımlı, daha özgürlükçü, daha demokratik, daha şeffaf yeni bir İçtüzük yapılması gerektiği ve siyasi partiler arasında büyük bir uzlaşmanın sağlandığı ve bu uzlaşmanın devam etmesi gerektiği,

-Teklifin herhangi bir siyasi parti grubuna ait olmadığı, Meclis Başkanı tarafından teknik zorunluluklardan dolayı hazırlandığı ve milletvekillerinin bilgisine sunulan bir değişiklik Teklifi olduğu, şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

5.3. Teklifin Maddeleri Üzerindeki Değerlendirmeler ve Değişiklikler

Komisyonumuz, 29 çerçeve ile yürürlük ve yürütme maddelerinden olmak üzere 31 çerçeve maddeden oluşan İçtüzük Teklif metni üzerinde, sekiz saatten fazla görüşme gerçekleştirmiştir.

İçtüzük değişikliği Teklifi ile büyük oranda; 6771 Sayılı Kanunla Anayasa’da yapılan değişikliklere uyum, mevzuat değişikliğiyle işlevsiz hâle gelen hükümlerin ayıklanması, uygulamada süreklilik kazanan bazı uygulamaların metne derçedilmesi ile lafzi ve kavram değişikliklerine ilişkin düzenlemeler olduğu görülmektedir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır. 2/772 esas numaralı İçtüzük Teklifi’nin:

-Çerçeve 1’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

-Çerçeve 2, 4, 6 ve 27’nci maddeleri metinden çıkarılmış ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir. Bu maddelerin metinden çıkarılmasında siyasi partiler arasında varılan uzlaşma etkili olmuş olup, yapılacak İçtüzük değişikliğinin hükümet etme sistem değişikliğini getiren Anayasa değişikliğinin zorunlu kıldığı konularla sınırlı tutulması hususunda anlaşma sağlanmış ve dört madde çalışmanın kapsamı dışına çıkarılmıştır. Sayılan maddelerin daha geniş katılımlı bir İçtüzük değişikliği çalışmasında değerlendirileceği belirtilmiştir.

-Çerçeve 5’inci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 3’üncü madde olarak redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

-Çerçeve 7’nci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 4’üncü madde olarak ve değiştirilerek kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle, Yürütmenin komisyonlar ve Genel Kurul çalışmalarına katılabilme talebi doğrultusunda uyarlama yapılmıştır.

- Çerçeve 8’inci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 5’inci madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Kabul edilen önergeye göre, komisyonlara havale edilen evrakın komisyon üyelerine dağıtılabilceği zaman aralığı belirlenmiş, klasik uygulama dışında evrakın elektronik iletişim kanalları vasıtasıyla haftanın mesai günleri olan; pazartesi, salı, çarşamba, perşembe ve cuma günlerindeki normal mesai saatleri ile Genel Kurulun çalıştığı günlerde çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilceği belirtilmiştir.

-Çerçeve 9 ve 10’uncu maddeleri yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 6 ve 7’nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

-Çerçeve 11'inci madde yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 8'inci madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Önerge ile yapılan değişikliğe göre gündem dışı sözlerde yürütmenin konuşma talebine ilişkin düzenleme yapılmış ve madde bu kapsamda uyarlanmıştır.

-Çerçeve 12'nci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 9'uncu madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle madde sadeleştirilmiş yürütmenin görüşmelere katılma durumu ve talebinin açığa kavuşturulması sağlanmıştır. Anayasanın 104'üncü maddesinde yer alan "Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir" hükmü çerçevesinde işin doğası gereği Cumhurbaşkanının evleviyetle toplantılara katılabileceği göz önüne alınmış ve yürütme adına toplantılara katılabilecek diğer kişiler belirtilmiştir. Ayrıca, Yürütme adına bütçe kanun tekliflerinin görüşüleceği Genel Kurul oturumlarında sunuş konuşmasını yapacak kişilere ilişkin ortaya çıkabilecek tereddüt giderilmiştir.

-Çerçeve 13'üncü maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 10'uncu madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle madde sadeleştirilmiş yürütmenin görüşmelere katılma durumu ve talebinin açığa kavuşturulması sağlanmıştır.

-Çerçeve 14'üncü maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 11'inci madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Meclis soruşturma önergelerinin kadük olmaması uygulamasına devam edilmesi sağlanmıştır. Geçmiş dönemlerde çıkarılmış ve yürürlükte olan kanun hükmünde kararnamele hukuki durumu açıklığa kavuşturulmuştur. Yapılan değişiklikle İçtüzüğün 90'ıncı maddesinin üçüncü fıkrası hükmü bu maddeye aktarılmıştır.

-Çerçeve 15'inci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 12'nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

-Çerçeve 16'ncı maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 13'üncü madde olarak ve yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle milletlerarası anlaşmaların kanun teklifi haline getirilme prosedürü yeniden düzenlenmiştir. Kabul edilen önerge gereğince daha önce TBMM Dışişleri Komisyonuna verilen kanun teklif etme yetkisinden vazgeçilmiştir. Cumhurbaşkanının Meclise havale ettiği ve Meclis Başkanlığınca gelen kâğıtlarda yayımlanan ve Genel Kurulun bilgisine sunulan anlaşmaların konusuna ilgi duyan milletvekilleri kanun teklifi hâline getirilebileceği belirtilmiştir. Bu önergeyle, ortaya çıkabilecek tereddütler giderilmiş ve varılan uzlaşmaya uygun bir düzenleme yapılmıştır.

Çerçeve 16'ncı madde üzerinde ifade edilen görüşlerde, milletlerarası anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin kanun teklif etme yetkisinin, komisyonların kanun teklif edemeyeceğine ilişkin hükme bir istisna getirilerek Dışişleri Komisyonuna verildiği, buna benzer bir düzenlemenin mevcut İçtüzüğün 92'nci maddesinde, hukuk sistemimizde artık bulunmayan ölüm cezalarının yerine getirilmesine dair Adalet Komisyonuna kanun teklif etme yetkisi veren hükümde yer aldığı, geçmişte de Anayasa'da, komisyonların kanun teklif etme yetkisine ilişkin bir düzenleme yok iken ölüm cezalarına ilişkin bir düzenlemenin İçtüzükte yer aldığı, Teklif ile getirilmek istenen düzenlemenin ölüm cezasının yerine getirilmesine dair kanun teklifiyle şeklen aynı olduğu, yapılmak istenen düzenlemenin Anayasanın 88'inci maddesinde yer alan milletvekillerinin kanun teklif edemeyeceğine ilişkin kurala aykırılık teşkil etmediği, zira 88'inci maddenin milletvekillerinin kanun teklif etme yetkisini düzenlediği, ancak milletvekillerinin bu teklifi münferiden, birlikte ya da daha farklı bir şekilde mi vereceğinin maddede düzenlenemediği, maddenin ikinci fıkrası ile bu usulün nasıl olacağının İçtüzüğe bırakıldığı, kaldı ki kanun teklif edecek komisyon üyelerinin de aynı zamanda milletvekili oldukları, getirilen bu düzenlemenin Teklifin 29'uncu maddesinin (f) bendiyle, İçtüzükte komisyonların yetkisini düzenleyen 35'inci maddesine istisna olarak derç edildiği, Teklif metninde geçen "andlaşma" ibaresinin milletlerarası yapılan anlaşma, andlaşma, sözleşme gibi diğer hukuki belgeleri de kapsadığı ifade edilmiştir.

Madde üzerinde verilen değişiklik önergesinin kabul edilmesiyle, Teklifin mevcut yazımının tereddütler meydana getirebileceği ifade edilerek, milletlerarası andlaşmalarda komisyon olarak kanun teklif etme yetkisine ilişkin hüküm değiştirilmiş, kanun teklifini sadece milletvekillerinin verebileceği düzenlenmiştir. Bu değişiklik neticesinde İttüzüğün 35’inci maddesine istisna getirilmesine gerek kalmadığından, 29’uncu maddenin görüşmeleri sırasında verilen önergeyle komisyonların kanun teklif edemeyeceğine dair getirilen istisna da İttüzük metninden çıkarılmıştır.

-Çerçeve 17’nci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 14’üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

-Çerçeve 18’inci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 15’inci madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle yazılı soru önergeleri için öngörülen beşyüz kelimelik sınır kaldırılmıştır.

-Çerçeve 19’uncu maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 16’ncı madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle 6771 sayılı Kanunun bütün hükümlerinin yürürlüğe girdiği 9 Temmuz 2018 tarihinden önce parlamenter hükümet sistemi gereğince görev yapmış başbakanlara ve bakanlara ait hukuki durum açıklığa kavuşturulmuş ve çıkabilecek tereddüt giderilmiştir. Bu önerge ile usul kuralları derhal uygulanır ilkesi çerçevesinde düzenleme yapılmış uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

-Çerçeve 20’nci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 17’nci madde olarak yapılan değişiklikle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle önceki maddede olduğu gibi eski dönemlerde görev yapmış başbakanlara ve bakanlara ait durum açıklığa kavuşturulmuştur.

-Çerçeve 21, 22, 23, 24, 25 ve 26’ncı maddeleri yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 18,19,20,21,22 ve 23’üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

-Çerçeve 28’inci maddesi yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 24’üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

-Çerçeve 29’uncu madde yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 25’inci madde olarak ve yapılan değişikliklerle kabul edilmiştir. Yapılan değişiklikle komisyonun ve komisyon toplantılarının genel olarak yönetilmesi ve koordinasyonunda mevcut uygulamaya devam edileceği; mevcut İttüzüğün 105’inci maddesindeki bakanlıklardan bilgi talep etme yetkisinin devam edeceği, yazılı soruların cevaplanmasında sürenin on beş gün olması ile tatil ve aravermede de yazılı soruların havale işleminin yapılabileceği, on beş günlük sürenin ise tatil ve aravermeden sonra başlayacağı; cevaplanmayan sorular hakkında muhatabına tekit yazısı yazılacağı hükme bağlanmış, dilekçelerin gönderilebileceği muhataplar Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun hale getirilmiş; Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden Kurulu Karma Komisyon uygulamasında zaman zaman ortaya çıkan tereddüt giderilmiş ve beş kişilik Hazırlık Komisyonunun teşekkülü usulü teamüle uygun hale getirilmiş ve 6253 sayılı Kanuna uygun olacak şekilde “kitaplığından” lafzı “kütüphane ve arşivinden” şeklinde güncellenmiştir.

-Çerçeve 30 ve 31 ’inci maddeleri yapılan teselsül nedeniyle, çerçeve 26 ve 27’nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

İttüzük Değişikliği Teklifi, son oylamasında hazır bulunan üyelerin oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Teklifin tamamı değiştirilen maddeler dâhil olmak üzere tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adıyaman Milletvekili İbrahim Halil FIRAT, Antalya Milletvekili Mustafa KÖSE, Bursa Milletvekili Osman MESTEN, Isparta Milletvekili Recep ÖZEL ve Mersin Milletvekili Zeynep GÜL YILMAZ özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Bekir Bozdağ</i>	<i>Ali Özkaya</i>	<i>Emine Zeybek</i>
Yozgat	Afyonkarahisar	Kocaeli
Kâtip	Üye	Üye
<i>Zeynep Gül Yılmaz</i>	<i>İbrahim Halil Fırat</i>	<i>Cengiz Aydoğdu</i>
Mersin	Adıyaman	Aksaray
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Köse</i>	<i>Osman Mesten</i>	<i>Recep Özel</i>
Antalya	Bursa	Isparta
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Özdemir</i>	<i>Metin Çelik</i>	<i>İsmail Bilen</i>
Kahramanmaraş	Kastamonu	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Yusuf Beyazıt</i>	<i>Abdurrahman Tutdere</i>	<i>Murat Emir</i>
Tokat	Adıyaman	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Aysu Bankoğlu</i>	<i>Nurhayat Altaca Kayışoğlu</i>	<i>İbrahim Özden Kaboğlu</i>
Bartın	Bursa	İstanbul
	(Son oylamada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Mahir Başarır</i>	<i>Necdet İpekyüz</i>	<i>Erdal Aydemir</i>
Mersin	Batman	Bingöl
(Son oylamada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Erkan Baş</i>	<i>Feti Yıldız</i>	<i>Muhammed Levent Bülbül</i>
İstanbul	İstanbul	Sakarya
	Üye	Üye
	<i>Feridun Bahşi</i>	<i>Ahmet Kamil Erozan</i>
	Antalya	Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI İZMİR MİLLETVEKİLİ
BİNALİ YILDIRIM’IN TEKLİFİ

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, atandıkları tarihten sonra yapılan ilk birleşimde andiçerler.”

MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Başkanlık Divanının üye sayısı Başkan hariç tutularak belirlenir.”

MADDE 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 19 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Danışma Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya görevlendireceği başkanvekili başkanlığında siyasi parti grup başkanları veya başkanvekillерinden kurulur.”

MADDE 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyonların adları

MADDE 20- Başkanlık Divanının teklifi üzerine Genel Kurulca işaret oyuyla sayıları ve adları değiştirilebilmek kaydıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları şunlardır:

1. Anayasa Komisyonu;
2. Adalet Komisyonu;
3. Millî Savunma Komisyonu;
4. İçişleri Komisyonu;
5. Dışişleri Komisyonu;
6. Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu;
7. Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu;
8. Çevre Komisyonu;

ANAYASA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, atandıkları tarihten sonra yapılan ilk birleşimde andiçerler.”

MADDE 2- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 19 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Danışma Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya görevlendireceği başkanvekili başkanlığında siyasi parti grup başkanları veya başkanvekillерinden kurulur.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

9. Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu;

10. Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu;

11. Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu;

12. Dilekçe Komisyonu;

13. Bütçe Komisyonu;

14. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu;

15. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu;

16. Avrupa Birliği Uyum Komisyonu;

17. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu;

18. Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu.

Üye sayısı Anayasa, İçtüzük ve kanunlarla belirlenenler hariç olmak üzere, komisyonların her birinin üye sayısı, Başkanlık Divanının teklifi üzerine Genel Kurulca işaret oyuyla belirlenir.”

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 21 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “Plan ve Bütçe Komisyonu ve Dilekçe Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bir siyasi parti grubu kendisine düşen kontenjandan Genel Kurulca seçilmiş bir üyenin yerine başka bir isim bildirebilir. Bu durumda Genel Kurulca işaret oyuyla seçim yapılır.”

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyonlarda temsil ve söz alma

MADDE 30- Komisyon toplantılarına Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri katılabilir.

Komisyonlar fikirlerini almak üzere kamu kurumlarından uzman personel ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum temsilcileri ve özel kişileri çağırma yetkisine sahiptir. Ayrıca ihtiyaç görülmesi halinde komisyonlara ilgili yasama uzmanları da çağırılabilir.

Komisyonlarda istem sırasına göre söz verilir.

MADDE 3- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “Plan ve Bütçe Komisyonu ve Dilekçe Komisyonu üyeliğine seçilen milletvekilleri,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bir siyasi parti grubu kendisine düşen kontenjandan Genel Kurulca seçilmiş bir üyenin yerine başka bir isim bildirebilir. Bu durumda Genel Kurulca işaret oyuyla seçim yapılır.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Komisyon başkanı söz sırasına bağlı değildir. Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve katılması durumunda yürütme temsilcileri söz alabilirler. Komisyonca çağırılan kamu kurumları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum temsilcileri ile özel kişilere, komisyon başkanı, gerekli gördüğü zaman söz verebilir.

Komisyonunda yapılacak konuşmaların süreleri komisyon kararı ile belirlenebilir.

Komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önerileri veremez ve oy kullanamaz.

Her milletvekili üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir.”

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bilgi toplama

MADDE 31- Komisyonlar, gerek duyduğunda bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum temsilcilerinden bir kanunun uygulanmasına ilişkin olarak bilgi isteyebilir.

Gelen bilgiler komisyonunda görüşülerek Meclis Başkanına sunulur. Ayrıca Genel Kurulda görüşme yapılmaz.”

MADDE 8- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak komisyon üyelerine dağıtılabilir.”

MADDE 9- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 49 uncu maddesinin birinci, ikinci, beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 4- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 31-** Komisyon toplantıları Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, Cumhurbaşkanı yardımcılara, bakanlara, bakan yardımcılara ve üst kademe kamu yöneticilerine açıktır.

Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcıları söz alabilirler. Ancak, komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önerileri veremez ve oy kullanamaz.

Her milletvekili üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir.”

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Komisyona havale edilen evrak, komisyon başkanlığınca bastırılarak veya elektronik iletişim kanalları kullanılarak mesai saatlerinde veya Genel Kurulun çalışma saatleri içerisinde komisyon üyelerine dağıtılabilir.”

MADDE 6- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 49 uncu maddesinin birinci, ikinci, beşinci fıkraları ile yedinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemi şu kısımlardan ibarettir:

1. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları.
2. Özel gündemde yer alacak işler.
3. Seçim.
4. Oylaması yapılacak işler.
5. Meclis soruşturması raporları.
6. Genel görüşme ve Meclis araştırması yapılmasına dair öngörüşmeler.

7. Kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işler.

Danışma Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun onayı ile 6 ncı kısım için haftanın belli bir gününde belli bir süre ayrılabilir.”

“Başkanlıkça lüzum görülen hallerde, 7 nci kısımdaki işlerin görüşme sırası Danışma Kurulunca Genel Kurula teklif olunabilir. Esas komisyonlar ve kanun teklifi sahiplerinin bu konu ile ilgili istemleri de Danışma Kurulunda görüşülür.”

“Bu husus ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilir.”

MADDE 10- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 51- Başkanlığa gelen kanun teklifleri, resmî tezkereler ve komisyon raporları ile yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması, Meclis soruşturması önergeleri, gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır. Bunlardan Genel Kurula sevk edilenler bu listede ayrıca belirtilir. Başkanlığa geliş tarihleri de ayrıca gösterilir.

Gelen kâğıtlar, tatile rastlamadığı takdirde, Cumartesi ve Pazar hariç, her gün internette yayımlanır ve ilk birleşim tutanağına eklenir.”

MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütmeye 62 nci maddenin ikinci fıkrasına göre verilen sözün süresi yirmi

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun gündemi şu kısımlardan ibarettir:

1. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları.
2. Özel gündemde yer alacak işler.
3. Seçim.
4. Oylaması yapılacak işler.
5. Meclis soruşturması raporları.
6. Genel görüşme ve Meclis araştırması yapılmasına dair öngörüşmeler.

7. Kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işler.

Danışma Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun onayı ile 6 ncı kısım için haftanın belli bir gününde belli bir süre ayrılabilir.”

“Başkanlıkça lüzum görülen hallerde, 7 nci kısımdaki işlerin görüşme sırası Danışma Kurulunca Genel Kurula teklif olunabilir. Esas komisyonlar ve kanun teklifi sahiplerinin bu konu ile ilgili istemleri de Danışma Kurulunda görüşülür.”

“Bu husus ayrıca elektronik ilan panosunda ilan edilir.”

MADDE 7- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 51 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 51- Başkanlığa gelen kanun teklifleri, resmî tezkereler ve komisyon raporları ile yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır. Bunlardan Genel Kurula sevk edilenler bu listede ayrıca belirtilir. Başkanlığa geliş tarihleri de ayrıca gösterilir.

Gelen kâğıtlar, tatile rastlamadığı takdirde, Cumartesi ve Pazar hariç, her gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin resmî internet sitesinde yayımlanır ve ilk birleşim tutanağına eklenir.”

MADDE 8- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 59 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 59- Meclis Genel Kuruluna duyurulmasında zaruret görülen olağanüstü acele hallerde beşer dakikayı geçmemek üzere,

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

dakikadır. Yürütmenin açıklamasından sonra, siyasî parti grupları birer defa ve onar dakikayı aşmamak üzere, konuşma hakkına sahiptirler. Grubu bulunmayan milletvekillerinden birine de beş dakikayı geçmemek üzere söz verilir.”

MADDE 12- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 62 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütmenin temsili

MADDE 62- Bütçe kanun tekliflerinin görüşüldüğü Genel Kurul oturumlarına Yürütme temsilcisi veya temsilcileri Yürütme adına görüş bildirmek üzere katılır.

Yürütme temsilcisi veya temsilcileri savaş, savaş gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde Meclis Başkanının daveti üzerine bilgilendirme yapmak üzere Genel Kurul oturumlarına katılabilir.

Ayrıca Genel Kurul çalışmalarına katılma talebinin Meclis Başkanınca uygun görülmesi üzerine Yürütme Genel Kurul oturumlarına katılabilir ve görüş belirtebilir. Bu hallerde söz süresi siyasî parti gruplarına verilen süre kadardır.”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Başkanın takdiriyle en çok üç kişiye gündem dışı söz verilebilir.

Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, olağanüstü acele hallerde gündem dışı söz isterse, Başkan, bu istemi yerine getirir. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların açıklamasından sonra, siyasî parti grupları birer defa ve onar dakikayı aşmamak üzere, konuşma hakkına sahiptirler. Grubu bulunmayan milletvekillerinden birine de beş dakikayı geçmemek üzere söz verilir.”

MADDE 9- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 62 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütmenin temsili

MADDE 62- Bütçe sunuş konuşmasını Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bir bakan yapar.

Bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerinin görüşüldüğü Genel Kurul oturumlarına Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar katılabilir ve görüş bildirebilir.

Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri Anayasanın 119 uncu maddesindeki hallerde Meclis Başkanının daveti üzerine bilgilendirme yapmak üzere Genel Kurul oturumlarına katılabilir.

Sayıştay Başkanı veya yetkilendireceği daire başkanı ya da üye, gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıklama yapabilir.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 70 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yürütme temsilcisi veya temsilcileri 62 nci maddede belirtilen hallerde aynı maddede belirtilen usulle kapalı oturumlarda bulunabilirler.”

MADDE 14- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçimlerin yenilenmesi halinde yasama belgelerinin durumu

MADDE 77- Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan kanun teklifleri ile Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunlar hükümsüz sayılır. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bu teklifleri yenileyebilirler. Yenilenen teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler, açıkça belirtilmek kaydıyla, komisyonca benimsenebilir.

Yasama dönemi başında; önceki dönemde verilmiş yazılı soru, Meclis araştırması önergeleri, genel görüşme önergeleri, Meclis soruşturması önergeleri ve diğer yasama belgeleri hükümsüz sayılır.”

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanun tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi

MADDE 81- Kanun teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usule göre görüşülür:

a) Teklifin tümü hakkında görüşme açılır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 70 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, bakan yardımcıları ve üst kademe kamu yöneticileri 62 nci maddede belirtilen hallerde aynı maddede belirtilen usulle kapalı oturumlarda bulunabilirler.”

MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Seçimlerin yenilenmesi hâlinde kanun tekliflerinin durumu

MADDE 77- Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan kanun teklifleri hükümsüz sayılır. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri bu kanun tekliflerini yenileyebilirler. Yenilenen kanun teklifinin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler, açıkça belirtilmek kaydıyla, komisyonca benimsenebilir.

Yasama dönemi başında, önceki dönemde verilmiş yazılı soru, Meclis araştırması, genel görüşme önergeleri ve Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunlar hükümsüz sayılır.

Bir yasama döneminde sonuçlandırılmamış olan yürürlükteki kanun hükmünde kararnameler hükümsüz sayılmaz ve bunlar hakkında kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır. Yürürlükten kaldırılan kanun hükmünde kararnameler bir raporla Genel Kurula sunulmadan işlemiden kaldırılamaz.”

MADDE 12- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 81 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kanun tekliflerinin Genel Kurulda görüşülmesi

MADDE 81- Kanun teklifleri; Genel Kurulda, aşağıda belirtilen usule göre görüşülür:

a) Teklifin tümü hakkında görüşme açılır.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

b) Teklifin tümünün görüşülmesinden sonra yirmi dakika komisyonla soru ve cevap işlemi yapılır. Maddeler üzerinde bu süre on dakikadır.

c) Teklifin maddelerine geçilmesi oylanır.

ç) Teklifin maddeleri görüşülür.

d) Teklifin tümü oylanır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tekliflerinin tümü açık oylamaya tâbi işlerden değilse en az yirmi milletvekilinin talebi halinde açık oyla, aksi takdirde bu oylamalar ile maddelerin oylamaları işaret oyuyla yapılır.

Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa; kanun tekliflerinin tümü hakkında siyasi parti grupları ve komisyon adına yapılan konuşmalar yirmişer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakikadır.

Maddeler hakkında konuşma süreleri bunun yarısı kadardır.

Maddelerine geçilmesi veya tümü kabul edilmeyen kanun teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur.

Cumhurbaşkanınca yayımlanması kısmen uygun bulunmayan ve bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen kanunların sadece uygun bulunmayan maddelerinin görüşülmesine kanunun görüşmelerine başlamadan önce Genel Kurulca görüşmesiz karar verilebilir. Bu durumda, sadece uygun bulunmayan maddelerle ilgili görüşme açılır. Kanunun tümünün görüşülmesine karar verilmesi durumunda ise kanun yukarıdaki fıkralara göre görüşülür. Kanunun tümünün oylaması her halde yapılır. Genel Kurulun, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunun tümünü veya uygun bulunmayan maddelerini aynen kabul edebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu aranır. Bu oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğunun bulunamaması halinde oylaması yapılan kanunun tümü ya da oylanana madde reddedilmiş sayılır.”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Teklifin tümünün görüşülmesinden sonra yirmi dakika komisyonla soru ve cevap işlemi yapılır. Maddeler üzerinde bu süre on dakikadır.

c) Teklifin maddelerine geçilmesi oylanır.

ç) Teklifin maddeleri görüşülür.

d) Teklifin tümü oylanır.

Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tekliflerinin tümü açık oylamaya tâbi işlerden değilse en az yirmi milletvekilinin talebi hâlinde açık oyla, aksi takdirde bu oylamalar ile maddelerin oylamaları işaret oyuyla yapılır.

Aksi, Danışma Kurulunun teklifiyle Genel Kurulca kararlaştırılmamışsa; kanun tekliflerinin tümü hakkında siyasi parti grupları ve komisyon adına yapılan konuşmalar yirmişer, üyeler tarafından yapılan konuşmalar onar dakikadır.

Maddeler hakkında konuşma süreleri bunun yarısı kadardır.

Maddelerine geçilmesi veya tümü kabul edilmeyen kanun teklifleri, Genel Kurulca reddedilmiş olur.

Cumhurbaşkanınca yayımlanması kısmen uygun bulunmayan ve bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen kanunların sadece uygun bulunmayan maddelerinin görüşülmesine kanunun görüşmelerine başlamadan önce Genel Kurulca görüşmesiz karar verilebilir. Bu durumda, sadece uygun bulunmayan maddelerle ilgili görüşme açılır. Kanunun tümünün görüşülmesine karar verilmesi durumunda ise kanun yukarıdaki fıkralara göre görüşülür. Kanunun tümünün oylaması her halde yapılır. Genel Kurulun, bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunun tümünü veya uygun bulunmayan maddelerini aynen kabul edebilmesi için üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu aranır. Bu oylamalarda üye tamsayısının salt çoğunluğunun bulunamaması hâlinde oylaması yapılan kanunun tümü ya da oylanana madde reddedilmiş sayılır.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

MADDE 16- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 90 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milletlerarası andlaşmaların uygun bulunma teklifleri

MADDE 90- Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olan andlaşmalar, kanun teklifine dönüştürülmek üzere Cumhurbaşkanınca, Türkiye Büyük Millet Meclisine genel gerekçesiyle sunulur. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanınca Dışişleri Komisyonuna gönderilen andlaşmalar, Komisyon tarafından kanun teklifine dönüştürülerek raporla birlikte Meclis Başkanlığına sunulur.

Bu madde kapsamındaki andlaşmalara ilişkin kanun teklifleri, diğer kanun tekliflerinin tabi olduğu usule göre işlem görür.”

MADDE 17- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 92 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel veya özel af ilanını içeren kanun teklifleri

MADDE 92- Genel veya özel af ilanını içeren tekliflerin Genel Kurulda kabulü Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile mümkündür. Gerekli çoğunluk, söz konusu tekliflerin afla ilgili maddelerinde ve tümünün oylamasında ayrı ayrı aranır. Teklif hakkında verilen genel veya özel af ilanını içeren değişiklik önergesinin kabulü halinde, kabul için gerekli beşte üç çoğunluğun tespiti için bu önergenin oylanması açık oylama suretiyle tekrarlanır.”

MADDE 18- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısım başlığı “Bilgi Edinme ve Denetim Yolları”, Kısımın Birinci Bölümünün başlığı “Yazılı soru” şeklinde ve 96 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 90 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına dair teklifler

MADDE 90- Anayasa gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olan andlaşmalar Cumhurbaşkanınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına genel gerekçesiyle sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu andlaşmaları gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve Genel Kurulun bilgisine sunar. Bu andlaşmaların gelen kâğıtlar listesinde yayımından itibaren milletvekilleri tarafından andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi verilebilir. Bu teklif diğer kanun tekliflerinin tabi olduğu usule göre işlem görür.”

MADDE 14- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 92 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Genel veya özel af ilanını içeren kanun teklifleri

MADDE 92- Genel veya özel af ilanını içeren tekliflerin Genel Kurulda kabulü Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile mümkündür. Gerekli çoğunluk, söz konusu tekliflerin afla ilgili maddelerinde ve tümünün oylamasında ayrı ayrı aranır. Teklif hakkında verilen genel veya özel af ilanını içeren değişiklik önergesinin kabulü hâlinde, kabul için gerekli beşte üç çoğunluğun tespiti için bu önergenin oylanması açık oylama suretiyle tekrarlanır.”

MADDE 15- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısım başlığı “Bilgi Edinme ve Denetim Yolları”, Kısımın Birinci Bölümünün başlığı “Yazılı soru” şeklinde ve 96 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

“Yazılı soru

MADDE 96- Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Yazılı soru önergeleri beşyüz kelimeyi geçemez.

Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir.

Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlara gönderir.”

MADDE 19- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısımının Beşinci Bölüm başlığı “Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları ve Bakanların Soruşturulması ve Yüce Divana Sevki” şeklinde ve 107 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlar hakkında verilen Meclis soruşturması önergeleri

MADDE 107- Görevde bulunan veya görevinden ayrılmış olan Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlar hakkında görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle Meclis soruşturması açılması istenebilir.

Bu önergede, görevleriyle ilgili işlerden dolayı hakkında Meclis soruşturması açılması istenen Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanların cezai sorumluluğu gerektiren fiillerinin görevleri sırasında işlendiğinden bahsedilmesi, hangi fiillerinin hangi kanun ve nizamla aykırı olduğunun gerekçe gösterilmek ve maddesi de yazılmak suretiyle belirtilmesi zorunludur.”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Yazılı soru

MADDE 96- Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir.

Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlara gönderir.”

MADDE 16- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Altıncı Kısımının Beşinci Bölüm başlığı “Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları ve Bakanların Soruşturulması ve Yüce Divana Sevki” şeklinde ve 107 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlar hakkında verilen Meclis soruşturması önergeleri

MADDE 107- Görevde bulunan veya görevinden ayrılmış olan Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanlar hakkında görevleri ile ilgili suç işledikleri iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle Meclis soruşturması açılması istenebilir.

Bu önergede, görevleriyle ilgili işlerden dolayı hakkında Meclis soruşturması açılması istenen Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını ve bakanların cezai sorumluluğu gerektiren fiillerinin görevleri sırasında işlendiğinden bahsedilmesi, hangi fiillerinin hangi kanun ve nizamla aykırı olduğunun gerekçe gösterilmek ve maddesi de yazılmak suretiyle belirtilmesi zorunludur.

Parlamentar hükümet sisteminde görev yapmış olan başbakanlar ve bakanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Teklifi)

MADDE 20- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 108- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen Meclis soruşturması önergesi gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır; önergenin bir örneği derhal, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana Başkanlıkça gönderilir ve Genel Kurulda okunur.

Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında yapılacak görüşmelerin günü, önergenin verilışinden itibaren bir ay içinde görüşölüp karara bağlanacak şekilde, bir özel gündem halinde Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca tespit edilir. Bu görüşme günü de ayrıca hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana bildirilir.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceğı bir diğ er imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.”

MADDE 21- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 109 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 109- Meclis soruşturması açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin)

MADDE 17- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 108 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 108- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilen Meclis soruşturması önergesi gelen kâğıtlar listesinde yayımlanır; önergenin bir örneğı Başkanlıkça, derhal, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana gönderilir ve Genel Kurulda okunur.

Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında yapılacak görüşmelerin günü, önergenin verilışinden itibaren bir ay içinde görüşölüp karara bağlanacak şekilde, bir özel gündem hâlinde Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca tespit edilir. Bu görüşme günü de ayrıca hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana bildirilir.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceğı bir diğ er imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Parlamentar hükümet sisteminde görev yapmış olan başbakanlar ve bakanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

MADDE 18- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 109 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 109- Meclis soruşturması açılmasına karar verilmesi hâlinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Ceza Muhakemesi Kanununa göre hâkimlerin davaya bakmasına veya karara katılmasına engel oluşturacak durumlarda bulunan milletvekilleri, bu komisyona seçilemezler.

Komisyonunda görevlendirilecek kamu görevlileri için de aynı hüküm uygulanır.”

MADDE 22- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 114 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu

MADDE 114- Görevde bulunan veya görevden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.

Meclis, önergeyi her durumda en geç bir ay içinde görüşür. Bu önerge derhal Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur; soruşturulması istenen Cumhurbaşkanı bildirilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulmasından başlayarak yedi gün sonraki birleşimin gündemine alınır.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceği bir diğer imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve tercih etmesi halinde, o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanının konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon 111 inci maddede öngörülen komisyonun yetkilerini kullanır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Ceza Muhakemesi Kanununa göre hâkimlerin davaya bakmasına veya karara katılmasına engel oluşturacak durumlarda bulunan milletvekilleri, bu komisyona seçilemezler.

Komisyonunda görevlendirilecek kamu görevlileri için de aynı hüküm uygulanır.”

MADDE 19- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 114 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu

MADDE 114- Görevde bulunan veya görevden ayrılmış olan Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.

Meclis, önergeyi her durumda en geç bir ay içinde görüşür. Bu önerge derhal Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur; soruşturulması istenen Cumhurbaşkanı bildirilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulmasından başlayarak yedi gün sonraki birleşimin gündemine alınır.

Sırasıyla, önergeyi verenlerden ilk imza sahibinin veya onun göstereceği bir diğer imza sahibinin, şahısları adına üç milletvekilinin ve tercih etmesi hâlinde, o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanının konuşacağı bir görüşmeden sonra, Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla karar verilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi hâlinde, Meclisteki siyasî partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasî parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon 111 inci maddede öngörülen komisyonun yetkilerini kullanır.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Soruşturma komisyonu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Komisyonun çalışmaları gizlidir. Bu komisyona kendi üyeleri dışındaki milletvekilleri katılamazlar.

Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.

Bu görüşmede; komisyona, şahısları adına altı milletvekiline ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına söz verilir. Son söz, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına aittir ve süresi sınırlandırılmaz. Cumhurbaşkanı, isterse savunmasını yazılı olarak gönderebilir. Bu savunma Genel Kurulda aynen okunur.

Görüşmeler tamamlandıktan sonra komisyon raporu Genel Kurulca gizli oyla karara bağlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tam sayısının en az üçte ikisinin oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk yönündeki raporları ile Genel Kurulun Yüce Divana sevk kararlarında hangi ceza hükmüne dayanıldığı belirtilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk etmeme yönündeki raporlarının reddi, ancak Yüce Divana sevk dair verilen ve sevk kararının hangi ceza hükmüne dayanacağını gösteren bir önerenin kabulüyle mümkün olur.”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Komisyon, kendisine bir başkan, bir başkanvekili, bir sözcü ve bir kâtip seçer.

Soruşturma komisyonu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

Komisyonun çalışmaları gizlidir. Bu komisyona kendi üyeleri dışındaki milletvekilleri katılamazlar.

Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür.

Bu görüşmede; komisyona, şahısları adına altı milletvekiline ve o sırada görevde bulunsun veya bulunmasın hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına söz verilir. Son söz, hakkında soruşturma açılması istenen Cumhurbaşkanına aittir ve süresi sınırlandırılmaz. Cumhurbaşkanı, isterse savunmasını yazılı olarak gönderebilir. Bu savunma Genel Kurulda aynen okunur.

Görüşmeler tamamlandıktan sonra komisyon raporu Genel Kurulca gizli oyla karara bağlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının en az üçte ikisinin oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk yönündeki raporları ile Genel Kurulun Yüce Divana sevk kararlarında hangi ceza hükmüne dayanıldığı belirtilir.

Komisyonun Yüce Divana sevk etmeme yönündeki raporlarının reddi, ancak Yüce Divana sevk dair verilen ve sevk kararının hangi ceza hükmüne dayanacağını gösteren bir önerenin kabulüyle mümkün olur.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Teklifi)

MADDE 23- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Genel Kurulu kararlarının dağıtılması

MADDE 118- Komisyon Başkanlık Divanı, Komisyon Genel Kurulunca alınan kararları bastırır, bütün milletvekillerine dağıtır ve gereği için Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlara gönderir.”

MADDE 24- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün Sekizinci Kısımın Üçüncü Bölüm başlığı “Olağanüstü Hal Yönetimi” şeklinde ve 126 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Olağanüstü hal ile ilgili kararlar

MADDE 126- Anayasanın 119 uncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen ve Resmî Gazetede yayımlanan olağanüstü hal ile ilgili karar Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Öngörülen sürenin kısaltılması veya uzatılması hakkında siyasi parti grupları veya en az yirmi milletvekilinin imzası ile görüşme sırasında önerge verilebilir. Oylamadan önce önerge sahibi beş dakikayı geçmemek üzere söz alabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanan olağanüstü halin süresinin uzatılmasına, değiştirilmesine veya olağanüstü halin kaldırılmasına dair Cumhurbaşkanı tezkereleri de bu maddedeki usule göre görüşülür ve karara bağlanır.”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 20- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Genel Kurulu kararlarının dağıtılması

MADDE 118- Komisyon Başkanlık Divanı, Komisyon Genel Kurulunca alınan kararları bastırır, bütün milletvekillerine dağıtır ve gereği için Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlara gönderir.”

MADDE 21- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün Sekizinci Kısımın Üçüncü Bölüm başlığı “Olağanüstü Hal Yönetimi” şeklinde ve 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Olağanüstü hal ile ilgili kararlar

MADDE 126- Anayasanın 119 uncu maddesi gereğince Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen ve Resmî Gazetede yayımlanan olağanüstü hal ile ilgili karar Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Öngörülen sürenin kısaltılması veya uzatılması hakkında siyasi parti grupları veya en az yirmi milletvekilinin imzası ile görüşme sırasında önerge verilebilir. Oylamadan önce önerge sahibi beş dakikayı geçmemek üzere söz alabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanan olağanüstü halin süresinin uzatılmasına, değiştirilmesine veya olağanüstü halin kaldırılmasına dair Cumhurbaşkanı tezkereleri de bu maddedeki usule göre görüşülür ve karara bağlanır.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

MADDE 25- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin görüşülmesi

MADDE 128- Anayasanın 119 uncu maddesi çerçevesinde ilan edilen olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan ve Resmî Gazetede yayımlandıkları gün Meclis onayına sunulan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hali hariç olmak üzere üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır. Söz konusu kararnameler bir ay içinde komisyonlarda görüşülmediği takdirde, Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır. Genel Kurul, geriye kalan iki ay içinde bu kararnameler hakkında karar verir. Üç ay içinde görüşülüp karara bağlanamayan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kendiliğinden yürürlükten kalkar.”

MADDE 26- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 142 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 142- Merkezi yönetim bütçe kanun teklifleri, bu kanunlara ilişkin ek tekliflerle değişiklik teklifleri, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için ek ödenek veya olağanüstü ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifleri, bu kanunlara ilişkin değişiklik teklifleri, bu kanunlarda bölümler arasında aktarma yapılmasına dair kanun teklifleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin değiştirilmesi hakkında verilen kanun teklifleri, geçici olarak harcama yapılmasına ve gelir toplanmasına yetki veren kanun tekliflerinin tümü; vergi, resim ve harçlar konmasına, kaldırılmasına, eksiltilmesine veya artırılmasına dair kanun tekliflerinin tümü; merkezi yönetim kesinhesap kanunu teklifleri; milletlerarası andlaşmaların onaylanması; bu andlaşmalara katılma veya bu andlaşmaların belli

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 22- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin görüşülmesi

MADDE 128- Anayasanın 119 uncu maddesi çerçevesinde ilan edilen olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılan ve Resmî Gazetede yayımlandıkları gün Meclis onayına sunulan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hali hariç olmak üzere üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır. Söz konusu kararnameler bir ay içinde komisyonlarda görüşülmediği takdirde, Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır. Genel Kurul, geriye kalan iki ay içinde bu kararnameler hakkında karar verir. Üç ay içinde görüşülüp karara bağlanamayan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kendiliğinden yürürlükten kalkar.”

MADDE 23- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 142 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 142- Merkezi yönetim bütçe kanun teklifleri, bu kanunlara ilişkin ek tekliflerle değişiklik teklifleri, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için ek ödenek veya olağanüstü ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifleri, bu kanunlara ilişkin değişiklik teklifleri, bu kanunlarda bölümler arasında aktarma yapılmasına dair kanun teklifleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin değiştirilmesi hakkında verilen kanun teklifleri, geçici olarak harcama yapılmasına ve gelir toplanmasına yetki veren kanun tekliflerinin tümü; vergi, resim ve harçlar konmasına, kaldırılmasına, eksiltilmesine veya artırılmasına dair kanun tekliflerinin tümü; merkezi yönetim kesinhesap kanunu teklifleri; milletlerarası andlaşmaların onaylanması; bu andlaşmalara katılma veya bu andlaşmaların belli

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Teklifi)

hükümlerinin yürürlüğe konması hakkındaki katılma bildirilerinin yapılmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tekliflerinin tümü; uzun vadeli kalkınma planının tümü ve bu İçtüzüğün emredici hükümleriyle belirtilen diğer hususların oylanması açık oylama ile yapılır.”

MADDE 27- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 176 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe taslağı Genel Sekreter tarafından hazırlanıp Başkanlığa sunulur. Bütçe taslağı Başkanlık Divanınca incelenerek son şeklini alır.”

MADDE 28- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 183 üncü maddesinin başlığı ile birinci fıkrasında yer alan “tatil” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve araverme” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 29- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün;

a) 29, 39, 40, 73, 78, 98, 106, 113, 121, 123, 124, 125, 127, 177, 178, 179 ve 180 inci maddeleri, Altıncı Kısımının Dördüncü Bölümünün başlığı ile 7 nci maddesinin ikinci fıkrası; 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bir Hükümet temsilcisi veya” ibaresi; 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ve Bakanlar Kurulu” ibaresi, 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası; 34 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibaresi ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri; 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibaresi, 38 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 42 ncı maddesinin üçüncü ve altıncı fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 52 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile “Hükümet veya” ibareleri; 60 ıncı maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Hükümetten veya” ibaresi,

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hükümlerinin yürürlüğe konması hakkındaki katılma bildirilerinin yapılmasının uygun bulunması hakkındaki kanun tekliflerinin tümü; uzun vadeli kalkınma planının tümü ve bu İçtüzüğün emredici hükümleriyle belirtilen diğer hususların oylanması açık oylama ile yapılır.”

MADDE 24- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 183 üncü maddesinin başlığı ile birinci fıkrasında yer alan “tatil” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve araverme” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün;

a) 39, 40, 73, 78, 98, 106, 121, 123, 124, 125 ve 127 nci maddeleri, Altıncı Kısımının Dördüncü Bölümünün başlığı ile 7 nci maddesinin ikinci fıkrası; 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bir Hükümet temsilcisi veya” ibaresi; 21 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “ve Bakanlar Kurulu” ibaresi, 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası; 34 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri; 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibaresi, 38 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 42 ncı maddesinin üçüncü ve altıncı fıkralarında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 52 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile “Hükümet veya” ibareleri; 60 ıncı maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Hükümetten veya” ibaresi, 61 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümete,”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

61 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümete,” ve “Hükümete, üçüncü öncelik” ibareleri; 69 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibaresi; 70 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Başbakanın veya bir bakanın veya” ve ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Hükümet adına Başbakan veya bir bakan veya” ibareleri; 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “de” ibaresi, 76 ncı maddesinin başlığında yer alan “tasarı ve” ile birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 80 inci ve 84 üncü maddelerinde yer alan “tasarı veya” ibareleri; 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve “veya Hükümet” ibareleri; 86 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibaresi; 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ile “veya Hükümet” ibareleri; 93 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi; 102 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibareleri ile birinci fıkrasında yer alan “ve Hükümete” ibaresi; 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bakanlıklarla” ibaresi; 138 inci maddesinin beşinci fıkrası; 165 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Muhafız taburu ile” ibaresi, 174 üncü maddesinin dördüncü fıkrası metinden çıkarılmıştır.

b) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “beşyüzellidir” ibaresi “altıyüzdür” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “muhafız taburunun ve emniyet kuvvetinin” ibaresi “emniyet kuvvetinin ve diğer kolluk hizmetlerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı, teklif veya kanun hükmünde

ve “Hükümete, üçüncü öncelik” ibareleri; 69 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibaresi; 70 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Başbakanın veya bir bakanın veya” ve ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “Hükümet adına Başbakan veya bir bakan veya” ibareleri; 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “de” ibaresi, 76 ncı maddesinin başlığında yer alan “tasarı ve” ile birinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ibareleri; 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 80 inci ve 84 üncü maddelerinde yer alan “tasarı veya” ibareleri; 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ile ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve “veya Hükümet” ibareleri; 86 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ibaresi; 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya” ile “veya Hükümet” ibareleri; 93 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibaresi; 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi; 102 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkrasında yer alan “Hükümet,” ibareleri ile birinci fıkrasında yer alan “ve Hükümete” ibaresi; 138 inci maddesinin beşinci fıkrası; 165 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “Muhafız taburu ile” ibaresi, 174 üncü maddesinin dördüncü fıkrası metinden çıkarılmıştır.

b) 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “beşyüzellidir” ibaresi “altıyüzdür” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “muhafız taburunun ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

ç) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı, teklif veya kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Tekliflerin veya olağanüstü hal sırasında olağanüstü hal ile ilgili çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

kararnamelerin” ibaresi “Tekliflerin veya olağanüstü hal sırasında olağanüstü hal ile ilgili çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve fıkarda yer alan “ilan tahtasına asılır” ibaresi, “elektronik ilan panosunda yayınlanır” şeklinde değiştirilmiştir.

e) 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ilgili bakan yahut” ibaresi metinden çıkarılmış, ikinci fıkrasına “bakanlardan” ibaresinden önce gelmek üzere “katılım sağlamış ise Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı ve/veya” ibaresi eklenmiştir.

f) 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “92 ncı” ibaresi “90 ncı” şeklinde değiştirilmiştir.

g) 37 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya tekliflerle kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Kanun tekliflerinin” şeklinde, ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin” ibaresi “teklifin” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “Hükümet veya” ibaresi ile fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “, Hükümet” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ğ) 46 ncı maddesine birinci fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Komisyonun ve komisyon toplantılarının genel olarak yönetilmesi ve koordinasyonunda komisyon başkanı yetkilidir.”

h) 60 ncı maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “, komisyon ve Hükümet” ibaresi “ve komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

ı) 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve üçüncü fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Başbakanlığa, ilgili bakanlıklara ve” ibaresi “Cumhurbaşkanlığına,” şeklinde değiştirilmiş ve fıkarda yer alan “ilan tahtasına asılır” ifadesi “aynı gün kurumsal internet sayfasında ve elektronik ilan panosunda yayınlanır.” şeklinde değiştirilmiştir.

e) 29 uncu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Hükümet temsilcisi” ibaresi “komisyona katılması halinde Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, bakanlar, bakan yardımcılığı ve üst kademe kamu yöneticileri” şeklinde değiştirilmiştir.

f) 30 uncu maddenin madde başlığında geçen “Hükümet” ibaresi “Yürütme” ve maddenin birinci fıkrasında yer alan “Başbakan veya bir bakan” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, bakanlar, bakan yardımcılığı ve üst kademe kamu yöneticileri de” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

g) 32 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ilgili bakan yahut” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “bakanlardan” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, bakanlar ile komisyon başkanının uygun gördüğü bakan yardımcılığı ve üst kademe kamu yöneticileri” şeklinde değiştirilmiştir.

ğ) 35 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “92 ncı maddedeki özel durum dışında” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

h) 37 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Tasarı veya tekliflerle kanun hükmünde kararnamelerin” ibaresi “Kanun tekliflerinin” şeklinde, ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin” ibaresi “teklifin” şeklinde değiştirilmiş, cümlede yer alan “Hükümet veya” ibaresi ile fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “, Hükümet” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddenin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

“Teklif sahibi verilen kanun teklifini gündeme alınmadan evvel Genel Kurula bilgi verilmek şartıyla geri alabilir.”

i) 87 nci maddesinde yer alan “tasarı veya” ibareleri ile maddenin birinci fıkrasında yer alan “tasarısı veya”, “veya Hükümet”, dokuzuncu fıkrasında yer alan “ve Hükümete”, “Hükümetin veya” ibareleri madde metninden çıkarılmış; dokuzuncu fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon katılmama gerekçesini kısaca açıklayabilir.”

j) 88 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya Hükümet, tasarı veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Teklifin tümü geri istenmişse, teklif hakkında verilen bütün önergeler; teklifin belli bir veya birkaç maddesi geri istenmişse, o madde veya maddeler hakkındaki önergeler esas komisyona verilir.”

k) 91 inci maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafında yer alan “tasarı veya” ve “Hükümetin,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, aynı fıkranın ikinci paragrafında yer alan “, esas komisyon veya Hükümet” ibaresi “ve esas komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

l) 95 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.”

m) 99 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “Başbakanlık” ibaresi “bir Cumhurbaşkanı yardımcısı” olarak, ikinci fıkrasındaki “Başbakanlığa veya ait olduğu bakanlığa” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan tarafından” olarak değiştirilmiş; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ı) 60 ıncı maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “, komisyon ve Hükümet” ibaresi “ve komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

i) 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “tasarı veya” ve üçüncü fıkrasında yer alan “tasarı ve” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

“Teklif sahibi verilen kanun teklifini gündeme alınmadan evvel Genel Kurula bilgi verilmek şartıyla geri alabilir.”

j) 87 nci maddesinde yer alan “tasarı veya” ibareleri ile maddenin birinci fıkrasında yer alan “tasarısı veya”, “veya Hükümet”, dokuzuncu fıkrasında yer alan “ve Hükümete”, “Hükümetin veya” ibareleri madde metninden çıkarılmış; dokuzuncu fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon katılmama gerekçesini kısaca açıklayabilir.”

k) 88 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya Hükümet, tasarı veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Teklifin tümü geri istenmişse, teklif hakkında verilen bütün önergeler; teklifin belli bir veya birkaç maddesi geri istenmişse, o madde veya maddeler hakkındaki önergeler esas komisyona verilir.”

l) 91 inci maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafında yer alan “tasarı veya” ve “Hükümetin,” ibareleri madde metninden çıkarılmış, aynı fıkranın ikinci paragrafında yer alan “, esas komisyon veya Hükümet” ibaresi “ve esas komisyon” şeklinde değiştirilmiştir.

m) 95 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

“Yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, önerenin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilir.”

n) 100 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “sözlü veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmış ve birinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu sorular Başkan veya görevlendireceği başkanvekillerinden biri tarafından cevaplandırılır.”

o) 101 inci maddesinde yer alan “toplum” ibaresi “toplumu” şeklinde değiştirilmiştir.

ö) 104 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinilmek için yapılan incelemeden ibarettir.”

p) 110 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturma komisyonu, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.”

r) 116 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan “ve Başbakanlığa” ibaresi, “veya Cumhurbaşkan yardımcılarını” şeklinde değiştirilmiştir.

s) 119 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bakanlıklara” ibaresi, “Cumhurbaşkanı yardımcılıkları ile bakanlıklara” şeklinde değiştirilmiştir.

ş) 111 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Bakanlar Kurulunun” ibaresi “yürütme organının”, “Bakanlar Kurulu üyelerini,” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları,” ikinci fıkrasındaki “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun” ibaresi “Ceza Muhakemesi Kanununun” ve üçüncü fıkrasındaki “Başbakan veya bakanın” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın” şeklinde değiştirilmiştir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

n) 99 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “Başbakanlık” ibaresi “bir Cumhurbaşkanı yardımcısı” olarak değiştirilmiş; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmış; ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yazılı sorular, Cumhurbaşkan yardımcıları veya bakan tarafından gönderildiği tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde cevaplandırılır. Tatil ve aravermede de yazılı soruların havale işlemi yapılır, bu halde onbeş günlük süre tatil ve aravermeden sonra başlar.”

“Yazılı sorular süresi içinde cevaplandırılmazsa, yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı gelen kâğıtlar listesinde ilan edilir ve bu durum Cumhurbaşkan yardımcısına veya bakanlara gönderilir.”

o) 100 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki “sözlü veya” ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmış ve birinci fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu sorular Başkan veya görevlendireceği başkanvekillerinden biri tarafından cevaplandırılır.”

ö) 101 inci maddesinde yer alan “toplum” ibaresi “toplumu” şeklinde değiştirilmiştir.

p) 104 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.”

r) 110 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Soruşturma komisyonu, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi hâlinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir. Komisyonun bu konudaki istem yazısı Genel Kurulun bilgisine sunulur. Bu süre sonunda raporun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslimi zorunludur.”

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Teklifi)

t) 112 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan veya bakana” ibareleri, “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “salt” ibaresi “üçte iki” şeklinde değiştirilmiştir.

u) 120 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bakanlar” ibaresinden önce gelmek üzere “Cumhurbaşkanı Yardımcıları ile” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ü) Sekizinci Kısımın başlığı “Cumhurbaşkanı Andıçme Töreni, Olağanüstü Hal Yönetimi ve Silahlı Kuvvetlerle İlgili Kararlar” şeklinde değiştirilmiş; Kısımın Birinci Bölüm başlığında yer alan “Seçimi ve” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

v) 129 uncu ve 130 uncu maddelerinin birinci fıkralarında yer alan “Bakanlar Kurulunun” ibareleri “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

y) 131 inci maddesinin birinci fıkrasına “Bir milletvekilinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanlığı yardımcısı ve bakanların” ibaresi eklenmiştir.

z) 132 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “milletvekilini” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanlığı yardımcısı veya bakan” ibaresi eklenmiştir.

aa) 133 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “veya bakanlık” ibaresi “, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı veya bakanlık” şeklinde değiştirilmiştir.

bb) 134 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “milletvekili” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanlığı yardımcısı veya bakan” ibaresi eklenmiştir.

cc) 135 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanan milletvekillerinin üyeliği sona erer.”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

s) 111 inci maddesinin birinci fıkrasındaki “Bakanlar Kurulunun” ibaresi “yürütme organının”, “Bakanlar Kurulu üyelerini,” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları,” ikinci fıkrasındaki “Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun” ibaresi “Ceza Muhakemesi Kanununun” ve üçüncü fıkrasındaki “Başbakan veya bakanın” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın” şeklinde değiştirilmiştir.

ş) 112 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan veya bakana” ibareleri, “Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakana” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “salt” ibaresi “üçte iki” şeklinde değiştirilmiştir.

t) 116 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyon Başkanlık Divanı; görüşüle-yeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bilgi için Cumhurbaşkanlığına gönderir.”

u) 119 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bakanlıklara” ibaresi, “Cumhurbaşkanı yardımcılıkları ile bakanlıklara” şeklinde değiştirilmiştir.

ü) 120 nci maddesinin birinci fıkrasına “Bakanlar” ibaresinden önce gelmek üzere “Cumhurbaşkanı yardımcısı ile” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

v) Sekizinci Kısımın başlığı “Cumhurbaşkanı Andıçme Töreni, Olağanüstü Hal Yönetimi ve Silahlı Kuvvetlerle İlgili Kararlar” şeklinde değiştirilmiş; Kısımın Birinci Bölüm başlığında yer alan “Seçimi ve” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

y) 129 uncu ve 130 uncu maddelerinin birinci fıkralarında yer alan “Bakanlar Kurulunun” ibareleri “Cumhurbaşkanının” şeklinde değiştirilmiştir.

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Teklifi)

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

çç) 155 inci maddesinin son fıkrasında yer alan “Resmi Gazetede” ibaresi “Tutanak Dergisinde” şeklinde değiştirilmiştir.

dd) 164 üncü maddesinin son fıkrasında yer alan “Muhafız taburu ile güvenlik kuvveti” ibaresi “Güvenlik için tahsis edilen kuvvet” şeklinde değiştirilmiştir.

ee) 166 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meclis memur ve hizmetlilerinden, Hükümetin iş için gönderdiği memurlardan” ibaresi “Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatında görev yapan yasama uzmanları ve diğer çalışanlarından, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakan ve yasama çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla kurumlarınca görevlendirilen kamu görevlilerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

ff) 169 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sükûnet içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Genel Kurulun vakarına uygun bir şekilde” ibaresi eklenmiştir.

gg) 170 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “milletvekillерinden ve Bakanlar Kurulu üyelerinden” ibaresi “milletvekilleri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlardan” şeklinde değiştirilmiştir.

z) 131 inci maddesinin birinci fıkrasına “Bir milletvekilinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya görevleriyle ilgili olmayan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların” ibaresi eklenmiştir.

aa) 132 nci maddesinin birinci fıkrasına “ad çekme suretiyle” ibaresinden önce gelmek üzere “her siyasi partinin hazırlık komisyonuna verebileceği üyeleri arasından” ibaresi ve üçüncü fıkrasına “milletvekilini” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanı yardımcısını veya bakanı” ibaresi eklenmiştir.

bb) 133 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “veya bakanlık” ibaresi “, Cumhurbaşkanı yardımcılığı veya bakanlık” şeklinde değiştirilmiştir.

cc) 134 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “milletvekili” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan” ibaresi eklenmiştir.

çç) 135 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanan milletvekillerinin üyeliği sona erer.”

dd) 155 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “Resmi Gazetede” ibaresi “Tutanak Dergisinde” şeklinde değiştirilmiştir.

ee) 163 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulu üyeleri” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakanlar” şeklinde değiştirilmiştir.

ff) 164 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Muhafız taburu ile güvenlik kuvveti” ibaresi “Güvenlik için tahsis edilen kuvvet” şeklinde değiştirilmiştir.

gg) 166 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meclis memur ve hizmetlilerinden, Hükümetin iş için gönderdiği memurlardan” ibaresi “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatında görev yapan ve komisyon ile Genel Kurul çalışmaları ile ilgili

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Teklifi)

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

çalışanlardan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakan ve yasama çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla kurumlarınca görevlendirilen kamu görevlilerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

ğğ) 169 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sükûnet içinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Genel Kurulun vakarına uygun bir şekilde” ibaresi eklenmiştir.

hh) 170 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “milletvekillерinden ve Bakanlar Kurulu üyelerinden” ibaresi “milletvekilleri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlardan” şeklinde değiştirilmiştir.

ıı) 173 üncü maddesinin başlığında ve metninde geçen “kitaplığından” ibareleri “kütüphane ve arşivinden” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 26- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 27- Bu İçtüzük hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütür.

MADDE 30- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 31- Bu İçtüzük hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi yürütür.